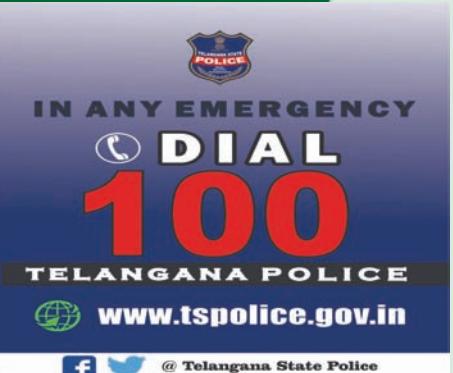
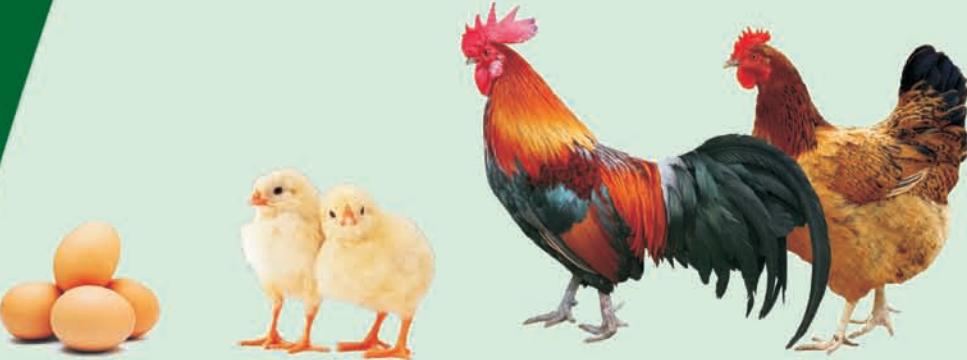
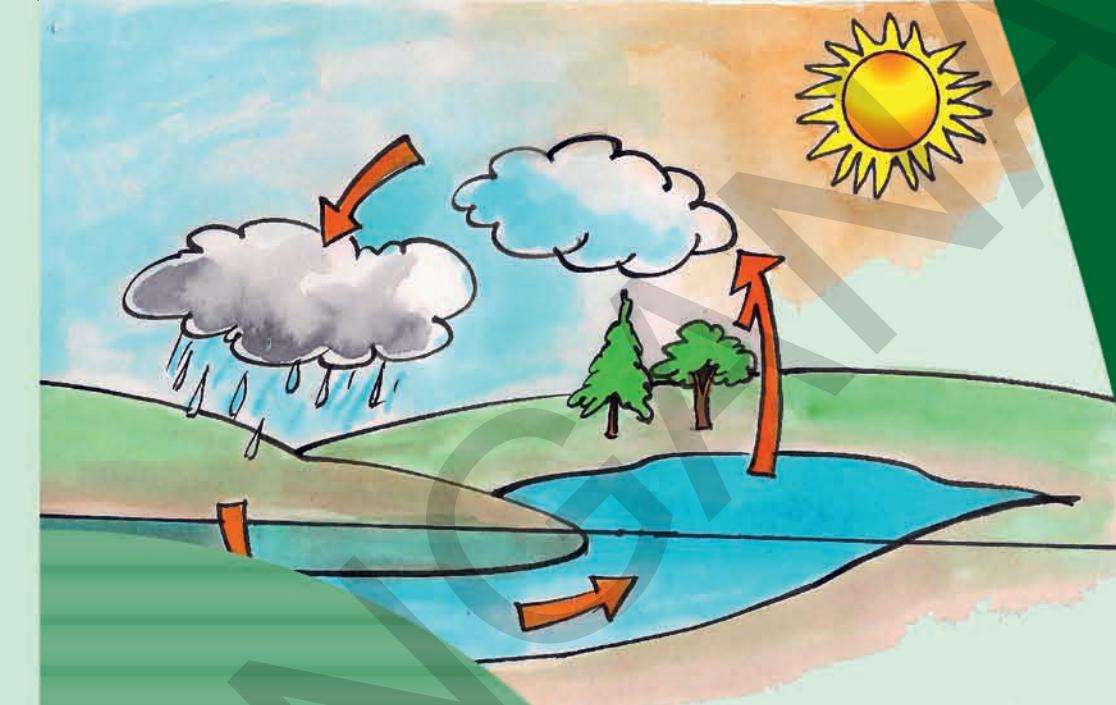

C M Y K

तेलंगाणा सरकार द्वारा प्रकाशित
हैदराबाद

तेलंगाणा सरकार द्वारा निशुल्क वितरण

FREE

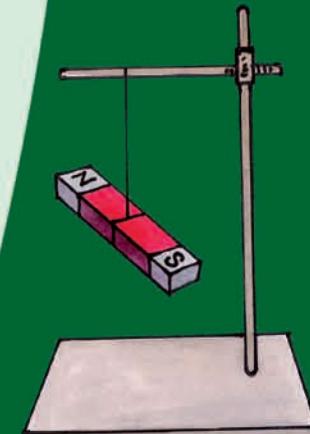
सामान्य विज्ञान ज्ञानोदय इशानी

कक्षा-VI

General Science
Class - VI
(Hindi Medium)

तेलंगाणा सरकार द्वारा प्रकाशित
हैदराबाद

तेलंगाणा सरकार द्वारा निशुल्क वितरण

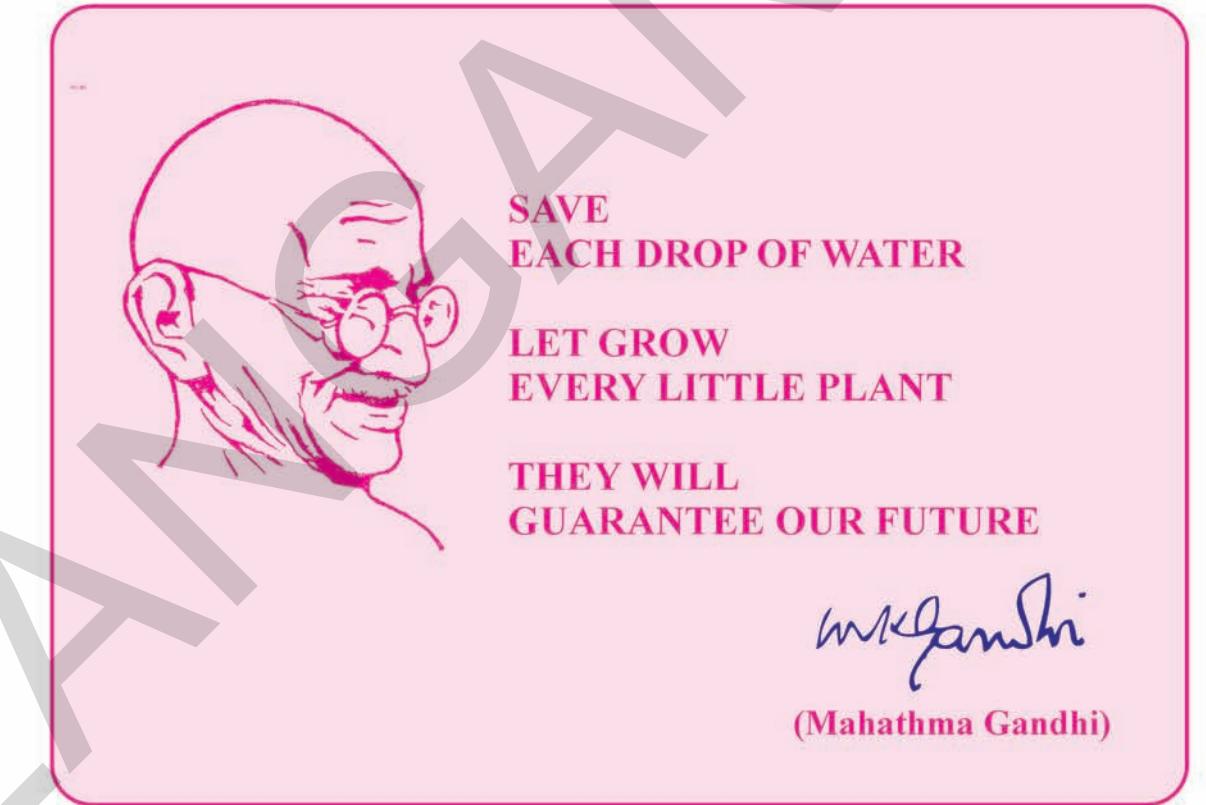
C M Y K

सीखने की संप्राप्तियाँ (Learning Outcomes)

सामान्य विज्ञान (General Science)

बच्चे...

- स्केल और चिह्नों का उपयोग कर एक स्थान को पहुँचते हैं। वास्तविक दूरी और दिशाओं को पहचानते हैं।
- पदार्थ तथा जीव जैसे कि पादप तंतु, पुष्टों को दृश्यात्मक लक्षण जैसे आकृति, बनावट, कार्य, गंध आदि के आधार पर पहचानते हैं।
- पदार्थ तथा जीव जैसे नल तथा रेशेदार मूल, विद्युत चालक तथा अवरोधक को उनके गुणधर्म, आकार, तथा कार्य के आधार पर अलग करते हैं।
- पदार्थ, जीव तथा प्रक्रिया को दृश्यात्मक गुण जैसे पदार्थ घुलनशील, अघुलनशील, पारदर्शी, पारभासी तथा अपारदर्शी, जैविक और अजैविक आवास में वर्गीकृत करते हैं।
- कुछ प्रश्न जैसे-मुक्त रूप से निलंबित चुंबक किसी एक विषेश दिशा में सम्मिलित क्यों होते हैं। का उत्तर जानने के लिए साधारण रूप से अनुसंधान करते हैं।
- प्रक्रिया तथा तथ्यों को उनके कारणों से जोड़ते हैं।
- पादप तंतु का विकास, पौधे तथा पशुओं में गति, परछाई निर्मिति समतल पर प्रकाश का परावर्तन जैसे प्रक्रिया तथा तथ्यों को समझते हैं।
- लंबाई, भार, तापमान आदि को भौतिक परिमाणों को मापकर उन्हें मानक (SI) पद्धति में दर्शायेंगे।
- जीवों तथा प्रक्रियाओं के नामांकित चित्र/प्रवाह फलक बनायेंगे।
- पिनरंथ कैमरा, पेरीस्कोप, विद्युतीय टॉर्च आदि के मॉडल अपने चारों ओर पाए जाने वाले पदार्थों से बनाकर उनकी कार्यशैली को समझायेंगे।
- दैनिक जीवन के कार्य जैसे संतुलित आहार के लिए पदार्थों का चयन, पदार्थों को अलग करना। ऋतु अनुसार कपड़ों का चयन, चुंबकीय कम्पास से दिशा जानना, अतिवृष्टि तथा अनावृष्टि जैसी परिस्थितियों का सामना करना आदि में विज्ञान के ज्ञान अनुप्रयोग करते हैं।
- आहार जल, बिजली के अपव्यय को रोकना, कचरे से बिजली का उत्पादन, वर्षा के जल का संरक्षण पौधों की देखरेख आदि से पर्यावरण संरक्षण का प्रयत्न करते हैं।
- इमानदारी, वस्तुनिष्ठता, सहकार्य, भय से मुक्ति तथा पूर्वाग्रह जैसे मूल्यों को दर्शाते हैं।

Government of Telangana

Department of Women Development & Child Welfare - Childline Foundation

When abused in or out of school.

To save the children from dangers and problems.

When the children are denied school and compelled to work.

When the family members or relatives misbehave.

CHILD LINE
1098
NIGHT & DAY
24 HOUR NATIONAL HELPLINE

1098 (Ten...Nine...Eight) dial to free service facility.

सामान्य विज्ञान

कक्षा - ४ठी

संपादक भाग

डॉ. कमल महेन्द्र - प्राध्यापक
विद्याभवन एजुकेशनल रिसोर्स सेंटर
उदयपुर, राजस्थान

डॉ. स्निधा दास
विद्याभवन एजुकेशनल रिसोर्स सेंटर
उदयपुर, राजस्थान

डॉ. एन. उपेन्द्र रेड्डी, प्रोफेसर
सी एवं टी. विभाग, एस. सी. इ. आर. टी., हैदराबाद

डॉ. वि. कृष्णराजुलु नायुडु- प्राध्यापक
भौतिक विज्ञान (निवृत्त)
उस्मानिया विश्वविद्यालय, हैदराबाद

डॉ.एम. आदिनारायण
प्राध्यापक - रसायन शास्त्र (निवृत्त)
उस्मानिया विश्वविद्यालय, हैदराबाद

समन्वयकर्ता

श्री जे. राघवुलु
प्राध्यापक, एस. सी. इ. आर. टी., हैदराबाद

श्री एम. रामब्रह्मम
प्राध्यापक, आई.ए. एस. ई. मासाब टैंक, हैदराबाद

श्रीमती. बी.एम. शकुन्तला
प्राध्यापक, एस.सी.इ.आर.टी., हैदराबाद

श्री जे. विवेकवर्धन
एस.ए, एस.सी.ई.आर.टी., हैदराबाद

डॉ.टी.वी.एस रमेश
एस.ए, यु.पी.एस. पोटलापुडी नेल्लोर

तेलंगाणा सरकार द्वारा प्रकाशन, हैदराबाद

विद्या का रहस्य बच्चों का आदर करता है

रॉल्फ, डब्ल्यू, एमर्सन

कानून का आदर करो
अधिकार को प्राप्त करो

विद्या के द्वारा वृद्धि
नम्रता के व्यवहार करो

© Government of Telangana, Hyderabad.

First Published 2012

New Impressions 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020

All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

The copy right holder of this book is the Director of School Education, Hyderabad, Telangana.

This Book has been printed on 70 G.S.M. Maplitho,
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

Free Distribution by Government of Telangana 2020-21

Printed in India
for the Director Telangana Govt. Text Book Press,
Mint Compound, Hyderabad, Telangana.

પાઠ્ય પુસ્તક અભિવૃદ્ધિ મંડલી

શ્રીમતી વી શેષુ કુમારી

નિદેશક

એસ.સી.ઇ.આર.ટી.,
હૈદરાબાદ

ડૉ.એન ઉપેન્દ્ર રેડ્ડી

પ્રોફેસર

સી.એ.ટી.ડિપા.એસ.સી.ઇ.આર.ટી.,
હૈદરાબાદ.

શ્રી વી સુધાકર

નિદેશક

સરકારી પાઠ્ય પુસ્તક મુદ્રણ પ્રેસ
હૈદરાબાદ.

રચયિતા

ડૉ. ટી.ટી.એસ રમેશ, એસ.એ
યુ.પી.એસ પોટલાપુરી, નેલ્લોર

ડૉ. કે સુરેશ, એસ.એ
જેડ.પી.એચ.એસ, પસારાગોંડા, વરંગલ

ડૉ. એસ.વિષ્ણુ વર્દન રેડ્ડી, એસ.એ.
જેડ.પી.એચ.એસ, કડતાલ, મહબૂબનગર

શ્રી નોયલ જોસફ, એચ. એમ.
સેઝાંટ જોસફ એચએસ, રામાંગંડમ, કરીમનગર

શ્રી સંજીવ કુમાર, એસ.એ.
જેડ.પી.એચ.એસ, અમદાપુર, નિજામાવાદ

શ્રી એલ.વી. ચલપતિ રાવ, એસ.એ.
એ.પી.આર.સ્કૂલ, નિજામપટણમ, ગુંદૂર

શ્રી એમ. રામબ્રહ્મામ, પ્રાધ્યાપક
આઈ.એ.એસ.ઇ., માસબાંક, હૈદરાબાદ

ડૉ. પી. શંકર, પ્રાધ્યાપક
ડી આઇ ઈ ટી, વરંગલ

શ્રી જે. વિવેકવર્ધન, એસ.એ.,
એસ.સી.ઇ.આર.ટી., હૈદરાબાદ

શ્રી વાર્ષ. વેંકટ રેડ્ડી, એસ.એ.
જેડ.પી.એચ.એસ, ચિંબેલા, નલગોંડા

શ્રી ડી.મધુસૂદન રેડ્ડી, એસ.એ.
જેડ.પી.એચ.એસ, મુનગાલા, નલગોંડા

શ્રી એ. નાગારાજુ શેખર. એસ.એ.
જેડ.પી.એચ.એસ, ચટકોંડા, ખમ્મમ

ચિત્રકાર

શ્રી કે. શ્રીનિવાસ, એસ.એ
જેડ.પી.એચ.એસ, પોચમપલ્લી,
નલગોંડા

શ્રી બી. કિશોર કુમાર એસ.જી.ટી.
યુ.પી.એસ., અલવાલા
નલગોંડા

શ્રી. સીએચ. વેંકટ રમણ, એસ.જી.ટી.
પી.એસ. વીરય્યનાયક તાંડા
નલગોંડા

હિન્દી અનુવાદક સમન્વયક

ડૉ. પી. શારદા, એસ.સી.ઇ.આર.ટી., હૈદરાબાદ
સુરેશ કુમાર મિશ્રા એસ.આર.જી., હૈદરાબાદ

અનુવાદક રચયિતા

ડૉ. સંવિતા એસ.એ.
આર.વી.વી.વી., હૈદરાબાદ

શ્રીમતી પ્રેમલતા નથાની, સેવાનિવૃત્ત, પ્રાધ્યાપિકા
હિન્દી મહાવિદ્યાલય, હૈદરાબાદ

એ.વી.રમણા, એસ.એ.
સરકારી હાઈસ્કૂલ જમિસ્તાનપુર, હૈદરાબાદ

ડિટીપી એવં ડિજાઈનર

શ્રી એમ.ડી. અયુવ, એસ.એ.
કમ્પ્યુટર ઑપરેટર, એસ.સી.ઇ.આર.ટી., હૈદરાબાદ

શ્રી આર. મધુસૂદન રાવ
કમ્પ્યુટર ઑપરેટર, એસ.સી.ઇ.આર.ટી., હૈદરાબાદ

શ્રી કિશન તાટોજુ,
કમ્પ્યુટર ઑપરેટર, એસ.સી.ઇ.આર.ટી., હૈદરાબાદ

શ્રી જી.વી.ગોપાલ કૃષ્ણા
મુખ્ય પૃષ્ઠ ડિજાઈનર, નેલ્લૂર

FOREWORD

Thought process is a unique boon given to human kind by Nature. Man creates and reconstructs knowledge through the process of thinking and analysis. Man generates knowledge by way of doing, imagining, redoing works in a different way. These may be called the processes of Science.

Science is a systematic logical thought oriented process and a path to truth. Science and Technology have improved human life by way of scientific inventions, discoveries and their applications in various fields.

Human beings understand Nature through Science and use Nature for their benefit while at the same time respecting and protecting Nature. However it is evident that we give importance to the first i.e., harnessing Nature and forgetting to protect and sustain Nature in its pristine form. As a result we experience several calamities leading to destruction of Nature, climate, Earth and finally life on Earth.

The future of the country is being shaped in the classrooms and science learning can never be limited to learning of principles, theories and introduction of experiments. Scientific attitude and thought shapes human beings in such a way so as to make them sensitive to Nature and strive to uphold and maintain bio-diversity. Science learning means commitment towards the good and welfare of society and all life forms including human kind.

Children should learn that science is not only in textbooks but also in the works of peasants, the artisanship of potters, food prepared by mother etc., The local knowledge should enter into science textbooks and must be discussed in the classrooms. Specific observations and logical thinking is required in order to inculcate values and develop life skills. This is possible through study of science. The inquisitiveness and creativity should be developed through science learning. The skill of asking questions, critical observations and developing the spirit of investigations and enquiry shall be facilitated through science teaching and learning.

Science teaching should promote the spirit of knowing and experimenting rather than keep these abilities dormant. The traditional attitude of treating science as a body of facts, theories, principles and information needs to be transformed. The re-learning of the true nature of science must happen as recommended by the National Curriculum Frame Work-2005.

The textbooks are developed based on State Curriculum Framework and its Position Paper on Science and also reflect the spirit of Right to Education Act. Science textbooks are developed to facilitate construction of knowledge jointly by the teacher and the pupil but never as merely an information provider.

The textbook facilitates learning through activities, discovery, exploration in a child centered manner. The activities i.e., group, individual and whole class, experiments, field investigations, information collection, questioning, analysis, synthesis, projects etc., must become a part of learning and as well as assessment in the context of science education. The pupil assessment procedures facilitate thinking in critical and multiple ways. Critical pedagogy and social construction become a part of classroom pedagogies in search of truth. The spirit of continuous and comprehensive evaluation is reflected in the assessment procedures. Certainly the revised textbooks facilitate the teachers in effective transaction of science duly reflecting the nature and spirit of science.

New textbooks are developed to achieve desired academic standards. So teachers should develop various teaching learning strategies to make their students to achieve class based academic standards. We should avoid rote learning methods for successful implementation of Continuous Comprehensive Evaluation (CCE). It is very important to know more about different methods to assess student progress by summative and formative evaluation. New textbooks reflects Continuous Comprehensive Evaluation and teaching method with respect of discussed concepts. This is more useful to teachers and students.

We are very grateful for the kind of support from the National and State level experts in designing a textbook of science that transforms the very nature of science teaching learning in the state classrooms. We are also thankful to the Textbook Writers, Editors, Illustrators, Graphic Designers for their dedicated work for the cause of children's science education.

We humbly request the educationists, parents, NGOs and children for appropriate suggestions to improve the science textbooks. We also expect that the teachers and teacher educators will welcome the proposed reforms in science teaching learning process and implement them with appropriate professional preparation and referencing. It is also expected that a habit of scientific enquiry and nature of questioning would be developed among children within the contextual transaction set out in the revised science curriculum and textbooks.

Smt. B. Seshu Kumari
Director
S.C.E.R.T., Hyderabad.

BEFORE STEP INTO TEXTBOOK

The textbook is designed duly considering the Inquiry Nature of childhood and their power of imagination. Children's world is creative and they are more inquisitive and want to find out everything they come across and ask several questions until they satisfy on any incomprehensive issue / objects. This nature of the child is the basis for an enquiry mind and for pursuing the scientific knowledge in a systematic way. Let us discuss some of the issues before preparing the children for the learning of science in a scientific way.

The National Curriculum Frame Work – 2005 and State Curriculum Frame Work – 2011 defined science as questioning, and observing the nature and also trying to understand the nature. For this purpose one should question Why? What? How? When? on the observed phenomenon. The children imagine and expect what happens? and what will be the outcomes? Children must experiment and observe by utilizing the available resources in the local environment to find out answers to their questions.

It must be theorized and generalized based on repeated observations. The natural phenomenon and resources which influence our life viz., day and nights, water, air, earth, heat, light, food, flora and fauna must be understood primarily from our life experiences. For this purpose one should reflect on our daily experiences and impact of human interventions in various natural activities / processes. Children must be made to appreciate the applications of science for the betterment of human life, natural phenomenon such as rain, wind, day and nights and growth of life on the earth, bio diversity etc.,

Teachers must think and design strategies for appropriate science education and its classroom transaction to realize the constitutional values, goals and aims of science education and the philosophical perspectives of science education at school level. The transformation of young minds as potential scientists must be explored and afforded. This requires lot of planning on the part of teacher and professional preparation, referencing, collaborative work with the children and encourages bringing children's knowledge into the classrooms.

About Academic Standards....

The National and State Curriculum Frame Works, the Right to Education Act clearly envisaged on the role of the school in achieving the expected academic standards which are subject specific and grade specific. Learning of science does not include learning of information alone, but it includes doing projects to understand the science concepts, undertaking observations and experiments, collection of information, analysis of information and finally arriving to conclusions and generalizations.

Children must draw the illustrations on the observed things and appreciate the interdependence of the living beings in the nature. Appropriate attitudes on keeping the bio diversity and sustaining it is also one of the objectives of science learning in schools. Teachers must play a vital role and take the responsibility in developing such scientific spirit and academic standards.

Teaching Learning Strategies

Teaching does not mean transferring information from the textbooks. Teachers must understand the philosophical base of science i.e., why science is as a subject in school curriculum? And what are the expected goals and objectives of science teaching? What is the expected behavioral change in children through science teaching? How to motivate the children to peruse science with increased interest and dedication. The teacher shall plan strategies for science teaching. Following are the expected strategies of the science teaching.

- Textbooks must include various learning strategies to construct knowledge on various science concepts through observations, discussions, experimentation, collection of information.
- Using mind mapping as one of the initial whole class activity and develop debate and discussion on the given concepts.
- Prepare children for discussions by posing appropriate questions. The questions given in the textbook exercises make along with planning additional questions must be used.
- Textbook reading is a must to understand and to get an overall idea on the concepts introduced in the lessons.
- Textbook may be appropriately used while teaching the lesson both by children and as well as teachers.

- Teachers must prepare / collect appropriate equipment, plan and well in advance for a meaningful transaction of the science lessons and plan for children participation through group / individual / whole class work.
- Teacher preparation includes collection and reading of appropriate reference books, sources in the internet, library books, children exercises, appropriate questions to children to think on the given concepts and sharing the prior ideas of the children.
- Appropriate activities to appreciate the nature and natural phenomenon.
- Plan for discussions for improved understanding and appreciation of bio-diversity and efforts to environmental protection and specific roles of the children in doing so.

Conduct of Activities

The basic objectives of science teaching facilitate the learning of how to learn. Therefore, children must be facilitated to construct knowledge collaboratively through participating in whole class, group and individual activities.

- Provide advanced information and awareness on the experiments, observations to be done both in side and out side the classrooms along with study of reports.
- The exercises given in the textbooks must be performed during the classroom teaching learning processes without delay or skipping.
- The activities in the lesson shall be performed not only during its transaction but also during the entire academic year for specific units Eg: food for the animals and changes around etc.,
- The observations, information collection, field investigations etc., must be taken up under the teacher guidance / presence. Some of the work may be given as homework also.
- Local resources may be used as alternative equipment for designing and undertaking activities / experiments.
- Teacher must develop a year plan duly distributing the projects, assignments, field trips given in the textbooks so as to complete with in the available 180 working days.
- Teachers are advised to collect information about recent studies of the areas discussed in the textbook for every year.
- The information given in the bottom line boxes of every page is only for extensive reading.

About assessment

The present practice of testing children to what extent they learnt the information must be replaced by understanding how children are learning. What are the learning problems? What is difficult for children? etc., This may be possible by observing children notebooks, assignments and sitting besides them while doing the work / problem solving. Therefore, importance must be given for the Assessment For Learning than Assessment Of Learning. An effort was made to provide variety of assessment exercises in the textbooks, assess the different competencies to be developed as per the goals and objectives of science teaching in schools. Teachers must understand the continuity and appropriateness of varieties of assessment.

- It is expected that every child must understand the concept and try for his own answer rather than repeating the text given in the textbooks without any value addition.
- Teachers shall not try for uniformity in the answers across the students in the class but encourage them for a variety of responses.
- Some of the exercises for display in the wall magazine, bulletin board, school community meeting are not only for the sake of assessment but it reflects the nature of academic activities to be performed in the schools.

The revised science textbook is all together an improved design reflecting the nature and spirit of science learning and certainly make the children to think and contribute his / her ideas creatively and facilitate the construction of concepts based on the child's prior ideas / experiences. There is no doubt that children would develop creatively while following and performing the activities and exercises given in the science textbooks. It is a challenge for teachers to make children as constructors / creators of knowledge rather than receivers of information.

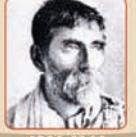
Salute our Great Scientists

Jagdish Chandra Bose

1858 - 1937
Creator of Crescograph

Acharya Prafulla Chandra Ray

1861 - 1944
Creator of Mercuric Nitrate

Srinivasa Ramanujan

1887 - 1920
Creator of Prime Numbers

Sir C.V. Raman

1888 - 1970
Creator of Raman Effect

Meghnad Saha

1893 - 1956
Creator of Thermal Ionization

Saleem Ali

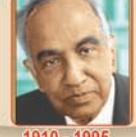
1896 - 1987
Encyclopedia of Birds

Homi Jahangir Baba

1909 - 1966
Nuclear Scientist

S. Chandrashekhar

1910 - 1995
Astrophysicist

Vikram Sarabhai

1919 - 1971
Father of Space Physics

Har Gobind Khorana

1922 - 2011
Genetic Engineering

Dr. M.S. Swaminathan

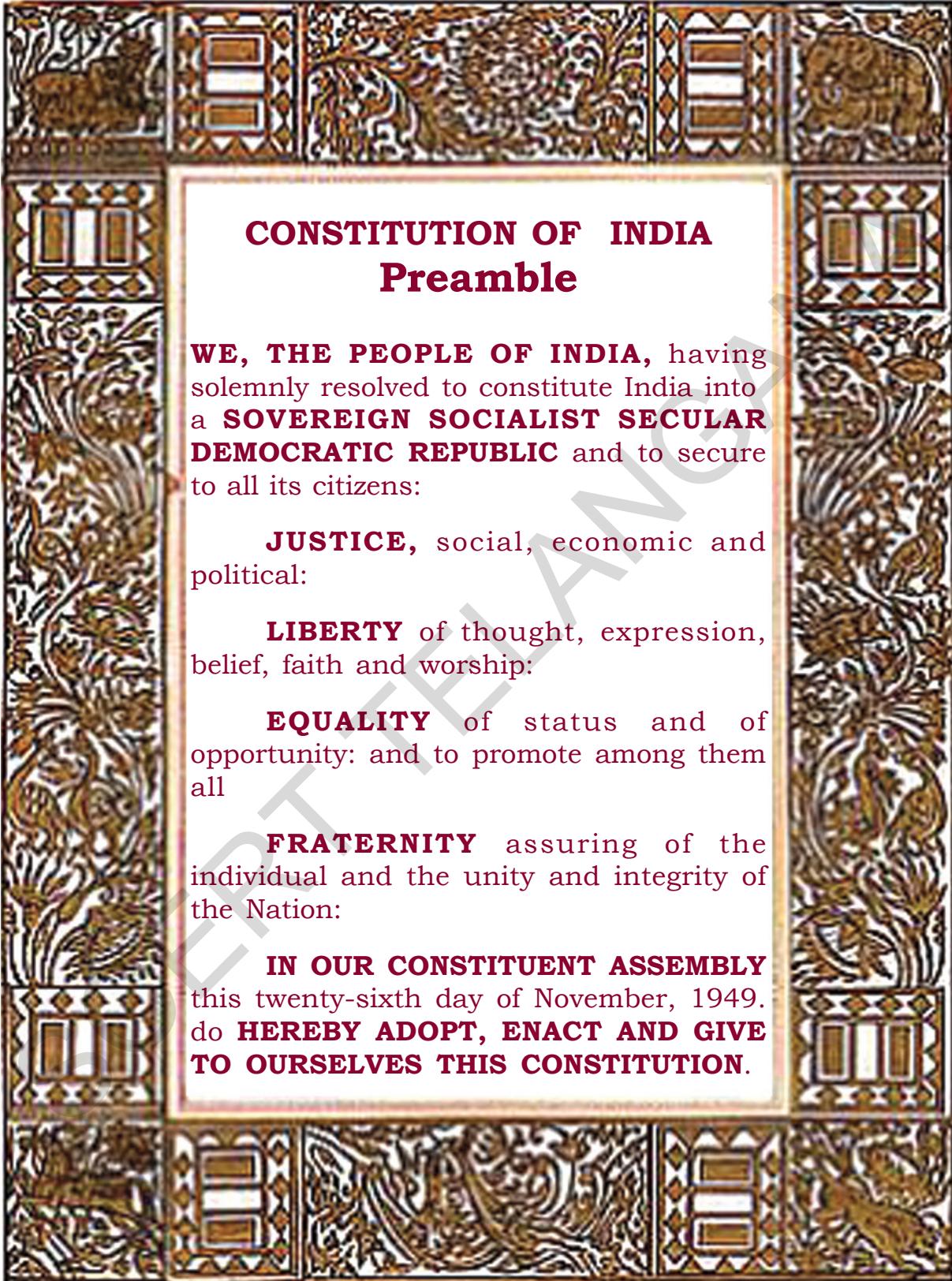

1925
Father of Green Revolution

Dr. APJ Abdul Kalam

1931
Father of Missiles Technology

CONSTITUTION OF INDIA

Preamble

WE, THE PEOPLE OF INDIA, having solemnly resolved to constitute India into a **SOVEREIGN SOCIALIST SECULAR DEMOCRATIC REPUBLIC** and to secure to all its citizens:

JUSTICE, social, economic and political:

LIBERTY of thought, expression, belief, faith and worship:

EQUALITY of status and of opportunity: and to promote among them all

FRATERNITY assuring of the individual and the unity and integrity of the Nation:

IN OUR CONSTITUENT ASSEMBLY this twenty-sixth day of November, 1949. do **HEREBY ADOPT, ENACT AND GIVE TO OURSELVES THIS CONSTITUTION.**

ACADEMIC STANDARDS

S.No.	Academic Standard	Explanation
1.	Conceptual understanding	Children are able to explain, cite examples, give reasons, and give comparison and differences, explain the process of given concepts in the textbook. Children are able to develop their own brain mappings.
2.	Asking questions and making hypothesis	Children are able to ask questions to understand concepts, to clarify doubts about the concepts and to participate in discussions. They are able to guess the results of on issue with proper reasoning, able to predict the results of experiments.
3.	Experimentation and field investigation.	Children are able to do the experiments given in the text book and developed on their own. Able to arrange the apparatus, record the observational findings, suggest alternative apparatus, takes necessary precautions while doing the experiments, able to do alternate experiments by changing variables. They are able to participate in field investigation and prepare reports.
4.	Information skills and Projects	Children are able to collect information related to the concepts given in the text book by using various methods (interviews, checklist questionnaire) analyse the information and interpret it. Able to conduct project works.
5.	Communication through drawing, model making	Children are able to communicate their conceptual understanding by the way of drawing pictures labeling the parts of the diagram by drawing graphs, flow charts and making models.
6.	Appreciation and aesthetic sense, values	Children are able to appreciate the nature and efforts of scientists and human beings in the development of science and have aesthetic sense towards nature. They are also able to follow constitutional values
7.	Application to daily life, concern to bio diversity.	Children are able to apply the knowledge of scientific concept they learned, to solve the problem faced in daily life situations. Recognise the importance of biodiversity and takes measures to protect the biodiversity.

विषय सूची

छठी कक्षा

ईकाइ	क्र.सं	पाठ का नाम	पृ.सं	समय अवधि	माह
I	1	हमारा भोजन	1	10	जून
	2	चुम्बकों से खेलना	12	12	जून
	3	वर्षा कहाँ से आएगी ?	22	10	जुलाई
II	4	जन्तु क्या खाते हैं?	30	12	जुलाई
	5	पदार्थ और वस्तुएँ	43	12	अगस्त
	6	आवास	53	12	अगस्त
	7	पदार्थों को अलग करना	64	12	सितंबर
III	8	रेशों से कपड़ों तक	74	11	सितंबर/अक्टूबर
	9	पौधे : भाग और कार्य	83	10	अक्टूबर
	10	हमारे चारों ओर होने वाले परिवर्तन	93	11	नवंबर
	11	जल हमारे जीवन का आधार	105	11	नवंबर
	12	साधारण विद्युत परिपथ	113	12	दिसंबर
IV	13	मापना कैसे सीखें	123	11	दिसंबर/जनवरी
	14	जन्तुओं में गति	138	12	जनवरी
	15	प्रकाश, छाया और प्रतिबिम्ब	152	12	फरवरी
	16	सजीव और निर्जीव	164	10	फरवरी
		पुनः विमर्श			मार्च

हमारा राष्ट्रगीत

- रवीन्द्र नाथ टैगोर

जन-गण-मन अधिनायक जय हे!
भारत भाग्य विधाता।
पंजाब, सिंध, गुजरात, मराठा,
द्राविड़, उत्कल बंग।
विंध्य, हिमाचल, यमुना, गंगा
उच्छल जलधि-तरंग।
तव शुभ नामे जागे।
तव शुभ आशिष मांगे,
गाहे तव जय गाथा!
जन-गण-मंगलदायक जय हे!
भारत-भाग्य-विधाता।
जय हे! जय हे! जय हे!
जय, जय, जय, जय हे!

प्रतिज्ञा

- पैडिमरि वेंकट सुब्बाराव

भारत मेरा देश है और समस्त भारतीय मेरे भाई-बहन हैं। मैं अपने देश से प्रेम करता हूँ और इससे प्राप्त विशाल एवं विविध ज्ञान-भंडार पर मुझे गर्व है। मैं सर्वदा इस देश एवं इसके ज्ञान-भंडार के अनुरूप बनने का प्रयास करूँगा। मैं अपने माता-पिता और अध्यापकों तथा समस्त गुरुजनों का आदर करूँगा और प्रत्येक व्यक्ति के प्रति नम्रतापूर्वक व्यवहार करूँगा। मैं जीव-जंतुओं से भी प्रेमपूर्वक व्यवहार करूँगा। मैं अपने देश और उसकी जनता के प्रति अपनी भक्ति की शपथ लेता हूँ। उनके मंगल एवं समृद्धि में ही मेरा सुख निहित है।

1

Ntæà sàkà (Our Food)

uâÀ ; àqSjâçSjâçeuÑ qâpâsý ; àqSjâ tâqyÀ sàkà " uâ Ñemâç ; àqSjâ krâr " uâ Ñâçâa? ; àqSjL yj à tâv»þþ arEuaâÀ, C»þvâ-yâlÉ, खटे चावल, t' hâ, Àav, rââà SjL yâkâ C»uâÀ SjceqÀanê ÑâmñAcñlqSjâlçSjâv¥ àSjâ j akâpSjL ; àwîuSjmâ Ñamâ Ñe " uâ ; àqSjâçqmâ Ñe cñlø SjyçSjâuà kâmâ Ñe Ñtyuñ qâpâçqÉ C»ySjâ kwâr Aââà Sjâoâ Ñâçâañ yâtâlum: Ñt âwâsññâ ZâSjâE SjySâkâ qAâne hââçtâUjâj aâhâmcññâvôSjL rââà SjL yâkâ uâ tâtâc meiaâE SjEâçSjâv¥ àSjâ qAânaçSjL ; àwîuSjmâ Ñamâ Ñe

tâaut C»vâ Sjyçrâauâ kâmâ Ñe C»ySjâ râEçtâñt kâlSjâEâ ñâñâEhmnâ lââ " m Sjâv¥, ðwâlju Sjâv¥ Ñt sâkâ vñçññâ aSjâmâñt lâññ kâlSjâEâ ñâñâa j aaññ¥ aSjâ sâkâ râââlçSjâv¥ àSjâ j akâpSjL ; àwîuSjmâ Ñamâ Ñeçy ; Auâu tâñt sâkâ qSjâlçSjâv¥ âwosññâ ZâSjâE Sjy Sâeu qAâneñmâ EââSjâ râââlçSjL âwâo, qAânaçSjL Zââññ Sjy râEçtâwñmâ kâlSjâEâ Zââññ Sjyâçñ ñâj çâA¥ "â¥ Sâeu qAânaçSjy âj ñââkSjâçAâh¥ ; àE EââSjy ñâat âvâh¥ ñ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

aj 1 - 1 विभिन्न प्रकार के भोजन

Sjyçtâñtæçtâñtæç Sjyâv¥ ; àwîuSjy qâpâaut ñâtSjy qAâneñmâ Ñe

âSjúâSjvàq-1: âwâsÂâ ZaSjâE Sí Sâeu qÀanê

yàáÊ½àã 1 tþsáÊ¥ñ

yaaE 1 - मैं ने क्या खाया?

âwōānJ Šjâ Åàt	hàuà ^³ àuà sâkâ
i Tâàšý	j àwv, Åàv, Åô, yâlkuaÝ kât, C»vâ, rôþ
Åävt	ârÊuââââ, âtj J Šj l j ¹âââ, Èâçþ

- i àqŞy i àe i àqŞy àtħi Şy sàkħà yj a tħeŞjače ytaħħa qAħanēnħu?
 - yaaEħħā tħeħġimħaç Zażżejha Şy saċu qAħanēnħa aħħħa Şjeaq?
 - uà ysä āwūħad JyŞy Nā Zażżejha Şy bħożjix qAħanēħa ħa Ċenħ?
 - i àqŞy āwūħavu tħetħuwañ sàkħà tħeŞjaħha yçqAħanex Aħu ckamčen?

SàkÀà yàt^aàñ

âšjuàšjvàq-2: sàkà mèjàé Šyélaç Šy àv¥ Šyé
qÀanàç Šy i àwîuŠymà Nàqñà Nà

EáwwâÉ Sy âAâA óââláwây Sjâc Sjípâwâlak hââlâç Sjâ tââ
âSjúâ ñ tâl Sjâcâr Euaâlâa rââlâlâç Sjí âv¥ SyñNâñ tâl Aâç
Óââláwây Sjâcâr Euaâlâa Sjí âv¥ i àwâlûSjí qâanâçSjíl yjâ á
rââlâlâç Sjí âv¥ SyñNâñ óââláwây oâEâ rââlâlâçâçeyjâ á Sjâc
Aâhî¥ - j âwv, Aât Sjí, kâfâ, l'ltâl, i avâ ïuâk, tâl
Sjí l'p'p'c'wââñ Óââláwây âSjyâ qâanêSjâçSâv aâuâ Nâç
mâcyjâ á rââlâlâçtþyñâumâ Sjâlak ¥ñ

Óääñawäy i àlj uej åsjym nà ñ j àwv rääñlaçşy
åv¥ j àwv i àe qäña Äacñä qAanäçşy i àwñuŞymä Nämä
Ñe åsjymär Èuñañä rääñlaçşy åv¥ ŞycçeqAanäçşy i àwñuŞymä
Nämä Nëñ

hàvā qçp Sjvà ÁaÑab háláa j àaÑ¥ñ Èytþ EqØnm Tà„SjÈ Sjè Zàsaw Sjç Sjt Sjçhac Sj àv¥ àSjyá Zàac jà Sjç átvà SjÈ háláa j àaÑ¥ ñ

-2

अनेक भोजन पदार्थ बनाने के लिए अलग-अलग सामग्री की आवश्यकता होती हैं ऐसे पदार्थ जो भोजन बनाने में उपयोगी होते हैं उन्हें सामग्री (ingredients) कहते हैं।

आपके मनपसंद भोज्य पदार्थों की सूची बनाइए इन्हें
तैयार करने के लिए किन पदार्थों की आवश्यकता होती
है सारिणी-2 में लिखिए।

Sýt yk	i àqŞjä tħaqyñ sakkà	i awħiġuṣj yat-taħbi
1.	ħaġġ	
2.	tħallu xil m-Esjaġa	
3.	मुंगफल्ली की चटनी	

âwâsÀrà Zàsjà È SýqSjwâhâlSjâç ÀâalÀçSjy àv ¥ âwâsÀrà qÀànàg
Syl i àwÎuSjmà Ñaqmà Ñe saKÀà rÀâalÀçSjy àv ¥ EQuâçà
SjÈâçwàvçqÀànàpSjâç 'yât^âi' SjÈlmçÑâñ qSjy àSjyç^âuç
saéu qÀànèârðSjâlþ lâamv qçSjy râmv hÈâAmçÑemâç
â»frâqÈ EQuâçâà qÀànàgSjâ àwwÈ½ àâUâ Kàmà Ñe uç
qÀànëSjÑâlyç i amçñle i aq yâqj ¥ ?

اج شەخا قەچ لە يەنەلە ئەم زەۋەن شى اۋەنۋەسەن نە

qæðæþ; æ kāmā ðeſy ðaat sā avahýn; aqſy at þaþ; æ røþs sahayata vcyſymcñh

yàáÉñà - 3 Syàá Ntësàkà Áqìà Ñè

yàt ² ā	पौधा / जन्तु / अन्य	qàòç uà kàmā Šyā ààt
hàllà r Ààllàq Šyā mṛ		
îññÀ		
âj ãy		
NìAā qàòçy»f		
Ààt Šy		
j à ¹ b§l vàçé		
tãy		
j àwv		
j b		
îà.. Šyé		
tàÄyvā		

叙jقE آآY aauç qAanat tE i aE yat'aâ Sjâc kâqâN NtE
khnâ aþyçAð, i ½þi aE taý atvma Në yawoâlaa yç
AñhaçqE Ntøaam Nämä NëâSÝ áwâSâa klmä aþyç Sjçe
ZaSjâE Sjy Saâkla Zaâlm NämçNâ rSjEa i aE sôþyçtaý,
taaj i aE rüah yctâý i aE i ½þzaâlm NämçNâ Cy yj a
Sjâ i aE áwðmâE SjE ySjmcNâ qæðaþSÝ áwâSâa SaâaþSjâc
Nt Saâkla Sjy Üyq tþaâNva SjEmcNâ EâaâNEva Sjy avY
qævSÝ i aE Sjâc tâE Sjy qæðaþSjL qðlauaý aâlaSâ Sjy Äiv
Sjy qæðcSjâ Äiv, 1tâ1þ i aE tâcSjL Äylva C%uâaAñ

याओऽया अत्यस्य रात्रेष्य आमा नेव वाद्मव त्वन् हालक
 नेज एव यतो यज्ञाल्म नामा नेज अवास्या त्वमत अवास्या
 साशु इष्य रात्रेत्वेष्य एकात्म यााऽया त्वं एव अप्त
 ग्राथेष्य अस्य शांता शांतसाक्षा श्य उप त्वं विनाः प्राप्त
 इष्यात्मायेष्य रात्रेत्वं ज अस्य एष (सारिणी-3)

- * हम पौधों से अनेक प्रकार के भोज्य पदार्थ प्राप्त करते हैं।
 - * कुछ पौधों के कुछ ही भागों को भोजन के रूप में खाते हैं।
 - * कछ पर्ण पौधों को ही भोजन के रूप में लेते हैं।

rā¹þý¹þ tþ i aðsy tálba tþ ſýraða c>þ þqauà kama ñe tyavþ i 3uoþy raf tyç halða j àañþ n

2 JUN - 3

‘uà j àq kàÀmçÑä?

árÉuàñää uà hæE rñañlaç Şy áv¥ áwosñña ZaŞyjé ŞyJ yât'aä kÿççvauj ä, vwpà, àavj alñä, arÉuàñää qâñauäy Şjavä atj e i añaŞ Şyjé Equqäa Şyjémçñä cññp'tyavññäE' uà yâñalo ôlu Şyñña kamä ñä Şjakä ràAàt, aŞylâatlå, sa Equqäa tþvamçñä cññp'yñctwçŞyñmçñä 'yñctwç i àE tyavññäE yâñalo ôlu Şyþpawñlaç kâñNätþñä fâamçñä uc i áoŞy tâñla tþñlaññâtvmççyav¥ tñpäçññamçñä

i r yáÉ½á-4 Áéh¥ i àé fÁàÑÉ½ §1 yÑáumà yçsáÉ¥ ñ

yàáÊ½àā-4

t¹ř t²z³a⁴c⁵h⁶a⁷ Šj⁸ i áoŠy t¹h²a³ q⁴u⁵á k⁶m⁷á N⁸ āŠl¹m²á Šj³ p⁴v⁵č⁶áa⁷t⁸tuN⁹ i vkJ¹⁰ Ä¹¹yv¹²m¹³á N¹⁴ i à¹⁵ Šj¹⁶p¹⁷v¹⁸č¹⁹áa²⁰t²¹č²²yŠj²³a²⁴ q²⁵aj²⁶ h²⁷ Á²⁸ññA²⁹ Ñ³⁰m³¹á N³²

- yàoà Èýam: Ñt qàðçSý áSiy sà'a SjäçEquaçä tþvamçÑa?
 - ÄivabSjäcsä sàkÄa Sý Üyq tþEquaçä Sjämcñ? wç Själa yçqæðçNeakÄa Sý Äiv hauçkamçÑP
 - ua SjäçVýa qæðä ak ySý ysä sà'aabSjäcsäkÄa Sý Üyq tþEquaçä tþvauä kà ySýmä Ñe?

qæðaþ Sý áwos Áða Sáðaþ Sjáç Sák Áa Sý Újq tþEquaða tþ
vamc Næ qðauaý kðþ rák, i aé Äyv i aoSý tálba tþ
Equaða SýEmc Næ mðaç i aé Äyv aþSja i aoSý Equaða Áa Næ
hóta Næ áwás Áða ZáSja E Sý Sák Áa rAðaðaç Sý áv ¥ Sjce
ZáSja E Sý yat aáuáþSjL i awíuSjmá Námá Næ uN yat aá
-qæðaþ khá aþua háðak vw½a yçZáðm Námá Næ Sák Áa
rAðaðaç Sý áv ¥ aþSjyá qAðanéSjL i aoSý tálba i aé aþSjyá
qAðanéSjL Sýt tálba kri i awíuSjmá Námá Næ ¥yá .. uáþ
Námá Næ?

tħalli tħosakha Syl j-àAm Sħejc r-Ramā Ñe

¥Sý Zaañm tþEÑñacwàvç vñæaaþ Sý Saññaa Syl i àAmþ ¥Sý
ytala EÑmá Ññ i qñac'aññabtþ; aoSjmE oña Sý hñi Añc
Ññepñ Ñtañcराज्य Syl kvwauäj aë Sææaañv Sý qñEOnam

oàla SJL hñmä Sjáv¥ i Áaßjv NálaçSjy SjaÈ½a i áoSjy tålla
tþj àwv SJL qÀawÈ Nämä Ñe j àwv ycåwåsÀa ZaSjæ Sjy
såeu qÀanémæraÈ SjÈ ySjmcÑa mäåaa tþNt j àwv i æÈ
j àwv ycrÀçsåeu qÀanàGsjå i áoSjmt EQuæçà SjÈmñla
åSjbmäEakÐnåla Sjå tþu sákla Eaq þ Ñe "uabSjy EakÐnåla
tþtSjce i æ rakÈçSJL qÀawÈ i áoSjy Nämä Ñe
Sjceræ È Nt vâçåapycuÑ yåmçñlaSjy "tå cuÑ ylkå qyA
Ñe' uÑ ylkå qyA ÅaNåAÑe i aqSjacySA ylkkuåþ i æÈ
yså sákla qÀanàGsjac hååçSJL i åAm »þvåla j åaN¥n
åkyyç i aq rvwåla, Tå0' mewåla rååçap

SÀKÀ RÀÀÀÀÇ SYL AWOSÀÀ AWÀOUÀÝ

SàkÀà rÀaálàà ¥Sý Sjvà Ñe uÑ kÀwÀà Sý àv¥ ; ¾ùAM
kÚjÉà Ñe sàkÀà rÀaálàç Sjy. SjCéáwáouàÝÑej àwv Sjàç
fràvà kàmà Ñe áSjámäC»þá SjàçEràvà ÁñNà kàmà Ñe
C»þá rÀaálàç Sý àv¥ C»þá Éwà ; àE EØM Ààv Sjàçqay
SjÉ ¥Sý yàn ás³àauà kàmà Ñe ; àE h¹pcé ; àlåcmSý Éhà
kàmà Ñe ; àvåSjyâj Äy SjàçmÙ tþmvà kàmà Ñe yaáÉYaa
-5 tþSjyþZååSjyuaÝÅä a¢é Ñe sàeu qÀanåSý Áàt
àv hø

YàáÉYàá-5 SàkÀàc rÀààÀàc Syl ZààSííuà

Sàkrà rÀaâàçSyl àwào	Sàkrà
EràvÀà	j àvå j ½øþ
Sàq tþqSjàÀà	Ç»þvã
àSjowÀà àSjua	kvrã
SÀaâà	फली
अधिक तेल में तलना	पूरी, पकौडे

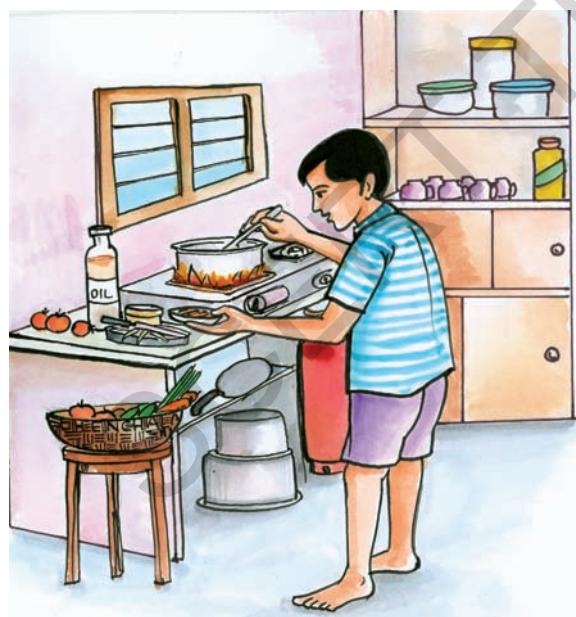
አሁን ተቋዕስም የዚህ-፣ ከዚህ የተደረገውን የሚመለከት ስሜና ነው

Sākāla rħaħlaç Ŝjl āwāo	Sākāla
कम मेर तेमवाहा	चिकन, मछली
छोटे-छोटे टुकडे काटना और मिलाना	
rħib rħib ¹ bħihsja ¹ ha ; àe atvàħħa	

yaħħiġ-5 tħieħha rħaħlaç Ŝjl. Ajjeh āwāouñ koo iż-aq kaċċu Sjumči Nee (Cy āwāo yçraħħaq warċ-ċasħu q-Aħarnej-Sjum āv-ħiex)

Dwaaħi 1 p-Sākāla

Nit i “yē Ŝiñm idha Sākāla Dwaaħi¹ Nne aš-ʃimäu N Dwaaħi¹ha Ŝiñi yiqiż amà Nēsākāla Ŝjl Dwaaħi¹ha fu Ŝi yat-ta ħaqda ycuha rħaħlaç Ŝjl yaħbi m-Sy q-dam yeji iż-żejt Nāħħaan u uà i-aq-Sjum aħiż ja z-żejt. Sākāla Dwaaħi¹ha āwāo tħavva? Nee?

aj-ħa - 4

Emavat tħem Ŝjum Tħarr - Ŝjekk warvċ q-Aħnej (Šjera 101 haġġu h-ixx 11 jiġi aħha yu) qawuc kāmeen Nee

Sàkà Syà qáEEÓàYà

- m¹ þu ðaðaþtbt² þvuaþsjacqæðaðam sýðaðsý ávþ oq að
Aðaçsjá Ylu ywýðaoðaða ñe

 - oq að Aðaçsjý q÷âm sýðaðtþ i aðsý kallaðsýða
Záðam sýða
 - Cy áwáðo yç i að aðsýða sáðu qðaðaðsýða
qæðaðam aðsýða ká yðsýða ñe

“Uà i àq kàñamç है?

Íà''ŞÝÉ ŞÝL j àlàláá i àé ÍaÑA Şýa Equaçça ÄývàþŞýaç
qáÈÉâðam ŞýÈâç Şý áv¥ áşjúà kàmà Ñë Ҫyâáv¥
i áoŞýmÉ ÄývàþŞýaç Íà''ŞÝÉ ŞÝL j àlàláá uà ÍaÑA yç
qáÈÉâðam áşjúà kàmà Ñë ÄývàþŞýaç Éy uà kàd tþ
rÀvŞÝÉ qáÈÉâðam áşjúà kàmà Ñë

âSjúà-Sjvàq-4 : sàkla SjàcqáEEâØam SyElàan

qáj , 2þ áwùàánéuáþþja ¥þý y t þl þr þaaçþý ñ áwásááa sáéu
qÀanàþþjaçþqa Èáðam þþjaçþwa vþçÀanàþþyl kálaþþja Èá Zááñm
þþje yááÈáá tþávþhaþ i aqþþy rþþy yç qáÈóáþa þþy
i aé áwáouuáþþyl kálaþþja Èá Zááñm þþjeþ

qáÉÓáɬá Šy ZaŠjáÉ	£ÀáÑÊ½á
ÀtŠy, àtj J qáE»Í i àÉ mꝝ àtvàláà	i j àÉ
Švvv ÀtŠy àtvàláà	
yhàláà	
lá.. Šjé Šjá lâáÉá àtvàláà	

1 Ità¹ E tèaw¹batà yá Èñmà Nè kàc Èaçà ZàamÈào Sýmà Syl Tàá''m Àgnà Né

SàkÀà SjàçqàÈåðam SjÈÀçSjì áv¥ áwåsÀà ZàSjàÈ Sjì qÀanag Sjà Èquàçà SjÈmøà äşjämärakàÈ tþat vÀqowàvçqàÈåðam sàeu qÀanag tþNàaSjàÈSjì Èayauåhsý qÀanag Nàncñà àþtçtþzåñm sàeu qÀanag Sjì qåÈåðam Sjì áv¥ äşjy yat'aà Sjà Èquàçà äşjuà àua NekàlaSjàÈ kÜfåà Nà mäfåsw Sjì kaj' SjÈåaj' åñ¥ maaÈsw hñt NàqowàvçqÀanagSjàÈNà hållå j åñ¥ñ uñ Ñtæc Ðwåðju Sjèçlååla qñp amà Nà

"uà i àq kàlåmcñp"

mÈSjàäÈuåb; i àé ÄjvåþSjà Èquàçà SjÈSjì bòjñ rÀaållå ¥Sjì Sjìvà Nà Sjìþpvåà mÈSjàäÈuåþçåwåsÀà ZàSjàÈ Sjì O»kacñà i àé ykaw1þSjÈmçñà çyçñå wék1þv Sjååwëå SjÑmçñà mÈSjàäÈuåþç; i àq Sjååwëå kiniñe (aj ñ-5)

aj ñ-5.

tþu tåA

yat'aà, qåÈÈåSjì, yååålom qÀané yhçtþwå

Ñtåç"uà yåhå :

- Ñtþqåðåþ; i àé kÅmä åþycSàkÀà Zååñm Nàmà Nà

- SàkÀà rÀaållå Sjì áv¥ ÑtþåwåsÀà ZàSjàÈ Sjì yat'aàuåþSjì i àwîuSjymà Nàmà Nà
- Ñt qåðåþSjì áwfsÀà Så'aåþkÿçmåà, kôþ qållåuåþ Äjvåþ; i àé ÄjvåþSjàçSàkÀà Sjì Üjq tþ vñqñvñ
- SàkÀà Sjì DwååÈlþnà fytþÈquàçà äşjy åþqÀåx , mèjåÈå Sjì áwåo mnà f y Zååñm Sjì ySjym qÉ i àoååÈm Nàmà Nà
- Eravñà, wålqåSjÈ½, äşjy½w SàkÀà rÀaållå Sjì áwåouaÝNà
- SàkÀà qåÈåðam SjÈåçwåvçqÀanagSjà Èquàçà SjÈSjì SàkÀà SjàçSjìþytu mßy rj àuà kà ySjymà Nà

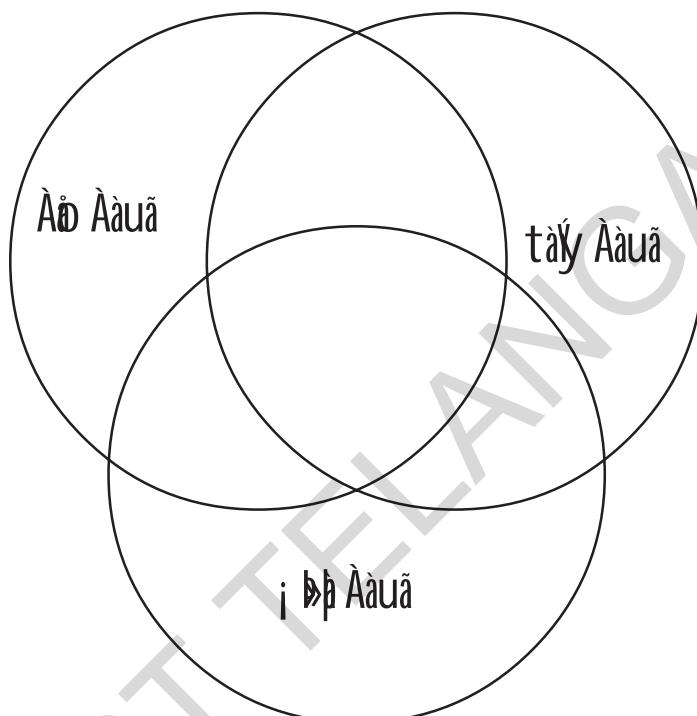
Oållå Sjì öåÈà | Çuay Sjì yåþå

- yaoåÈåam: i àqSjì öåÈà håuçkååçwåvçsàkÀà qÀané"uà Né?
- ååj çåÀ¥ åuçsàeu qÀanag tþSjàÈ-Sjåå yå yat'aà Nà
- q°j åqåvåyå ååååÈuv j 1ñå, åkvçå, Ånak Sjì qSjåþñ
- Fqtå uà i àqSjì qyñå Sjì i lqåñåÈ Sjì mèjåÈå Sjì áwåo ávhåq
- qåSjìþtþatvÀçwåvçsàeu qÀanagSjì i àwÈ½ (ÈçÈ) Sjàçktà SjÈñ Eåå qÉ ávhå åuå yj Åå i åþSjåççqþSjÈ åååååSjym ZåållåþSjì EüåÈ Ååp

1ñåþ tþ i àoþy tållå tþSjÈåþ1ñååcþ; i àé vauSjååqå Nàncñà SàkÀà tþSjÈåþ1ñååcþSjì i àoþy tållå våçycSjyÈ Sjì hmeå Sjìt Nàmà Nà

Şşşy i àé Şşşy tþ i áoŞý tâllà tþlâ ``Şý qâuà kâmà Né áw'þatâ i àé hâlak àñâ qâuç kâmc Né

- (i) Câa kâmä àþSý Áàat qçé Sý ¥Sý mEÄý ávâh¥ñ qçé Sý ÁyÉcmEÄý kâmä àþSý ÓaÈa ÑtSjâcâtvâçwâvâ sâkâ-Ào, i ½þu tâly Sjâ Áàat ávhâø
- (i a) qçé slylpañ Sjâcsmûh tþ; vâ SjâSý wâSjâE sâa tþkâmä àþSý Áàat ávhâø
- (C) wâSjâE sâa tþSjyâ kâmâSjâ Áàat ÁaÑaAkþ Ñemâç' uâþlaÑa kþ ÑeSjâE½a rmâç¥?

âj ðâ

AyÉçÄyvâþ i àë mEþjaÆuaþSj1 mââha tþyhmâ hâlaçqE i ãoSý taâha tþÄjacrE zaâlm ñâqâ ñâ

2

jırşabychyňka (Playing with Magnets)

i àqşy qàºňaavà t̄ uà
Şjauàsuvu t̄i àvâqla Èhâac
Şy à»jırşabychyňka
Èhâac Nâçaa áşy f̄y à»jırşabychyňka
yç Şy 2p i àvâqla
áj qşy ña Èhâac Èmçñä

- à»jırşabychyňka qé
i àvâqla uà
áj qşy ña Èmçñä
- f̄y 1p Şy t̄ uà ñe
- wñ 1p Şy i àvâqla Şy i vawà Èy Èwamä aþ
Şjac i àşjäxen Şjemä ñe uà þ

äýk, vâñşyl i vtäfâ Şy Èwakalp Èj qşy ña
ZaŞy Èj i aqşy Èj
Nâçaa ñ (aj la-1 (râ)
Àhînyðp

- fâa Èwakalp qé
áj qşy ña Èj i aqşy qàºňaavà
yä wdmä ñe kâç Èñp vâñşyl
Èwakalp qşy Èhîma ñ?
- uà uaj i vşy 1p Şy
Èwakçua Èvâad 1p
Şy Èwakçyc sâ áj qşy yşymçñä

aj la-1 (i)

aj la-1 (râ)

äşjuaşyvap-2p Ñt Àhîacâşy i àvâqla Şy à»jırşabychyňka
Şy 1p Şy i Şjac Şjala-Şjala yçwdmäýäj qşymçñä

i àqşy qàºňaavà t̄i àvâqla Şy à»jırşabychyňka
i àvâqla, qçé à vly, vâñşy Şjlvçey à»jırşabychyňka
Şy Èhâac ña Şjala Şy 2p 2p Şjala ak Şy
1p 1p qâlyv, Èr È sâ »pav i àqşy uà Èhâac ?

i àqşy Èhâac Nâçaa áşy, i àvâqla, qçé à vly, vâñşy
Şjlvç à»jırşabychyňka yçaj qşy ña Èmçñä qçé Şy
1p 1p qâlyv, Èr È, 1p Şy i Şjac i àj qşy Şy à»jırşabychyňka
aâé Kämçñä

Yyà uâçñamà ñe

i àvâqla Şy à»jırşabychyňka tþy Şy qâanëñamà ñe
j ìr Şy Şy ñmçñä kâçvâñşy i àâá Şjac
i àşjäxen Şjemäñä

Çyâ mëñ Äylk Şjac i aqşy qâa pâsa j ìr Şy Èñmä
Ñekâçvâñşy i àâá Èwakalp Èj aé äýk Şjac i qşy Kämä
ñe

- j ìr Şjac Şjac i àâá Kämä ñe
- Çâa j ìr Şjac Şy i aâé

Çâa Zââabşy Èla È Şjac ñt cy qàºňaavà yt I ðâ

i sâ mşy ñaam j ìrşabychyňka
i sâ mşy ñaam j ìrşabychyňka

j īrṣy syl syñalā

V^aas^a 2500 wxeqñvç tēay āātṣy j ēwāñā s^opp^sjacj ēālāc qñābqē kāmā nān ḥysyñān t^bnt^a y^ssy v^sjs^b syl 2^bp^b nāmā nā āky^syāaj c^ssy s^aā q^e v^añ^csyl q^ēm j 1^bp^b n^benā n^b y^ssy āāā s^bbj ē ēñqñamr j āēwāñā y^ssy 2^bp^b y^sqātē s^sy q^ay r^ep^sje; i^aq^ac v^sjs^b syl 2^bp^b s^opp^sjacqālāa t^bp^bv^b s^sē āñvā ēñā nān mr v^sjs^b s^sy 2^bp^b s^sāaj c^añ^cs^sy s^aā s^ojaçs^bp^bqālāeaj q^ssy a^auān kr tēay 2^bp^b s^ojaçrāñē āās^ava māç y^ssy q^ñhē nān āky^sv^bp^b s^syl a^auān c^sy q^ñhē t^bp^bv^añ^cs^bjacj; a^añ^axm s^sēlaçs^sy a^alāa nān

Çyyqñvñt^alaç^ahā i^a v^aaq^ala s^syā» s^syl, a^ajk s^sjacj q^sycñb^b a^aj l^a s^sy, ZāaSām^syj īrṣyñāñā n^b u^sgnat j īrṣy i^a nān t^blāu o^aēā āāātēn j īrṣyñā

j īrṣy syl awāsñā z^as^a :

Ntāēzāāmāñā s^sy kāwā t^bequāa t^bvāk^b kālāwāv^a j īrṣy s^sy s^sce; a^as^a ē nāmñleaj l^a-2 t^blāh^b n^b

āj l^a-2

y^añ^a : Nt i^a q^act^aqyāā i^a a^as^a ē s^syl j īrṣy r^aāa y^sjmññā u^ap^b

y^ao^añ^a : j īrṣy c^aq^am u^a v^añ^ayc^ar^añ^am^a a^as^amāt^aóo^amāk^ayc^av^añ^a, n^ask^al^a, māñ^a, s^syaç^al^a i^a ñ^a i^a lu^at^añ^aut^a y^sl^añ^a m^al^añ^a v^a j īrṣy r^aāa y^sjmññā

y^aat^añ^a aw^añ^a

2^bp^b s^sylāa

**âŞjuà Şivâq-2b j īrşy âŞyâ-aŞyâ qÀanâc
Şyâc i aŞyoxm Şyémâ Ñê**

¥Şy 2b̄j īrşy yçşlvà, qçE āvq, Āvâd1b̄j DŞyv,
Şyâj Şy 1b̄j, qâmv Şl j arâ, qçE, vâñçşy rât̄b̄
qlâ, vøb̄ qâlyv, j aŞi, D1b̄v yD1b̄v Şyâj Etj, j aŞy

yâáEYâá-1

Şyâ 1b̄b̄b̄, vŞib̄b̄ i aâA, Ñê ¥Şy j âk Şyâc² yçysâ
wðmâ aþŞyâc j īrşy i aŞyâxen Şyémâ Ñe uâ aâfââðâa/â
Şyâak/ yâáEYâá-1 tâvâh/â

Şyâwwe/â yâáEYâá-1 tâvâh/â

wðmâ Şyâ Aâat	wðmâak y qÀanêkçy râa Ñê vâñâ Ávâd1b̄j / i luâtâlaut/Şyâj / vŞib̄ / Şyâc e i aë qÀanê	wðmâ Şyâc j īrşy i aŞyâxen âŞjuà Ñe "uâ ?(ÑâY/âñâñâ)
Şl vâ	vâñâ	ÑâY
DŞyv	Ávâd1b̄j	âñâñâ

- aŞyâ-aŞyâ wðmâ aþŞyâc j īrşy Aâc; aŞyâxen âŞjuà Ñe?

- aŞyâ-aŞyâ wðmâ aþŞyâc j īrşy Aâc; aŞyâxen âñâñâ aŞjuà Ñe?

j īrşy oâââ; aŞyâxen qÀanâcŞyâc" j īrşlu qÀanê" Şyâmç
Ñâñâ j īrşy oâââ; aŞyâxen âñâñâ aŞyâ "auçqÀanâcŞyâc
i j īrşlu qÀanâcŞyâmçÑâ

- j īrşlu qÀanâcŞyâ "peâñâñâ/â Aâñâ
- i j īrşlu qÀanâcŞyâ "peâñâñâ/â Aâñâ

j īrşy tâvâñçşy; aŞyâxen Şyémâ "aâñâ Ñâ "y "aâñâ Şyâ
Equâñâ aŞyâ "y "aâñâ "aâñâ/â aþŞyâc; vâáEYâá-1 tâvâh/â

**âŞjuà Şivâq-3b at1b̄b̄ tâvâñçşy ŞyâakŞyâc
i vâáEYâá-1 tâvâh/â ?**

i qâçqâoñâvâ Şy tââââ kñâlât 1b̄b̄ ñâç ¥Şy 2b̄b̄j īrşy
vŞib̄ E y at1b̄b̄ tâb̄ i aâc/â y i aë râñâñâ aâñçşyv Şyâ
Aâñâñâ yâáEYâá-1 tâvâh/â ? uâ Şyâc qÀanêj īrşy
yâáEYâá-1 tâvâh/â ?

Şyâvçâpâ Şy Şy 2b̄b̄j yâáEYâá-1 tâvâh/â ?

Çâ "vîhe" Şyâqoâñçşy; vâáEYâá-1 tâvâh/â ?

Zâjj aâa Şyâv tâvâñçşy kñâkâŞyâc "pâlaç Şy âv" vâapD1b̄b̄ j īrşy Şyâ Equâñâ Şyémâ nâ

(A Vtē Šy¹ Šy² hšacyšav Šy³ i à̄e i à̄ašyá ášjuà i à̄e
tčákšja Equača Šy³āo.)

j ჲრԾÝ ԾÝ ՕՒ

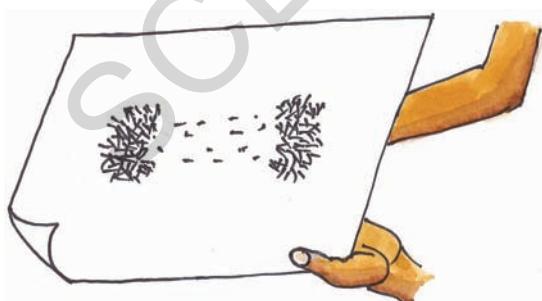
¥Sý 2þþj ër Sý Sý j àÈaç; àÈ vânçSý Sý/a ytaâa Úyq yc
j àSjâxen NämøñNâ uà?

âŞjuà Şývàq-4þ

¥Sý yAñA qçE vSjE fy qE vññçSý Sý/aaþSjacyt aña
Üjç yçar hE Aaaák ¥ñ çy qçE Sý Aaaaj ¥Sý 2þbj ërSý
Eh SjE naþh ya i ña SjE ¥Sý ñnaña qE Easý Aaaák ¥ñ

- i àqâlâç' uà Äñhà Ñé?
 - yÄjÀ Sjâak qÉ i àqâlâç' uà Äñhà Sjâak qÉ i àqâlâç' uà
 - nà, fytSjâçeqâÉwmâä NB à Ñé' uà?

» þvà nāñ qq̄ē ſ̄āāj c̄j īr ſ̄yþumānē yçāāāāām̄ēāy ſ̄yā

âj fâ-3

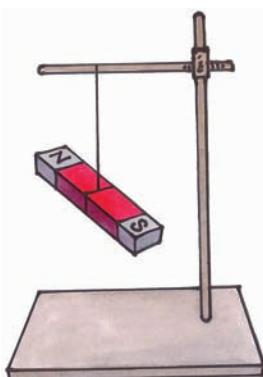
i nāñ j ēr Šy Šy Aññā Šy aññāpt b; aó Šy vāñ Šy Šy a k t à
Ññ Ñerāj tēr Ññ Šy t vāñ Šy Šy a Ññ

¶ y aššuā y ñt̄būñ ðām ñāmā ñešyqācī ër sýt̄b̄; aššixkā
§l. īāa m y ſy y t̄aā ãññā ñāmā ñe ãññā ñašy ëašoē
i aššixkā rv i ãošy ñāmā ñeññbōw sýñmññ

âŞýuà Şývàq-5þ

ଦ୍ୱାରା କାହାର ପାଇଁ କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର :

¥Sý 2Bbj ërSý vSjE ëySj räj tþqmvcöaäcyçräb
SjE (aj ða-4) Sj i Ääyäf ¥Sý B1þþpyçv1þþja ÄmçNä
2Bbj ërSý ÄñvÄära Ääckäuçmr mSý Üjsjä i r mäSjäc
"uä qmä j vma Në?

aj 00-4

¥SY MËT VÄNC SYL 2 PPIVØYE EY QE MÄTC SY MËT SYL SØPPIVUÄR RHAŞYE AWÜÄN J İRSÝB SYAC MËTAË SYEMC
ÑA

yàtâÅu âwÖåàÅà

2Pf §yðàà

j īrSýkr ruk kàmà ñemaqñ EüäE ; àäE Aäðä/ä aÀlää ; àþ SjäcÀlääna ñe j īrSý Sý EüäE wàvçay EçSjäcEßà v^aa ; àç i r oðaçSjäcñ aðþ yà aÑvàc¥ ; àE j īrSý Sý aðñE ñaðç mSý ruk kàþçñ

- Eßà wàvà j īrSylu oñw aþjyj aÀlää Sjäcyaj m Sjémà ñeþ
- Cy Zauða SjäcaSjyjä ; àE ðnäða qE SjäE¥ ; àE Aðh¥ ?

¥Sý 2þþj īrSý Sjäcoðaçyçv¹ SjälaçqE wñ yÀa EüäE ; àE Aäðä/ä aÀlää Sjäcñmämä ñe Eßà v^aa ñB à EüäE oñw yÀa EüäE SjL ; àE aðñm ññmä ñe AÿEä Aäðä/ä aÀlää SjäcÀlääna ñe aÀlää aÀhàðaðavçay Sjäc" j īrSylu aÀlääy "aðða" Sjññmc ñe Cy "aðða" Sjä Equaða SjëSý "j īrSylu Sjéqay" rÀamqñ

j īrSylu aÀSjy yj Sý

aÀSjy yj Sý ¥Sý 2þþj yà à» Frä ñeak y qE ñaðlää v^aa ññmä ñe Cy à» Frctþþj yjlv v^aa ññmä ñeak y qE j īrSylu yðev^aa Añqññakac ; ayaðää yç i ð ySjmä ññcy qE ¥Sý »þuv v^aa ñaðky qE EüäE (N) Aäðä/ä (S) qñé(E) ; àE qâl j t (W) aÀlää¥lavhä ñB ññmä ñe (aj ða-5 Aðh¥) ñ aSjyjä ZaÀcä tþaÀlää¥lavhä ñB ññmä ñe SjL j īrSylu aÀSjyjä Sý SjäcEh Añqññaky yç ñtþaÀlää¥lavhä ñB ññmä ñe EüäE , Aäðä/ä aÀlää ; àSjy avv ãwîaq Eßà »þvçñññ ññmçñññ EðaSjy räj tþaÑa qñé i àE qâl j t Sjäcñt kâða ySjmçñññ

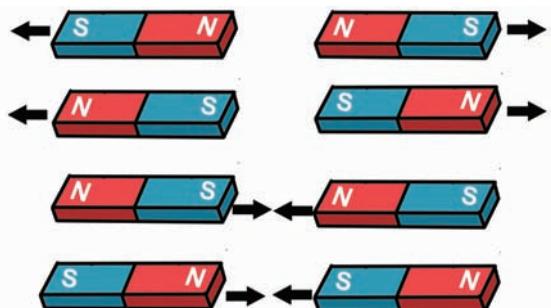

aj ð-5

j īrSylu aÀSjy yj Sý Sjä Equaða aÀlää ; àSjäðaam SjëAða Sjýav¥ aSjúà kàmà ñe ; àoSjmE j īrSylu aÀSjy yj Sý Sjä Equaða kññakap ; àE ñwàcE ññakapt ññmä ñe qññøþþ qE j ¼açwàvç ; àE Ajakä vaða Sä ; qðacyan aÀSjy yj Sý ëhmcññaky yçwçEðmä àa s¹þþy kauð yj ña - j īrSylu aÀSjy yj Sý ; àE j īrSjäc Sjäc¥Sý yàn tm ëhþ¥ñ

Osjua Sjvàq-6: Aàç j īrSjäc Sý räj i aSjxða ; àE aWsJxða :

ytaða i aSjäm Sý Aàç 2þþj īrSjäc SjäcvþþE (aj ða-6) Sý i ñaðyàE 4 i v^aa mEñ yçEhþ¥ñ ; wvàsJäa AkësJäkþ¥ñ

aj ð-6

Klmä àþSý qçþ tþyÞaññm vðñc Sý mäE , SjLvc ; àðA aðSjävðc Sý avv j īrSjäc Sjä Equaða Sjëmçñññ

- j àqâlç' uà nîrîkhan ñâjua?
- j ïrşy ¥şy Àyéçşl i aéşy i aşjâxen ñamç
ñâ
- j ïrşy Şy i aşjâxen ñamçñê
j àqâlç' ñâ Nâçâa (N-N, S-S) ytaâa oïv ¥şy Àyéç
yçâwşjâxen ñamçñê aôqâlm oïv ¥şy Àyéçşl i aéş
(N-S) i aşjâxen ñamçñê

qawâ ¥şy j ïrşy :

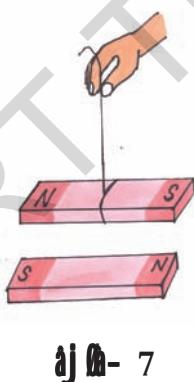
Nt àlmoññâşy swântâr ûjç yç v1şy 2şy ïrşy
Eüââ, Aâðâââ Şyâçyâj m Şyemç ñâ

- j ïrşy kr aðnâ ñâçkâmâ ñemâç çââ aôvâlx
âlîââ i aôşyâñâ uâlîââñâ ñâ?
- Ey qé Şyââ yâ rv Şyâueşyé ëñâ ñâ?

0şjua Şyâq-7:

Şyââ tâ 1rv qé ¥şy 2şy
j ïrşy Şyâçhâp ¥şy i aéş 2şy
j ïrşy Şyâcoââçşl yñâumâ
yç râb Şyé v1şyç yñ
(âj ñâ-7) qñvawçj ïrşy
Şy qây vâçy v1şy ñâ à
j ïrşy Şyââ yâ âlîââ i aôşyâç
rmâmâ ñâ

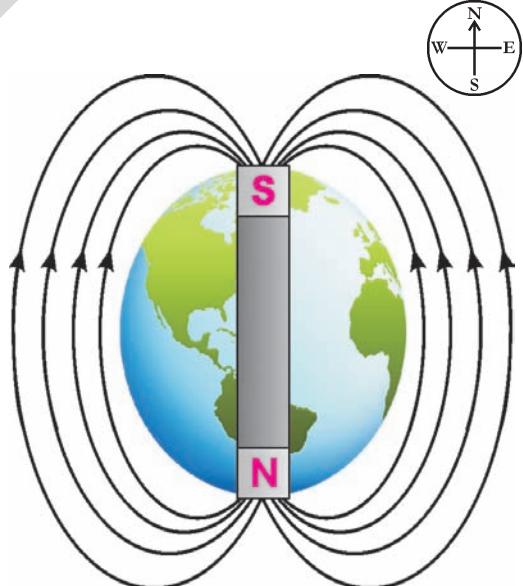
1rv qé ëhçj ïrşy Şyâqñââ
ñ1şyé âlîââ rââv yñ
• v1şy ñâ j ïrşy
şl âlîââ tâ uâ qâewmâ ñâ
âhçy?

âj ñâ- 7

- j àqâlç' uâ qâewmâ ñâ
v1şjua ñâ à j ïrşy ñâ râe 1rv qé ëhçj ïrşy şl
âlîââ tâ ñâ rukta ñevşyâ v1şjauçj ïrşy Şyâ Eüââ
dûv, 1rv qé ëhçj ïrşy Şyââðââ oïv şl i aéş ñamç ñâ
mnâ Aâðâââ oïv, 1rv wâvçj ïrşy Şyâ Eüââ oïv şl i aéñ
- y1rv qé ëhç 2şy ïrşy Şyâñ1şyâçqé uâ
ñamç ñâ?

Şyâ Şyâçqé wñ abnâ ñâşyé Eüâââ-Aâðâââ aâlîââ Şyâç
rmâmâ ñâ Eqâçm aâjua yçñtçqmâ j vma ñâ i Yâu
j ïrşy ñekâççqâçm aâjua i aôşyâçzâsâawm Şyemâ ñâ
uñ i Yâu wâvâ j ïrşy Şyâñyç i auâ ñâ? qawâ tâ
j ïrşy lû aââ ñamç ñâky Şyâ zâsaw v1şy ñâ j ïrşy
qé qâhçñâ ñâ (âj ñâ-8 àhçy)

âj ñâ- 8

j ïrşy Şyw v j ïrşy lû qâanâçşy i aşjâxen Şyemâ ñâ

yâtâlu áwââââ

2şy Şyââ

f̄s̄juà Ծývàq-8:

Kàññàññà Ñèfki Åā ÑÙèwðmä

j ărSý Nèuà ÀaÑá ñ

ytâå i åsyåé, i åsyåm i åé Épa Sylý måå wðmåéy i åé
¥sy 2þþj ër sy mæñþå Áuå äåuå ñe mæñþeuñ åkaoåéem
Syléaa ñæçaa åsy Eåt eyçsåå - ya j ër sy ñen ¥sy wðmå
kacj ër sy Åñåñæåsyåmäj ër sy lu qAanéyçråå ñe uå
j ër sy lu qAanéñen

մանալվածմա ձեսյաշը իր Տի օւն Տի զայ ՖՏի Տի րԱ
ՖՏի Վա՛շ ի ձե Աղի Մ Սա Ու Ու Ձյախեն Սա առՏյախեն Նաց
ԷՆԳՆաւա քրբավութ Անդանաց ԷՆԳՆա անգամա Տի ԵՏի յահ ԷՎա-
2 թավահ Մ ն ի ր 2 Ձյա իր Տի Տի Այ Էօւն Տի զայ մանալ
վածմա ձեսյաշ ՎԿա՛շ ի ձե անգամա Տի ԵՏի յահ ԷՎա ԵՎա ԵՎա
ԵՎա ԵՎա

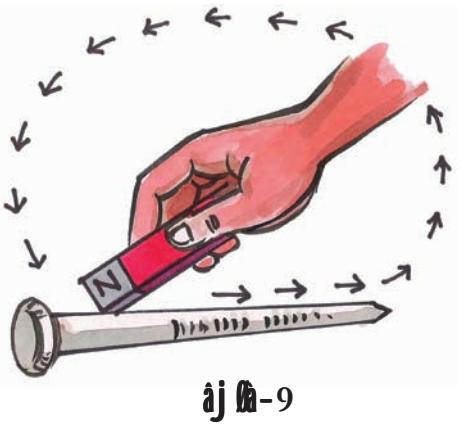
yàáÊ½àã 2

âħħEħħaħha	wħmä- 1 i àħxaxha / āwħxaxha i àħixxa ħan-na	wħmä- 2 i àħxaxha / āwħxaxha i àħixxa ħan-na	wħmä - 3 i àħxaxha / āwħxaxha i àħixxa ħan-na
2. pħi ħiġi Sí Sí ɻeżżeen oħra Sí qày v-ħallaq ē Nadgħi u v-ċiqqa ēwmha			
2. pħi ħiġi Sí Sí ɻeżżeen oħra Sí qày v-ħallaq q- ē Nadgħi u v-ċiqqa ēwmha			

YaaE%aa tbavhç%ay awwE%aaþyc i aq uà ãaoaaEm
SjEaçæ
EqEaç m ãlaEða%aaþycNt uN ãaoaaEm SjE ySjmcNæ
uaA ¥Sý wðmäSjac²þbj ërSý Sjä ¥Sý oñ i aSjäxen SjEmä
i aë ÄyEa oñ awSjäxen SjEmä NëmaçEycj ërSý SjN
ySjmcNæ uaA ¥Sý wðmäSjac²þbj ërSý Sjä Aaþaaþoñ
i aSjäxen SjEmçNaçmaçwN wðmäj ërSjLu qAaneyçrAa
Næ uaA ¥Sý wðmä²þbj ërSý Sjä Aaþaaþoñþyc i aSjäxen
i aë awSjäxen AaNäNämä NëmaçwN wðmäj j ërSjLu qAaneyçrAa
yçrAa Næ

ଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ ଶିଖାକ୍-୨: ଜାରିଷ୍ୟ ଶାଚିରାହାୟାପ

¥SY rāēSY \$JLvcSYacvSYE 1PV qE ēah¥ SYLV \$JL
kāj SYlak¥, wN vāñlcsyl aqha uā 1SYpSYac; sk̄fim
krtā h uā awSYjaxēn āñNā SYEmā ñaçñ ¥SY 2SYbj īrSY
SYacvSYE aj ū-9 tbaAhia¥; aayāE ¥SYoim SYaSYLVSY
¥SY SYalacqE ēh SYE SYLVcSY AÿÉcSYalacmSY ēaàøYñ
j SYSYacE opSYE qñvçayéqE vckacuçj aë ēaàøpññV
AÿÉçayéqE vâcuñ ¥yà 20 yç30 ræt SYaE¥ (ñE ræt
j īrSY SYaSYñ ñaâlāa tþa aøha j ñañYñ SYLVçqE i aøaç
qä2SYESY ñaññ ëaøha j ñañYñ ñ

fSjua Sjvàq-11: j kírSylu ZáéYáa

¥Sý yÅ¹þ áqþa Sjáç; àvåqþa Sjíqay valacyowN ; àvåqþa
Sjáç; àSjáxen SjÉma Ñe „ua ? „uaþ?

¥\\$y y Å¹ þaqþa \\$jæ ¥\\$y 2þbj Þr\\$y \\$y
 qæy v Þaþac yç y Å¹ þaqþa i a\\$jæxæn
 Ña\\$y E 2þbj Þr\\$y ycaj q\\$y kama Ñæ
 i r ¥\\$y i avaqþa v\\$y E yçy Å¹ þaqþa
 yþqþa\\$y E wæc ¥ ñ (aj Þ-11¥)

yÅ¹þaqÅ, i àvâcqÅ Sjåc i àSjåxen
SjÅma Ñe' ua?

Fq̄Eäc̄m áwxu Syl káj SȳEäc̄q̄E
yÅ¹h̄q̄l̄ j īr̄Sý Sý ytałla SjauēSj̄E aj h̄-11 (a)
ĒNā ÑekrāSý Fyç²þþj īr̄Sý Sj̄a
j īr̄Sylu ^añña ZaE½a Sý oåEäa yÅ¹þ áq̄l̄ tþj à ^aluà Ñe
; nåññ j īr̄Sylu ZaE½a ^añña áq̄l̄ tþzåéEm Ñþ à Ñe

¥Şyj īrŞylu qÀanę ¥Şyj īrŞy Şıqayı ÈÑlacyowN qÀanę
sā j īrŞylu "aħħa Şjaç Aħħaġħa Ñeċċya Şjaç "j īrŞylu
zaeħxa" sNimmoħħa

¥SýÑan tþsy²þþj ðrþsyþjaçvåk ¥ñ ÅyþEñlan tþsy
yÅ¹þaqþla þjaç (âj ða-11 b) rmaþ i ÅyþaÈ åqþla þjaç
i ðrþsyþjaç ¥sy oñ Sýarþsýv ÅkÅaþy qþja»þþ (åqþla þjaç)

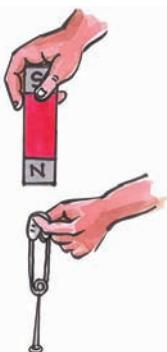
qəwā ſyā j īrſylu ðařa 2 pþj īrſy ſy tlu tþēñlaçwāvçj īrſylu ðařa ſy ytařa ēñma ñe

yàt àÀu âwÖààÀà

2Pb SiO₃

j ërSý yçaj qŞyâctm Aâð

j qÂçatâ yçuÑ SjNâçSý ¥Sý j àvâqâ Sjâçqâ yçvâà¥ñ
yâ¹hâqâ, j àvâqâ Sjâç j àSjâxén
SjÉmâ Ñññ j àq ÀçBâç yçuÑ Õaàm
Ñamà ÑçâSý yâ¹hâqâ j ërSý Sjy
ârIşjv AâkAâSýÑaâSjySjâE½a Eytâ
j ërSylu ZaE½a SjySjâE½a wñ j ërSý
Sjy tâlâ SjauëSjE Èññ Ñññ

tpu lâa

j ërSý, j ërSylu qÀanê j ërSylu Fig. 11 (b)
qÀanê ÈùâEâ oñ, Aâðâ½a oñ, j ërSylu âASjy yj Sjy,
ytâlâ oñ, j ytâlâ oñ, j àSjxéa, àwSjxéa j ërSylu
ZâE½a ñ

Ntâç“uà yâhâ

- vøþ¹þâ ¥Sý ZâaSjâmSý j ërSý Ñññ
- j ërSjâSjâçawâsâa j àSjyEâp târââuâ Kâmâ
Ñe KâycâSý 2þþ j ërSý, i aþþSjâ ââav wâvâ
j ërSý, wvu j ërSý j àâðñ
- wñ qÀanêkâç j ërSý yç j àSjâxén ÑamçÑâEññ
j ërSylu qÀanêSjyÑmcÑñ wñ qÀanêkâç j ërSý
yç j àSjâxén AññâAÑamçEññ j ërSylu qÀanê
SjyÑmcÑñ
- 2þþ j ërSý Sjy Ntâa AâçayÈçÑamçÑñ akâlâ qE
j Åu Sâââyç j àoSjy j ërSjy Ñamà Ñeñ câa
ayÈaçqE oñ Cññm ÑamçÑñ

- ZaâuSý j ërSý SjyAâçj ërSylu oñ ÑamçÑñ: ÈùâE
j àE Aâðâ½añ
- Ðwmñâ v¹Sjauâ aua j ërSý Ntâa ÈùâE j àE
Aâðâ½a aAâlâa SjâçAââæmâ Ñññ
- Aâçj ërSjâSjy j ytâlâ oñ ¥Sý AâyÈçSjL j àE
j àSjâxén ÑamçÑñ ytâlâ oñ àwSjâxén ÑamçÑñ
- Sjâçej ërSylu qÀanê j ërSý Sjy âââSjy'þ Èññâç
qE wñ j ërSylu aâââ SjâçZââm SjÉmâ Ñeçyç
j ërSylu ZaE½a SjyÑmcÑñ

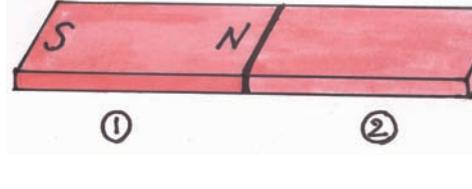
Oâââa wôâ :

1. Aâj çâAÝ aÝ qÀanâçt Sjââa yç j ërSylu qÀanê
Sjââa yç j ërSylu qÀanâññ: Aâtâlâ vâââçuñ
¥Sý 2þþ j ërSý yçqEññâa SjâEÝ j àE j àqSjy
yâj cÑñ qÀanâçSjL kâj SjâEÝñ ysâ Sjâ
qEññâa SjyÈâçSjy rââA j àq “uâ SjyÑþâç
ÈvâOþ1Sý, vâññâ, Çðqâm, vSjyþ,
j lûâtâññut, yâññâ, j àââa, mâtâ, Sjââak
j àE Sjyçþþñ
2. j àqSjySjyâa tþþ j ërSylu j àE j ërSylu qÀanâç
SjL yj â râââçYñ
3. AâââSý kâwâa tþþ j ërSjâSjâ Equââa SjyÑñ Ñamà
Ñe ? j àqSjy qâEwâE Sjy j àE AâyÈç râþþ yç
kâââSjâEa SjâçZââm SjyÈSjy j ërSjâSjy Equââa
SjL ¥Sý yj â râââçYñ

qewâ j ërSý Sjy mawînâ Älk Sjy j ërSý yç 20 “âââa Tâa” mTâavâ Ñamà Ñññ

4. 2^{ppj} īrSy Sjā aj lā Emāē Sjē ēāSjy oīwābSjāc qñj aālāYñj

5. āāj cāA¥ a¥ aj lā tēA¥ēcj īrSy Sjy oīwābSjāc qñj aālāYñj

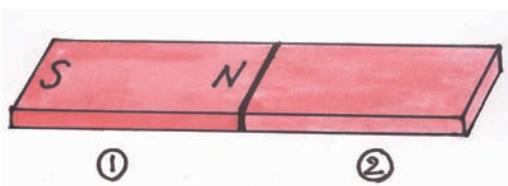
6. yaj Sjē rmāc¥ aSjy i aqSj i ē Sjā tīn aSjy āĀlāa tēNēp i āAS yj Sjā Equāa SjēSjy yñā āĀlāa Sjā qmā vāaC¥ i āē i aqSjā i ĀĀkā yñā Nēuā aVmñ i aq ēam tēyāmç ytu ayē aSjy āĀlāa tēSjēmçñā sākāa Sjēmç ytu, qñcytu aSjy āĀlāa rēpñcñer māc¥ñ

7. j īrSjāSjā Equāa SjēSjy YSjāh vālāa rñlāaC¥ñ rñlālācSjL āwāo Sjācy ðāç yçavāhñ

8. yaj Sjē rmāc¥ aSjy aālāv j īrSj tēlāSjy oīw SjñlāNāmçñlāp ySj 2^{ppj} īrSj vSjē oīwābSjā qmā vāaC¥ i āē uñ rmāc¥ aSjy i aqSjL yaj SjñlāmSjy yñā Nā

9. ¥Sj yāeSjāc 2^{ppj} īrSj Sj oāēa j īrSj tē rñlāvñ SjāuSjyvāq-10 Sj i āayē aSjyj a rñlāaC¥ñ

10. vāa Sjāsā ĀēwākābSjāc hāa ēhñlāc Sjy av¥ j īrSj Sjā Equāa Sjēmçñlāj āē Sjāsā ēñløpSjy

- ycrAA ĖhAşşyav ¥ n̄ awj aE SjEŞyrmacuAŞy
 ZaŞuŞy rAE j l̄şy ŞyL ūwθnà aŞyy ZaŞjaE ŞyL
 k̄amā N̄e

11. q̄awā ¥Şy j īrŞy Şy y taAA ŞjaueŞyEmā N̄e; aq
 aŞyy ZaŞjaE Za taâl̄am ŞyEpaç?

12. ¥Şy j īrŞy i aE vaňc Şja 1ŞyEŞy ytaala
 i aŞjaE i aE Epa N̄e i aq ŞyEkaňaačaŞyŞjala-
 ya vaňa N̄e i aE Şjala ya j īrŞy N̄e ytl ač¥
 ?

13. i AuâqŞy AaŞyN̄a aŞy q̄awā ¥Şy j īrŞy N̄eŞyImā
 Oâawuâ ŞjacŞy 2pyAN̄ N̄e wN̄ i qâac; AuâqŞy
 yŞy 2þzalâa qâla j aN̄ Eñ N̄e wczalâa "uâ Nâc
 yŞymçNâp"

14.a) q̄awā ¥Şy rɔp j l̄şy N̄euN̄ kaŞyE सुर्य
 आश्चर्यचकित एN̄ aua i aE Cy Şy hâkŞymâe
 wðaaâlaŞy Şy ZauŞy ŞyL Zařalya ŞyLñ

b) "uâ i aq Şjacj l̄şy tþzalâa yâau wðmâaAhimâ
 N̄eytl ačue"

15. aŞyEya j l̄şy Şy Equača SjEŞy ¥Şy aħvâla
 rħaħlaa j aN̄mâ N̄eakyyç vâħħab Şjac" i °2p
 Saħħa i qħâa¥p; aE hEär saħħa 3ħâħa auç'
 ayħa yŞy "uâ i aq fysy Şy 2py N̄aumâ
 SjE yŞymçNâp N̄aymâaŞyyc?"

* * * *

Səñjō tħenlaç wawç owałej Száwáñ Sz Szafexa sat ysy røbj iż-Sy Sz ytaħla Szue Szemà Nè Ygħà taħamx Nè

yàt à Äu åw Öä å Ää

2P5 SYDÀÀ

3

wxǣ: ſyÑaÝyçj àmā Ñè? (How does it rain?)

اج ۱۰ - ۱
ÊEuà | àē yàeuà qào ðaavà kàâacŞy âv¥ mèjâE Ñac
ÊNâ nân fñâşyl tâý âac²þnE yàn tþvç kââacŞyâ
yd aw âAuà n ÊEuà | qâaä tâýyçuÑ qâþnâ Ñeâşy
râaEîà ñâñâñâcÊNâ Ñemâc²þnE .. uâþvç kââacŞy tâý
| aŞyalâ Şyl | àē AþmðN^Y râşmâ Ñe aŞy | aŞyalâ tþ
râAv²þN^Y Ñe | àē Ñwâ sâ j v ÊNâ Ñeçyav¥
râaEîà ÑacyŞymâ Ñe râaEîà Şyr | àē Şyç i amâ Ñe
câñŞyçtâvat Ñamâ Ñe | ytþky tþqðŞyE wçAâðâþ
qâo ðaavà Şyâv¥ ñâşiy qâþnâ Ñe

- wxàē' uāñNāmā Ñē̄
 - uÑ wxàēsyÑālýçj àmā Ñē̄
 - tālýşjaçqÑvç yçÑā sÿçqmà v^aàà áşywxàē
Nāñqawāvā Ñē̄
 - 'uà i áşjalà tþlýçysã ràAvàþyowxàēNāmā
Ñē̄

Ñwà, oqì Sí ytàñà ràáÉtà sà ¥Sý yÑk i 1 ñà Nè
uà yàtâñumß wxæëSý àAÀáhët þwxæñNàmà Në kr
i àSjálà ràÁvàþyçai Èà Ñàmà Nèmàçñt yajì mçÑA
âSý wxæñNàçaa, vøþyay ÑÈ ràÉ wxæñNà Ñàmà Në
Sýsä-Sýsä i j àAÑSý Nà wxæñNàmà Në

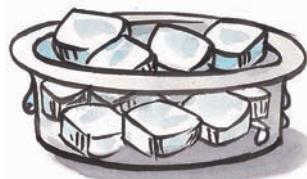
- ràÀv "uâþÉymðÑép
 - wxâëj æÉ ràÀv SÿtÁu "uà yrh Ñép
 - ysá ràÀv wxâë" uâþaÑá ÁmðÑép

qàħàā Sz Uyq

ysā ŠâcuÑ tâvât NêaŞy ZâŞjam tþqââa 3 Üýqâetþ
âtvma Nê

ଓঁ পুরুষ উৎসব

qàññā Šý oþy Úýq Šýaç Ñt rÄé ŠyÑmçÑbñ

âj ã-2 rÄy

ZaŞyám t̄erÄé i qÀaçj àq yçrÀamã Ñe

wxàè Šy | rñàp Šy | àŠyé ¥yà àÑáÑàmà ñ àžáElaç Šy Šyé¥à uçrñ ¥yà | àŠyé vñá Ññ wxàè rñàp Šy | àŠyé 0.02 cí yç.031 cí Ñàmà Ñëñ

wxàê: Syñàýyçj àmā Ñè?

తెలంగాణ *yE\$yâE OàEà àA: lâSý âwmE* 1/2 2020-21

Ñt qâlâa SjâçrÄy tþrÀv ySjmñA' uà ?
हमें क्या करना चाहिए? समझाइए।

ow Oyq :

rÄy Sjâçñwà tþhâva ÊhâacqÊ '' uà Ñamà Ñe?
Ñt rÄy Sjâç^atêSjâacqñ qâlâa tþrÀv kâuçâñ
qâlâa ôw Ûyq tþtÑaytô, ytô, lâv, ââââ j àé
sâas kv SjÛyq tþtÑmà Ñe

aj ॥-3 qâlâa ôw Uyq

wauâ Oyq :

qâlâa Sjâç^atêSjâacqÊ '' uà Ñamà Ñe? qâlâa Sjâç^atê
Ûyq Ña wâlq Sjñvâma Ñe wâlq ÑtaEçj àEâç; àE Ñwà
tþEqâðnm Ñamâ Ñe
rÄy Sjâç^atêSjâacqÊ
qâlâa tþrÀvâma Ñe; àE
qâlâa ^atêNâacqÊ wâlq
tþrÀvâma Ñe uñ Ñt
tavâ Ñe uââa wâlq Sjâç
^o/»p Sjâacqñ qâlâa tþ

aj ॥-4 wâlq - ^o/»p
Oyq

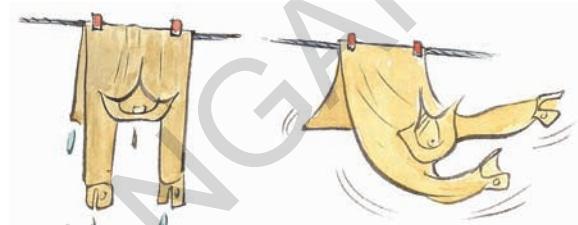
qâlâa ñamâ Ñeñ qâlâa Sjâç^o/»p SjâacqÊ wñ
rÄy tþrÀvâma Ñeñ

rÄy ^{^atêNâacqÊ}
^{o/»p ÑaSjÊ}

qâlâa ^{^atêNâacqÊ}
^{o/»p ÑâacqÊ} **wâlq**

cy mñ yqâlâa Sjûuñmâ Ûyq ¥SjÛyq yAâyÉdÛyq
tþrÀv ySjmñA

wâlqasjÊ ; àE râAvâpSjâ râlâa

aj ॥-5

Sâaçñp SjqpâpSjâcoj tþyñhâacqÊ qâlâa Sjâ '' uà
Ñamâ Ñe uââ A Nt SjqpâpSjâcklâa yhâlâa j àñmñe
mâcññp Ñâamquâ qhñ Sjûâaj ñhñmññ

- Sâaçñp SjqpâpSjâl ñââââa yññâ yññmñe
uâ Sjâçê; àE SjâE ; ñaçy Sjmâ Ñe

râaÈlâ ÑâacSjy râA sâaâ ÑBeyøþy i È Sjyl 2hâacqÊ
j àE AâyÉçk^aÑâacqÊ Sjy^p ytu qij am qâlâa yñ
kâma Ñeñ ; àqâlâcñhâ ñââââ ñ

- Cy ZâSjâE yññSjy qâlâa Sjññâkâma Ñe?

uââ ¥Sjy rmâa tþqâlâa vññy Èlþp qÊ Êh SjÊ ^atê
SjâacqÊ Nt Añmñp âSjy rmâa tþqâlâa wâlq râa SjÊ
ñyqÊ Sjyl j àE kâ ñââ ñe Cy mñ qâlâa Sjâç^atêSjâac
qÊ wñ wâlq râa SjÊ ñwâ tþtv kâma ñe

çkâlîpSjyl mñ oq yçrj alâcSjy ñv 2pñEa Sjâ ; ñwâlîSjâE aSjâa ^auâ nâ ñ

SāàçŞýqð þþyçqàlāä Çyā mÊÑ wàëq rÀmà Ñë

qàłāā Ṣjàç wàłq t̄ rÀvÀç Ṣyl àṣyùà Ṣjàç
“wàłqàṣyà” ṣwimcññ

qàlāā Sjādñi Sjá āt eSjÉAçqÉ āE t Ñämà Ñè; āE nàøþ
Saq rñamä Ñè; āE qàlāā ³uaÀa āt eSjÉAçqÉ Ervñlaç
V̄ämä Ñè i āE āt eSjÉAçqÉ i àoSý Saq rñamä Ñè
qàlāā Eðþkämä Ñë; nàñ qàlāā ðaÈa āñ½a SjL ācē
¤it à “wälqåSjÉa” Sjåczåsåawm SjÉmä Ñë

- Èák tÈae Syl ákÀää tþ i àqÀäç qÀäää Sjà
wälqäSjÈvà Áhà Nåäàän åSjyà yÀsåGtþqÀäää wälqäSjén
Nämà Në i qÀäçtåäþycj i àëSjÈSjyà ä rÀäçYñ

qəvā qÊ wälqāŞyÊ½ yÑk Úyq yçNäñqavā ZääŞiuà
Ñe yüeŞiL ²atJ Şy ÕaÊa tÑaytæ, ytæ, ÅaÅa,
I ãv i àaÅ Şy ɔqÊa mv yçqalâa âÅaÊmÊ wälqäŞy
Ñamâ ÊÑmâ Ñe

- wälqäŞyĘ½ ŞýrÀ uÑ wälq Şyñläkàmä Ñë? wälqäŞyĘ½ ŞýrÀ rÂåä sâq Ñwà tħatv kàmä Ñë Ñwà tħatvâ sâq sâ yâtâlum: âħħàcéläñääħħamäñ wälqäŞyĘ½ õaħéà Ñwà tħatvâ wälq i àşjalà tħrâAv rħamä Ñë
 - raħAv "uà Ñë"
 - raħAv Şyvcrħamðñë?

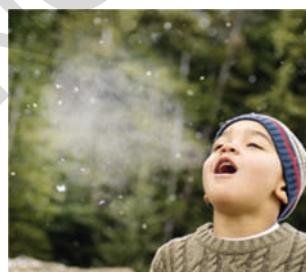
yi AaAa

yàtāñum : làamṣjāv tħyrñ ṣjytu kr ñt rām
ṣjēmññāmactħ tħycxox kħà sàq i àmà ñb à āħ

ySýmcÑá (âj ðá-6)

- yâÀeiaGtþyñ Šiytu ÑtæEctñ yøqä al
køyä Søq „uaþñAŠyvma Ñø
 - „ua Ÿyä Ña ; Aàšw Ñtþaaiłt Šjåv tñNømø
Ñø

YâAéjałtþwàmàwÉ½å ÑtaEçtñ yâAñSjvñlqowàvã Ñwà
Ñl mä/Àà tþÑBñ oþþ Ñämä Ñeñ ÑtaEçtñ yâAñSjvã
Ñwà Ñl sàq oþþ ÑaSjE qâAññ Ñl rñAłtþAv kàmä
Ñeñ uçqâAññ Ñl rñAlyâatm Õañ tþyçë SjvñrñAv këyc
âAñhacéAñññ

aj 00-7

yAJ Šy àÀâàþþýr N Šy ytu i ày Šy xýqÊ ŠjáNÉà
qàðàþþý qâlauàþþý xýqÊ i ày ŠyL 2þç þ-2þç þ râç
âÀhàCéÀmá Nñ (aj ða-7).

- qâlâuâbî àÊ i ày qÊ uçj àg / qâlâa §jL râç
§Nâlvci àmâ Nâ

âj Ø-7 i ày qÊ i ày

wxǣ: sVñlVvci àmā Nè?

ତେଲଙ୍ଗାଣା VESI ଓଡ଼ିଆ ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟ ଅମ୍ବାଦା 2020-21

ଶ୍ରୀମତୀ-ଶ୍ରୀନାୟକ-୧ yfi ଆମା

¥Sýâavaytñäþ qâåää vâák ¥ñ Cytr Äþ Sýþþ
1þþlatvâ¢ ¥ñ þþÆ râÀ Aþh ¥ñ

(âj Øa-8)

- **‘’uà i àqŞâçā’’avay Şı̄râñEā ymÑ qÊ Şı̄p
qâEwmâa âAħacéAmçNâp**
 - **â’’avay Şı̄ râñEā ymÑ qÊ qâħâa Şı̄l 2ħċ ħ-2ħċ ħ
rħâcrħâa NħbeAħħacéAmâ Nâ**
 - **uċrħâç ‘’uabṛħâa Nè?**
 - **â’’avay tħerAq Şı̄ 1ħjøphâ NħaċcqE Sa ġħadha
uċrħâçbneġgi ?**

â'aavày tþeqâðnm rÄy Sy¹þþSy SjäE½ à a'avày
SjL ymÑ oþþ Nämä Në gilas s Syj äEäþi äE SjL aatê
Nwà tþsåq Nämä Në gilas oþþ NämäSjäE½ uñ
såq sã oþþ Nämä Në cyyçwÑ qållå SjL rñkäþtþ
rAvSjE gilas SjL rñNÉä ymÑ qE kta Nåckåmä
Në

Kvwälq Şŷa qâlā Šy Ûyq t̄rAvâc Şy. âŞýuà
Şjac “yli kâla” ŞyNmç Nâ

ràÀv | àÈ wxàè:

âÀâà tþyñéþJ i àoþý àtJ Sý SþâE½a sât Sý yàn
ytþ, tñaytþ, âÀâà i àé | àv C¾ùâÀâ Sþa qâlâa sâ
àtëñâçkâmâ ñe mr wñ qâlâa wâlqâSþE½a ZaâSþjùa Sý
õâEà kv wâlq râmâ ñe (âj lâ-9)

aj 08-9

Kvwälq Nwà yñl §1 Nämä Néak y§§jaÉ½ wàmàwÉ½
tþ-þqÉ §1 i æj vã kàmã Në sàt yckyç kþ-þqÉ
kàmã Némàc Nwà °þþþ Nåckàmã Néak y§§jaÉ½ wN
2þç þ-2þç þ rñkþtþrAv kàmã Në uNä 2þç þ-2þç þ
rñkþNwà tñmëmä Në ràAv Sýytåå àAñhåc Ämä Në

አኅበራ-ሻነዋቅ-2 ይያጋግል ተብርሃን

¥Şý qalla Şjacqalaá yçsáÉ¥ñ ÇyØ¹þw qE Eh ŞjE oáEç
oáEç'a teŞjEañ Şj²þAÉ mŞy Áähý¥ñ ; r qalla ŞjacşyŞy
Ávçþyç%Şy Áääk¥ ñ Áaacatña¹þŞy raa ÁvçþN¹þç%

wxǣwǣvç kPavǣt tþfðlaçwǣvç klmäklyçå̄vñEá | ǣ yǣq qǣy kámçñh

(âj ॥-10) Ævçþsy i ÆÊ Sy
Sà^aà qÊ Sy²þ qáÊwmâà
âÀhàçéâÀuà " uà?

âj ॥-10

‘‘uà Nàmà Nè?’

Kvâlauaþ SyL ymñ yç qâååå Sý sâq râåååç i àé
Eyacé E tþrmâa tþqâååå aâtêSýâååçtþ i aqSýâåçSýâçé
ytâååmå aâh m  N  ? aq E aâUçAâåååþE aâN /aâþtþ
N t kâååm N Syl kv w lq, râAv râåååçtþyN auSý
N m  N n 

qâlää Sý ymÑ qÊ râçràAv âwâsâhâ kv dâamâpâtþ
þSý k^aÑ âðnÊ âññâññmcñë ñwà §1 áÀìà §1 i àé
^aam ßññmcñë

ŞýçéràÀv ¥Şýyàn âtv ŞýE i àoŞýkvwälq yçsE
kämçÑë i àE ytô sât ŞyL i àE r½fàçv^ämçÑë
wàuâtbþv ŞyL xýqEä qÊm oþþþ NâfàçŞý ŞyâE½à ràÀv
oþþþ NâckämçÑë

- **wxàéññácyçqñvçràÀvàþsjá Êþà ſjá ñàmà
ñësysá j àqññáçñà ñép**
 - **ràÀv ſjávçràáÊlá tþoáÊwâmén ñàmñá**

ràÀvàþSýárñàà rääÊtä ÅñNåñàmå ñë ysa räAv ñaÑA
rÊymðñë rääÊtä ñåðacyçñvgräAväbt lSj2þjaÉwmñà
ñåmcñë

- የኤሌክትሮኒክስ አካል ገዢ ተቋርጓል ነው እና ይህንን የኤሌክትሮኒክስ አካል የሚያሳይ ነው?
 - የኤሌክትሮኒክስ አካል ገዢ ተቋርጓል ነው እና ይህንን የኤሌክትሮኒክስ አካል የሚያሳይ ነው?

aj 0a-11

räǟtä NäläcyçqñvçräAv sät Syl i äé r½äçvämç
Ñe öþþþ Nwà i äþsjac; äqläct Nyä åsjuä Näläaa öþþþ
NwäýräAväþsjac öþþþ Sjé Ämñë äkyycräAväþþ
Eqöðnm 2þþþ-2þþþ rñäþsjä yli Ååå Nämä i äé wç
rðä rñäþsjä Üjq äñvä Sjé vñçñë rñäçsäéä rÅ
Sjé Åäj cSyl i äé r½äçvämä Ñe rñäçk i Ååå Näläac
yçwçwxäe Sjä Üjq oäEä Sjé Sjé ktåå qE ääEmñë
äkyç" i äþç" Sjñmçñë rÉyñäçwåvçräAväþsjä
Éþä yäþä yçoyä Näläçvämä Ñe i äé Ñtþvämä Ñe
äSjä räAv i Åac (^äñEç/ Sjävð) Näläñçñäñ

ଅଁଁପ୍ରେସୁଲ୍ ଜୀବନକାଳୀନ ଯୁଦ୍ଧରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ପଦାର୍ଥକାଳୀନ ପରିବାରରେ
ଓ ଜୀବନରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ପଦାର୍ଥକାଳୀନ ପରିବାରରେ

wxàē: ſjNàÝyç; àmā Nè?

r̄laabşja i aŞyāE cmâa r̄Şp Nâçkâmâ NéaŞy r̄aAvâŞ
 t̄EaŞyâa tâlŞyv Nâmâ i aE r̄laabşy Üyq t̄baa aEâac
 v̄amçNen Çyç "r̄aaEîa" ŞNlmçNé (âj lâ-11)

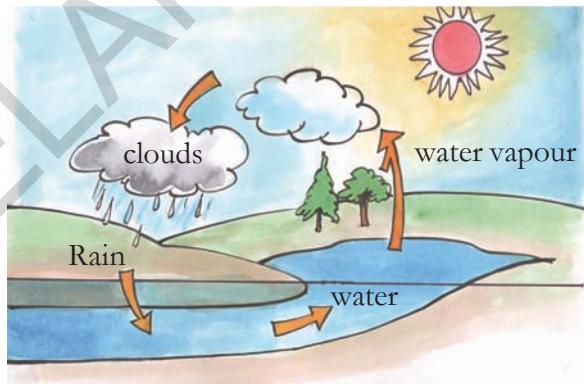
İ 3üâo Şy öþþþpÑâlacqE qâlâa ŞyL râcr Äg Şy tâvâs
Şy Üýq tþa aÊâacv àmâ Ñâk yç "âNt qam" ŞyNmðÑe
Şysâ-Şysâ qâlâa ŞyL rþþ râcypâa öþpÑâŞyE rÄg Şyâ
Üýq oâE½a ŞyE vñâ Ñe i aë 1þþþþŞy Üýq tþa aÊâac
vàmâ Ñâk yç" i aþyc" ŞyNmðÑe

“માનસુન” “uà j àq kàñamç Nè?

Zàâmwxé Šj̄pâwîäx tÑââpë tþrââEâ Ñâmâ Në
yàoâEâam: ÑtâEçââu tþkâ yçaymérE mSý
rââEâ Ñâmâ Në Cââ àAââap; àSjâlâ râAvâþyçsEç
ÑâmøNë ÑwâYlsâ j vââcvâamâ Në ÑwâYqûj tâ
âAââà yçâââaâaâ SjL; àE rÑââcvâamâ Ñen Cââ Ñwâj àp
Sjâç“ Aâââaâaâ qûj tâ tââayâ” SjñmøNë Cââ mEÑ
âawEرE; àE âAyEرE tÑââapëtsâ rââEâ Ñâmâ Në
çy ytu qûj âAââà yñwâYí(ElââE SjL; àE) rÑmâ
Ñâñ Cââ Ñwâj àpSjâç“ ElââEâ qûj tââayâ” Sjñmç
Në àSjâmâCââ àAââap; ýmâ àpSjy ytuââayâE rââEâ Ñâ
âaÑâÑâçEÑâ Në, oâEç oâEç; ýmâYlsâ râV EÑâ Në
ñ Yçyâ “uâp? “uâ SjâEâ ÑâçySjymâ Në?

kvj Šij:

ràáÉlà Ñâðacyñmavar i àé l àv Szíqâåää yçsÉ kámç
Ñeñ àé 2þç þ 2þç þâavàlsý Úyq t rÑâacv amđÑeñ uÑ
2þç þ 2þç þâavçatv SzíÉ r þâavçrâåamçÑeuçr þ
âåavçâåäÅuaþyçatv kámçÑeñ âååÅuaþyt  Szíl i àé
r1þçv amä Ñeñ ràáÉlà Szíl Szíþptâåä k tâåä sâ yañ
vñmä Ñeñ Çyçsâasék v SzíNmđÑeñ
aâit Szâv t rÑBñ aât J Ñamä Ñeñ i ào Szí aât J Szí
SzâjâÉ½a yt , ÅâåÅuaþi àé l àvâþyçqâåä Szíl i ào Szí
tâåä wâlq râå SzíÉ f þkamä Ñeñ uÑ wâlq Ñwâj aât þ
kâSzíÉ râAv râamđÑeñ uÑâ râAv oþ»|NaSzíÉ râáÉlà
Szí Üyq t rÉymđÑeñ

aj 8-12 Water Cycle

qàlāā Ŝjā wälqāŠjén Nàšjé kvwälq rÀlÀa, kvwälq
 Ŝjā ràAvälšjÚq třAvÀa, ràAvälšjá Œ»à Nàšjé
 ràáÈtÀ NàlÀa kv j Ŝy ŜyNvàmà Në ; àoŠjá atJ Ŝy
 ŜjáÈ½ qàlāā Ŝjā wälqāŠjÉ½ NàštÀ है। uNä wälq Œ»stþ
 Nàšjé ràAv बनता है॥
 ràAvàþ Ŝj yli âlám NàlÀç Ŝj ÕàÈà ràáÈtÀ NàlÀa,
 v²àmà È NàlÀçwàvà ZàáŠjuà Nëñ (âj ॥-12)

ರಾಫೆಲಾ ಸ್ಯಿ. ರಾಜರ್ಹಿನ್ ಬೆಂಟ್ ನಾಗನಾ ನೆಮಾಚೆಯಾಫೋಲಿ ಟಿ. ಸುಖಮಣಿ

Àawâħħāsŷ ēħħa j aħe Āħi 1ħbe u aħħo āħa Zaħħiha yċsat Ŝja
wàmaw ēħħa aħet Nacħenā Nē rħavva Ŝja ċoħxa ħa Nacħas Ŝja
ħavu i awlu Ŝywàmaw ēħħa Ħanħal tiv qà ēnna Nē qà ēħħat
Dwūjx wxaxejam tħixx tħad Nacħaua Nē akkyekv j Ŝja tħ
ħawha qobbu u Nē ċyā Ŝja ēħħa Šysa yħna qobbu Nē Nemħa
Šysa rħabbi amħa Nē

* * *

Tarġi ħanxha:

wälqas Ŝja ēħħa, yli ħanxha, kvj Ŝja, rħavv, kvwälq,
wàu ēħħa, oħra, Ħanħna rħaġi i aġi, wxaxej i aġi
oħra Nwaxx, ruafe

Ntħaċ-ċu u yahha

- Sat qeċċ qälha mäħha Ujqaqtħatvma Nierħi
(oħra Ujqa), qälha (ow Ujqa) i aħe kv
wälq (aħra Ujqa) n
- qälha Ŝja wälq Ŝu Ujqa tħravrħa Ŝja l-āsjuu Ŝja
wälqas Ŝja ēħħa Šyñmqi
- uħa qälha Ŝja; aħo Ŝja aħnejja qiegħi wñi miktak
yħaxeq rħamha Nē
- Kvwälq Ŝja 2ħi - 2ħi rħaġġ tħravrħa Ŝja
rħavv rħamqi
- ytħo, Ħanħħu u l-aw lu Ŝja ymħi yqaw
wälqas Ŝja Nacħħu rħavv rħaġġ Ŝja i ħa Nē
- ysa rħavv Nē rħeħ Ħanħħar ħi
yħodda ēħħa n

- qawwa Ŝja ymħi yqaw u tħiġi aħżeqqi Nwaxx
oħra Nacħħu Nē
- kv wälq yċqu kħall tħeravrħa Ŝja l-āsjuu Ŝja
yli ħanħha Ŝja ēħħa Šyñmqi
- qälha Ŝja wälqas Ŝja ēħħa, yli ħanxha Ŝja Zaqqa
Selm qeċċ wxaxejha tħiġi Nacħħu Ŝja ēħħa Nē
- qälha Ŝja kvwälq rħaġġa, kvwälq rħavva
Šu Ujqa tħej; aħe rħavv rħaġġ Šu Ujqa tħej
“kvj Ŝi” yħi Nwaxx Nē

Aħħar Ŝja cyoħda:

- rħavv Ŝja rħamqi wħiha Ŝja ġie?
- rħavva yċqu kħall ħanħha uħħi aħe yitħo tħiġi Ŝja
qiegħi ma Nē?
- rħavv Ŝja oħra?
- yħi Ŝja aħnejja i aħe wälqas Ŝja Širaj yħi
Šja wħiha Ŝja ġie?
- ħiām Ŝja tħiġi rħam Ŝiemcytu Ntħaċċtu Ŝja
qiegħi oħra Šu Ujqa tħiġi uħħi ħamqi?
- ħaġi aħu u Ŝja i awlu Ŝiemu Nacħħu Nē
mieti rħavv rħamqi
“uħa qälha Ŝja rħaġġ Ŝja qiegħi tħiġi Nacħħu
ħiām Ŝja i awlu Ŝiemu Nacħħu Nē”

**rħaġġ Ŝja rħaġġ Ŝja i mħi tħiġi 18 ta' Ŝja wħiha yqaw
3 yegħi tħiġi 18 ta' Ŝja wħiha yqaw**

7. Oàcúññ Sjyqþpyinâlcsýáv¥ àÀ¥ Ññ àÀââab tþySjâla ya Équâm Në " uâþwâlâ Sjyâac
(i) rûâEâ âÀââ (r) râAvâþnâvâ âÀââ
8. Æâj çâÀ¥ à¥ Sjyñâa tþySjâla -ya yñâ Ñeuâ àvñ Nermâc¥ ?
(i) i àoSý àtê Sjyâac qÉ qâââa kIââ wâlqâSjy Ñamâ Ñë
(r) qâââa Sjyçöþþ SjyâacqÉ yli âlâm Ñamâ Ñë
(y) qâââa Sjâ wâlqâSjyâ SjyâacqÉ kvwâlq Zââñ Ñamâ Ñë
9. i qâââwùavu SjyqþmSjyavu i nwâ Cþ pâlâçþ yçþy I áv (SjytâE) Sjyâwxu tþkâââSjyâa ¥Sjyâ Sjyâlå ¥ âSý âSjy tâyt tþl áv Sjâ qâââa rÄþrââ Kâmâ Ñë; àE âNtqam i àoSý Ñamâ Ñë uñ Dnâââ uââlbuâSjyâc " uâþi àoSý i àSjyâxen Sjyemâ Ñë
10. kv j Sjy Sjyâc ytl àââc Sjy âv¥ ¥Sý áj ñmââE¥ñ
11. i àSjyâla tþCâoâlâk Sjâ yâlauê Aþlââc qÉ i àqSjyâc Sjyârâ vâamâ Ñë; i qâââc Sâwâþ Sjyç Sjyâwmâ uâ àâam Üyq tþlú " m Sjyâac
12. i àSjyâla tþrâAv ¥Sý kâñ àâhâcêâmçñë Sjyþpytu râA wñâyqÉ àâñâñamçñë " uâþ
13. qâââb; àE kâmâ abSjL i àwâlûSjymâ qâââ Sjyâlç Sjy âv¥ qâââa Eqvâl Sjyâlâctþ kvj Sjy Sjâ " uâ uâþâââ Nêavâh¥ ?
14. qâââââvâ kâââSjy âv¥ mèuâE Ñamcytu Êwâm ââçâqâa qÉ i qâââtþ yçâSjy tâlân fylâçâlâ àSý àqâa tþfeySjâ Zââmârâr ðqj1þââñâñâñâ? cy ðnâm tþi àqSjyâSjyâc eyâñ Ñamâ Ñë? i qâââ yâñ SjyâcZâââ Sjyâlç yli tþqâ2þuñ
15. wxâeSjytytu wâñâa j vâmðññ j àvSý SjyâcrâE- râE sâmâ ydââlâa " uâþqâþâa qââñâa Ñë krâSjy râññ yqââCqÉ qââñâSjyâ SjyâuSjyâ Êññamçñâ

* * *

धातक प्लास्टिक

हम लोग अधिकतर प्लास्टिक कवर या थैलियों का उपयोग करते हैं। हम लोग कार्यक्रमों में प्लास्टिक के गिलास एवं प्लेटों का उपयोग करते हैं। सुपर मार्केटों में सभी भोज्य पदार्थों को प्लास्टिक की थैलियों में पैक किया जा रहा है। इस प्रकार प्लास्टिक की थैलियों का उपयोग कर उन्हें फेंका जा रहा है लेकिन उसका विघटन होकर मिट्टी में समाने के लिए लंबा समय लग जाता है। यह प्लास्टिक वर्षा के पानी को मिट्टी में समाने से रोकता है इसके परिमाम स्वरूप भू-जल की सतह कम और नहर में पानी के बहाव को रोकने से बाद आ रही है।

tâlâyâ tâytâ ñwâ¥ññé kâcâwâlçmuâ ¥âlâuâ tþqâuâ kâmâ ñë àââlt lymâ i àE Tâam lymâ àwqâem àâââ; àþ tþñâlç Sjy Sjyâvâ sâEâ wxâeñamâ ñë

4

kıma ‘uà hàmcñè? (What do animals eat?)

Şjaamşy Şiqay ¥Şy qavmşjüa Ñe yŞjüacychv Åàà
rÑbh qyÅ Ñe Şjsa wÑ aÅ Äşjyma, Şjsa arðşjip
»þvma Şjsa wÑ 2þç h qâlauay i àé ïaahha ¥ŞjüacqÉ
Äşjymcñb hçymaň Şjaamşy uÑ Ačma Ñekr wÑ
Şjüacşyl i àé arðşjipŞjüacşyma Ñemacşjüa yli Şjé
raj tñna qŞjipŞjé ha vñia Ñe aÅ Şjacşy yçqŞjip
vñia Ñe par Åññahamäñ qùlaşŞjacyi Şjé 2þçp Amä
Ñe Şjüackö Að AþacqÉ qñvçwñ yli mà Ñe; àé mñäm
j a1þvñia Ñe

- i “yÊ Şjaamşy i àíj ug äşjm Ñackämä Ñeşy
Şjüa yli Şjé ‘uà kâlâlâa j añmä Ñe
- sâkâa hâlacycqñvçŞjüa ‘uâlyli mà Ñ?

Çyyçqñi; Áluu tþntlac; qlac sâkâa i àé cyşy
awâsâa ZâşjaEşy áwxu tþram şyl nñan cy kâawm
kâwâp şyl. Aâlaua tþşicézâşjaEşy kâmâñakâçwâsâa
ZâşjaEşy sâkâachamññi

aşju-a-Şivaq-1: sâkâa vñia

i aqâc; qlac; ay-qay Şjçekâmä aþşjacAčha Ñaçâañ
i qâlacatâhbyçEâşyl j j aeşfan yatahum: wç ‘uà
hâmcñè? cyşyl ¥Şy yj a râaacñi cy yj a Şjacqñia
ŞjEâacşy av¥ kìâarâkâ tm ŞjaEñi

aj ñ-1 (Şy)

cy yj a tþzâamâAâa; qlacj aEaçmEÄý qâuçkââçwâvc
kâmä aþşjacAçhñi; àé; qlac yj a tþvâhñi; aq
kñâşyñâlsâka; aqmaçkâmä aþşja; wvâşja ŞjEâa âa
sâvñi

aj ñ-1 (ry)

600 átâvuâ wxêqîne ázâşteruâ Şjâv tþyryçqñvç kâma Şjâ fâisw ñb à

yàáÉ½àá - 1

Sý. yþ	kámä/qðää	wç „uà hámç/qämç	wç sàkla Sýyçzàálm SýémçÑe
1	aj áðþuáY	Sýðþ Áàñàá	AñsýE
2	Sýðàá	Nò»þþuáY Ëaç þ	yü SýE
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

- yj á tþrmäY ; ÁáyàÉ Sýðàá - yçkámäY Sý
ytàála ZásýáE Sýa sàkla vñçñá?
- j aqSýqàvmäkálawE ásýjy - ásýjy ZásýáE Sýa
sàkla vñçñá?
- j aqSýL yj á tþSýñá Áàçkámä ábSýacj Áàç
wçkis प्रकार का sàkla vñçñ हैं और
sàkla SýacSýyçzàálm SýémçÑe?
- j aqSýj ÁàçÁàçkámä ábSýsàkla SýL mä/Áàá
SýÉacñ

- kámä áþoáÉa hàY kàñacwàvçsàkla Sý
j àoáÉ qE EñþþaSýá Zàtñ ytñäþ tþ
áwsàakm SýE ySýmcñá Cy råçctþ; qñac
átlñbýçj j aeSýÉacj; áE avhàç;
SýþþkálawE Sýwv qæøabSýac; qñac sàkla
SýÚjq tþvñçñáN
1.
 2.
 3.
 4.

**kálawEþþSýac 2þ råñauàáa ytñäþ tþrãþ þ aúà Néakytþfesuj E, qðää, tþþvá, j SýtåþþSýl,
BññaoáÉa j áE yáeyqéÑá**

yatàáu ávðaa

2þþ Sýðää

Ñtâacâh à ásy ysâ kâmääwâsâ ZaŞjäE Şy sâkâa qE âlâsE ÊNmçñë ; r EqEäc'm i Çuay Şjâc; vââ wâo
ycŞjEäp yââEââ-2 Şy i ñmt Şjâvt tþi qâchâ Şy EâaÑEââ Aâak¥ñ

yàáÊ½àā-2

Sj. yþ	Sákâ ytñ	EÀaÑE½
1.	Síwv qàðç	aðau ...
2.	Síwv kÂmä	vàðòþ ...
3.	Aàðaþsã	tÂáðu...

yaaÈyaa-2 SjäcÀøh¥ i àÈ åÀæÈå ZáÌÀaaþ Sý EÙaÈ
åvåh¥ ñ

- yàäé½ää Szí i Áääyäé áSjyä w³äéñvàvàþ(qäðç kÂmä) Sàkää Zääääm Szí i wyÉ i áoSzý Ñe SzäE½ä uä Ñe?
 - Sàkää ytñ 3 Szí kÂmä àþSzäç Szíwv qäðç átvåäçqÉ uä wçkÂmä àþSzäçhåNåÄhåÝäçþ uäþ?
 - ysä kÂmäSzíwv qäðàþSzäçhåuþäçmäç uä Nåäåä?

Kāmä i qâac sàkâ añvâ Sý áv¥ i qâaä q÷âmuâb
Sýa Equaçä SyEmcñvæ wçEâa âwâouâb Sýa Equaçä Sýyc
SyEmcñvænt kââçäleñ

Sıkkı SıL hâk :

ÑtāĒçj àĒäçj àĒ qäøçj àĒ kámäsákå Sý tåu dàäm
Ñe ÑtāĒä mĒÑ kámäså CÄñä dàämäþqÉ àlásé Èñmç
Ñe Zäþuþy kámä i qläç låvå tþsákå Sýaç ¼þþSýÈ
àlásý È Sý È Sý 2þla I q1þSý È Sý awåså E qSý È aþþ
Sýa Equaçå Sý È Sý i h tbt tþþþvmcñåñ

Sakha atvâçwâvç Dnâkâbşy! hâk :

- Şywv qæðþqÊ Sâkâa Şy âv¥ âñasÊ Şyâaçwâvç
ÎàaŞyaÑaÊa ŞyÑvamçÑañ Şywv kâmä aþŞyâçhaâaç
wâvâþŞyâç tâlyâÑaÊa ŞyÑmcÑeñ qæðç i aë kâmä
Aâððâþyçsâkâa Zâañm Şyâaçwâvçywëðaa Ñamññâ

 - uâA ywëðaa kâmâşywv qæðþşyâçhaâðâa
i aës ŞyémçÑemâçZâşäm qÊ 'ua Zâsaw
qðñâ ñej j aëşëşyâvhañ

i áoŞjm̄ē kÂmääħħauāt m sàkħà vムçNaqEħħačyyc
qÑvçEñb̄sàkħà ½ħħà qoħħà Nèn sàkħà āt vħħač
wàvQħadhaġġi. Kallu jaħeħa Zħażżeen SyEħaċSjé av¥ wċi qħaċ
ħaħħaħħou uħaġġi. Equaċċa SyEmgħid yil-ħa, Aħħħa, yħallax
Dq̄i tħażżeż ja Equaċċa SyEmcñi. Syiż-żekk Amħäġ Syi yċi áoħi
ħaħħaħħħou uħaġġi. i àoħħa ēm ĔNmcñi. i m: Eħħaġġi uċ¹
i Ba i 3ħadoħi. Āw Syi ħixx Nacry SyImcñi.

V^as^a 5,400 Bm^ho^hEu^h S^l k^hamu^h i^h k^hawm q^hu^h k^hamā N^h

kÂmǟ' uà hàmcñè?

ତେଲଂଗାଣା ଯେଷାଏ ଓଳାଏ ଅଳା : ଟାଙ୍କିଶ୍ୟ ଅମ୍ବର୍ଜିନ୍ 2020-21

rÑmÊý kâlaŞjaÊä Zâañm ŞjÊaaŞyâv¥ | Au fâaÑE%âaþ
ŞjacAþBaçn

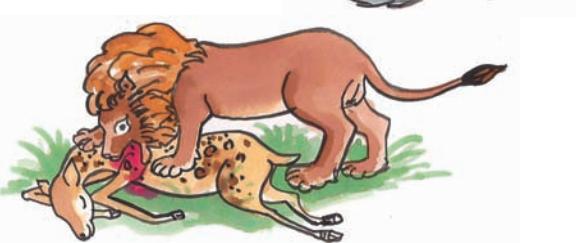
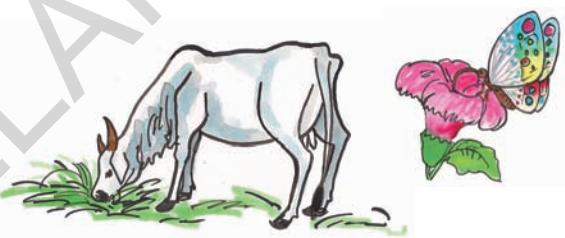
i àq Şı̄sā māvār Şı̄ qayı kāmç̄ñeqāħāā Şı̄ x̄yq̄ ē
mēħāçwāvč kāwābŞjaçħuāħā yçħaħa (aj lla-2)
qāħāā tħeŞjaç ēŞyl 1ħāa āħma Nēħħaç Fyç qŞjøħaç Şı̄
avw wċaŞjmāħā mlik aħħam Şī ċemqnej aqħaħaħa Nāħħaān
qāħħiż bħoŞī ħi y (Aħżej ĊeŞyl 1ħoŞjaç ħaħħaçwāv qāħħāā
Şja Şyl 1) qāħħāā Şyl ymN qē kāwābŞı̄ āħħaç yç
kacv Nēħħi rħamha Nēħħi ēħā i; aħżej fħad v-Nēħħi Şyl mäħħa
Şī ċemqnej Şyl 1ħoŞī qeħaħb Şyl 2 1ħo 1ħo 1ħo aħħa Aħħa Şja
i ħaħħiħa v-aħħa Şī ċemqnej Şyl 1ħo 1ħo 1ħo

aj 00-2

Sakha yapan :

Sakâa Şjacı~~Şja~~la ¥Sý Şjat ÑemacE yçqŞjøla AÿE
räm Në CyŞj av¥ kámä àptŞj pâwlax ïäfâE
Sâa Ñamçñë EâñE½a Şj av¥ tñ Şj Sâa, Ñan
ua qê Sakâa Şjacı~~Şja~~la pâctþy ðat Ñamçñë

âj ॥-3

જ ાઓણે કલમા ડામનીાવ (ડામ શેફાચ ટ્રેયાટ) નાળું નો શિરું દોળક હી હૈ કાચ જ કલાંગફાં કાંલા જ શિ ટ્રે કાંલા શી જ મે ઓને એન્મા નો

yàt àÀu âwÖààÀ

2PĘ SYDŁA

અસ્યુા - સ્યવાં-૨

yaaÉää 3 syll yj á tþaÀ¥ aauckÅmä aþsyacsaå Áa qþjþaætþequæçää Såaæþþyacaváh ¥ n

yàáÉ½àá - 3

1.	tāj	jāj
2.	āàu	
3.	śārà	
4.	tāsy	
5.	yāq	
6.	tāw	
7.	ā ² þśjvā	
8.	āào	
9.	āyñ	qē, āàahā, tñ
10.	īñā ñl áj áþþuáý	

yàáÉ½àá - 3 ŠyâcÀhŠyé fÙàÉ ávhàç:

- ساکھاں ویاں سچاں یاں ساکھاں - ساکھاں یوکیلمائی سی
یتالاں ساہاچیاں اکواچاں سیمچنے
 - سچاچی اے موریں سچی بوجان کرنے والے ساہاک
سیل ماراں سچے اپنے یتالاہاماں اپنے اپنے
یتالاہاماں اپنے سچاں ہائے
 - تاں اے نات پار» پسی ساکھاں ویاں سی | پاہاک
سیل ماراں سچلکیں اپنے اپنے سچاچاں اکھاچے اکا
یتالاہاماں اپنے اپنے اکھاچے اکھاچے اکا
سچلکیں اپنے

- àyñ | àé Šjulaçõäè Saķña añvàvç
Àäħħalşy | Pħabşy y tħallamà | alşjaçrmà | aq
 - aðo | àé àyñ Àäħħalşoäè Saķña añvàvç
tħu uà y tħallamà | àé uà | hñé ñe
 - | aqşy õäèä aħħeħaða/à aħsiż | aħsiż | àé kħamä
Šjāċsa yħad / aħħek aħħiż Šjimħa

¥Şy ñe | Pħa Šjāċ | Vħad- | Vħad kħamä | Vħad ZaŞjāħ | yc
EQUAċċA tħixxav ġie | EQUAċċA | Şċiav | ¥Şjulaçõäè käs
Şjā EQUAċċA tħixxav | yc | Vħad ēnma ñeñ Šjulaçõäè käs yc

ysā k̓ámaâwxt k̓áwâl N̓é wç i g̓láà sák̓lá ðwup̓lá N̓áll̓á ySímc N̓é

KÂMÄ'UA HÀM CỜ?

ତେଲଂଗାଣ ଯେସିପାଇଁ ଓଳାଏବା ଆହା : ଟାକାଶ୍ୟ ଅମ୍ବେୟ ୨୦୨୦-୨୧

j à¹ma Ñe t²sy aîŞjâE Şjâckâs qŞjôpŞjé t³ t⁴
»pvmâ Ñe

awosâa ; pâac Şjâcy tâa sâkâa hâlâc Şjé âv¥ sâ
Equaçâ tâvamçñâ koyctâaJ syl¹pşjâcqşjôlâc Şjé
âv¥ i qâa j àj Şjâ Equaçâ Şjémâ Ñe cya Şjauêşjé
âv¥ t²sy i qâckâs Şjâ Equaçâ Şjémâ Ñe

Şjé Ñâ wâaëşjé klmâ abtâytâa ; pâ Şjâ Equaçâ
i vâa mñN yçâşjuâ kâma Ñe ËaÑê/â Şjé âv¥

awâsâa ZaŞjâE Şjé qôaa Eâşjé l j àj Şjâçwâsâa ZaŞjâE
Şjé i aÑâE ŞjâçhâlâcŞjé âv¥ Equaçâ tâvamçñâ
Şjépâwîaç EâaÑê/â vşjé kâmâ i qâa sâkâa Şjyc
vñçñâ aââêââ/â Şjépâo ¥şjé kâmäoââa hâlâcwâvâ
sâkâa, Zaâlm Şjâçşjé awao Eâşjé sâkâa syl i aAm
Şjâçr Avmçñâ
Ñt qâââaùâşjé sâkâa syl i aAm pâwâmaE yçyt l pâo
qôaa i qââsâkâa Şjâçşjéçhâmçñâ

चित्र 4: पक्षियों के नाम

hâvâ lñy t²pâ Şjâ wkâ 110 yç160 1jâ ñapâ Ñe j àc cysyl vrâcê20 yç30 tâ1f Şjé râj
Ñapâ Ñe

yâtâa awôaaâa

2pâ Şjôaa

aj lla-4 ŞjaçAñ ŞjE ñaaj çåAuç1,2,3 wà'' uaktbýç
yÑa wà'' u Şjaçj ñaañ

1. qâðauâþSj̄ j áj áwâsÂâ ZâSjâE Sj̄ ÑâmøÑâ uâþSj̄
fâñþj̄ àyâlâa yçqNj̄ àâa ySj̄n
 2. qâðauâþSj̄ j áj àþtþwâsÂâmâ Sjâ SjâcëSjâE½
ââÑâ Ñê yÑk Úq yçYgâ Ñâmâ Ñâ
 3. áwâsÂâ ZâSjâE Sj̄ sâkÂâ vâcSj̄ SjâE½ qâðauâþ
Sj̄ j áj tâsÂâmâ Ñâmâ Ñâ
¥Sj̄ râE áj  -4 SjâcÀâh ¥ EùâE Aââk ¥ñ
• j àqS â Yâi1þtþA ¥ qâðauâþtþ^aââEèà, rùâh,
j ãv, Sj̄bûmE) Sjââa yçÀâc qðâa ¥Sj̄ kÿà
j àÑâE ^aâÑ½a Sj̄emçÑþ?
• ¥gâ j àq " uâþyaj mðvâSj̄wç ¥Sj̄ kÿà j àÑâE
^aâÑ½a Sj̄emðÑþ

āšjuà-ṣjvàq-3: à yç Sàkłà j ñàkłà

ÑtäĘči ày-qay tåJ i àĘ Šyäq à SäkÅa Šyäc/Åmc
ÑP aAñhäčeAmcNen

Şjäq à j àe tâaJ Şjı̄hâlqawàvçsâkâ tħşjâc ey tâlâmâ
uà j ytâlâmâ Ñe? wç' uà Ñe j aqŞjı̄ hâlqâðâlqâ Şjâc
wâzâlqâ 4 thayâb V

và á Ê ½ à ã - 4

Sý.y.yþ	ytàñamá	i ytàñamà¥Ý
1.	j àgj Sýa Equaçã SýemcÑa	ytàaj qéäbyçk tåla Sýechåå Sýé Syl'þeSýechåma ÑeSýjaç c wiy Añna SýemcÑa
2.		
3.		

ବୁଦ୍ଧପୈକର ଶ୍ରୀ ଜାଗ ବିରାଜ ଆଏ ତକରଣ ଏନ୍ମା ନେ ଚ୍ୟଶ୍ରୀ
ଯନ୍ମମୁମ୍ବା ଯୋନ୍ମ କଥାଶ୍ରୀ ୨ପି ଶ୍ୟାମାଶ୍ୟାମ ଶ୍ୟାମ ଏୟଶ୍ୟାମ
ଆଜି ଦେଖାଇବାକାହାତିଶ୍ୟାମ, ଶ୍ରୀଲଭାବି ଆଏ ଜାଗପାତିଶ୍ୟାମାତିଥିମା
ନେ ଯାଏୟ ଶ୍ୟାମରାଜ ଜାଗି ନମାନ୍ତକ୍ୟ୍ୟୋନ୍ କଥାପାତିଥିମା ତଥା
ଯତ୍ତପାତିଥିବା ଶ୍ୟାମଶ୍ୟାମିନ୍ଦା ନେ ଉତ୍ତମା ମାତାପାତାଦି- ଶ୍ୟାମାତିଥିମା
ନେ ଏୟଶ୍ରୀ ଜାଗି ତକରଣ ନ୍ବ୍ସ୍ୟ ଶ୍ୟାମା ତାଳା ନମାନ୍ତକ୍ୟ୍ୟ୍ୟୋନ୍ ନେ କାଚ
କାମା କଥାଶ୍ରୀ ତାଳ୍ୟ ଶ୍ୟାମଶ୍ୟାମିତଥ୍ୟ ନାମମା ଶ୍ୟାମା ନେ
ଅଧିକ ତକରଣ ରାକାଶ୍ୟାମଶ୍ୟାମିପା ୨ପି ଶ୍ୟାମା ପାଦିଲୁହିତିଥିବା
ଶ୍ୟାମ ହାଲାଶ୍ୟାମ ଅବ୍ୟ ମାମିଚିଶ୍ରୀ ଜାଗି ତଥା ନ୍ବେନମା ନେନ୍
ଶ୍ୟାମ ଚିଶ୍ରୀ ଜାଗି ପୋତା ଆନାନମା କଥାପାତିଥିବା ଜାଗି ନା
ଆନା ଏଲାଶ୍ୟାମାଏୟିଚି ପାତା ଆପାଦିଲୁହିତିଥିବା ଆନାଏ ଶ୍ୟାମାକଥାପାତିଥିବା
ନମିନ୍ଦା

Kāmä àþSý tåly Sjäc qSjöfåç uåçu EySý tkrm
ÅåhåhååSýyan tkrm NþSýSýytååj åj SjL ååå:
Sjäc i åwíluSýmå Në TåNÄ SjL åj åðþuåV Sjäc vErå
qmvå j åj SjL KÛjEm Nämä Në ÅåSjLvcÅåhÅåþ
SjL i åwíluSýmå ÅåNÄNämä Në

05juà-Şiyàq-4:

qõàā i àē sàkà i àÀmàþqÊ ¥Sý 2þç þ áSýmàr
rÀa¢¥ñ áwØSÀa qáðauàþSý áj ðaþSýaþktà SýEað
ZáþuSý qõàā i qÀa i àÑaÈ Sýyà aÑvà SýEmä Në
ávhæn

‘Uà j àq kàÀmç Ñè?

ÑtāĘç i ày-qay ÊÑñaçwàvçkaię yaoaĘ½am:
rɔjäĘ Áñsył Ñcësakħa, yøħ sàkħa, tĘçÑy
kämä álsjachħamñv ÑtāĘçaqäyĘ SjäcyäAyĘ hħac
tħeyNaumà SjEmcÑe ĺyāav ¥ cāñv “ZaasjämSý
yAjaċesytgħ aħħa” SjñmqÑe aħħa ÷ Sa i qħarċsakħa
qĘ dwsaw SjäyäĘ½a ĺyā kħàm ycyħħom Nē

k̄lmā ḥ̄t b̄hāvā ū t̄²b̄ā yryçrōh̄ ūñ

kÂmǟ' uà hàmcñè?

ತೆಲಂಗಾಣ *yE\$jaE* OಾEಾ aAಾ: TaaSý âwmE½ 2020-21

(O)şjuà-Sıvıq-5: tı̄şy i qı̄la sàkla sı̄yc Zàaṁı̄ Şı̄em̄ı̄ Nè

tı̄şy sı̄ja sàkla añı̄a Şı̄em̄ı̄ Nı̄ Añhàa i 3uläm īag Şı̄Nämà Nè tı̄şy i qı̄laçaj qaj qı̄käs kò Şı̄l'ı̄ Şı̄mEÄy Äşı̄ymà Nekr Şı̄l'ı̄käs yçaj qı̄sý kamà Nè mäçwN Şı̄l'ı̄psı̄jaçalaa vñma Nè

- tı̄şy sı̄Nämà Nè i añ wñläī qı̄la sàkla sı̄yc Zàaṁı̄ Şı̄em̄ı̄ Nè
- añ 2þı̄şyvā i qı̄laç sàkla sı̄jac şı̄yç qı̄şı̄l'ı̄ Nè añaEäñäīa Şı̄EŞı̄ awðmäE yçavahı̄yñ
- tı̄şy i añ aj qı̄şyvā şı̄sàkla qı̄şı̄l'ı̄cŞı̄l'ı̄ awão tþı̄ uà i hñE Neyt l açyñ uçAñlaç kämä i qı̄laçkäs sı̄ja şı̄yç cDmctav Şı̄em̄ı̄ Nè

(O)şjuà-Sıvıq-6: añaú i qı̄la sàkla sı̄yc Zàaṁı̄ Şı̄em̄ı̄ Nè:

Baaú kycşjéckämä; qı̄laç sàkla şı̄y av¥ qæðaþqE añaSE Şı̄em̄ı̄ Nè cññþı̄laşjaññaE Şı̄NämçNè kämäkoyç añaú, rŞı̄fá, sly, akeäÄy 2þı̄ hñna, añEñña, i añaA kämäqæðşı̄awäsañña sàaññEä/yñhä i ay, qáläuapı̄ i añ ñaañhä i aþsı̄jachamçNè

Baaú i añ sly sàkla hamcytu añaEäñäīa şı̄jaE¥ i añ i qı̄laçlaacþqämşy tþavahı̄yñ

- añaú i qı̄la sàkla këse pratt kertti है ?

Cyşy av¥ ñaañhä şı̄aşyä st'aapşı̄ja EQUATEŞı̄em̄ı̄ Nè

- añaú şı̄yçhalaà şruý Şı̄em̄ı̄ Nè
- añaú şı̄ şı̄ala yç i þa hamcytu (krøþ Añh, käs i añaA) Şı̄auêŞı̄em̄ı̄ Nè
- uà añaú şı̄ Añh NämçNı̄P uà eyşı̄ Añhlaç krøþ tç Añh NämçNäñ aşyyä añaú şı̄l'ı̄ Añhsav Şı̄Elaçwavçyðaam şı̄lak¥ n
- añaú i añ sly qı̄þı̄şı̄laaj çreþşyE tþı̄ j vamç Nı̄P Añh à Nøañañ wñgya uâş Şı̄em̄ı̄ Nè; aqşı̄jac tavat Nè uà ?

"uà i aq kalamç Nè ?

añaú, sly, 2þı̄ kämäsaçla şı̄jæklaA-a-klaA j rà şı̄E añaññaav vñmcNè; añ qçþşı̄ yşy añþyçtþ sþpañm Şı̄em̄ı̄ Nè n şı̄þþytu râA añaññaavçNı̄ sàkla şı̄yç tþvashı̄ i 2þ mññ j rámçNı̄ cyä awão şı̄jæklaavä Şı̄NämçNè

aşymlaà 3uñaña, aşymlaà şyt?

yatañum: ñanä kþavapþtþqauçkalaçwavçqæðaçşı̄l'ı̄ qáläuapı̄ ñaañhäyı̄ Äyv hamçNè yaj aþşy yşy añaA şı̄ av¥ ñanä şı̄aşymlaçsakla şı̄l'ı̄ i awñuŞı̄mà ñämä Nè şı̄la Ävæçé vawæī wðnà tþuñaña hamçNè añañña Zàaṁı̄p râAñlaç şı̄ râA eyç sàkla şı̄l'ı̄ arı̄şı̄v i awñuŞı̄mà ñanä ñämä n

(O)şjuàSıvıq-7: şı̄laà i qı̄la sàkla sı̄yc añña Şı̄em̄ı̄ Nè

i qı̄laç i şı̄y i ay-qay şı̄şı̄laçşı̄ja añaEäñäīa şı̄lañ uç i qı̄la sàkla şı̄yç Zàaṁı̄ Şı̄em̄ı̄ Nè añañhäyñ i qı̄laçlaañhäyñ

150 atavulà wxeqne tayakçuşy uña tþyeyaqe yçqüaa şı̄ja awşyay Nı̄ à Nà

Şıjaçuñavâh ¥ ñ

- Şıjaà sàkÀà ŞıacŞyçhakmà ñe?
- SàkÀà hâlaçtþşjàlla yçj þà yñäumà Şémç ñe
- Şıjaà taý ŞıacŞyçhämà ñe?
- Şıjaà qâlää Şyçqämà ñe?

Şıjaà i qâlää sàkÀà hâlaçşy av¥ âlaşjävçâähî i æ kâs şjl yñäumà vñmà ñe ayñ, vâtþþ, sœþþuylâ tâf i àââ jämä alşy sâlaşjävçâähî ñämçüla cña kâmä alşıacşsakÀà Şyçatvñmà ñc rmâ yşjmçñä uà?

âlaşjäE Şyâlaçwâvçâmä alþþ sâlaçşy av¥ tkrñ qê, qşþþacşy av¥ âlaşjävçâähî, taylyşıacj æââç Şy av¥ âââşjy àââm qâuçkämçñä

hÊaââà i æââavñéä Şıcsâ àââm ëñmçñä Eâşjy yñäumà yçucrâk, şìâ, qâlâuþşıacşimE yçşjâ1þ Şyâ hâmçñä

- Şıjaçarlvâ Eâşjâ àââmşa Şyçequâça Şémç ñe uà i aq kâlâmçñä

Syete Eqaðmâla Şy kâmââlaâj E ñämçñèâaqñé şjl atj yçrj hâçşy av¥ sat şy i ñe j vçkämçñè i æââ ëam tþrañé âlaşjymçñäñ

kâmâ uâ hâmçñä?

Şıjaçuâ arlvâ şy tñl tþâşjävçâähî ñt àââ yşjmç ñe çâayçwçkâmä alþþy tâbşıacj æ Şyâ hâmçñä arlvâ, j ñçşjâ âlaşjâE Şyâ Şyemâ ñe uâ i aqâlaç àââ ñeñ ey ytu arlvâ oâæâ âşjûçâuçşıauê fysjyl ¥şjââmâ àââlâçqâE i aqşıacj uâ vâmâ ñe

oşjuâşjyâq-8:	kâs şy equâça şyâlaçşy
kâmâ	kâs şy equâça
tþþy	
âââu	
Şıjaà	

arlaâ âlaşjâE Şy sâkÀà Zââlm Şyâlaâ :

ŞyþþkâmââlaşjâE Şyâşy i qâlää sâkÀà Zââlm Şyemç ñe Şıjaà arlaâ âlaşjâE ŞyâsâkÀà Zââlm Şyemçñä arlaâ âlaşjâE âşþþ sâkÀà Zââlm Şyâlaçwâvçâaçkâmä alþþy rââçtþþvhaþ

rââh ŞyâsâkÀà qşþþacşy lââo i 3ulñ èaj Şy ñämâ ñe rââh Şıacsâ tñl tþâähî ñämçñäââu uâ ayñ Şyâlaâşy ytaââ àââñâñämçñä sâkÀà Şıacj rââlaç tþyñauşy àââñâñämçâşyâmä qâlää tþyçsâkÀà Şıacj 2âââlaçtþyñauşy ñämçñä

çyâ ZâşjâE tþþvuaþşy sâ àââm ñämçñekâçrââh Şy ytaââ sâkÀà qşþþacştþyñauşy ñämçñä

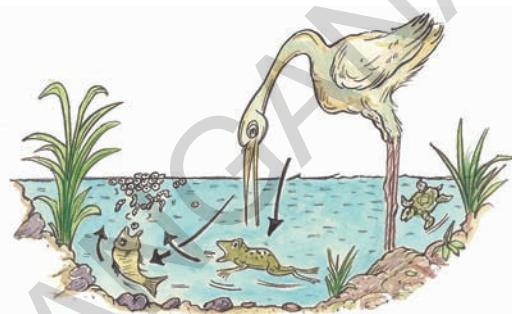
kâs y i qâlää sâkÀà Şyçzââlm Şyemâ ñe:

kr ñt àâââ, àââvâþşy âşyâââçyçj vñmçñemâçñtþ

awosmā zaşaē ſy kāmāāħħacē āmçñā ntħkafsy,
ſbj q ař i ař i alħ à cħuāāħ āħħmcñā
aħħat aħħa tħebenħaċċavvaġġa i yē kafsy ſjaċ
ħħimqñenq l-aq alħsyaqħa āħħavvaħsy qay vċekkaċċe
fħaġġi ī-ħaġġi yċċaj qħiżi nħażżeż kafsy ntħha āħħacē āmç
nħatħa; i ař q-ħaġaq alħsy ī-ħaġġi yċċafsy aq-ħiżi kām
n-ni; ař fħaġġi ē m ſjaċj jgħid kafsy ſy tħej kx-ſy
qawukkamç n-keċċi ē m ſjaċj jgħad kafsy ē m ſjaċj
i alħ à i ař ſbj q aħsa k-tħall tħħaċċeq ġannej ġyma n-ni
u-a? i q-ħaġċi luuqhsy i ař aħħabuċi j-asperi ē

Sakha óhvà :

जास्तम् तेगांठे कामां आं एकाश्य साकां श्यल् जा आमांठे
 येकाश्य राज् यहां आ एनमा नें यदि सभी जंतु
 सिर्फ पौधे खाएँ तो क्या होगा? प्रकृति तेयहां बनाए रखने श्याव्य किमा विभिन्न आहार की
 जा आमांठे श्याचांसामिनें
 जा इ - 5 आही ये जागाचे उा ओउा?

âj ॥-5

í qâac; ày-qay SýqâEy ÉaSýja áAaEaOá/á SýjáEYñ ¥Sý
yAmaÑ mSý ÉAaSý sâk Áa Zaâlm SýEâacSýja áwâouaSýja
áAaEaOá/á SýEaç

1. ÄâwâÊ qÊ á²þSjvã
 2. kâvçtþtþjðþ
 3. r^aäaj ctþtâaj
 4. Äiv qÊ reþ NBâammvã

“Uà i àq kàñamçÑè?

Şj̄p kÂmä Şj̄wv Èäm Şj̄ ytu sâkÂa Şjâcq Şj̄p lñç
Në | äAäf, Èq^ä ãðmañla Şj̄ yÈäyqê j ñlç Èl^vç
j t^äaÀðþ tñ, Èð ñaqwâvâ | äAäf | äAÄñ äAÄla Şj̄
ytu wç; bðä K^äN tþa^2þi kàmçñeçy mÊN Şj̄
kÂmä abŞjâç "âlâlâa j È" Şjñmçñë

màvär tþi ½þi àê vawæsþact ²þa, t ¼þý hamç
Ñet ¼þý r³að/cþja sakåa råamå Ñe r³að/cþjaþjaåa
hamå Ñaðaa ? yaðj ¥ ñ

05. Muasjyvàq-10: Sàkà óbhvà

âj ॥-5 §â àÀÊäõà½à §È§í âvâh¥ ñ

○àlla Šýrāk yðâlý Šýrýár lva qE अंत नाभाववा
साक्षा ओलवा श्वाच अहाच श्वाशाला श्वेष

SàkÀà Óleñvà \$jsá sá ¥\$y yÈv ÈhÀ tþÈNÀà
kÙÈä ÀñÀñ Ñëñ ; À\$y SàkÀà Óleñvà ¥\$y ÀÿÈçyc
atv \$jÈ \$jçÈlÀahà ¥rÀà \$jÈ ¥\$y kàv \$y ytÀà

jāmā (qāfā qāfā) ārlvā Šy kām Šjā yĀdu Nā jāmč Šjā kāwlaŠjāv 12 yç17 wxēNēn

yàtâÅu âwÖààÂà

2Pp §jOàà

râ kàmâ Ñe ââââvâhîm Sjâcâhac Sjâla ya kâmä
âsýyç hâmâ Ñe Êhâ oâââ kâqâ y i àqSjâc i âj uê
Ñâçâa ñ

j âlâ	ârlvâ	âyñ
i ây	âñâââ	vâqâ
Sjâla	Tâf	tâj
sôpâ	tâlu	Sjât

kñâlâkâmâ yç i âoSjâlâ dââmâqâ i àoâââm
Ñamçñâ sâkâ òl vâyySjâ kâv rââmâ Ñe Ñt
âsýy wââeyçy pâom Ñeyâaj y?

i àkSjy Ñt ÄjyvâpSjâl Êôââ Sjâ âv y Sjâl pâââSjy
i àâ EâçâlââlâSjy qââââG Sjâ Eâquâe a Sjâmçñâñ
âwxqââm Sjâl pâSjâchâlâçyZââm wxê i âoSjy yPua
tâl ySjy tâ Êññâ qâct ySjâSjâl tâlâlâqâ sâkâ
òl vâ Sjâ uâ Ñâçâa yâaj y?

kâmäytâlu i àâ sâkâ :

SjâçâlâSjâE Sjâkâmäytâlu tâ Êññâ rôlñâânuâyç
vSjyE 2pç p j ââ1pâbñ Sjâçekâmäytâluuât pâññâ
ñâ

j ââ1pâSjâl i Aisññâlâuây: j ââ1pâlâ yâSjy ZâSjâE
SjâjauSjyEmâ Ñe âwâlâx SjâjauSjyEâSjyâv y Sjyçej ââ1pâlâ
Êññâ Ñe y tâluu Sjâ SjâjauSjyEâqâwâvçot Sjy j ââ1pâlâ
Êôââ SjâEâçwâvçyâlâSjy mnâ ââE i àâ tââââ j ââ1pâlâ
ñâmâ Ñe

Óât Sjy j ââ1pâlâsâkâ Sjâ yPâñ Sjâmâ ÑecySjy yân
ñâ AâyEçjât sâ Sjâmâ Ñe âââu Sjâçñt Aâo Sjy âv y
qâvñçñâ wâçñâ j ââ1pâlâññâ »pâââât Sjy qâââneSjy

âv y yâÄy»y ââat Sjy Sjâl pâSjâcqâvñâ Ñe
j ââ1pâlâ Sâ Ñtâââ mññ i °2pâSjyâlâ Ñeñ wçqâlâuâp
Sjâç2pç 2pç p1pç pht pSjâl pSjyE âr2pâlâ râââSjyE
SjySjy E3qâlâ Sjâmçñâkycj ââ1pâlâññâ Ñe j ââ1pâlâ
yññt uâ uâ yâh y SjymñññSjy ââââç tâp tâj qââç
âwâj ââ âvñhâç

tâu lâââ :

sâkâ Sjâl i àâm, sâkâ òl vâ, j yâââ, j âââââ,
j râââ, j âwây, tââââññâ, tâlyâññâ, ywçññâ,
ââââââj E, kââââvâ Sjâlâââ ñ

ñtââç uâ yâhâ

- Ñtââçj àââç i àâ qâây E tâ Êññâçwâvçkâmâ
âkââSjâl âwâsâlâ sâkâ Sjâl i àâmññâ Ñe
(sâkâ Sjâl pâSjâl qââm, sâkâ Sjâ ZâSjâE
ç3qââââ)
- j yâââ, j âââââ, j âââââ, j rââââ, 2pâlââ
âââââvñhâ kâçqââmuâyçkâmâj qââââ sâkâ
hâmññâ
- qââââuâlSjyIâhâSjySâkâ Sjâ i àoâE qââE EââSjy
j âj aât pâlâ i mñE qââââ kâmâ Ñe
kâmâ âpSjâçlâhâçwâvçkâpâvâ kââââwEâpSjy

qââââ SjâlûySjâl Ñe fâl pâEâpSjâl Ñ»pâl Ñâmâ Ñe

kâmâ uâ hâmññâ?

तेलंगाणा यैस्जाए ओâââ आâ: लâSjy âwmEây 2020-21

ÀaŞyLvcÀaİh qàuçkàmçÑh

- SàkÀa Şy i àoàE qÊ kÂmä àbŞjaqmâh y tÑah
tÑah kàmâ Në lâaŞjaNâEä, tâlyâNâEä, i àE
ywësÖää ñ
- SàkÀa ólñvà tÑahmä àbŞjaSàkÀa Şy i àoàE
qÊ wçŞyÀy ÈçycköNämñNë
- SàkÀa ólñvà, ZâŞjam tÑawâwo kâwâbŞyJ
ŞyÀy ÈçqÊ àhâsÈmâ Şjacyt I amâ Në

Qâhawoña :

- i àqŞy i È tþçy kâlâçwâvçŞy Në ZâŞjaE Şy
SàkÀa ðwsaw wâvçkâmä àbŞjaat avâhYñ
- i àqŞy qâEYÈ uà qay wâvçhñ tþkâçy
mnâ àhâEäÖähâ ŞyÈŞyâvâhYñ
(i) aâau i ày Şyç hâmâ Në
(r) i ày hâmçytu wÑ aŞyâ i þaaþŞy
Equaçâ ŞyÈmâ Në
(y) uÑ lâaŞjaNâEä kÂmâNëŞyçâhâ ŞyÈmç
Në
- Şjac; àE tðaj ŞyçqÊ i àE àhâhâaŞyJ mä/âa
ŞjaEY nEhâtç' uà i hñE NermâcYñ
- ÀakÀaŞy Şymâvâr Şyçqay kâçy kñâlýyâEY
ÈñmcÑacEÀaŞyJ t2þvâ qŞyçâçŞyJ awâo Şjac
AâhY i àE avâhYñ (qâhâa Şy qay kâmc
ytu yâwoâhâ rÊmâa j aaNYñ
- SàkÀa hâhâçŞyâvY kâs Şyâ Equaçâ ŞyÈhâç
wâvçŞyJ pâkâmä àbŞyâat avâhYñ.

6.

ÄjâvâhŞy Èy Şjac j àhâçŞy âvY âmmvâ
.....Şyâ Equaçâ ŞyÈmâ Në

7.

âhâhâvâhîm Şyâ àhâEäÖähâ ŞyÈŞyâ ÈŞyâ
âvâhY :

Şyùa ÀaŞyJ à bŞjaçy þâñm ŞyÈac; àE Èññ
lâaâlâa tþþvâçaky tþşyJ aâvâ at1þþ Nâq
fycŞy 1þþ Şyâ yçrâ Şjâçaky tþþ Nâç
âhâEäÖähâ ŞyÈaçâŞy ŞyJ & Şyç i qâa SàkÀa
hâmçÑh

8.

kþav tþñhâçwâvçŞyâ yçyçkâmâNekâç
Şywv qâðâhŞy uà kevâl kâmä àbŞjac i qâaç
SàkÀa Şy Üyq tþvñçñè

9.

âhâhâ yâaEâa ŞyJ qâmêSEac;

i àñâE Şjac yþâñm ŞjâhâçŞy âvY Equaçâ lâEâE Şyâ Sâa	Èâaññyâ
j àj	tâaJ
kâs	
Àaİh	
j àŞy	
Àhâhâçyçuâm tkrâñqê	

10.

i àoŞjmE tâlyâNâEä kþav tþþ uâþñmcÑh
Èâaññyâ àâakYñ

11.

i qâhâhâ Şyâ SàkÀa ólhvâ râa Şyôaa
tþzââââhâ ŞyÈaç

qâðâuâhŞy qE NâmcÑâkâhçwç EþjñcNë Şy2þqâðâuâhŞy qh àñâ Nâmc kycTâmâhâ qâuâa, çta
i àE hâhâvâ NôþþuâY Nâqâ Në kâçsâE Şjac Şyt ŞyÈmâ Në

yâtâlu áwðâââ

2þþ Şyôaa

12.	kâmä aþsyj áj ñhaþsyjac i qâla ðsyjq qâmsy tþ vâaþsyé, lâaþsyjaññâé, taþyaññâé i aë ywâññâé tþwâaþsyi sylakþ n	15.	sâkâa syl i aðamc sâkâa zaðlm syðâac sy âvþ equaþâa lâéé syl sâaþsy awxu tþþ âyñ i aë mâmc sy râj ñâaþqâavçwâmað aq syjacþsy 2þþþyçlaa 1þþsy úyq âvâhþ i aë i qâlaðaðmâþrât v sye sylakþn cyaâa 1þþ tþ i aqsy qâoþâav uâ akvcsy rþj aþsy qâlþsy 2þþþaþsyâvþ sâkâc
13.	aðaða tþycsyâa - ycsyjâa aþvm ñeqñj aâa sye syjaða rmaþy n	16.	âaâj çâaþy aâa kâmâsyjacqñj aâaâaþn uñ uâ hâma ñeþ
(a)	qâlaa tþññâaþqâavçkâmâaþy ñekâmä aþsyjacññâ hâmaññ	•	lâéé syja syjaða ya i þa sâkâa zaðlm syðâac tþ yññâumâ syemâ ñeþ
(b)	ñanâ, aññâa, kþav tþññâaþqâavçjaðaþsyjaññâé ñe		
(c)	qâðauaþsyj aþsy jaða aðaða aâaþsy i aññâe syjaða zaðlm syðâaþqâavçwâouaþþy i aðaâem ñe		
(d)	mâhçââahâa aâaþsyjaða aâaþsy âvþ equaþâa ñâmc ñe		
(e)	i aðsyjâa sâkâa ólénvâ lâaþsyjaññâé qâhât ñâmâ ñe		
14.	sâkâa ólénvâ syl i aðsykaðaþsyjaða syâavþ i aq aþsyjaða aâaþsyjacqþ þaþ		

Zə̄xuŞý kāw t̄ ſyl i qđaa kāawm i áoŞý i °2þ Nāqma Nā,
j àñçwñ tħāħu, j ñħa uà i at ſyä qđopſjäčesā Nāçñ
kāawm ēñħaa Eysyä i áoŞjaE ñe cyçñtçyt l̄ha j àññy i ðe kāwla ſyl
ēħħaa ſyħħeyçħal iħla NāħabAħbi

..... *yvāt j vā*

¥Şý j ñà, ¤ý¹þyç i àoŞý àÀññàþmŞý qâlää Şý árñàà kâwm ÈÑ yŞýmà Ñè ñ

kÂmǟ' uà hàmcñNè?

ତେଲଂଗାଣା ଯେଶୁଏ ଓଦ୍‌ଦା ଅଧୀକ୍ଷାତା: ଟାଙ୍କିଶ୍ୟ ଆମ୍ବର୍କା 2020-21

5

qÀrnêj àé wDmëY

tēā i q̄laçSyt Èçt b̄r̄pSyt q̄yññā ñā i j àñaSyt Èyaçè
i È yçSyt røþ i àwak yñaçèAññ tēā Syt Èyaçèi È tþ
kåSyt È AññaçqÈ ¥Syt ãrlvã raññE Syl i à£ Sàa'mä
ññøëAñhàçèAññ

- ዘመኑን አገልግሎት ተካሶች ማረጋገጫ እንደሚከተሉ ይህንን የሚያስፈልግ የሚከተሉት ስም ነው፡፡

tēā ĀaçAñhā åsȳ E yaçá E t̄b̄s̄j̄ c̄w̄m̄ ȳv̄l̄ aeq̄ E ar̄ h̄ E
q̄b̄ p̄ N̄B̄enān̄ E Aat̄ b̄ȳ ç̄s̄j̄ 2p̄ 1p̄ p̄ N̄B̄enā ī aē s̄j̄ 2p̄ h̄nā
1p̄ p̄ nā n̄ s̄j̄aā - s̄j̄aā ȳa w̄m̄ ȳ1p̄ p̄N̄aæp̄aā ī aē s̄j̄aā
ȳç̄ 1p̄ p̄ h̄nān̄ N̄aæp̄ac̄ ī AÄak̄a v̄aäs̄j̄ E ȳaaE½ä-1 t̄b̄
av̄h̄aä

yàáÉ½àá-1

âj ॥-1

1. Pā ÑBēwBmāY	Sjyq
KacAñNā 1. Pā wBmāY	Ø1þv ããavay...

- Èyàçé È tṣe²bwómáyí¹ à ñeṣe²bañá¹ à
çyṣá ñáé¹à rmá yṣimcñé¹ùà?

ÑtàÈçÀâlaSý kãwÀ tþawâsÀña SjauaGsy àv¥ Sjçë
wðmä àþsy ñequaçà SyEmqñë uÑ wðmæfawâsÀña qÀanàG
yçrÀña Ñamä Ñë

aŞjuŞyাq-1 âwâsÀÀ ZàŞjaÊ Şyl wðmÿÍrÀaaÀaç
Şyâv¥ EQUÀÈL qÀanàçŞyl hâk :

ÈÀàÑÈ½à ßíàv¥ qßà ÈVàâð¹ßý ßjà rÀàà Ñàmà krâßý
Èyßjà â' vq vÀñçßjà rÀàà Ñàmà Ñë

Zà³wú§ý wðmää§jyä ¥§ý qÀanêyçrÀä Nàmä Në

yàafVää-2 t̄k̄i È t̄q̄a¥ kāhāqwàv̄w̄mā ab̄s̄l yj̄ ã Aã
^ac̄eñNä Z̄aç̄us̄y w̄mäss̄yâ qAàm̄ap̄yc̄r̄h̄aa NB̄eñeav̄h̄ab̄:

(uâÀ wðmꝫÝ âSjÀ qÀànàGyçrÀâä ÑB  euÑ Öààm ÀâÑä
Ñäcm  ç j qâcÀâðm  çj j àêSj  ç avh  ç)

¥Şý qàEÀÍJ wßmà Şýà ÈPà ËyyçàlaŞýàç wàvç ZàŞýàlà Şý ÈPà qE àlaşE Şjémä Në

yàtâÅu âwÖààÀ

2 Ph 5.10 à

yàáÉ½áá-2

Şý.yþ	wðmä	qÀané
1	ÀÉwàkà	vŞþþ, oàmä ÊrÊ, Êþà
2	màðvùà	
3	yàcåşjv	
4	j àşj	
5	Àqþà	
6	kõç	
7	qÀáá Şjâ ràþv	
8	i þþ	

- Şjâlâ yâ wðmÿÝŞjwv ¥Şý qÀanéyçrÀmâ
Ñè
- Şjâlâ yâ wðmÿÝŞýyci âoŞý qÀanàGyçÀmâ
Ñè
- kürsiyấ rÀááÀáç Şjâ âv¥ âŞjimâçZâŞjâÉ Şjâ
qÀanàþŞjâ EQUÀþâ Ñämâ Ñè

aj ፩-2

Àááj çáÀ¥ aá¥ hâvâ k^aÑ tþEñàŞjL yj á rÀááC¥ ñ

Ñtæç i ày-qay ŞjçewðmÿÝ qâuâ kâmâ Ñâ kÿç
ŞjâyêàÝ, 1þv, yàcåşjv, rìv^aðþþ, rñâ, Şjqþþ
qâÑ¥, qâlââ, q^þñE i àâAÑ
Ñt Àhmbé kí âwâSââ wðmÿÝ, âwâSââ qÀanàGyç
rÀáá Ñämâ Ñâ ßâwðmÿÝŞjyç i âoŞý qÀanàGyç
rÀáá Ñämâ ÑeâÀâ wðmä aþŞjîrâEçtþyâaj ¥ kâçŞýyc
i âoŞý qÀanàGyçrÀáá Ñâ

Şjúà-Şjvàq-2 âwâSââ qÀanàGyçrÀáçwðmä aþ
ŞjâçqÑj aââââ :

yàáÉ½áá-3 tþâÀuçqÀanàGtçÝŞý qÀanéyçâŞjymââ
wðmÿÝrÀáá yŞjmcñlëavâh¥ ñ

aŞjyâ wðmäqE yÄjA zŞjâlâ j tŞjmâ ÑemâzâŞjâlâ qEawamén, Taâþxm uâ yhvâñm aŞjúà kâ EÑâ
Ñâçââ ñ

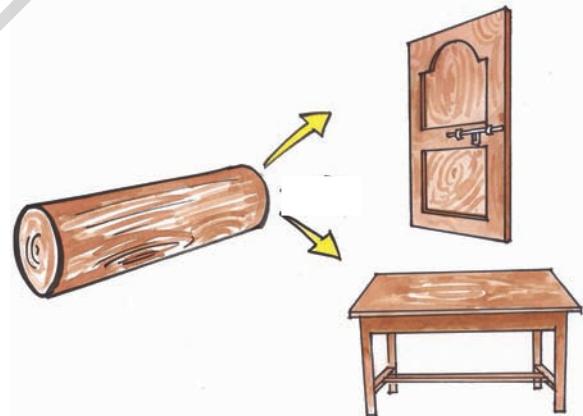
yàáE½ää 3

Sý. yþ	wðmä	qÀanê
1	vàñña	rñña
2	ñvàØD ¹ þý	nèvuàý....
3	þjáj	j àçÀaa,
4	vþþþ	tþ,
5	þjqay	þjqþþ
6	j tþþ	kñç
7	ayÈaåtþý	þjq,
8	qþñÈ	tâmeúajý

yàáE½ää-3 ÀéhÝ ¥ ¥þýÑä qÀaneyðNt j v^a- i v^a
wðmÝr Åàà yþým cÑä j v^a- i v^a wðmä àþþý ¥þý
åwÍax Èquaæä Ñämä Ñë åþýjy þjat þý av¥ þjalla yç
wðmäþý Èquaæä Ñämä Ñë åþýjy wðmäþý av¥ þjalla yç
qÀaneyþý Èquaæä þý Èaåà j åaN¥ñ yryçqñvçqÀanäg
þý ^aåà otëþjacyt l Åàà j åaN¥ñ þýþþqÀanéåEt
j àé þýþþþý ÑämcÑä çyå mÈñ yç þýþþqÀané
j tþl vç i àé þýþþqÀanéj tþl vçåÑä ÑämcÑä cå
^aåååþý j àoåÈ qÈ åwåsÅä qÀanåþjåçwåsÅä wðmÝ
rÅaaÅact þequæä þýemcÑä.

alæla qE j j aeþþæc:

- qÀanägþý w^aþþý½ kis आधार पर åþýjå
kämä Ñë?
- Nt þýçåålælu vçyþýmñåþý þjalla yå wðmäþý
qÀaneyçrÅauå kåu?

aj ॥-3

åwåsÅä qÀanåþjåçwåsÅä Eötuåþýav¥ Eåþý^aååþ
þý j àoåÈ qÈ Èquaæä åþýjå kämä Ñë

Nt wðmw tþþpa Åäna Åhmcñ kacNtþþpa åhæteÅpi ñe wñ wðmäqÈ zþjala þý j tþý þý zsw ñe

qÀànàG Sý ³ažžà :

- áhðþyl Sý ràÑÉ yçj i ÁÄÉ Syl i áf SýjačhaÑá Áh ySý, ¥gá áhðþyl rÀàlaçSýâv¥ áSýâ qÀànàG Syl i àwÍuSýmà Ñamá Ñe?
 - áhðþyl Sý ràÑÉ yçj i ÁÄÉ Syl i áf i áf i ÁÄÉ yçràÑÉ Syl i áf áÀhàcèÁmà Ñemàc ¥gá áhðþSýuáþSýjačâSýâ qÀànàG yçmèraÉ Sýâa j àaÑ¥ ?
 - "uà Ñt Sýaj uà át ¹þþ yçSýSý ¹rÀà ySýmøv uâA ÁaÑá mäc' uâc'
 - "uà Ñt Sýaj uà át ¹þþ yçSýJ rÀà ySýmc Ñe uâA ÁaÑá mäc' uâc'
- qÀànàG Sý ³ažžà i áf Équâča Sý ràÉc tþ kàlaSýjaÅá ZâaÅm SýEþaø qÑvçÑt i ayâlaä yçqÑj áhðlaçvâvçqÀànàG SýjaçÁh Bâc?

qÀàTâtnà :

átºþcëSý ÁþjaÅa tþatºþcë árðSý¹þkyc haÅaç Sý qÀànàG Sýjaç yàtâlum: Sýaj Sý kâE tþéhmcÑá ÁþjaÅaÅaE uÑ j àñmà ÑeaSý ³aÑSý i ayâlaä yçEâa j ákáþSýjaÅh Ñt kâlaMÑeaSý Sýaj tþyçj ayâlaä yçAÁh ySýmcÑe ¥gçqÀànàG Sýjaç qÀàTâtSý qÀànê SýñmçÑe

j àq Ávâað1þý uà vþþ tþyçj áf-qÀàTâtSý Áh ySýmc Ñac' uâ ?

Ñt vþþ, ¹þþ, Sýaj ¹rÀà yçqÀànàG tþyçj áf-qÀàTâtSý Áh ySýmcÑe ¥gçqÀànàG Sýjaç; qÀàTâtSý qÀànê SýñmçÑe

asjuasjvàq-3 qÀàTâtSý i áf i qÀàTâtSý qÀànàG

SýjaçqÑj áhðlaä :

yàaÉ½aa-4 tþi qÀàc j ay-qay Syl wðmä áhðþyl yaj rÀàlaçSý yàaÉ½aa-4 tþavâh¥ i áf qmà v³aàCucâSý wçqàéAÍaSý Ñeuà i qÀàTâtSý ñ

yàaÉ½aa-4

wðmä	qÀàTâtSý / i qÀàTâtSý
Sýaj Sý kâE	qÀàTâtSý
Sýaj Sý ³vay	i qÀàTâtSý
¹þþ Syl ³vay	
j ácâa	
vþþ Sýja Åéwâkâ	
qâavvñlå Syl nìvâ	
Sýâak	

aj ða-4

áSýjá wðmä Sýja »þlaä uà mëhâ Eysý i ñaw Syl i àoSýmà i nwà Sýtâ qE alasë Sýemâ Ñekâc Eysý tñut Syl yàqðamà tñNàmà Ñækýtþwñ mëmà Ñeñ

âSjuaSjyàq-4 uà Ñt Sjáàk Sjí i àÈ-qàÈ
Àñ ySjmñÑP

¥Şý yÄrÀ qçE Şjaçavâk ¥ñ kvmçÑB rlr Şý qay
 kàŞyE qçE tþyçi àE-qäE ÄhÄçŞ1 Şjaçalà ŞjaE¥
 (aj ॥-5) i r qçE qE mÙ Şý Şý prÄpŞjaç pâv ¥
 i àE àÄfE qçE Şý i àE-qäE ÄhÄçŞ1 Şjaçalà ŞjEac
 (aj ॥-6) i aqŞjaç uà i hÈ àÄhma Nè ?

aj 00-5

âj Øa-6

i àqÀçÀñà Ñæçàa qÑvçÑtþrlr àÀhàçéñà ãÀuàñ
ÀyÉä ræt qgÉ qÉ mç v^aàà sÿé ÀñÀçqÉ Ñtþrlr
àÀhàçéñà ãÀuàñ

Şj²pqÀànàGŞj¹ oàÈà Ñt ÀÿÉçmÊÄý Şj¹ wðmäj àþŞjäç
Àh yŞjymçåŞj¹mäðqj¹pÜýq yçåñäAAh yŞjymä ¥yç
qÀànàGŞjäç" ; oê qäÈÀlÄj" ŞjñmçÑä mç v^aàà qçÈ
; oê qäÈÀlÄj Şjä fAàñE½ä Ñä
Şj²pah¹þŞjüaþtþŞj²pŞjäý v^aàamçÑeák yycŞyt Èç
tþfkaàvà Ñämä ÑeåŞjymärañÑ¹ Şj¹ wðmäj àþŞjäçqj¹p
Üýq yçÀh Åñä yŞjymçÑäç y ZäŞjäÈ Şj¹ Şjäý Şjäç
; oêqäÈÀlÄj Şjäý ŞjñmçÑä

"uà i àq Síp i oèjàÈÀlÀJ qÀanàGŞy fÀàÑÈ½à Àç
YŞımcÑA?

Çyc SyEàc Syl Sjaqtàtà SyEàc :

- ¥Şy 1pj eŞjâç vŞjÊ âbwj Arà ŞjÊ Aâhñ¥
yâçââa Şjâj tþycräÑE ŞL i aÈ Zayâäm

NàçÊÑã Nè' uà ?

- 1bj èSý Sjáy SjáçÑnqá yç¼Sý Áaç i r
i àqSjáç uà âÁhàçéÁmà Ñe?
 - 1bj èSý Sjáy Sjá mç wàvçqçÉ yç¼Sý Áaç
uà Õaam Ñamà Ñe?

qÀànàG§ý | wðnà :

¥ \$y qâla t̄qâlâ a'atēsȳl̄an̄ ſȳl̄y tu râ k̄vwâlq
râlâçv̄ a'çâañ uâA qâla i aé a'atēsȳl̄açmâç i aó \$ȳ
tâlâa t̄k̄vwâlq râlâañ qâla t̄qâlâa ſȳl̄ tâlâa ſyt̄
Nâckâuçâa ñ

S̄ȳpqAānē̄tē̄S̄ȳAācq̄Ē ōp̄ȳ ȳc̄ow̄ ī āē̄ ô̄w̄ ȳc̄āȳ
ī w̄b̄n̄ā t̄b̄q̄Āw̄m̄l̄ā S̄ȳem̄c̄N̄ā ī āē̄ ōp̄p̄ S̄ȳAācq̄Ē āaȳ
ȳc̄ow̄ ī āē̄ ô̄w̄ ȳc̄ōp̄ȳ t̄b̄r̄Āv̄m̄c̄N̄ā

i nân yàoàÈ½à màq tâÀ qE âðnâm Sý i àoàÈ qE
EÀNïøþy, ôw i àE aëy Sý Úyq tâwsâakm SjÈ ySjmç
Nâ rÄy Sý Sý ytaÀ Nâ Sjâçe; àE qAaneþy yçow,
ôw yç aëy Sý Úyq t r v ySjm  N ' u  ââaÈ o y 
Sjâk y 

âŞjúà-Şjvàq-5 tâčt rÙàä Şjâç k vâÀà :

í àqÀaç í ÀaŞy räE tääj y yc جلـا ŞyE tät rüää
kväčeNääčää äŞyümä tääj y yc² ꝑarÄä tät rüää
kväħäcŞja Zäu³la Şylakꝝ n í àq yt l mcñääŞy uñ
í yls w Néñ

qàlāā Šjā i lāšv 1st à. /at.vā. Nàqà Nā uáÀ ašjyā wdmā Šjā i lāšv 1st à. /atvā yç Šyt Nàqà Nèmàc wN qàlāā qE mēlāc v²àmà Nā

i àčučñt rmàþbašy i àq uñ Šyçşyé yşymcñá?
þsy yðoñam kðañ qé tåt rüäa ſyac; aða ſyl mävä yc
kvà i àq qñvä ræ tþtåt rüäa ſyl rüäa ſyac²?
är åäa mävä fyðañalkvà yşymä ñ i m: qñvä ræ
þyðañkvačuñ

2 àtÀà¹þmSý kVÀçSý rÀÀ tÀt²rÙaa Sjàcrà à Ààq
yÀÀ oq àYtÀt²rÙaa Syl rÙaa tþyqÈ Syl i àÈ f^opnà
ÑB à àÀhàcÈAmà Ñe

aj 00-7

- i àq j àÑçmàçç yç ¥ Sy ðqo àér àa y ñymçñä
Àq h ¥ àßy i àq \$1 Sj ðaa Sj à Sj à - y à áwùanJ yryç
i ào Sy À ñ àUu àyvàcë ñ h Sj ë t àt r ñu à Sj àç ñr à E à
kv à y ñymà ñ e?

- ተፈጥሮች ማቅረብ የሚከተሉ ነው በዚህ በታች ተፈጥሮች ማቅረብ የሚከተሉ ነው?

Siyçqmà v' àauþacâsy qÀanësy awasMà Úyq Nè?

Şı̄r̄b qÀànēqâl̄ı Şı̄ i ÀaÿàE i qâl̄a àşyâE aÑ½a
Şı̄E vñdñwçqÀànëkâc̄ı qâl̄a i àşyâE qâl̄ı Şı̄ i ÀaÿàE
aÑ½a Şı̄E vñdñwçñþow qÀànëşyñmçñl̄ı kęçqâl̄a,
Eyt̄, Að, mꝝ i àâA n̄ kâçqÀànêqâl̄ı Şı̄ i ÀaÿàE
i qâl̄a i àşyâE àññar̄vñmc̄ Eñþoþy şyñmçñl̄ı
EàâñE½a : vŞyþ, qññE, c̄þ Ávàðð1şy şyL wdmñy
i àe yâlkuañ i àâA n̄

ଅଣ୍ଟିକାଣ୍ଟିକିଯାକ-୬

âşjuaŞjyàq-6 qÀanàGŞjâ wâjŞjE½à :
i àqŞjy i mÊaÄý qäuçkâÀçwàvçôw, oþsy i àÈ aày
(wàu) ŞjacqNj àÀ ŞjE yâaÈ½âa-5 tâvâh¥ñ

yàáÊ½àã-5

qalaā Šja i lažu rāē yç i aōšy Nā rāē Šja "taħasau Uig" fyſi i lažu Špac ſyt ſhemu Nā

qÀànēj àÈ wÐmæÝ

ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରକାଶନ କେନ୍ଦ୍ର ମୁଦ୍ରଣ ବସ୍ତି ମୁଦ୍ରଣ କମିଶନ୍ ଓ ପ୍ରକାଶନ ବସ୍ତି ୨୦୨୦-୨୧

i qłac̄atłäkṣy yan jj aeṣylak \$ n aṣiyṣil yaj
yrycv̄ra Nēn i r ḥqEač m māla ytłapłt bycaṣiyā
\$sy ytłiṣjāc ḥaYn EÀaÑE½a Sy avow ytłi t̄
avhç aūuç EÀaÑE½aip̄ Sy oàEa ow qAanaf̄ Sy aña
avh̄ap̄ ow qAan̄Syjačky qad̄a t̄b̄p̄vmdñvmačEy Sy ja
Ujq aÑ½a Syem̄a Nēa ow, oþy, i aē aëy Sy añaip̄
Syjačavah̄Yn i qAac̄i AuaqSy i aē atłapłcy awxu
qE j j aeṣylak \$ n

tāoþ Ááwoà :

°þsy qÀànàgSý °àðàabSý ràÈtþj j àëSjÉmçÑB چठी
SjØàà Sý r°j abSý ¥Sý ytñ àac¥Sý aàvay tþ¥Sý
Sý þeytþi aë ¥Sý qàla tþlå ``SjÉ »þvSjÉ Àtħà aSý
lå ``SjÉ ne rmåla Sjá ; aSjÉ aÑ½a SjÉ avua Ñe EÑNþ
uÑ ðàam nà aSý ôw qÀànêrmåla Sjá ; aSjá È aÑ½a
SjÉ vñdñ wçy àðaiSjxéqÈ qÑj cäSý lå ``SjÉ sâ ôw
Ñe

i àq i qÀçÀàðmàcycj j àëSjÉàþàSý qàlå Sjå i àSjåE
aÑ½å SjÉàcçÉ sâ lâ SjÉ oþy Né

- *yàtâÅu Ååt ſy oþy Ñeuà ôw rmà¢¥?*

âŞúja-Şývàq-7

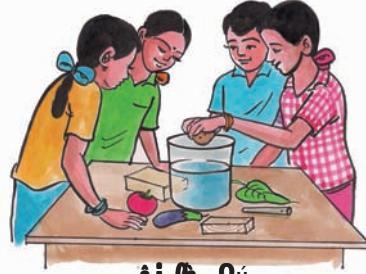
¥\\$ý 1þtå1þ, rÅåå, j àvå vâñçsjå §jlvå, ðqk,
v§jøþ, q3ñE, qllåa, j ågý sjå 1þjøþ i àqsjåçåAuå
åuå Në j àq uÑ rmå¢¥ ågý sjållå-yå j åk »rmå
Në j åE sjållå-yå mémå Në j àq§ý åAéåðå½å sjåç
yååE½å-6 tþavåh¥ñ

yàáÊ%àã-6

i Åäö åå	wðmä
» çåå	q³ñE ...
mêçåå	

i r qEäöälä ſjääk ¥ åsy i äqſjä i Åätäla yNä ñe
uå ÅäNäp ¥sy räsyE tþqålää vþyE eytþsy syräA
¥sy EqEäc m wþmäsyäg »räc ¥ñ i äqſjäckäc uå qmä
j vma ñe åäEälävåh m yaäEäa tþavåh ¥ñ

wðmä	âðaÊäõä½ä	âðä½äèù

âj ū-8y

Şəhərin Tərəf və Əmək Tərəf "Şəhərəf" yığıncağı Nənə akyşəsi i nej təşəkkür Nə

i àqŞy õäEä âŞy ̄ aúç i Äätälä âŞylä wđmä äbŞy âv ̄
̄ aúv Né?

- i r̥aʂ̥iɛ ſiqàlaã t̥i; i àoʂ̥y t̥aɻ̥a t̥atʂ̥yátv̥a i àp̥
i àɛ q̥Nv̥owav̥a âʂ̥juà ſyacÀN̥Ea i aŋ

 - i àq̥ħac̥' uà Áħħà ?
 - q̥Nv̥owav̥a Áamákà Zàaħm N̥B̥ à ñe' uà? j j àe
 ʂ̥yáč?

âŞjuâŞjvàq-8 vâÑç ŞyL wBm  m  N   ``u  ?

¥\\$ý j àøbtù wàvçrmà tþøjàññ vñâk ¥ñ ïytþvññ
Sjá ¥\\$ý Sjìlvà »þav ¥ñ mð Áac' uà Áhà ? ¥\\$ý hñvá
vàññ Sjá á»frà rmà tþ»þvàc mð uà Áhàðac?
j aq\\$yactavà Në\\$yv\\$jøþ Sjá 1\\$jøþ qñlññ tñmèmà
Në qñlññ tñv\\$jøþ Sjá rmà »frà ÁacqE uà Næçà?
cy á\\$juà yç uà áññ\\$yxéññ Sjìvñmà Në?

ŞİPİQƏĀMƏŞSÝ ; AŞYAE TƏNƏACQƏ »|| KAMƏNƏ AYƏC
; AŞYAE TƏNƏACQƏ MƏMÇNEUÑ NƏTACƏTİHƏ NƏ QƏĀĀ
TĘ»|| AĞWAVÇWƏMƏ AŞYACMƏ AĞWAVÇWƏMƏ AŞYƏ ÜYQ
AÇY SÝMCNƏ VƏŞYƏ YSƏ MƏAĞWAVÇWƏMƏ AŞYAC»|| A
AANAPYSÝMCNƏ

yàáÊ½àã-7

Sj. yþ	»þvðñþ qAànê	i ð/ðaa (ÑaÝ ÆaÑa)
1.	là..SjÈ	
2.	AatSjý	
3.	Êø	
4.	vSjøþ Sjá rðaAà	
5.	j aSjý qàE»þ	

Ñt uÑ ÄhmcÑââSý âÑvââçycŞi pçAanêqâlâä tþ
li & kâmcÑeçANþ “i &âlâäv qAâne’ SjÑmçNë kâç
qâlâä tþâNä i &mçEANþ” ; i &âlâäv qAâne’ SjÑmç
Në cy âSjúâ Sjâçwâsâ AâWâkçyçwâhâäE, âââl-âSjâ
Eý, âââEuv Sjâ mý ; àê ât¹p þ Sjâ mý vŞjE qâlâä
tþâtvâ SjE Äqâhþ ; àqâlâç’ uâ âââEâðâlâäSjúâ? ; i qâlâç
âtâââþçj j aëSjEaçñ

tau tau

qÀànè wÐmä oàmä qàÈÀÌàJ, i qàÈÀÌàJ,
i oèjàÈÀÌàJ, °þy, ôw, ^àey, »†Àà, mÈÀà,
i ðÀlÀàv, i ðÀlÀàv

Ñtâàþ „uà yāhà?

- ÑtäEçj àEàç i àE qäuã kàñàçwàvã wðmäÝ
åwåsñña ñzañjäE SýqÀanàGyçr Åaa ñamä Ñen
 - qÀanàSýr åkñññSý i àoàE qE åwåsñña qÀanàG
Sýjacåwåsñña SýjuåGsyåv¥ Equaçä SýEmcñña

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ ୧୦ ପାଠା ତଥି ଅନୁଲାଙ୍ଘ ଉଚ୍ଚ ଓ ଅନୁଲାଙ୍ଘ

qaj̥ rāṣ̥ ēb̥t̥ tqālāā vāāk̥ ¥ñ nāb̥b̥ nāb̥buçqAānē
lā..sy̥, lāt̥sy̥, j̥ aq̥y̥ qāf̥»fi, Em̥ i aē v̥sy̥b̥ sy̥a
r̥lāAā vāāk̥ ¥ñ ¥sy̥ rāṣ̥ t̥b̥¥sy̥ w̥bm̥a»fi v̥sy̥
āNv̥açuç̥ aAāEāOāl̥y̥a sy̥lāk̥ ¥ñ aē y̥aāE̥y̥ā-7 t̥b̥
av̥ah̥ ¥ñ

t̥ħā tħat yçŞyċċewa² in vas Nē ZàaŞjamŞy ta'op hħarrà jid oq à Eñm Eñma Nē

- **Ş**ı²þqÀànêkÙçŞyáj qàÉÀÍàJ Ñe vŞyöþ
i qàÉÀÍàJ Ñe mç v^aà à NB à Şyá^ak
i oçqàÉÀÍàJ Ñe
 - qÀànêmâÀa tþu Üýq tþqàuç kàmç Ñe
oþy, ôw, i àE^aÿ ñ
 - **Ş**ı²þqÀànêqâÀa tþ»r kàmç Ñe i àE^a **Ş**ı²þ
qÀànêqâÀa tþmêmç Ñe
 - **Ş**ı²þqÀànêqâÀa tþ i àÀÍàav Ñe i àE^a **Ş**ı²þ
qÀànê i àÀÍàav Ñe
 - qÀànê Şy^aàÀÍàþ Şy i àoàE^a qE^a i nàen
ytàÀamà i àþ^a i àE^a i ytàÀamà i àþŞy^a i àoàE^a
qE^a i v^aà^a tþEh yŞymç Ñe

ÖrààÀàwoòà :

- nā t̄ēāñ wñ uñ áħāoħāħem s̄j̄ ċl nā i ½»ħ
 mēmā Nē ās̄yħħmawħiav fu j̄ ½»ħs̄j̄ac»ħa s̄j̄ ċl
 rmawuāñ uñ s̄j̄yçysw Nē yajg aċi aħe avħaqi

6. ɻs̄y qalħāa yçs̄ērās̄y ċl t̄bi i ½»ħ »ħvàq; i r
 ās̄y ċor ās̄y ċl k̄y s̄j̄qalħāa t̄bi aħo s̄y taħlaa tħallat s̄y
 aħtvà Nē; ½»ħ »ħvàqalħā ēħħa ½»ħ s̄j̄ ċl s̄y avħaqi

7. āħħaħħavavħim aħs̄ju àj-ħs̄j̄a ċl s̄j̄ ċl s̄y āħħaħħa ½»ħ s̄j̄ ċl
 avħaqi? i aqalħac u àħħal s̄j̄x ċl aħħaħħa s̄j̄avà Nē
 i . qalħāa t̄bi aħs̄y qalħe ċl aħtvà i aħħaħħa
 r. ɻs̄y 2ħċi b-taqi r-ħbaa s̄j̄ 1ħċi b-hs̄j̄ac qalħāa t̄bi
 ēħħu q. qalħāa yçs̄ērās̄y ċl t̄bi miv s̄j̄ l s̄j̄ 2ħprax
 1ħċi s̄j̄ac?

8. i aqas̄y ċl yajgħi ċl t̄bi qalħi kallikwawvā j-akċċekk yiqi
 rmaw, sakkha yat-ta' i aħħan ēħħa s̄j̄ w-aħħi s̄j̄ ċl
 s̄j̄ ċl

jákþ	qálaa tþ »láa/mélaa	qálaa tþ i véláav/ i i véláav

9. i àqŞı́ i ày-qayı́ qäuçkàläçwàvçÄvâd̄ı Şı́
qÀanàGŞı́çk tå Şı́EŞı́ rmaç¥ Äşy wçqäEÄläl
i qäEÄläl uà i oejäEÄläl Næn wäjŞı́và Şı́Eäç

arriva ŸSY àÀÀ tÙvÙsÙ 14 i Phya àct ðàrmàmà Ñèñ

10. AññäSý kåwñä tþequäta SýÈäçwåvçvþþ ycrññä wðmä aþSý aj ña EmæÈaçñ
aj Sýññä at 1þþ ua "vçSý äquaçta SýÈSý SýZþtæþþ rññäçþ ñ
 11. Ntþtavñ ñekññak rññäñçSý avþ Sýcë 1ññ vññçSý äquaçta SýÈmçññ ãÄyÈ sã wñ qññä qÊ mêmä ñä
çycmæiaÈ SýÈäçSý avþ ay ÷ ãññ ÄäçwåvçwðaaññäSý ; aÈ kññak rññäñçþv açqæot Syl yÈaññña
aþsyjy zaSýäE SýÈäç ?
 12. Nt vþþþ ycrññäSýçwðmä aþSý äquaçta Èäk SýÈmçññ vþþþ Sý äquaçta SýÈkaa oþSý ñe' ua?
j ¾ññäoSý vþþþ Sý äquaçta SýÈäçyç' ua ñäçña? "ua Sýä½a ñe' vþþþ Sý kññä qÊ Nt ÄäyÈçSýäç
j ãäk Sý äquaçta SýÈ yþþmçññ e' ua ?

.....ÑuvàSY ¥034y

uâÀ qâÈÀÌÀJ qÀànè tþ yç ÑÉç ÈPà Šjøç ZàwàâÑm âşjuà kàuç màç wÑ ÑÉà àÀhàcëÀqà Ñè tyá ZàŠjøÈ
qâÈÀÌÀJ qÀànè tþ yç vav ÈPà ZàwàâÑm âşjuà kà¥ màç wÑ vav àÀhàcëÀqà Ñä

qÀànēj àÉ wðmÿY

ತೆಲಂಗಾಣ ಯೇಸ್ಯಾ ಓಳ್ಳಾ ಅಳಾ: ಲಾಂಸ್ಯಾ ಅಂವೀಂಜಾ 2020-21

6

i àwày
(Habitat)

Et à SjägméÀà rÑbh qyÀ Ñä ¥SýáÀÀ wÑ i qñacøþsacé
Sjýyan aåm Sjymavár tñeméÀçSjýav ¥ aåcenan mavár
tþpå-birrge qæðç Ájv i åé åwåsÀÀ Sjl 1þci åé j åkåþ
SjacÀhå nän ¥ya j åkåþ yÅqowÑ i È Sýqay Sjså sã
åñNä Åhå nän EysýsacélaçEycSjçekåawm kåmå åtsjý
i ½þaÀhå¥ñ Sjt v Sjl qllåå Sjåhåj ci åþi Sjý i ½þSjac
Åhån mavár SjåSjåhåçl aåþluæt bqluåaqE SjçézaSjåç
Sjý t2þvå Sjý i ½þSjacÅhån 2þci ç 2þi þzååvåuþyç
vþyE rðåht 2þvuañSýåkÅvåAåkå qåv mñqñ tñålu
qållåå tþsý 2þj åkåþSjacåkåçSjý av ¥ yåþy ÈaSjý Sjé
qållåå tþemémcÑä yåy vþçSjý av ¥y mååm qållåå Sjl
ymÑ qé i å kåmçÑä

âŞj̥uàŞj̥vàq-1

Ҫyā ZāŞyā È Şı̄kāw (qàęç kámäęla Şı̄ È Nåqowàv ðn àlåàb
Şı̄ ràĘctñt kàlåŞyā È ZåaĂm Şı̄ È þam

ନୀତାକୁ ଆଖି କାହିଲା ଶ୍ରୀ ଅମବାଶୂନ୍ୟ, ଯତ୍ଥ, ପାଦମାର୍ଗରେ, ଜାଇସିଲି ଏପା-ଏପାଚଙ୍ଗନେଟିଫ୍ ଯେ ବନା ଭୂମି ରୂପ ନା

İ àq fâşy qâuç kâlaç Şy Ənâla Şy i ƏaÿâE ¥Şy Ñâ kâmäşyâ Əat ¥Şy yç i aoŞy hâlaç tâv h yŞymç Ñâ

uâA aŞiyâ i àe kâñ Şy hâlaç tâv hâcyowÑ Şy Ñâ Ñmâ ÑE y Ənâla Şy əat âvhâ

i àq Şyacyt | ƏcŞyâv ¥ yâaE/âa-1 t 1Şy 2bE ƏaÑE/âa àA ¥ a¥ Ñe ɔyc i qâlaç hâaç b qâmşy tâv hâç i àe i aoŞy yç i aoŞy hâlaç ƏaçŞy. Şyâlalâ ŞyEa

¥Şy yç i aoŞy hâlaç tâv hâçmâlaç kâw Ñe uâbE əaŞyac ¥Şy yç i aoŞy hâlaç hâkaâa j àaÑ¥ñ

yâaE/âa-1

sât Şy i àE	sât Şy ɔyqE	qâlaç Şy i àE/qâlaç Şy fEqE	aŞiyâ i àE Ənâla qE
yâq	yâq	yâq	
Şyj ə à			
	ârlvâ	Şytv	
			aj aðþuâý(i EâbE b qâþq qE)

- t 1Şy ŞyâçŞy hâlaçtâv hâkaâa j àaÑ¥? i Vâa- i Vâa ZaŞyâE Şyç kâmâ aþŞyâç i Vâa- i Vâa Ənâlaçtâlaway ŞyEmqñ tâçâhâ Ñe? i Vâa- i Vâa ZaŞyâE Şy kâmä¥Şy Ñâ Ənâla tâçâlaway ŞyEmçÑâ Zaâm kâwŞy. i Vâa- i Vâa i awlûŞymâ ¥Ñamâ Ñe yâtâÅum: kâw wÑâ ËNmçÑakÑâYâaŞy. i aoŞymt i awlûŞymâ aþkêçsâkâ, i awây i àE i Åu wðmäý Eqvâo Ñamâ Ñâ

ysâ kâw i qâç i awây, Ñwâ, qâlaç i àE sâkâa Şy. Zaâoñm Şy âv ¥ qâE yâbE qE alâsâ ÑamçÑe ¥Şy kâw Şy i awlûŞymâ i aþŞy. qâmeŞyâlawâvâ qâE yâ Ñâ EyŞy i awây Ñamâ Ñe EâaÑE/âa Şy âv ¥ Ñâ tâoþqâlaç Şy mavr | əaçŞy i awây Ñe t 2þvâ

Sâ mavr tâEÑmâ Ñe ɔyâv ¥ mavr t 2þvâ Şyâ Sâ i awây Ñe

Şyâ ¥ Şyâ i awây Şy Ñâ Ñe? i àq Şy Ý yŞymçÑe uâ qâþqE i aþvâr rââamqñb, ɔyâv ¥ Şyâ aþŞyâ i awây qâþÑe i yâ Ñt çslyâçŞy. ɔw j à qE Şy 2þvâ 1þvâ Şyâ ÅhmcÑe ɔyâ wkñ ycslyâçŞy. ɔw j à Eâa Şy 1þvâ Şyâ i awây Ñe

cmâçawâwo ZaŞyâE Şy kâwâşy yan Şyw ¥Şy ZaŞyâE Şy qâççua kâmâwâvâ Õaþa 1þvâ Şyâ 0þa Ñe ZaâŞy Kâw Şy. i awlûŞymâ i aþŞyâ i Åuulâ Sâ Şyâ 0þa Ñe ɔyâv ¥ Ñt EâaŞy yâtâÑŞy Ûyq yç i Åuulâ ŞyEmç Ñâ KâçEâŞy i awây Şy i ƏaÿâE Ñe

i àç ¥ Ñt i qâç i ay-qay ŞyâwâSâ i awây Şyâ ÅhâEâOâzâ ŞyE

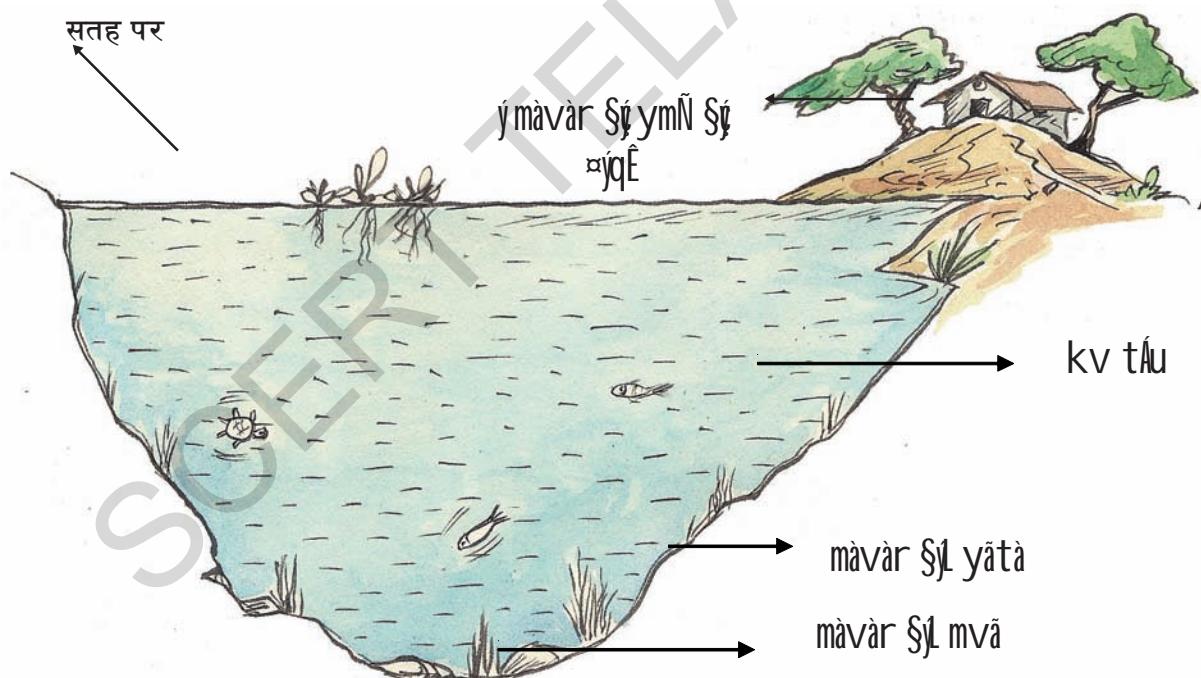
i lqâçla uâ tââ1þa, yâçâwâv tâÄyçE°j sât i àE qwânu i awây Ñeñ

Ñt̄q̄p̄p̄q̄, Ñt̄āc̄i Ê t̄b̄ m̄v̄r̄ Šȳ áw̄s̄m̄ Õāp̄āp̄
 t̄b̄ Ñt̄āc̄r̄áv̄b̄t̄b̄ w̄x̄āŠȳ r̄āq̄ā ŠĒc̄āv̄b̄t̄b̄ Šȳc̄ē
 Z̄āŠȳā Šȳk̄h̄āt̄v̄ k̄ām̄v̄ K̄āñ̄ āk̄m̄āā r̄ø̄p̄ N̄ām̄ā
 Ñ̄ē k̄āw̄b̄Šȳl̄ ȳp̄ūā s̄ā ȳāt̄āúum̄b̄ r̄ø̄k̄ām̄ā Ñ̄ē
 Ñt̄āc̄r̄áv̄b̄Šȳl̄ m̄/â̄ā t̄b̄ Ñt̄āc̄i Ê t̄b̄ ī Ē Šȳl̄ ī q̄ōā
 m̄v̄r̄ t̄b̄ ī āf̄ ȳȳc̄ī āōŠȳ l̄ āv̄, â̄Āā ī āf̄ ȳt̄ø̄
 t̄b̄Šȳt̄āb̄ k̄āw̄b̄Šȳl̄ ȳp̄ūā r̄ø̄m̄ā Ñ̄ē ūc̄r̄ūāĒ Ð̄n̄āl̄ā
 ī āōŠȳ k̄āw̄b̄Šȳ k̄āw̄l̄ā Šȳ āv̄ȳ ȳN̄āūŠȳ N̄ām̄c̄N̄ā
 ī r̄ Ñ̄t̄ Šȳp̄b̄ī āw̄ȳāb̄Šȳā ī āōŠȳ áw̄m̄āĒ ȳc̄ī Áūūl̄ā
 Šȳp̄b̄ā

m̄v̄r̄ Šȳ ī āw̄ȳ :

m̄v̄r̄ t̄b̄ Ñ̄āŠȳZ̄āŠȳā Šȳk̄āw̄ ĒN̄m̄v̄l̄ Ēl̄āŠȳc̄āw̄m̄āĒ
 ȳc̄k̄āl̄āā Šȳ āv̄ȳ Ñ̄t̄l̄m̄āv̄ Šȳ áw̄s̄m̄ Õāp̄āp̄Šȳā
 Áūāā ȳc̄h̄āā Ñ̄āḡāā k̄N̄āl̄k̄āw̄b̄Šȳ áw̄s̄m̄ā ȳt̄āū
 Ēq̄Ø̄n̄m̄ N̄ām̄v̄l̄ (aj 1-1)

- ī āq̄Šȳáw̄j̄ āĒ ȳç̄m̄āv̄r̄ Šȳl̄ ȳm̄N̄ q̄Ē Šȳāā
 ȳç̄k̄h̄ā ī āf̄ q̄āēc̄ĒN̄m̄c̄N̄b̄
- t̄l̄ū k̄v̄ t̄b̄Šȳāā ȳç̄q̄āēc̄ ī āf̄ k̄h̄āĒN̄m̄c̄N̄ā
 áw̄j̄ āĒ Šȳl̄ák̄ȳ?

aj 1-1

q̄w̄ā, áw̄m̄ā k̄h̄ā āf̄ Šȳāc̄ ī āw̄ȳ Z̄āāl̄ā ŠȳĒm̄c̄N̄ā āk̄l̄āt̄b̄m̄l̄āōāĒ, q̄āā, ȳāĒȳā, ī Šȳf̄āØ̄ȳS̄ȳl̄
 ȳØ̄t̄āv̄m̄ N̄ā

- màvàr Šý ášyâàÉçqÊ i àqŠý i ÁäyäÊ „uà Šjäçé i àÉ qàøçÉÑmñNé yàaj ¥ ?
 - „uà i àq yt l mçÑâšy màvàr Šý mv tþ sá Šjäçøqàøç i àÉ khnäÉÑmçNé

ਡੈਗਨਫਲਾਈ ਸੇਫਲਾਈ ਇਤਾਜ਼ ਇਉਂ ਕਾਹਾਂ ਸਿ ਪਿਛੇਏ ਮਵ
ਕੇ ਫਿਲਚਿਨੀ ਆਹਾਂ ਆਮਚਿਨੀ ਸਿਸਾ-ਸਿਸਾ ਮਾਵਰ ਟੇ
ਇਹਨੀ ਰਿਸ਼ਾਂ ਹੋਣੇ ਅਤੇ ਮਨਾ ਕਾਹਾਂ ਟੇ ਆਦਿਨੀ ਹੋਣੇ
ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਆਹਾਂ ਆਮਚਿਨੇ ਚਾਨਾ ਹੋਣੇ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ
ਸਾਕਾਂ ਆਨੀਆ ਸੀਮਚਿਨੇ

Şl̄j ɻ, i àq̄ ç i ð Åçwàvà Şl̄j¹þ(w̄âvþà, r̄âv̄),
qâl̄/»þ DŞy¹þ kęyçkaw qâl̄aa q̄E m̄em̄ñþ âÅhâcêÅm̄ç
Ñen̄ aq̄Q¹þuà Åaàt Şy qâðà q̄fâ m̄EÑ yçqâl̄aa Şl̄j ymÑ
Şy¹þ yq̄E m̄em̄ma Ñaşyñmâşyt v Şyly kôþqâl̄aa Şy²aÑEacê
tþEÑmâ Ñañ qâl̄aa Şl̄j ymÑ q̄E m̄Åçwàvçkâwâþşjâç
ÅȳEçkawt ðraç | ayał̄aa yçhâuçkâlâçŞl̄j i àl̄aþjâ
EÑmâ Ñe uâşy EâşŞl̄j yððaa rÑþn̄ Şyt Ñamâ Ñen̄
ymÑ q̄E i aoşy tâl̄aa tþñwâ i àE Saçkâ åt v̄mâ Ñe
çyâ wkÑ yçt²þvuaççâşjâçhâlâçŞy áv̄ ¥ qâl̄aa tþ
þyq̄E Şl̄j i àf̄ i amâ Ñe
qâl̄aa Şy | aþaâl̄ (^aâl̄þwâ¹þ râçtâ) kâşy, t²þ Şy
vâwâèqâl̄aa Şy¹þyq̄E ymÑ uâmâvâr Şyraj sâ'a tþ
âÅhâcêÅm̄ñþ t²þvuaçç | aë Şyşþsâ Çyâ sâ'a tþ
i ð mñþ âÅhâcêÅm̄ñþ

màvàr ŠjášjáàÉçawosâzašjáé Šjí ày t̄v̄sy, Šjášjá
yáéy i àáA àÀhàcëAmqñvñ Câà k̄aÑabqé t̄²þvuual
yatàáum: i ½»þAmáÑá

màvär Şý mv qÊ Nâçâ»þà kÿç qæøç kâw kÿç
yäq, j q¹þşät i àê Şyl¹þşý vâwâeqâuçkamçñë
uNâleqÊ ZaŞjalâ Şyl Áuñamt tâllâ qâuâ kâmâ Në
tæ i àê yôþqÀanësâkâ Şý Üýq tþi áoŞý tâllâ tþ
âtvmâ Në

âSjúasjívàq-2 màvàr Syl áwáwo aÑÉatuaþ
tþawashà kaw ÉÑmcÑA:

q1/4 ÖäàÀ Sý i àoâE qE àââââvâh m ZâââââSý kwar
ÀâââSý ja Zau³ââ Sý fâñ

- màvär Šŷ âwâwo ^añéačuabt̄qà¥ kâlaç
wavçawâsñña kawaš Šŷ âa:t avhâç wçñnaý
qÊ ÊñâacŠŷ ^ua ŠjaE½ à ñë
 - màvär t̄kawâsñña ^añéačewawçprântó Šjaç
j àwây Šŷñ yŠjmçñë ^ua? âññamâç ^uaç
âññâP
 - màvär t̄qÊ wawçkaw ñë ^ua ?
^ua màvär t̄ysä kawaš ŠŷçqPþñnamä ñë
 - màvär t̄ññâçwawçysä kaw mêmñë ^ua?
qâlaâ Šŷ ymñ Šjaç; àwây rññâlaçwawçkaw
Šjaâ yçñP
 - màvär t̄ññâçwawçqâðabt̄ Šŷ qâlauâý Šŷ
kayâ Êñmañ ñë ^ua? qâlaâ Šŷ xýqÉa ymñ
qÊ rññâçwawçŠytv Šja qâlaâ j aé mv qÊ
rññâçwawçñnaçâ»và Šŷ qâlaâbt̄ ^ua ; mÉ
ñë yâg ŠjÉ ŠjaE½ àv hâlñ
 - ysä màvär abt̄ ñt qâðabt̄, kñmä abŠjaçññmc

tłàç Şýl j 1þtlàçâwîw Şýl yryçâwâwomà wàvà i àwày Ñä tłàç Şýl j 1þtlàçvàhàkñc tłàç Şý
"qâAgâk" yc râmc Ñä

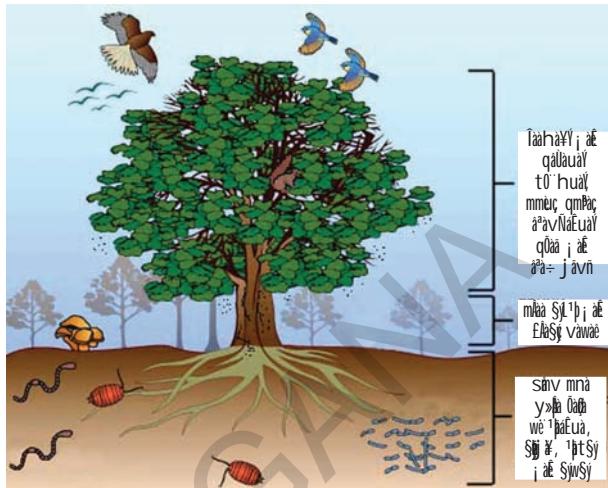
Nñ qàññā tþ ÈÑñàçwàvç qàøç i àë kñmä àþ Sjäç
"kväu qàøç" i àë kñmäsyñNmçñè cy mÈN Sjí
i àwày Sjäç "kväu i àwày" SjñNmçñè sàt
qÈ SjçézäSjä È Sjíkvawày 2þþ; qàññå SjL 1þþ;
uà qàññÈ, r^aññ j çSjí màvär, wxæk v yçsEç
a»þþ, rþþ; këyçhæÈçqàññå SjL I ãv, ñññ i àë
ytþ c³uñññ

qɸþqE i àwày :

yàáÊyàá 2

q <small>θ</small> þ <small>þ</small> ſy i àoàE ſà <small>ə</small> à qE	j àl þ, ...
q <small>θ</small> þ <small>þ</small> ſy mÀçqE	
îààhà i àþ ſy räj	rÄE, ...
qìààþqE ua qìààþ ſy i ñE	

âj lâ 3 §yl yñàumà vââk¥ ñ

àj ॥-3

i àqŞy i È Şy i ày-qay qay kàlqawàvcròpwàñaq È
uà qàðàþq È Şyââ - Şyââ yç kâwâþ Şyà i àwày Nè
kâlqâŞyâ È Zââñ Şyâþ

âŞjuà-Şjvàq-3

- i àqŞý qàºßàavà tþ áŞjyá ¥Şý qðþv qàºç
Şjâcþ ála¥ (4-5 áwùàâñeáŞý ¥Şý y tñþtþ
vŞýÉ c y áŞjuá ŞjâcŞjáÉ¥)
 - i àqŞý ÓàÈà j álaçºauççþþjâcŞýþ ytu mŞý
álaÈaÓa½a Şjâak¥ñ vºàSºà ¥Şý y ÁmáÑ mŞý
ZâamâÀÀa tþÀaçrâE i vºà- i vºà ytu tþ
álaÈaÓa½a ŞjLâk¥ñ
 - i àqŞý I þþŞý ysä áwùàâñeáþ Şjâc
ytu álaÿæÈ íuâºmºam Üþq y çâlaÈaÓa½a ŞjÈâa
j áaÑ¥ ñ

Êđàđbìà mìnà i ày tèàà Sí Đnv Õàđbàb tèwxàèqàm Àuà Nàqà Nèñ

አሰራርናትና ማረጋገጫ | ተከታታይ ማረጋገጫ እና ማረጋገጫ :

ÊqÊäç m âwxuâbSjâcâwùanJ y tÑabSjyàn sâj j ae
SjÊäcaSj Eñâbâç uâ ââEäOâjâ aSjua Ñeâ ââEâ Zâñââb
Sj EñâE avhâç:

- **i àqŞı ÖðEä qEäða½ aŞıÝ ²aÝ ysä qðþhc
qE ¥şy kÙçkAmäÝNë uà ?**
 - **ärñaa kaw kAmä aþŞja ŞjaçeoþþNë uà ?**
 - **qðþþqE i "yE aÀhñacwawçkaw Şjañla yç
Ñe**

ÑtàÈà i È ¥Şý i àwày Ñè:

^aatJ, yÀJ, i àé ràéÈà yçrj ÀacSý àv¥ Ñt oÈætþ
ÈÑmçÑë i È Ñtaéá Èòaa SýÈmçÑá Ñt SþpkÀmä àþ
i àé qåðauabSýaqàvmarÀa SýÈ ÈhmgÑë i È tþayv
i àé yålk uabSý qþþ qæøabSýacE aamçÑë

wlā i àē kPav Sz i àwày tþzatñmà qþþþSz. Nàqñá Në qævå tþþ Sz ofämv Sz y Sz amñace sa'a
wlààþ yçai Èa Nè i àē Szceðaðaþ tþ Ävþ Në

âŞ̄juà-Ş̄jvàq-4

j àqŞy i Ė tþ; àqŞy yan ĖÑâqwàvçawásMá kääwm
Zäää/äuäþyl yj ä räääç ¥ñ äääç þqämSý tlävhäri

- ÑtäÊç i È tþqavñägvqavmäkåläwÈ Åÿ Èç
k^añNäþqÈ sä ÈÑmçñä uà ? Èåsýåat Èåsý
ÈÑåsý k^añNäþsýçsä åvåh¥ñ
 - SþþpkåmäÑtäÊçåv¥ Èquäçåå ÅñNä ÑeåÄyÈ
sä ÑtäÊç i ÈåþtøÈÑmçñä ÈååñÈ½ ååak¥ñ
 - ÑtäÊçyan Sþþpñä Zäþsý È Sýkåmäj; àé qæðç
ÈÑ ySýmçñé uåþ?
 - SþþpøqavmäkåläwÈåþ; àé qæðåþsýçÑtäfå sákå
kyå åavşyktååtå Sýåv¥ qavmçñä
 - Sýçac i àé árlvå Sýçqavmårlåå SýÈ .. uåþ
qavmçñä

ÑtàÈà i È sã ¥Sý i °2þ i àwày Ñä Sjäç árâl vuày
rSjäÈuày ^aàauþ, q0aa (tåJ, rùh, Sýr È)
tSjäþuày j å1þuày | åhåé SýcëzäSjäE Sý kñäNtäEç
yan ÈNmçÑä NtäEç i È tþ tåAñvþþ Sjäç þå kyc
qæøcsã È^aamcÑä

qàv mā kàlāw Éäþ SjL svā-sálm Áh sàv SjÉ Áh
j àaÑ yñ i áo Sjála ytu Ñt Áð Sjáv ¥ Áuála Ámç
Ñe aáau i áé SjL j áwÍuSjyma i álsjy ræct Áuála
ÁaÑ N Ámç N ÁaÑ Sjy lóap Sjacy aÄy Éh Áa ÁaÑ Sjacy tuqé
sak Áa i áé qála Áa Áa Ñta Æ ak Æ t Æ Æ Æ Æ u Æ Æ Æ Æ
kàlāw Éäþ SjZáam Áuá Áh Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ
SjÉm Æ Æ Æ i áq Sjá qáv mä Sjála i áq Sjá Áh SjÉ sáamá

ÑB à i àmà ÑE Àt áÑvàmà, qÉ j à¹þà i àE i àqSý
qay rþþà Ñe Sjáà i àqSý qá²þ-þ-qá²þ i àmà Ñeñ
i àqSý i E tþEÑáçwàvçár l vã / Sjáà i àqSý Záam
ÁuàE áAþamç Ñe' uà ? i àqSý i Áaßw Sjáçávþàþ

“uà i àq kàñamç ÑP

q  p q  c k  w k  m  s  n  t  e  c o  t  b  n  t  a  e  y  a  n  y  n  s  a  a  n  e  n  b  s  a  k  a  w  m  e  n  l  a  c  s  j  a  n  s  y  n  t  e  a  s  j  ;  a  w  a  y  a  b  q  e  s  j  k  a  s  j  e  e  n  c  n  e  u  a  a  n  t  y  s  y  q  b  s  j  a  c  e  y  q  e  e  n  l  a  c  w  a  v  c  q  o  a  a  i  q  a  c  i  a  g  v  a  b  s  j  a  h  a  c  a  b  a  c  i  a  e  h  m  e  c  t  b  q  b  k  a  u  c  a  p  i  “y  e  y  s  j  a  c  a  a  u  p  r  a  a  e  i  a  w  a  y  a  n  a  a  t  v  a  c  s  y  s  j  a  e  /  a  y  b  s  j  a  q  e  i  a  m  c  n  b  a  h  a  c  e  a  m  c  n  e  “A  v  a  s  j  a  y  ”  k  y  a  y  b  n  a  y  e  a  s   e  o  a  a  s   y  a  v  y  s  j  a  u  s  y  e  e  n  c  n  a  n  

Äývàþ Syâ r̥aāj à : ¥Sy | Åisân åñawàÿ

Նտ kr ry uà ՚ի թԵ ՏԵ ՏԵ ՆԵ Ակամա՞Ն Տ ՏԵ
ԶաՏյա՞Ե ՏԵ Այվ հմա՞չ ի ԱյվածՏԵ ր՞ա՞յ շԵ Ակամա՞Ն
ՆԵ աՏյա՞լ յաօԵ Վամ: յ ա տ, յ տՈյԱ, յ զգէ ի,
ՏԵ վա, յ ԻնԵա, ԱնաԵթա ԿԵ ԿԵ ՎածՏԵ ր՞ա՞յ աԵ ՏԵ վա:—
ՏԵ ՄԵՆԵ աՏյա՞լ Այվ ր՞ա՞յ շԵ Վամ Վ ՏԵ ԶաՏյա՞Ե ՏԵ
ԿԵ յ ի ա տ ՏԵ զԵ Ե Վամա՞Ն Անայա՞մա՞Ն ՎՆԵ ՏԵ յ ի Աս
ԶաՏյա՞Ե ՏԵ զգԵ յ ի ա է կԱմա՞Ա յ ՏԵ մԵՆԵ

- r^aaaj ábt ḑ̄ññāqwāv qoþþk þav v̄bt ḑ̄ññāqwāvç
qoþþk s̄iy t̄aÑ Nā ḑ̄ñmðñe' uà?

i ày Sí tñàà i àé ywààà tñtñu Ùjç yç i ày wññqäm Ñàmä Ñè i àé i kñçwñà qñþþë Sýà i Sàw Ñàgnà Ñèñ

ÈÀàÑÈ½à ßí àv¥ i àt, Ctvä, i àWvà kìçwñà
kÞavàbtþ i Èæþtþ, r³aaj àþtþE³amçññ ¥yçñä ßíþ
qðþþßí àat àvhà

Ðnv qÈ àwåsññ Ðnàñ qÈ kÿçþþ Ñtañci Èåþ wåññ
r³aaj àþj àÈ hñmàCññà tþçauþkàñçwàvçqðþ
qàøþþj àÈ kñmä àßjä "Ðnv i àwàyä" tåññà kàmà
ññ sñv ßí ytþm i àwàyäþßíäc "Ðnv i àwày"
ßíññà kàmà ññ उदाहरणः शेर, भालू, गाय, पक्षी
घोडा आदि।

¥ßí àßjüà ßívàq oåÈà Ñt qàøþþ; àÈ kññ àþoåÈà
i qññà¥þþuqþäEý ßí i àßjüññà ßí tåñætþ; mÈ ßíyac
yt | àacßjä Zauay ßíþþçñ

sñvñu i àÈ kvñu qàøþþßírñj ßí i mÈ C y mñu
ßíyacyt | àþtþñtåñci yññumà ßíþþçñ

àßjüàßívàq-5 qàññà ßí qàøþþßíl mäññà sñt qÈ
Èññàqñvàvçqàøþþ:

qàññà tþññàqñvàvçqàøþþññà»þà i àÈ wñy/ylññeuà ßíyac
vññ àßjyä ¥ßí ktññ qÈ qauçkàñçqàøþþßíññà vññ
Àñññññà ëññà ÈåØ½à ßíßí yaaÈ½ññ-3 tþvñhà

yaaÈ½ññ 3

Sñññ	sñt qÈ qauçkàñçwàvà qàøà (mä/yä)	qàññà tþññàqñvàvà qàøà (wñy/ylññeuà /ññà»þà)
mñññ		
qñññ		
kþ		
Àñññçsññ		

mñvñr, H åv, Ñññç, Ññññññ, ytþþßíl mÈñ Ávñv sñññ sñt ßíyac sññkvñu i àwày ßí Üyq
tåññç kàmçññ

i qâçât tâb yçj j àe SyÉSy àvhâç:

i ^{°2} j àwày i ^{°2} kāwÀà

tâlā vââk ¥ âsy i àqsy i Ê SyÀÉwâkçâsyjyâ ZâsyjâE
ââl1 þNaçâuñññ i àq Syjyâ i Åâsw SyEþaç? Nt i qâac
i Ê mnâ i àyqay tñnâþp ya qâÉwmâa sâ ÅâññA
yññâa SyE ySymcñ Nt âwj âvm ñaçkâmçñññ uâ
Nt ÅyEâsy av ¥ sâ Cyâ ZâsyjâE tñlyy SyEmcñP
Nt i qâacââsy1 þwmJ mavar, l av, Åââa, sat tþ
luneqâanâaçsyac sâþpaÉm SyEmcññA i àé kþavâþsyac
rþþqet åââþqE ââl1 þsyE Êñññemnâ Eùââþaþsy1 lûwðnâ
SyEmcñññ câa ðññâââþqE Êññâçwâvçkaw kñjâ àþsyâ
uâ ñamâ ñe SySâ âwj aé SyEmcñP Cy yrSyâ
qââyâat uâ ñâââa ? uâ Nt âwâsââa kâwâþqE
i ââom Åâññâññ? âwâsââa kâwâþsy1 i àqyâ ââsâemâ
Syâ âwxu tþ i àq qñvçññ qþþj þyññ n fya qE
i àoâââÉm i qââa Eùââk ¥ n Nt kâwâþsyacññâââa
qññ amðññmâçcy ydñtþsâ ñâââa ñamâ ñe

yāaj ¥ ! âSjy ZaŞjâE ¥Şy i °2þ, Nââka EâNm i àwây
NââcyçN tâEâ kâwâa rNlmE Nâmâ Nêny

“Uà j àq kàmçÑA?

ÑtäEçEä³u Syl SyatvÜy ; äe qävSjä¹pl ãvæþt
rÑbh Añ ÄçaaþyçEþþSjäE áwåsMñ ZaSjäE Sjä qOaa
i amqñlññ ÇAñ I ãvæþtþi ..1þE yctaj etÑaAaqmSjä
qävSjäA qOaa AñHacéAmçñNñn Sjäav akvctþt
rÜaausjä qOaa Añ ySjmçñNñkacrÑbh Añ yçEþþ
Sjä uNaÝqNñj mçñNñ

yatâlum: Àñ yçføþsyÈ i àlâçwàvçqðâä Zâkâlâ
Sý áv ¥ EQUÄM Ðnâlâ qâÉâlñâmuâþSyl mvaâlâ
tþi amçñâñ Sý²¥ i ae t²þvuâþsâ ¥Sý yçAÅyÈc
ÐnâlâaþSjâckâmâ Ññ Sý²þlaþjâÈ Sý Sý²¥ qâl j t
rþâav i ae Eþþyâ Sým¹þyçwîâahâq 1þþat Sý
m¹þmSý i amçñâñ

tayı làÀ :

j àwày, sàatṣý, kvj ḫ

Ntāç'ua yāhà

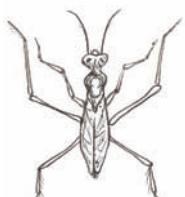
- qâθàç kâmä àþ Şjäç kâawm ÈÑâac Şjäv ¥
i ñägjv qâéðñamuaþşjäçäŞjyÈ, ÈÑâacvauŞjy
ZâÄçä Şjäç i àwây Şjñmcñä qðþmavär i È
i àwây Şj Şj²pEÀÑÈ½ ñä

આનુભવ તાજી ગલા વર્તાસુ હત્યા ગલા હત્યાચાવાચ જાહેર તો "તાજીએ" રિંગને

ÖààÀ à yöðàÈ :

Səñay qə ¥Şy oñ yçÀyEçom mŞy Äñvçytö ¥wftÑaytö qapá Şy 70 ZàamTäm sàà ¼Şy Ñk Ñk
çlatþ 3000 vah i la tav qalaä SEä Ñeñ

16. yàoàÊ/ám: ÑtäÊqáÊyÊ tññåowàvçqååå Sý'a» yñpt ññåowàvçwåsåå kåmå åþj åÊ qæøåsýåj ñ àÀuç
åaudñë i qåc; ÁuàqSý yçj j åesjëSý EåSýðnåååu Ååt åvñlåçjå Zauñå Sylåk ¥ ñ

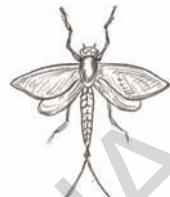
qåšþøsý'þ

»þåla Åvåcê

rå'þ

tçÅvåcê

åSþååÄylåÊ

Eçþ1þçl »þtëååçþ

yåq

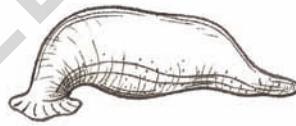
i åþ å

j q1þ Søt

ग्रीन फ्लाई

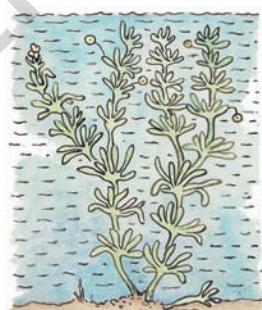
kåþý

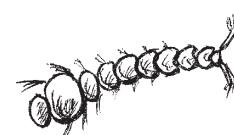
åqø1þùå

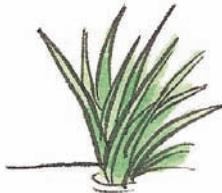
Sýtv

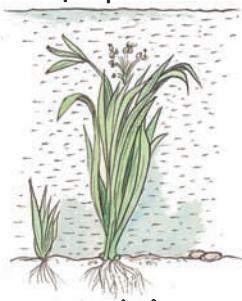
Ñacå»þå

t°2þ Sýå våwåê

kv låwåê

wåvåyåqéuå

såt kñåkv yçåtvåå ñewñåwåwo kåmå wlu kaw ¥sýå ñåmc qåçvå qåmc i åc Zklåå SýEmc
ñå

7

qÀànàGŞjäç j V²à ŞjEää (Separating the Substances)

NtÂm Şjäç yŞl tâlaçŞjäç lâŞjäçlâà D¹bê yçyatâlâ, yâlBauäl hÊäÀ ŞjE vâlâç Şj âvŞy ŞjNâ nâ ñeylâç 1ltâ1E, Nâ ät j ê mä E Şl Aâv, aÑçŞjä j à1b, oâlâuâ Şjâ ¥Şy nâvâ tþyawoâlâ qâşy Êhâ ñ kr wN i E wâqy j à Eñâ nâ mäçk tâlâ qE àaE qâb j àE nâvâ tþysâ j âkçatv aauâñ j r EñçŞjyc j V²à ŞjEääñ yryçqNvç Şjâl - yçqÀanëŞjäç V²à ŞjEää? 1ltâ1b j àE Nâ ät j ê Şjäç Şjyc j V²à ŞjEää? aÑçŞjä j à1bŞjäç Şjyc j V²à ŞjEää? oâlâuâlŞy râkâbŞjäçŞjyc j V²à ŞjEääñ

Şj âvŞy âŞjâ qÀanàGŞjâ Equaçâ aŞjuâ Kâmâ Nâ EñçŞjäat yj à-1 tþavhâq yân Nâ mââvŞjâ tþ àâUçâuçj Åu qÀanerââlâçŞy âvŞy Equaçââ wðmâ àb Şjâlât sâ mââvŞjâ tþavhY n

aj ॥-2
yâaEñâ-1

AâlâŞy kâwâl tþatâom qÀanàG aj ॥-1
Şjäç NtâEä j awl uŞymâlâyâE j V²à ŞjEmç Nâ EââNâvŞy j awv qŞjâlâçŞy qNvçj awv tþyc ŞjŞjöbâbŞjäçj lâmçNâ Eâçb rââlâçyçqNvçj à1bŞjäç 2bâlâ ŞjE Şjâ j àE ŞjL1bŞjäç j V²à ŞjEmç Nâ Cây mEN yçj au yçj au qâlâa j àE qâlâa tþycj lââ- uâb ŞjâlâlŞjâvmcNâ क्या आप कुछ और उदाहरण दे सकते हैं?

atôvâ :

j âu ŞjycrââmçNâ uâ j àqâlâcAñhâ Nâ j âu rââlâç

atôvâ	qÀanâ
j âu	ââ..
V»pî	
AârâŞjâ EY	
ŞjŞjL1b	
ât1bâ	

EqâEâç m qÀanêŞy yçj àoŞy qÀanàGycâtv ŞjE rââçNâ EâNâatôvâ ŞjNâ Kâmâ Nâ ¥Şy yçj àoŞy

**Şjç Şjâ qâb (aylatât t ŞjEñâ) qâbŞy 2p v Şjâ wâlq j aywâlâ Şj ôâEâ ZââŞyâmŞy kâqâlâa Şjç
ŞjâçmeràE ŞjEmç Nâ**

qÀanê àt vÀç qÈ àt ò½à rÀmçÑà Sjèbatò½à ZàSjämSý ÈñmçÑekoyçat 1þþ Sjèbatò½à tÀlu Sjì ÒæEà rÀauçkàmçÑeÈñSjämSjat àt ò½à SjìnmçÑekoyç v»þþaakrÈy i àaÀñ

màavSjà tþSjëþþi àÈ àt ò½à i àÈ EÀSjì i 1þþSjëþþi àwxu tÀvahY ñ yan Ñà rmàC¥ aSjì wçZàSjämSý Ñauà tÀraw àAàatén ñ

yàaÈ½à-2

àt ò½à	qÀanê	ZàSjämSý/tÀlu Sjì ÒæEà rÀauà
AàakrÀÈrm	AàakrÀSjà Èy, Tà`SjÈ, qÀaa	NtæÈçOàÈà mèrà Èsjùà àauà

- KàlpaÈà, SjèÄy, Èm, ÑìÀä, vàv àt j èklatþ àt ò½à Sjàlì yçÑè qÑj àaÀàY ñ
- EçÈç m ÈÀàÑÈ½àþ tþycàSjì àt ò½à Sjì i 1þþSjëþþi àq i Vªà SjÈ ySjìmcÑà

aj ða-3

âSjìùa-Sjìùa-1 qæSjìùa Sjì àv¥ qÀaa Sjà

Èquæçà :

i à, tåt, Èm, Tà`SjÈ, ÀtSjì, ÑìÀä, Àav, Àvàad1þý, vSjëþþ, vâlSjìSjìvckyçþy qÀanàSjëþþtà Sjì Èñ ¥Sjì ral1þ tþqàlìà vân àaj qmàuçåuçåo o tòvàv qÀanàSjëþþ qÑj àaÀàSjà ZauÑà SjìlåkY ñ

- qÀaa qÈ mÈlaçwàvçqÀanê?
- qÀaa Sjìmv qÈ re laçwàvçqÀanê?
- qÀaa tþi àÀlåäv qÀanê?
- qÀaa tþi i àÀlåäv qÀanê?

qÀanê i àÈ EÀSjì àaÀà o tåGçì rÀÈç tþlÑvçqàºþtþ q½à ñ qÀanàGçì àaÀà o tÀSjà Èquæçà SjÈSjì NtæÈç wål2þn qÀanàFçì àt ò½à yç ÈñlþyÈvmà yç i Vªà SjÈ ySjìmcÑà

i àSjì yÀsaGtþlÑtç i Vªà - i Vªà qÀanàGçjäç¥Sjì àt ò½à tþyc i Vªà SjÈÈacSjìL i àwîuSjìmà Ñamà Ñà ¥yÀacyÀsaSjì ÈÀàÑÈ½à Àaþ

- _____
- _____

âw1þatâ ¥Sjì ¥yà qÀanêÑèhååt tþycSjì Sjtà yçrâtæä Nàç ySjìmà Ñà

- i àq i ¹ŞyabŞyac i v^aà ŞyEâacŞy âv¥ .. uà ŞyEaçä?
- i àq àt ö½a tþyçZaŞy qÀańaGŞyac i v^aà ŞyE yŞymcÑa .. uà ?
- ysâ yAśaGtþi àqŞy öaEä Equaçä ŞyL ^auâç pâdutiyâ ¥Şy ytâla Ñe .. uà ?
- qÀańaGŞyac i v^aà ŞyEâacŞy âv¥ EâaŞy âŞyâ ^azâaŞy Equaçä âŞjuà ^auâ Ñe ?

i v^aà ŞyEâacŞyL âwâouař :

yEv âwâouařŞy öaEä àt ö½a tþmîle Ñy qÀańaGŞyac Şyç i v^aà ŞyEmcÑa cyŞy râEçtþj j aëŞyEçäñ Câatþ yŞy² âwâouařAâlaŞy kâwâ tþyçL ÑBêj aë Añâ ÑBê ÑacyŞymâ Ñe

Nan yçj âlla :

aj ॥ - 4

- j àwv i aë AâvâbtþyçSjSjôbŞyacŞyç i v^aà ŞyEmcÑe?
j àwv, AâvâbtþyçSjSjôbŞyacNan yçj âlla
(aj ॥4).

- cy âwâo yçjâtŞy ŞyacEñ tþyç i v^aà ŞyE yŞymcÑa .. uà? j AâlaçŞyL âŞjuà tþj àwv, AâvâbtþyçSjSjôbŞyacŞyç i v^aà ŞyEâacŞy âv¥ aŞyâ ^alla otaŞy Equaçä ÑB à Ñe?

Nan yç i v^aà ŞyEâacŞyL âwâouařtþyâlla AâcŞy² EâaÑE½ aâua Ñe

1. makâAývâbtþyçþAývâbtŞyacâaŞyav Aâlañ
 2. yç tþyçyñEâacŞyac i v^aà ŞyE Aâlañ
- Nan yçj âllaŞyL âwâo ŞyŞy²þi aë EâaÑE½ Aâak ¥ñ
1.
 2.
 3.

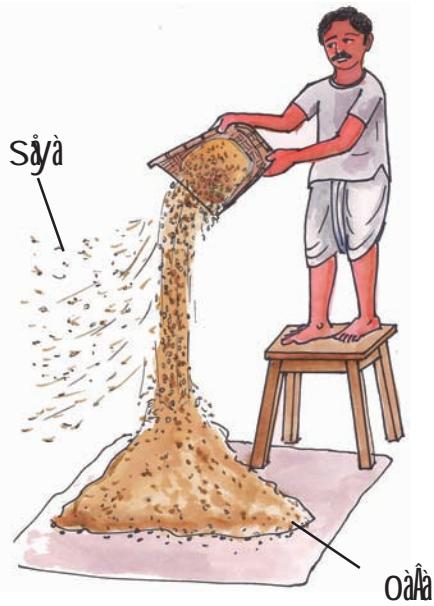
yâ yçAý¹Şyâa:

âŞyâa kr Aýyv Şyâlma ÑemâcAýyv tþAâlaç Sâya, a²þyŞy i aâA àt vâ ÑB à Ñamâ Ñe âŞyâa Sâyci aë a²þyŞy Şyacdanõnõ yçŞyyci v^aà ŞyEmcÑe?

âky aâAâ Ñwâ ; aôŞy hòtti ÑemâcEy aâAâ âŞyâaâaþy çytmv qE høþNaŞyE ¥Şy yâ ŞyL yÑauumâ yç oâEç oâEçâaj cŞyL i aë dâanõnõ ŞyacâaEamâ Ñe Sâya i aë a²þyŞy Aâ gîrte Ñe; aë Aâlaçyaoç ¥Şy i aë aâaEŞy ¼þ rââamcÑa (aj ॥-5)

Epi, ŞyE i aë yatþyçytâla Oyq yçâtvâ ŞyE vâÑcŞy Äjt qE »þvâacqE ŞyâŞyâaþrâamâ Ñe

Şyāç Àjy Èç rāŞy È tþ » þav ¥ (aj ॥-6 (i a)) Çyç
âlanàÈlåà ŞyÑmçñ

aj ॥-5

- Àavavþ i âak yçsiyà âlaŞyavâlaŞyav ¥ Şyâla
yçââla Equaçà tþ; à Ènà Ñe?

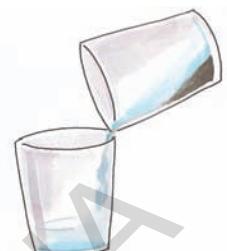
i âak yçmâ/âa ŞyÈâççÈ Sîyà rÑn NìŞyâ Nämâ Ñe
âŞyââla Çy ââla Şyâ Equaçà ŞyÈŞy i âak Şyâç; vâ
ŞyÈmâ Ñe

âŞyâççyâq-2 mv tþreplâa ; àe alânâÈlåà :

¥Şyââvav y tþqââla ; àe Em Şyâ ât 0½ vŞy È arââa
âÑvav ¥ ŞyÈþâÈ mŞy Èhâp ; aqâç uâ Añhâ?

i aq Añhâççyât 1þþ ; àe Em ŞySiyâ ââvav y Şyimv
qÈ rþpkâuçâp (aj ॥-6(i)) Çyçtâl me bâñnaþ
ŞyÑâ Kämâ Ñe

mv tþreplâççyâq i j am ââvav y oâEçycçöþç ¥ nââaj ç
ŞyL ât 1þþ arâlŞyv âNâ ãNvââa j àâN¥n oâEçycçââa

aj ॥-6(i)

- ât 1þþ ŞySiyâ qâlâa Şyâ ââvav y Şyimv qÈ
uâþk tâ ÑÈ Ñe?

vÔta Şyâ ŞyÑââa ÑeâŞy i È tþj àwv ; àe Àav qŞyââç
Şy qÑvçyâÄy ŞyÈâçŞy av ¥ âlanâÈlåà ; àe mv qÈ
arôþlâçŞy lâşjuâ Şyâ Equaçà ŞyÈmçñ Çy ZâŞjuâ tþ
i v ŞyÈ mv qÈ rþpkâuççyâlâççyâ âwwÈyâ Aââak ¥n

- Çy âwâo Şyâ Equaçà qâi 'ŞyÈlâ Şyav ¥ ; àe ŞyÑâ
qÈ âşjuâ Kämâ Ñe EââÑÈyâ AŞy È yâ a rââac ¥n

2plââa :

- j àu tþyçj àu ŞyL qâlâuâþŞyâçŞyç i vâ
ŞyÈþâp;

j àu 2plââçŞyL 2plââa Şyâ Equaçà ŞyÈŞy j àu ŞyL
qâlâuâþŞyâç; vâââşjuâ Kämâ Ñe j àu tþyçj àu ŞyL
qâlâuâþŞyâç; vâââŞyÈâçŞyav ¥ âşy yââla Şyâ Equaçà
ÑÈ à Ñe?

Èyâçç È tþ; à1þþçç 2plââa ; aqââAñhâ Ñâçâa (aj ॥-7)
; à1þþçç ŞySiyâ rÑbî yôt Ñamçñe ; àe Eþþçç yçââaj ç

kâççâ Añhâ tþEqânm ta ytâ Şy sât qÈ ; àyââa yçj v yŞyimçñ

ਾਅ ਕਾਮੜੇ ਮੁੰਦੇ ਥਿਆ ਰੋਪਨਾ ਫਲਚਿਆ ਵਿਚੇ ਹੈ ਪਿਆ ਏਨ੍ਹੇ ਕਾਮੜੇ

aj 00-7

Ñt j àu â»þjâ · ðâÀ tþycj àu §yl qþâä §jâç át¹þþ
yðm §jâç; V²a §jÈÀç§jâv¥ 2 þâÀä §jâ Equaðâ §yÈmç
Ñtì ÀaðâðayÀsAG tþEquaðâ §jÈÀç wàvç ñnlyòþ
(kâavuð) tþ'ua i mÈ Ñr

“uà j àq kàÀmç Ñ?

اَسْجُونَاهُ زَبَانَاهُ سِجَّاً فَعَوَادَهُ سِيَّهَسِّيَّةَ اَسْجُونَاهُ سِجَّاً رَوَبَسِّيَّةَ اَسْجُونَاهُ
تَهْيَقَ زَبَانَاهُ سِجَّاً سِجَّاً يَرْجُونَاهُ سِجَّاً يَرْجُونَاهُ سِجَّاً سِجَّاً سِجَّاً سِجَّاً سِجَّاً سِجَّاً

2 þaðaða uà kàvã ſjá Equaða ſylj ðþſí qàðaða
tþyçat¹ þ þ ſjac i v  a ſj   y ſjm  N   u  ?
þy  a ſj  A  S  avþ 2 þaðaða ſj  a² þ aþym  laç² þc   þ
N  açic a  Nþ? þy   ſy  qþþ ſjac² þaðaða ſj  Uyq t  
Equaða ſj  S  A  h  a  

- 2 phālācSý rāÀ qālāä yāÄy ñālāä .. uà ?
 - ^aàäm tā àt ¹phāwàvçqālāä Sý Äy ¹phālācSý qālāä को
ñālāä 2 phālāmā ñā i àq sā ¥yā Sý Eälāä .. uà?

- qàllā Šjàqā Äyl¹ þ qçÈ yç² þàllàc Šjì ràÀ mä Äac
‘uà Ähà? qçÈ Šjì fç È ‘uà rj à ÑB à nà
rásfÈ tbì uà Zààñm ÑB à Ñë

aj 00-8

äÄýý 1 E qgf

âÄý 1 ï qçÊ 2 þââä kÿà qçÊ Ñeâky tþyôt 2 ï
ÊNmñë râEäSý Sý/zaâþjâcÿ vâa SjEâaSýâv ¥ âÄý 1 ï
qçÊ Sjâ Equaâa SjEmñë

âññüâññývàq-3 2ññâ ñý öâññ àññt ñý ñý qâññ
ññç àññt ñý tþyç "uâññ i vâ ñññá ñý yññm?

- ¥Şý rãŞyÈ tþqâññã vãq qâññã tþnâþþ ãtşý »þvâñ cý ãtó½a Şýac âÄyl¹ È qqÈ yc ãñanâEäp ãtşý Şýacâlatşý Şýqâññã tþyci vªa ŞyÈ yŞýmcÑaç'' uà ?
 - ãtşý Şýacâlatşý Şýqâññã yc'' uâþi vªa ãñña ŞyÈ yŞýmcÑa

Sıt qədəb tətəfəçə vəallaqəfə EƏNƏNAN yçj ləşyə Fəzələp yçfəzə Səməha YSY ywəfəbq÷äm Nə

âÄyî 1 p qçE Sz̄ Eb̄i. i 3wAm yêt NämçNéâkânçñt
i âhâbççâh âNâ ySjmñ clâ Ebâcyc yaaj uçlat Sz̄
Sz̄ Sz̄ya yêt NämçNâkâçlat Sz̄ Sz̄ya âaaj çşyl i aé
qâlâa Sz̄yan j vçkamđvñ

âŞj̥p̥a-Şýv̥aq-4 t̥aʃasâŞyEʃa :

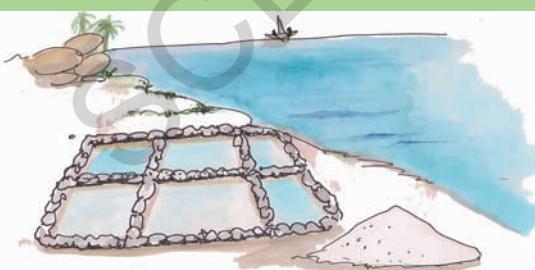
¥Sý rāSjÉ tħat Sý Sjā qāħāa
vSjÉ ³wàvà qÉ aħt ēSjÉñ òw
Sjacṣjajj SjL ²ħbyċāNvà i aħ
(aj ħa-80) qfà qāħāa wälq
rħasjÉ EħbaċmSÝ aħteSjÉmç
ĒNapji r rāSjÉ tħu uà rj
kàma Næ Āħat Sý SjÝ m�ीħ
Nt SjacṛaSjÉ tħaħha ċeAġħa
Næ

âj ūa-9

“Uà j àq kàÀamç Né?

yào à È½ám: yåéSYl àt J Sý Sjå È½à qåååå wåłq råå
Sjé Føþkåmå Ñe Nt Cy åååå Sjå Equåå y tø Sjé
qåååå yçååt Sjé Zåååm Sjé Èåç Sjé åv ¥ Sjé y Sjymç Ñe
y tø Sjé qåååå Sjåçj åøþ "uåååuåþtþsé Åmøñå yue
SYl àt J Sý Sjå È½à qåååå wåłq rååSjé Føþkåmå Ñe
j åé "uåååuåþtþsé Ñ kåmå Ñe (aj å-10)

âj 0a-10

j àywà : (â»p¹fv̥àà)

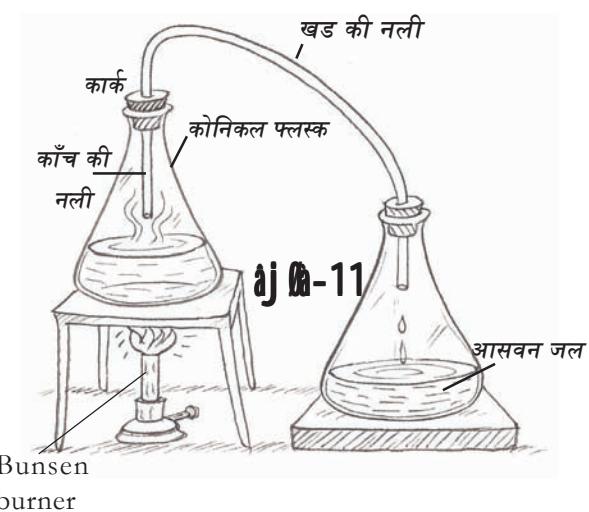
Sýsá-Sýsá Éaçáä Sýacçkç lâla Áläcyçqñvç»þ·
çkç yâ Sýqæf»þ Sýacç Sýow thåt vamqñë wñ· ua
ñë· ua wñ qâlää ñë·

qâħħā Ñewà Syacħa yEà ôw Ñe uÑ qâħħā Ñeyci àyám
qâħħā uà kv SyñmçÑe uÑ ðwà kv (lää- kv)
Syñal yczàħħim Nämà Ñe

- **‘uà qàññä Şý i àywå ŞýññacŞyl áwåo Şýac káññacþñ**

i qñàà i àywñà kv mèùàÈ

¥Sý SjāñāñSýv ÅvåðSý t̄nåðþ qâlää vâak¥ñ Eyc
¥Sý SjâSý ákytþ ñæd ñâçus ycrA Sjéñ Sjaj Syl
¥Sý Åvâ SjâcSjâSý Sý 2A yçþþvñ Sjaj Syl Åvâ
qâlää tþññâ »í Åaa j àaÑ¥ ¥Sý i æ SjâññSýv ÅvåðSý
vþjE Eysjâc¥Sý SjâSý ycrA SjéSý ¥Sý Sjaj Syl
Åvâ Sjâc vðàauþçE yçqñvçwâvâ Åvâ yçErE ua
Åvâåð1þy Syl Åvâ yçkâðþn i r qâlää wâvçÅvåðSý
Sjâc aðE t Sjéþañ

aj 08-11

Sat təEqənm fən, j 1 pəllaş Sy. qƏmək təyç qəllə Şəçktəllə tə²ləmç ytu qəŞəmSy Üq yçEj
ƏmE mSy qəllə Şəçlə- Şəmə Nə

ऊर्ध्वपातनः(Sublimation)

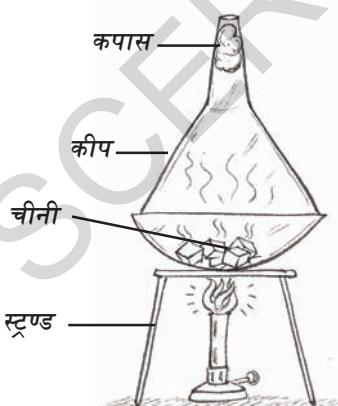
¥\$ýâtÓ½ tþyçj V^aà- i V^aà i ¹þþacSþacj V^aà SþEþac
Sþ àv ¥ EþaSþ Èþa, i aþþaÈ, qæTà½, sàÈ, oàw½
जैसे i की SþacNt EquaÈa SþEmcNt

- "ua Ñt tÑåla qaf»f Sí Üyq tþatvçññ
AatSý i æ Sqa SýatÓ½a Sjacj v³a SjEÅaSý
avÝ Cåa i ïaaëSja Equaæa SjE ySjmçñä ?
 - Sjåa ygj Au ~~aæa~~ Sja Equaæa Sjua ka ySjmçñä

ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ-୬

અસ્થિરાસ્યાંત્ર્ય-૬ ઊર્ધ્વપાતન સે શ્વાસ શ્વાસ જાહેર
સ્વાસ્થ્ય :

¥Şý j áħāa Şý qalla tħesjøq ġej i æt. Áħat Şý Şý át ó½a Şjáċ
lengen fycy Şý Áħħav Şjøq yċi/Şý dengen Şjáj Şjøq. Áħvá
sa'a Şjád/ċeyr A Şjé Áħħan j áħħā qalla Şjád 100q Eħ
Şjé aħteş Eħġac (aj idha - 12)

aj 08-12

Spaç c'heññay : qa "Syéva Syl awñak q÷am

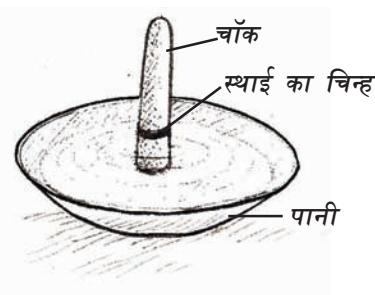
¥ŞýâtÓ½ tþyÊpaâşâcî vâ ŞÊ yŞjmññ uà ? Ñt
¥ŞýâAv j ðq âŞjuà ŞÊçâñ

âŞyùàŞývàq-7

âw̄os̄n̄à ÈPààb̄Sj̄à j àñq̄ay

¥Sýqfā yÄjA j àSývčāñ f ySylýymN qE ¥SýSjāvā
uà ÁaávðuàNā yçálláàÁa v^aàauþapý

ј r ¥Sý Ávč ptlnaøþ qálaá vþjÉ rāj tþj aSýqáy Sýaç
sá Èhþaç (âj ða-13) n j r Nt ÀhþaçáSý Ávðþtþ
qálaá Sýl tálba Sýt Náçáceñá Ávçþ Sýa qálaá Sýa ðmÈ
j aSýqáy SýÉþa SýaçðqíæSýÈhþaç Álþa j aáñ¥ñ

aj ॥- 13

"âj vŞja | âv" sâêm Ağa tþeqðnm ysâ | âvâþtþyryçyçrþ þatŞylâ qâlâa Ş1 | âv Nâ

Şy²pytu ràÀ j àŞýqay qE rÀacEPaaŞy wvuŞyja
âlaEâða½a ŞyEaŋ

- “uà j àŞýqay âac qâlâa Şyacyaŋ àvua ?
- “uà j àŞýqay qE rÀaŞy aŞy ðuaNâ Şyaj ñ tE
Şyçeqâewmâ ñB à ñe?
- कौन-से रंग दिखाई दिए?

qâlâa j àŞýqay Şy EqE kâlacycqñvçj àŞýqay Şyja
ñvçptEyçâlaŞyav Aþaân j àŞýqay qE âaþ çEqE mŞy
Şyâa yEpa âAþaCñmñE i qâlâaç lqâmSý tçj àŞýqay
Şyja àj la EmâE ŞyE i qâlâaç lqâmEPaaŞyacj la tEaŋ
uEpa Şyññyçj amññE

wâdmw tEduaNâ Şyja ¥Şy Epa ñvñâ âAþaCñlâçqE sâ wñ
i qâlâtEŞyçEPaaŞyacj tEññE ñmâ ñEpaŞyacj vâa
ŞyEaŞyj qâlôâm ñâ “Şyacj hçâaÄj” ŞyñññE
çyamEñ i vâa- i vâa EPaaŞyduaNâ Şyja EquaŞa ŞyEŞy
Şyacj aç hçâaÄj ŞyEŞy ZâzûŞy tEŞyâa yçAþyEçEpa ñe
âlaEâða½a ŞyEaŋ

- Nt cEy Şyacj hçâaÄj q-âm Şyja ŞyññE EquaŞa
ŞyEmçññE

qlâa ñEçEpa Şyja ñmâ ñe uñ Nt ðoâam ñâ àŞýyâ ¥Şy
qlâcŞy EY vŞyE fytEŞy ñâ Epa ñeuâ 3uâAâ Epa ñe
âlaEâða½a ŞyEaŋ

¥Şy yç i àoŞy q-âmuaŞyç i vâa ŞyEaŋ :

Nt âaçtO½a ŞyqâanâŞyacj vâa ŞyEaŞyj Şyçeqâlôâm
yâhâ ñ ZâzûŞy atO½a tEycElaŞy qâanâŞyacj vâa
ŞyEaŞy âvY i vâa q-âmuaŞyja EquaŞa ŞyEmçññE
i “yE qra ŞyE½a Şyj ¥Şy q-âm quâm âaÑâ ñamâ ñ

Şy²pyAşætñt ¥Şy yç i àoŞy q-âmuaŞyja EquaŞa
ŞyEmçññE

**atO½a tEycawâşM
qâanâŞyacj i vâa ŞyEaŋ :**

¥Şy râŞyE tE i àoçyçj àoŞy qâlâa vŞyE fytEñ,
vŞyEŞyja Sâya i aE at ŞyŞyja atO½a vñ cE atO½a
Şyacj i °Şyçat vauŞaçñ cçâr âa âñvauç10 atâa¹p
mŞyEhâaŋ i aq “uà Aþaþaç?”

- Şyâa - ya qâanêqâlâa Şyj ymñ qE mêmâ ñe
?
- mEññwâvçqâanêŞyacjat Şyçypâñm ŞyEaŞaç
Şyâa ya qâanêrâŞyE Şyj mv में बैठ जाते
ñe
- i aq EY qâanêŞyacjyZâañm ŞyEaŞaç
Şyâa ya qâanêqâlâa tE i vâa ñe
- Cy i vññE qâanêŞyacjyZâañm ŞyEaŞaç

yñâ qâlôâm Şyja EquaŞa ŞyEŞy atO½a Şyacj vâa
ŞyâakY ñ mEññwâvç mvâ tEññE i aE i ãvm qâanâG
Şyacj vâa ŞyEaŞyj âwâo i qâlâa lâaç lqây tEñvâhYñ
atO½a tEycqâanâŞyacj vâa ŞyEaŋ i 3uâm tEñ
wââââââŞy ZâaŞyjuâ ñe; aE uñ NtâEçâââŞy kâwâa tEsa
i awîuŞy ñeñ

Nt i vâa- i vâa qâanâGŞyacj vâa ŞyEaŞy âvY
âwâŞâa qra ŞyE½a mŞyâaŞy Şyja EquaŞa ŞyEmçññE
âkâa tEñvâa² i aâzawâa ŞyqâanêZâañm ñamñññE

uâA Nt i àoŞy aââââp mŞy i àywâa kv qâuŞaç mâç ñtâEâa këwŞy ZâaŞyjuâ oâtâ ñâç kâmâ ñe
“uâaŞy qâlâa tE vñvâaŞyj Şyta ñâç kâmâ ñe

t&fú lâñÀ :

ଅତୋହା, ଗ୍ରେ ଶୀର୍ଷା, ଜାହାନା, ଆୟଶ୍ୟାନା, ଲାଲନାଏହାନା, ମୁହା
ଦିପା, ୨ଲାହାନା, ୨ଲାହାନା, ୨ଲାହାନା, ତୁଳାଶ୍ୟର୍ଣ୍ଣା, ଦୁଃଖାନା,
ଉର୍ଧ୍ଵପାତନ, ଶ୍ରୀରାତ୍ରିହାତ୍ରାଯି

Ntâc'üà yähà :

- qÀàñàñ§jàçt ó½à yçj V^aà §yÈàñ
uàÀ qÀàñéqàÈt à½à tþ§p²brøþÑàçmàç ÈÀÑþ
Ñàñ yçj àà §jÈ i V^aà à§jùà kà y§jmà Ñë
 - SþþsàÈä i à£ Ñv§yqÀàññàçmàç ÈÀÑcyø yç
Ày¹þy §jÈ i V^aà §jÈ y§jmðÑë
 - ôw tçj i vñlññav qÀàñéÑàçmàç Èyçåñàñ
§jÈ uà mv tþrøþ §jÈ qra§y §jÈ y§jmðÑë
 - ¥§ját ó½à tþøþi à£ ²þçþqÀàñ§y½à Ñàçmàç
ÈÀÑþþla §jÈ i V^aà §jÈ y§jmðÑë
 - à§jyå ôw tþi ävm qÀàñàñ§jàçt à½àsà§È½à
§jöäÈä i V^aà §jÈ y§jmðÑë
 - qàñña tþqàññm i ïä÷ uà§jøÑ¹þla§Sýåv ¥
i àywññ q÷åm §já Èquaçä §jÈmðÑë
 - Sþþt á½àþtþy¥§y yçj ào§y q÷åmuå§y
öäÈä qÀàñàñ§jàçj V^aà §jÈmðÑë

ÖaaÅå Sjäç r½håå :

1. i àf^a aññSjá i à¹þ átv ^aàuà mäçSjyçj V^aà
Sjécaçam

2. Äý¹þaçSjyràÀ Ñan yçj Äåhà kÜÉä Ñe' uà?
" uåþ

3. ÓåSjé Äçybiàà yðá " Sjé j àwvý i àf^a ÈåçSjá
átvà àÅuà ñ Eññþ; v^aà SjéåçSjy av¥ fyc
" uà Sjéåhà j àåñ¥?

4. Ääj çåÀ¥ ^aauçy Åsætþ tó½ tþyç ÅançSjæc
i v^aà SjéåçSjy av¥ åSjy q÷åm Sjá Èquaçà
Sjéåhà j àåñ¥ñ

a. ÄýÈåçqÅanåGyçsåÉä ÑåççqÉ ?
b. ÄýÈçqÅanéyþþþ ÑåççqÉ ?
c. Èþa, i àSjåÉ, i v^aà ÑåççqÉ ?
d. ¥Sjy qåhää tþi äÅlääv ÄýÈä qåhää
tþi i äÅlääv ?
e. ¥Sjy qåhää tþmëåçwåvà ÄýÈä mv
qÉ reþåçwåvà ?

5. ÄakÄåSjy Sjåo Sjåô qÉ kac¥ñ Äô tþyc
t¹ hå SjåçSjyçj v^aà SjémcÑekåhå¥ñ ¥Sjy
äEqåçþåvåh¥ ñ

6. átò½aåSjaci v^aà SjéåçSjy av¥ åÅluà åçSj²þ
q÷åmuåþ Sjá yð áw àÅuà ñ uçq÷åmuåý
yÑu àåÑu ÑeSjåÉ½ rmåu¥ñ

Şərəf - »bəcə ; ǣ yacəb Şí oħra Úiq Şəç Taħsy rÄé Šuñmcħna

- h. Àñä Şjacmv qÊ rephâçşyl Şjuà yc
j ãk Şjaczâam ŞyÊ yŞjmçñ.

i. 2phâçşyl àşjuà yc j àu ycîla ŞyÊ
Şjac; vâa ŞyÊ yŞjmçñ

j. àqşy i È tşsaeu qÀanaf j Åak C3wâaaA Şjac
yaÄy ŞyÊacŞy av¥ aŞjj y q÷âm Şja Equaçà
Ñamà Ñe j qâçtamà-aqmà yçkâla ŞyÊ j à¹þ
râa j àñ

9. **kâqâpuaY râaç¥ :**

i.) Àaçuà Àaçyçj àoŞyîâæ- qÀanqâşjac tvaâçyç
zâam Ñamà Ñe

j. a) 2phâçşy râA ¥Şyîâæ- ôw zâam Ñamà Ñe

c) ¥Şy oþy yaoçwâlq tþrAv kama Ñe

ç) oâla tşsaya ââşjacvâçşyav¥ cy âwâo Şja
Equaçà Ñamà Ñeñ

f) àt 1þþ wâvçqâla tþj i ñâlâaav j ïâæ÷uâþ
ŞjacâlaŞjacvâçşyav¥ Eñlïm v tþcâçâa
j aâñ¥ñ

10. i È tþtóþa Şjac; vâa ŞyÊacŞyav¥ Equaçà tþvauâ kâlâowavâ wðmä àtŞyaj lâ râaçuç

11. aŞjÊ/a Şjacmakâ oâla tşsaya ââşjacvâçşyav¥ oâla Äy1þþşyl âwâo Şja Equaçà aŞjuâñ Ñwâ Äqoââa Şjac
j vâa ŞyÊacŞyavâşjac yÑaumâ şyl ñ wâlqâa ŞyÊşyâat Şyâat Şylâ qâlaa yçzâam aŞjuà kama Ñe
j àq cy q÷âm Şja Zâlâyâ ŞyÊşyemçñ

8. vâv 1þþ şyl râaât 1þþ Şjymv Şjacâñ vñâ
Ñeakyçj àqâç Añâ ñaçâñ ¥Şy râñ vþjÈ
ðuâñ yç y qÊ aj Añ râaâj aþ Şjatâçpçâñ Äj
tþj aŞy qay Şjacqâlaa tçþraþ fya ZaŞjaÈ
râaâ ŞjaŞyâayâ tþþraþ ¥ñ ðuâñ Ñyþarâþ
tþqâewmâ j amçñe uâ ñ j àqşy aâââaâaâa
Şjacâvhaþ

1. ñâçvptn ()

2. mv tþreþâ ()

3. atóþa ()

4. Äy1þþâa ()

5. 2ñam ()

* * * *

tāu uāà tħallat Sy rñib tñippaà nà cyç "yAġġa yakkha" tallaà kamà nà n-

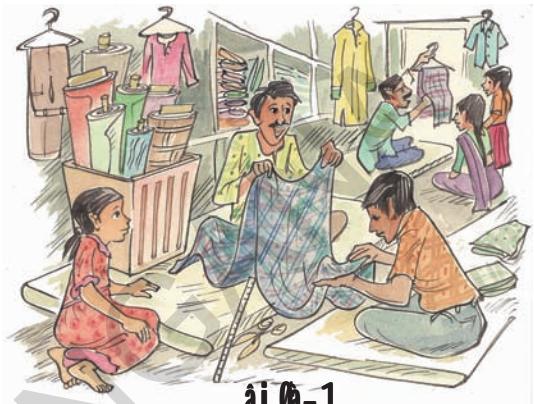
yàt à Äu âw Öä à Ää

2 Ph SiO₂

8

ରେଶାର୍ ଯେତ୍ସିଜୁପାଥ୍ମସ୍ୟ

(From Fibre to Cloth)

âj Øh-1

Sýq'øħħø Sý ZàSjǣ :

॥ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਆਜਿ ਦੀ ਗਈ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਤੇਣੀ ਆਸਿ
ਜਾਂਧਾਏ ਸਿ ਸਿਧਾਂਦ ਪਾਨ ਆਮਚ ਨਾ ਯਾ ਅ
ਰਾਹਾਂ ਵੱਡੇ

Iy়ায়	qññāñāqwāvcsjqp
aaiitSjav	
TaamSjav	
wxasjpv	

âj ॥-2

Siqħeb-Sy Euġċċa tib “Sjajha Ajaċċi” YSy Ħaua qawmida Nè

Nt uñ Syñ ySyñmcññåsy Ñt åwåsñña ZaSjäE Sy
wamawéyä ycrj Åçsy av \$yqøþþSjäc\$y Sy Sjw
Üyq tþf quaçä Sjémçññ SjøþþyçñtåEçåEäE SjL
Eoå ñamä ñe çySj i vawå ucñtåEçhrymä Sjäc
r1þþacj aë ÑtaEä åmññam Sjäcsä Ålåamqññ Sjøþþsý
j uñ tþysä SjL i v^a- j v^a dílççsñt ñamä ñe Sjyþþ
væçä qmvç j tSjlvç Åaakþy, i aë Ñl Sjyþþpa Sjywe
qyÅ Sjémññ Sjyþþvæçä taçþoåacyr ÅaçSjøþþpoyÅ
Sjémññ Ñt væçä Eak qññålaç Sjy av \$y ZasjäE Sjy
Sjøþþzauæçä Sjémññen åwålaç yAsgt þawålaç Sjøþþ
qññåamqññ SjøþþpcSjäcj ÅaAact þluå m, luå m^3w, we
Sjä tåu cñwååA tN^3/qññamqññ
ÑtaEä EAAçu, we SjL aawålaa åtvSjE we Sjy
Equaçä Sjäçåloåaëm Sjémññ Sjy ÑtaEä i awluSjma j aë
Sjy i ÅayäE aSjy i wyE qE Sjy Sjøþþpoyññålaa j aëN^y
ñ hÅAÄçSjøþþSjä Equaçä ya tåla vålaqwävçnåvuaþ
Sjy Üyq tluå qæþþyav \$y aSjyå kå ySjma ñen Eyyyc
qññålaSjy Sjøþþlañ R ÅwåmøññåhþþSjuaþj aë AÄwakåþ
qE qEAcv aalåcSjy av \$y i v^a Sjøþþbj Åaçkamç ñe

“uà j àq kàlāmçÑę

ĐŞâv rēa rÂññâçŞyâv ¥ ¥Şy âwîäx ZaŞjâE Şy Şyqâç
ŞyL i âwî uŞjmâ Nämâ Në ŞyqâpŞjâ EQuqâa ây Äy
we qNÂññâçŞyâv ¥ Nâ ÅaÑâ, râlŞy râayê I »p,
qÆF, kânc rŞy r»pâ t sâ Nämâ Në Şj vŞjac
¥Şy ZaŞjâE Şjâ Şyqâp Nekâc rŞy r»pâ t fquaç
Şj emđNâ

âŞjūà-Şjvàq-1 Şiqöbyçrħā wħmħay:

i àqSý i È tħawásħha ZaSjáE Sý SjøqħiSjá Equaħxa SjE Sý
Sjáħħa - Sjáħħa yċwomma Yr Āħa Ċenċ N̄eyaq j \$ i aE yaq a

Ètata Sýqþ Ètata Sýlþþycatvmà ñe wëaaalasýab Sý. Sýqþata ñeasý tSýþþ yçÈtat Èxma SÝ ySÝ uñ
ySÝ ñamla awj aÈ ñen

yàtâÅu âwÖåàÅ

Síjqobhsja ZáSjáé	wðmʌy
yñá	
Éjatá	Sjëmàë yàðþ...
ññá	
qàævð ¹ þ	
1ññávññá	qæþ...

- i àqşç i È tħiġy Żaġħja Ħiġiġiż i aġġiż
Equaġġa Nàmha Ñeġ
 - Szallà ya Sziqqa ħiġiż Żaġħja Ħiġiż i ñeġi
qñj allà kà ySzimha Ñeġ

qāv̥b̥ yçymā Sjq̥b̥ tāç b̥ Nāmā Nē h̥EAEçyānā
Sjq̥b̥sāEā Nāmñ Neyānā Sjq̥b̥b̥Sjäcālāçy̥rāA aySjp̥
kāmñNā E̥tā Sjq̥b̥b̥Sjäc̥lāçy̥c̥j̥ Syläç̥ aē Ḁt̥ Nāmç̥
Nē krâşy̥nā Sjq̥b̥ E̥tā Sjq̥b̥b̥ç̥sāEā NāmñNā

- Zâşyşy Zâşyâ E Şy Şyqoşy aââââşyâðâam Şy Eâç
(yâñâ, aâââ, qââvð 1 ï ; aâA)
 - âwîâx qâşyâ E Şy Şyqoşy Şyââ - yçâââ i àqŞyâç
yatâlu âA hâçââAuç?

Şıqəbəşiyiyç rəməc Nə?

uâA i àq Sjâcësâ SjqpëSjâcÀñmçÑamàç¥Sý Ñä r ðp
1 Sjqpë ãÀhacÀmà Ñä SjqpëSjâcyawoâlää yâlääõä½
SjLâk¥ i àqâlâc' uâ Àñhà?

âŞjuà-Şjvàq-2

Síguete todo el año

Şıqɒɒşy ￥Şy 1 Şıqɒɒşyacvaaak ￥ Eycy Şy i àwoj vly
Şy oåEä yåwoååhå yçAñhåhå åsyåaaEacqE oåaçåAñhacé
Añçññä ￥Şy - ￥Şy oåaå yåwoååhå yçhåaj ￥ n
￥Şy oåaçŞyacvŞyE Eysy ŞyåaaŞyacE ŞyåavuåþyE aðþy
vly vŞyE AñhåptNåhå yåhå åAñhacéAççENçññä uå ?
i r ￥Şy yæevaaak ￥ n cy oåaçŞyacyE etþaqEåþçŞy
Zauåhå ŞyEçñ oåaçŞyacyEçŞyL i åh tþ»þvåhå tålŞyv
Nåçååñ yæetþoåa »þvåhåçŞy
åv ￥ i åqŞy råkåe uå ŞyEmç
Nè Şysä i åqÅåç Añhå
yåoåEåmuå yæetþoåa
»þvåhåçŞyåv ￥ oåaçŞy Şyåaaç
Şy såaå Şyac tEåøþy ŞyE
qmvå ŞyEmçNëŞysä-Şysä
tål tþEhŞyE oåaåþyac
såaåamçNå

aj 00-3

âj ū-3

ଏହା → ଶ୍ୟାମା ନ୍ତରୀ ଯମ → ଶ୍ୟକବିହାର
(ଯାର୍ଣ୍ଣ)

Oàrààbù Sú ZàSýàE :

âwâsÂâ ZaŞjaÊ Şy Oâ'ađNâmDñkùcyymâ, șyâ, Eçat,
qâevð¹fi j àâAñ Şy pEçakcyymâ j àE kâlpqâæâþyç
Zââñm NâmDñp Eçatâ, șyâa Eçâac ŞjâckAmâ aþyczââñm
ŞjEmDñlñ qâevâþi àE kâmâ aþyczââñm Eçâac ŞjâcZâaŞjêmŞy
EçasŞNmDñe j àoâlaŞy Kâwâa tþeyauââþyawŞjâym
Eçâacyçrââa EÑçNekT qâevð¹fi, 1þavââa, ââaCvââa,
Ekrilik j àâA, CÂNŞjât Eçâcuâ mâmâŞyNmçÑe

“Uà j àq kàñamçÑA?

j ààÀ tåläw qøþþSý qåläuáý 2þv, Kämä åþSý
j tøþSýacweåþSý Úyq tøqNåmçnö qåvëSýav tø
oämä åþyçså we þrÅåÝ kämçnö uä- tøsåå
vñäowåvçyååSý oämäyçrÅåckSý¹ þSýacqNåmçnö
¥yç weåþSýac¥ämNååySýEuåkut uå 1þvååwKå
TåaætþAñ ySýmñÑe

âŋjūàŋjvàq-3

SyqəpəSȳ âwâlā̄'1 þv̄ðâ̄%

Ş̄ȳpZaaŞ̄ämŞȳ i àÊ Ş̄älät Ş̄jq̄pŞ̄ȳpääNm Ş̄Eäç
i àÊ äÄäEäävähm v0ä1ääbŞ̄ja äÄäEä0ä1ä Ş̄Eää i qÄäç
äÄäEä0ä1ä Ş̄acyääEää-2 tħävħaq

॥॥॥
॥॥॥
॥॥॥

Oàªààþyç.ßýqðþbm.ßý

ତେଲଙ୍ଗାଣ ଯେଶୁଏ ଓକ୍ଟୋବର ୧୫ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୨୦-୨୧

yàáf½á -2

Sý.yþ	âwÎák vÔâyá	Zâasjäm Sý Sýqþþ	Sýâlat Sýqþþ
1.	qââláá SýâacyâtâlácSýâ áâláá		
2.	yhâlácSý âv¥ âvuâ áâuâ ytu		
3.	kvâlácyçéçâmâ áâb		
4.	kvâlácSý râA qâE½at		
5.	OââacSý ÄyvâlácSýâ áâláá		
6.	âj Sýââaqâ		

- âSýy ZâSjâE Sý we ââEt i áê âj SýâacNâmç Nýþ
- SýçSýqþþit ytu tþyhmoñe?
- âj Sýâqâ i áê kÌâá yhâlácSýâcyhâ Né uâ?
- Sýââa-yâ Sýqþþ kvlâcSýrâA Éah râamâ Né?

Êçatâ, Sýqþþt hâj Sýâc; áê âÄyvâlácSýâ áâláá Nâmâ Né, âSýâmâyâmâ Sýqþþhâj SýâacNâmâ Né, yan tþhâlâsâ Nâmâ Né Sýâlat weâSjâck vâlâcqâ mâhâ rârâ i amâ Né

Zâasjäm Sý mâmâ:

Sýqay, kâh ââláá, Êçat SýâZâasjäm Sý ÊçâcSýâlâ kâmâ Né Çy âwsâa tþSýqay i áê kâlSýmâmâ áþ SýrâEçt hâwðmâ j j àSýEçâp yin Nt SýâcSýqay Sý Äyv yçZââlm Nâmâ Né Sýqay Sý qââaþSýl hâmâ Sýâvâ át 1þþ tþSjâmcNâ NtâEç Eâ3u/ ZâAçâ ptSýqay Sýl hâmâ i ââAvârâA, ââvââþþ

i áê mç/ââláá Sý Sýcâk vâtþSýl kâmâ Né

- telângâana Sý tâlâaj lâ tþSýqay Syl qââwâ Nâlâc wâvâlâlâSjâc j OâNm SýSjââc þpâmSý tâvâhâp

âSýuâSývâq-4 **Sýqay Sý Eââk yçmâmâSýl mûâEâ :**

i qâaci E Sý i ây-qây Sý i Eâp yuâ hâmâþyçSýqay Sý ÄyvâbSjâc k tâ SýEâp ÄyvâtþyÄyA Sýqay ÊNmâ Né Sýqay tþyçrâkâþSjâc; vâa SýEâp nâþþ Sýqay vþyE fycyotâlâj ulâ uâ vþ yçAñhâ i âqâc uâ Añhâ Né tâNââa râvâþSý ytâlâ Ej ââaþY aâAñhâcê Añmâ Nâlâ CâNþ Sýqay Sý Êçâc SýNâmçNâ Sýqay Sý Äyv qSjââcSý râA EâNlâmâþþ; áê Añhâp fytþyÄyA Eâp Sý ÊçâcâAñhâcêAñmâ Né

uâSý uâ yââau Sý râv i 3âlm Eâquââa NâmçNâ ákyycâEçt Sýqþþj 1þþe i áê nâçrââY kâmçNâ

Şıqayı Şıjacıñan yçmadoñ kamañ Nə räkäcyç Şıqayı
Şıjacı vəzə Şıjañ cı ZaŞıjaE Üçeyräkäşja oñacē
“âkâñapà” Şıñməñvay

Şýqayı yç mämä (oà'aà) Şýaç rñaààña :

Şıqayı Şı Ajv yçräkäbşıjacÑ¹þ ŞıE Şıqayı Şıjac
¥Şıjäm äşjuà kàmà Ñe Şıqayı ŞıacyaÄý ŞıE oäşyE,
Şloä yçyäÄý äşjuakàmà Ñe ÇÅ Eçäabyçyan Şıamlacşy
åv ¥ Eequäa äşjuà kàmà Ñe ÇÅ oäaäbşıjacEþpa ŞıE
Eýäuñäätþ»räuà kàmà Ñe mr uçtkräñ rñamçña
i äE Şıqoñ rñäññäquäñ Nämññ

âSiūà-Şıvàq-5 yın ŞıamÀà :

Şıqayı Şıq'aası abt by dÜycəññaşıav Şıç räkabŞıacı v'a
Şıç Aaň nadoň ya Üjç Şıç Nän yçyçvap Aň EdNän Şıç
(aý la 5 r) mkaňa i ae i Paňbyç nadoň Üjç eŞıac
qşıç Şıç oäEe oäEchaj aň Eyc PıncNı haj abÜjce
Aň i amdNı haj aňhaç Ama Në uN tNraň Eñma Në uap

ajm 5 (i)
Çy mÊÑ mèiaÊ âşjúç aúç aâç we rââlaşsýav¥ tkrm
âñNâ ÊÑmâ ñ mŞjvâ kiyâla Şjâ Equaâ Zâaj ââa ytu tâ
Şyemşeyñ NtaEcâla Şy Ðumâmâ Şyqâv Çyâ mÊÑ j Êhçyc

yrn Sjāmmcnā mṣjvā Sj
ytālā j Ehā sā Equaṭā tē
vauā kāmā Nā ḥyçSjāmṭā
SjNmNā aj lā 5 (r)

“Uà j àq kàlámç Nàpý

-6

1823 t̄wā t̄j àlyet̄t̄s̄ym̄k̄ k̄at̄s̄y Ds̄ȳōf̄ w̄aaah̄s̄ȳ k̄c̄s̄ȳq̄p̄l̄s̄ȳc̄ r̄k̄aak̄s̄ȳ. kv̄Eap̄a q̄-am̄ h̄k̄ī

“uà i àq kàñamçñípý

Dwm̄mā ȳpāt Šȳtu ēāl̄lāqmā t̄nāt̄ āaāl̄bā
vāčāačyçuñ Šȳmçnçāšȳ ī ē t̄b̄ ēhā Šjām Šȳ
Šȳq̄b̄p̄lāa ī āb̄; āē f̄n̄q̄n̄lāañ Zākā āaāl̄bā kā Šȳ
rām̄ yçzāq̄ēm̄ řāšȳ źmā Šȳq̄b̄q̄n̄lālāc v̄aān̄
DwAčāa ī āl̄ačȳ řā Šȳav̄ źv̄ačā ſwAčāa Šȳq̄b̄p̄ ſȳac
kv̄am̄ n̄

KÄRKKÄ

..uà i àqâac i Aàák Sý
 râqEuaâSjacAñha Ñe Fâñb
 SjNâyAñha Ñe? oââa,
 ât j J i àE AâyEç
 lûaqâaE Sý Ayyvâb Sjac
 râqEuaâtþsEmçÑe ¥yç
 ysâ nâvâb Sjac kâb Sý
 mlnâ àþycrAâauâ Kâmâ Ñe Câa nâvâbtþsâEâ wkâa
 Sjacvçkauâ Kâmâ Ñe i àqSjac tavâ Ñe ..uà, kâb
 mâmâSjyç rAâauâ Kâmâ Ñe uN Sjqay yçym rAâââac
 Sý Koyâ Ña Nâmâ Ñeuâ Sjacê i AmE Nâmâ Ñe ..uâ?
 Sjqay Sý ytaâ kâlsâ SjâmâSjyâv ¥ Equaâaa Nâmâ
 Ñe ÇyçyâNEâ oââa SjNmçÑe âSjAmäkâbSjy mâmâ
 Sjqay Sý mâmâSjy ytaâ AñNâAñmç yâ wkñ yç
 SjqøbrAâââac tþequaâaa AñNâ NâmçÑe ucSjøbtkrân
 i àE hâAâEç NâmçÑe

کاپسیا اوڈاہا رہاہاہا :

Kâþsy qæðcsy mÂacyçÊ çaczaâlm âşýuc kâmcñâ Äýy v
Sýa¹ þaçqÊ mÂaaþsyac i v^aâ SýeSý EÂñþsy² þaAâlaâlem sy
qâlâa tþ»i râ Sýe Ehâ Kâma Nâ mÂacSya Sâ^aâ yð þaç
v^aâmâ Nêmâç EÂñþqâ Sýe Êçac i v^aâ âşýuc Kâmcñê
âkâlyçoaâçrââauçkâmcñâ ñ

wàvøþe uv-yálaçlaat wéààalaSy Ávç yá SyL mèùaFá tþEquaçà SyElaçwàvç qàvá áwlàà "vàFáçøþ Syâ qmà v³àauàñ

yàt à Äu âw Ö à à Ä à

کاپسی ملّا شیخ ڦئے:

i Áak SJL rāēä Sjäck tå SJLák ¥ n ¥Sý rāēcyç¥Sý oäaaç
Sjachajl SjÉ i awosý vly Sjööäå ålaäååla/å Sjéan mit Sjac
måmåsý EäåÅhacäÅmå Nå oäaaå SjyåÅhacäÅmå Nå clå Eäåå
SjacSjgøy SjÉtäpymü/åå Sjéan

"uà j àq kàlámç NPy

ÀâlaŞy kâwâ tþi; àoŞjmÊ qâvânâ Şy l nêv uâşŞy
EQUŞa ŞjEmññ uçanâ yôñci; ãe sât tâñâ ãavmñ
ÑtâEwamawÊ/a Şy l Eðaa ŞjEâa Ñamâñt qâvânâ Şy
nêv uâşŞy ñâ qÊ ŞjçpþŞy l nêv uâşŞy EQUŞa ŞjEâa
Şy i; àAm rââlâa i; àññyñ

Ҫyā mÊÑ yçvav i Erâðþ i àê râý yçsa mÂmä
râaý kámçñë yâ i àê Äývë y kycqâðâþsý sâ
mÂmâlâmñë aþâmäcâñþsýqay §1 mäâà tþsýt tâðâà
tþsýqâðrâaý kámçñë

OÀÀÇ YÇWĐÀ :

Êçàäþyçoaäç rÀàä¥ KàmçÑë ÇÄayçSjøþ sá rÀàuà
kàmà Ñë oàäç Õàäamk i àé vÈrwm SýmàÈàþ tþ

aj 6-8

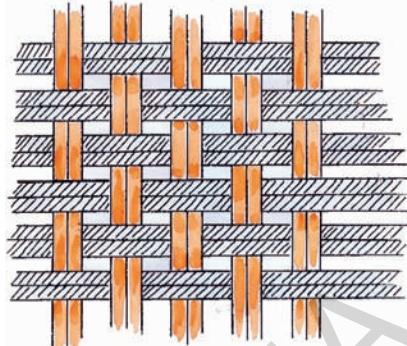
aj 00-9

Íuwâbñm SyÊmcÑe SyÊ i çSy ÕaÈa Syqøþ rÂaauà
kàmà Ñe oàaàþSyacawðmæ qetâlaçtþSyjamâcSy avþ
tÎaaâa Syà Equaçta âsyuà kà ÊNà Ñe vErwm i æ
âkhi tijz Íuwâbñm oàaà Syacatvà SyÊ Syqøþ rÂaâlaç
Syacym rÂaâa SyNmçÑe Ñan yçSyqøþ rÂaâlaçSyac
j ãamà, SyÊ i à ua Ñþþvæt SyÑla kàmà Ñe (âj ða-
7) qawE vat Syac tÎaaâaþyçj vauà kàmà Ñe

âSījuàSīyàq - 7

j 1 þcuàYr ààààà :

ÀàááÉuv Sz qùláac Szjácuà Áac i V^aà- i V^aà ÉBàac Sz
Szjáak Sz¹ Szjácváák ¥ñ ÁàááÉuv Sz qùláac Szjá
Áàáóþ álaSzjáv Szjé Áacszaáapetþrál¹ ¥ñ CÁNÝ Sz Áj/Eç
Sz ytaááahmÉ ar²þc¥ñ Sz i àÉ qùláac Szjácv Szjé
ar²þy Ñ Sz qùláactþ SzjácráE xjóE i àÉ SzjácráE Ááaj ç
V^aàáç i r i aqSzjáç Szjá j àóþ j¹ þcëZááhm Ñamä

aj 6a-9

Ñē Çyā ZāŞjā È Şjā'ak Şjāl qā'ı pħuàþyçsā rħaaħaçşjā
Zau'ħa Şjälak Yñ

ÑtāÈçàÀçà pt Ñvþt Èùàçà i ¾ùÅm áwSjáym Èùàçà
Ñe aÀwáv, áyáÈaylva, ÀàÈau½aqçþ qaq tqlvá
i àÈ SjápmSjáçþ t qdþlvá Èùàçà Ñe wÊPav SýÀáÈuap
i ¾ùÅm Záay ÷ Ñen

tau là :

Şıqɒɒ̥ ԷՇա՛ օ՛Շա՛ Զա՛ՇամԾի ԷՇա՛ Տի՛Շա՛ օ՛Շա՛ Հա՛Շա՛ Ծիմա՛Շա՛ ր Հա՛Շա՛ Ծի Ե ի ա ն

Ñtâc'ua yâhâ :

- yəm, əyə, Eçət, kəbə aāA qəəçj; aē kəmə aə
yçzəəm NəqçNə CƏNə ZəəŞyamŞy mənəşyNmç
Nə
 - Eya u aāŞy qAənəGŞyacF quəəa ŞyEŞy rAəaūc
aāuçməməşyacŞyələt məməşyNmçNə
 - tNəAa oəaçkəyā Ej Aaā i abŞyad EçacŞyNmçNə
Cħa Ečaaby qoəaçr AaāuçkəmđNħi aē oəaābyç
Şyqob rAaċkəmđNħi
 - Şyqay Şy Ajv yçrākacŞyac aāŞyav ŞyE

Oà^aààþvç§ýqðþþm§ý

તेलंगाणा YÊSIAË ÒÀÈÀ ÀÀÀ : ÀÀÀSÝ àWMËÀ 2020-21

vŞyəl̥i Şy^alaç tħEyàuħħab Şjaç àt vħaŞyé Eċċiàla oħraaħb Şjaç rħaamx Nā

15. ÇÀ tòàj àþSjá àÀÈäÖà½à SjLák¥ñ

16. ÑtÂaç kâç Sýqâb qÑâac Ñe E ySý qâ²b Sýcê
Íuâ muâb Sýâ ót Ñe Sýqây Sý râk yç
j i aqSýqÑâa Sýjâ - Sýjâ uâ- uâ Sýat
Sý Emç Ñe Eâa Sý Zaâm j qââa Sâwââa Yâza Sý¹b
Sýlâk Y ñ

ÇyŞja tmvr „uà Ñe? ÇyŞja räçt DŞiv
Şiç qämşavu yçkâlaŞja Ëaâäm ŞiËan

KāpSyl SyñNàÀā

ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ *t̪h̪āw̪lāah̪aq̪ ɻ̪þat̪, áwk uɻ̪aɻ̪aɻ̪Et̪, O̪aS̪jaS̪jv̪t̪ ak v̪aɻ̪t̪ þaw̪ðm̪a* *U̪yq yçk aþs̪l q̪aɻ̪aɻ̪E̪*
N̪am̪a N̪en̪ C̪yS̪ír̪aɻ̪E̪ct̪ þ̪S̪yâA̪v̪j ð̪q̪ S̪ñlaɻ̪a N̪en̪

Şyçewxàşqñlñvçşy àşjy àħħ i qħaćq lāq àħbşjāc ēħlaçşy àv kħàv tħàuà ñ i j àħħşy rññi mħak yç
rħaa ēħla ñaħaqv aħħi sħejja āħabżży arħaa ûyşy v'aħħam ēr ēyàm ñaqqa ēnnañ i ē, aħħi ysä qallaa yçse
aħu qħaż-kaħxa kħàv qallaa yçse aħu anħi aħħi jidher; qħażi aq-ħsjac rj āħlaçşy àv yçqøbq ēj 1/4ħsjē i qħażi
i aq-ħsjac yħadha ēħħi nħadix ħadha mħaż-żgħi arħaa ħaġi, aq-żgħi qøbq ēr īħobbha qoħ ķar qallaa sħi tħalli
wñi oħrej cqøbq ħadha jidher; qħażi tħalli vma ñib à wñi i ē qñi an i qħażi ēħħi
yçv aħħi ñib à sħejj idha; aħħi qallu u aħbşjāc oħi ēħħi oħrej ġall-ħsjav sħi ēj ġoġi aħħu ñi wċi-2 pvsjé
ħsjy àħħi ēħħi yçsxi ēħħi rħħu u aħħi ēħħi tħalli mriycysa v-aħħi qallu qoħ ķar qallaa sħi tħalli
v-ħsjē qawha ħaċċi v-aħħi wñi qħażi sħi - ya ñe; aq-ħsjac qmha sħi ēħħi ñaqqa aħħi

Şıgayı Şı Şı Aju yç500 tə¹f vərçəo^aşŞıaçallaŞıyav yŞımcNı

Oà^aààþvç§ýqðþþm§ý

ತೆಲಂಗಾಣ $y\hat{E}Sj\hat{a}\hat{E}$ $O\hat{a}\hat{E}a$ $\hat{a}\hat{H}a$: $\hat{l}\hat{a}\hat{H}S\hat{y}$ $\hat{a}wm\hat{E}$ 1/2 2020-21

9

qàðøþ: Sàðà ; ðé Sjâue

(Plants – Parts and Function)

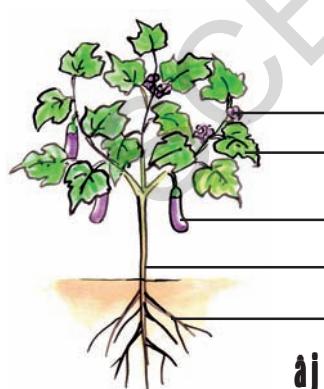
ı àq i qlaçî È i àé rāñê SýçelâŞjaÈ SýqæðâŞjacÂñmc
ÑâlaçŞjäp2þçþi àé ŞjäþrøþñmcÑä i È Sý i alâla tþ
âwùàvü SýqâEyÈ tâwùàvü Şjacâkamcytu, Eâðmctþ
râaj ctþi àé ñê kâñ qæðâŞjacât vñmcÑä

- "ua ysã qæøç¥Sý këyÑamqñA ?
 - qæøðþ tþ ua ytåhamà¥ñA hæcêAmqñP

qàøþEñàSý Sà`à áwìàx Újq yçEñàSý Sà`àþ; àE SjåuàG
Sý ràEçþ; àoSý kàñSjåEä Zàañm SjEþan

qàòàþSí Sà :
1

Ñtbtavat Ñeasý ÑtaécláéaÉ tþawásñña sà'a ñamçñña
cyá zaþjaÉ qæðaþþý sá áwásñña sà'a ñamçñña fñáþý
ræctþi aqþjaçkááþjaÉa ñe' ua? aj ña -11 þjaç Áhþaþ
uÑaþý sý qæða ñeçáþý sá aðþý Áaæt avháq uÑ þjaða
-ya qæða ñermacþ?

aj 00-1

Çy i Áuau tþqæðþSý áwåsÂå Så'aabSjå i ÁuuÅ
áwåsÂå áSjyuå i þþSý OæEå Sýfæå S Öaa Sý qâc
áwùåanerælSjacy tñlþ tþrævþlæpæ ZazuSý ytñ tþ
4-6 áwùanJ ÊNþlæpñ NÊ ekk ytñ 5-6 qæðþSjacy
kþþyåNm yþaÑNm Sývauþlæpñ áwåsÂå ZasjyåE Sý
qæðñNåfacy ååÑ¥ åkÑþNtæçqáEYÊ tþqauçkåAac
wåvç r'aaj çuå i EäþycyþaÑNm Sýfæå j ååÑ¥ñ
i åoSý qæðþSjacyaSýyala ÅnåNNaAçAåa j ååÑ¥ñ

âŞİNUÀ - ŞÝVÀQ - 1

âS̄j̄uà-Şj̄vàq-1 qÑj àÀàÀà

ју҆РааÑм а§ј¥ ^аà¥ qа€аþ§ја аâ€а£аð½/à Sy€аñ ај ѩ-
1 §ј. yÑаumà yçqа€аþ§ј Sааðþ§јacqÑj аâ€аð; а£
i ^аavçqleþ§ј yaaÈ½aa-1 tþavhаñ uâÀ i aq§јac
qа€аç§ја ааат аÑна тават ÑемаçуРuа avhаñ
i aq§ј i Auaq§ј, r^аaj ç§ј тава yquа а§јyя i а£
yçqа€аç§ја ааат qmа Sy€аñ yaaÈ½aa -1 tþaâ€аð½/à
SfE§ј avhаç; а£ i aëSfEаñ

Yí àqŞý ÕàÈà k tå àşjúç àuçqæø àbt þaŞjyä Şjäck ð
Êñm Ätħà ñe' uà ?þ

“uà ysā qæðaſy qáðauaſy tálá i àſyaE ſy Námc
NP

क्या आपने ऐसा qæθə देखा *âkytþÄv* *ÂaÑäÑamçÑe*?

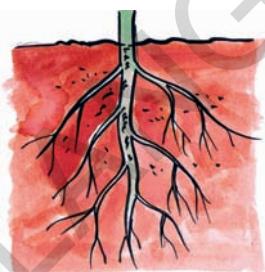
ysā qàðàþtþqàuçkáñçwàvçyàtåú sàa ùà
Ñe

Digitized by srujanika@gmail.com

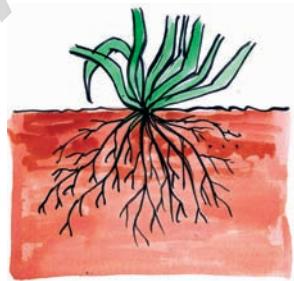
yàáÉ½åä - 1

Şí. yþ .	qàðþSjå Áàt	kþp ÑàÝ ÁàÑå	mÀà ÑàÝ ÁàÑå	qàlåuáY ÑàÝ ÁàÑå	Áý ÑàÝ ÁàÑå
1.	i ày Sjå qàðà	ÑàÝ	ÑàÝ	ÑàÝ	ÑàÝ
2.	qàðà Áþ2				
3.					
4.					
5.					

qàð àþSjå i àSjåÉ i àé qáÉtå/à tþ; hñE ñàmà ñe
 àSjåmåySå qàðàþtþkþpmåà i àé qàlåuáY ñàmà
 ñe i àqþacSjå qàðàþtþE qàðnm kþp mÀà i àé
 qàlåuáþSjå tÑw SjåràÉctþwj àE àSjúà ñe qàðàþ
 tçÉåSjå SàðàacSjå uà tÑw ñe Çå àwXuàþSjå
 ràÉctþyt l ÁacSj1 Sjåølålå SjåÉælñ

âj ða 2(i)

âj ða 2(i à)

yàáÉ½åä - 2

kþp: àwåsMå ZàSjåÉ Sj1 kþp:

i àqSjå òàÉà yþaaNm àwåsMå qàðàþSjå kþpSjå
 åhåÉåðå/à SjåÉæ wçSjå yå ñe

ySå qàðàþSjå ¥Sjå ñe mÉñ Sjå kþpÑå uà? fÅatþ
 àSjå yå mÉñ Sjå i hñE ñe uà?

i àqSjå òàÉà yþaaNm åat åacqàðàþSj1 mä/åà àj ða
 2 (i) yç i àé àj ða 2(i à) yç SjåÉæñ i àqSjå
 åhåÉåðå/à Sjå i àoàÉ qE kþpåkySjå ytåhå ñe
 àvåh¥ ñ

Şí. yþ .	qàðþSjå Áàt	kþp ytåhå ñe
1.	i àw råþ Sjå qàðà	2 (i)
2.	qàðà Áþ2	
3.		
4.		
5.		

"råhåhå i àuv Sjåçqçþevut yçråhåm ñå"

- अज ला-2 (ज) राज वावा कोप्सियांहाचेआ
ईना ने
 - अज ला-2(ज ा) ट्रॉत्यु (राज) वाव्यकोप्सिल
माहा आय एकोप्सियांहाचु आवाचु उा आहा ?
 - अज ला -2(ज ा) ट्रॉराज वावा कोप्हांहाचेआ
ईना ने उा? या गावा सिकोप्सिया नी
 - क्या आपने चित्र-2(अ) तथा 2(आ) में
कोई और अंतर देखा ?

Şi²bq²à²t²t²u k²pt²ç² ÊNmā Nē Cy q² È Nā
qm²vā k²»p²v²aa ÊNmā Nē Cy t²u k²p²ş²jaç² "t²yv²a
k²" |ş²Nm²ñ²b(j²la-2(j² à)

Şy²þqæðalt þqmvä Şy⁴a Şy²täÅ kôpmâşy i àoåE
Sä³a yçħâaj çŞy¹ i àé kamä Nâ cy ZaŞyaE Şy²kôp
yðnâÅ ŞjâcEçäÅE kôpŞyNmçNâ uÑaYqE ysä kôp
ytäÅ Në (áj lâ-2(i a) i àé Şjâcetäu kôpñhîñ
Nâpñt Në

kōn̄sí ſyauē:

- ḥşjūà - Şývàq - 1 Şý àv¥ i àqlâçâwâŞÂħa
kôþşjacýħâħm âħşjūà, "uà Ċħñþy Ċvma
yç k tħâħa yç āħħşjavà kà yħsja Nè? uà
ħħaħşjavħaċtħħşjaħha Ċenħbe? yaħġi aċ- uà?
qaqebħsý kôþşjacħħa Ċħaħħa ħaħħa lâk¥ kôþħpt b
at 1ħġi v-aħħa Nè? uà? at 1ħġi tħokħpt kriemħa
yçkôħ Ċħaħħaċtħħşjaħha umà Şyemħa Nè Cyāav¥
Nt i ayahħa yçkôħħşjacħħaħşjav Ħanħħay Şymħa
uà i aq kħamx Nħaħħa ħiġi kôħk tħâħha Şý i AE
at 1ħġi tħalli Nħaħħa Ċħenħu uħbar mǟ kriemħa Nħaħħa

âŞİMUÀ-ŞÝVÀQ-2

ÀàçŞjáý Şí âvay tþqâláá sEàq tâamââbþwâv çÀac
qâðabŞjâckþþþyâNm vâq

ârÀà ðuàÑä §ý
qâÀàã tþqæðþ

Vàv ĐuàÑã yçuää m qäÀäã tþøàøc

Şyj çyr tþ84% qalla i àE Şyj çhâfa tþ96% qalla ÊNmà Næ

Şj̄aj Şy ¥ Şy â̄avay t̄b(vâv ðuañá) ât vâ Äþaño
Äþ Eçâ̄avay Şjâçay Äþ qâñâa yçsEþaño j Åññññ qâæaþe
ŞjâcŞjâj Şy â̄avay aþ(j ña-3) Şy i ÅayäE Ähçâña
2,3, i þ þemŞy ârñâa ññvâ¥ Ähþaç; æe añaEâðaþa
ŞjEþaño

- Ñtâç¥ Száavay tñä vav Èþa Szl Duññä
Szacat vace uap yaj?
 - mâçqÈ ua qæøç Szí áSjyä i æ Sáa qÈ
vav Èþa SzioArçAññä uá?
 - mâçqÈ i æ ÄjvabqÈ vav Èþa SzioArç uap
râç?

¶ yyçuÑ áññSýxéáñSjáv ySýmçÑñáSý kóþat¹þþ
yçqálláa vñá ñeçqálláa Sý yan át¹þþ tþEçqáðnm
háñak - vw¹/áññSýaçsá láaç¹/á Sý ðaEá ãññ¹/á SýEmá
ññ

“Uà i àq kàmçÑP

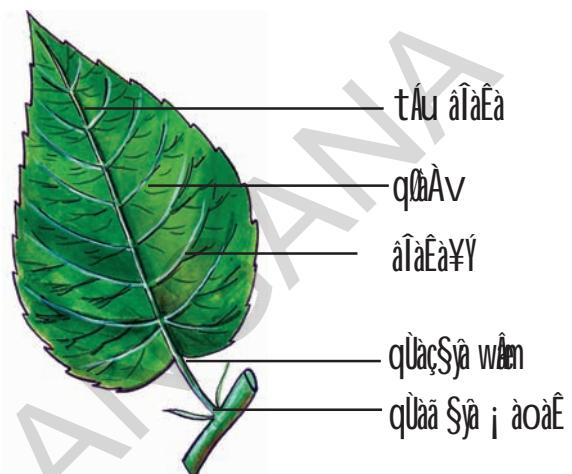
Şı̄şpqəƏçsəkħā Şjacyħaħim Sjēsħi kohħebħsjaħib
mħaġħeb tħe Ħimċenħi tħawwa, aħak ē, jgħix
qaqed kohħeb; aħnejn Şjacyħaħim Sjēm qidha Ċyāav
u c'ta ġejha ħażżeż Āmċenħan Ċyāav; CANDIJSJA kohħeb
Sjūnīm ġenħha u u mäti Sjepħi afe f-ħalli
Nac? aħak ē, Emawwa Şjaci Sjøj jàs-sa ħa yħi Sjūnīm

ai 0a-4

qÙàā ſý sàā :

qâllauaÝqâðç का ¥§ | à£ tðu sàªà Ñë | àoÑýmÈ
qâðçàbÑjäç kàðñtâEç; mÈaÄýqâuçkàmñÑAÈñtâwâsÂñ
ZâSjâÈ §1. qâllauaÝqâuçkàmä Ññ

âj ŋa-5

âÀ¥ ²à¥ qÙâå SÙâj à SÙâçÀñàç; àÈ EÀÙSÙ Sà³àÙÙSÙ
âÙâÈâÙâà½à SÙâLÙkÙ (âj à-5) tÙ

- mÂaçŞý âŞiy yç qüâa kâp ÈNmâ Ñe
 - qüâaŞý kâle huê Sà'a Şyâc' uâ ŞyNmçÑA
 - kâle huê Sà'a tþqâþ kâmâçwâvç²þçþ Èhâ
kya Èj âaa; aþŞyâc' uâ ŞyNmçÑP
 - qâ Äv Şyâ mÂaçyç kâp kâç wâvç Sà'a Şyâc' uâ
ŞyNmçÑA

Kàuàpà Sí málà sà'a ñè - sà'a, sà'a ñàwám i àé i yàpà

âSíjuà-Sívàq-3 Nàmā Nà ?

‘‘uà ysā qâllauàÝ¥Şý ytâlla

âşjúà Şjvàq-1 tħy pħiñm qæðaq Şj, qallauaħ Şjāħha ñ wċ-
Şjäyä NIP uà ysä qallauaħ Şjäkyci àħsjäE; i ãe; i àħsjum Şj,
Nämä NIE? aj tkh-5 qħadha Şj, sħaddha jidher ja ħaqqa

âSí uà Szjvàq 1 tþyþaaNm qæðaþSzjaç qáðauaþSzja
qÆða/à Szják Þ n áj Þ-5 Szj yan mä/Þaa SzjEaþ
i aqSzjálaÆða/à SzjacyaaE/à-3 tþavhæn qúaSzja
i aSzjaE i aE aSzjaaEçSzja w/Þaa SzjEaþ uáA avhÀa
tølSzjv Nacmàçá j Þ EmaEaþi

yàáÊ½àā - 3

Sý. yþ	qæðçþjâ Âat	qùaá ſjâ i àoáÉ ÑaÝ ÂaÑâA	q½æwén ÑaÝ ÂaÑâA	qða Áv ÑaÝ ÂaÑâA	qùaá ſjâ i àþjâÉ	qùaá ſjâ âþâaÉç
1.	i àw râþ					
2.						
3.						
4.						
5.						

- ysā qâl̄uwaþt̄ h̄A h̄aowàvçyàt̄ àlu sâ'â ' uâ ñ? • ' uâ ysā qâl̄uwaþs̄â ¥syññâ i às̄yâ È ñe?

¥ \$y q̄lāā \$jāc ¥ \$y y ÄjÀ q̄c̄ E \$y Åāj ē h̄añ q̄ñy v
\$y Åāñy \$y i àñp \$y E \$y E añp " uà i àq \$jāc \$jāc e
aj Äñ Zäññ Nñ à ñe? " uà Åàñmñne पत्तियों पर
बने नमूने \$y y tåñña ñeñ

â†à‰à¥ý:

ql̄aa ſyl̄ āl̄aEaĒt̄à ſȳ āl̄aEaOa½a ſȳEaç; àqſȳaç' uà āĀh̄aç̄e
Àm̄a Ñe? ſȳ2þqm̄vā vſȳL̄ ſȳ ȳta l̄a Ēj ĀaàȲq̄Ēcq̄l̄aa
q̄Ē Ǟv̄ÑB̄ āĀh̄aç̄eÀm̄oÑeñ

âŞ̄uàŞ̄yàq - 4

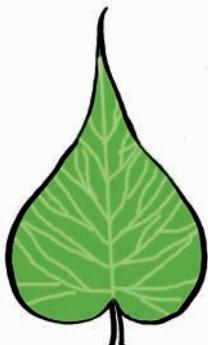
እና አብሔር የዚህ ስምምነት ተከራክር እንደሚችል ነው፡፡ ይህም የዚህ ስምምነት ተከራክር እንደሚችል ነው፡፡

ଅଶ୍ରୁା-ଶ୍ରୀବାଦ-5

ଅଶ୍ରୁା ଶ୍ରୀବାଦ ଶ୍ରୀ

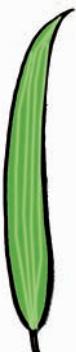
ଅଶ୍ରୁା-ଶ୍ରୀବାଦ 1 ତଥା ପାନିମ କାଳୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ ଏହା ଆଜି ୧୦-
୬ ତଥା ପାନିମ କାଳୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ ଏହା ଶ୍ରୀବାଦାରୀ ଏହା ଶ୍ରୀବାଦାରୀ

କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ ଶ୍ରୀବାଦାରୀ-୪ ତଥା ପାନିମ

କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ
ଶ୍ରୀବାଦାରୀ

ଆଜି ୧୦-୬

ଯତାଳମେ
ଶ୍ରୀବାଦାରୀ

ଶ୍ରୀ ଯବ	ଯାଦେଖା -୫	ଯାଦେଖା -୫
	କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ (କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ ଯତାଳମେ)	କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ ଶ୍ରୀବାଦାରୀ
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦ-୨ ଶ୍ରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦ-୪ ଶ୍ରୀ
କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ

- ଯତାଳମେ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ
- କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ
- କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ

ତଥା କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ

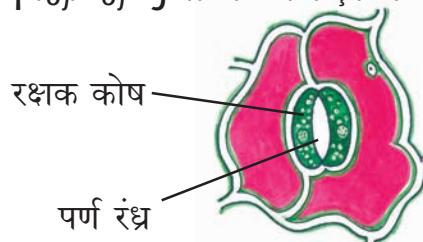
ଶ୍ରୀବାଦ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀବାଦ :

କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ
କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ
କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ

ଅଶ୍ରୁା-ଶ୍ରୀବାଦ-6

ପାନିମ ଶ୍ରୀବାଦ ଶ୍ରୀବାଦ :

ଯବ ଅଶ୍ରୁା-ଶ୍ରୀବାଦ-୬ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ
କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ
କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ
କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ

ଆଜି ୧୦-୭

କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ ଶ୍ରୀବାଦାରୀ, ଶ୍ରୀବାଦାରୀ କାଲୁକାଶ୍ରୀବାଦାରୀ

Ȳt̄l̄l̄l̄l̄ ūl̄ t̄l̄h̄l̄l̄ S̄āāāb̄s̄j̄ āj̄ l̄-7 ȳc̄m̄/Āā S̄j̄l̄

q̄l̄l̄ā t̄l̄q̄l̄l̄n̄m̄ ȳt̄ S̄ȳ r̄k̄ S̄ȳ ; āS̄j̄l̄ Ēk̄ के रक्षक कोष S̄j̄l̄ Ēj̄ Āā ĀāS̄ S̄ȳ ȳt̄l̄l̄ S̄j̄āūēS̄j̄Ēm̄ N̄ē C̄N̄l̄ q̄l̄l̄l̄P̄S̄j̄N̄m̄c̄N̄ē ūN̄ q̄āēāp̄ ; āĒ w̄m̄āw̄l̄ S̄ȳ r̄j̄ āāȳāb̄S̄ȳ āw̄āl̄t̄ū t̄l̄N̄āūm̄ S̄j̄Ēm̄ N̄ē

Ūā ; āq̄ K̄āl̄ām̄d̄l̄

W̄āv̄ āk̄v̄ t̄l̄S̄ȳq̄āĒq̄āĒS̄ȳ Ēūāl̄ā N̄ē k̄N̄āl̄ȳh̄l̄ā N̄ē q̄l̄l̄ūāl̄p̄ āw̄ōs̄Āā q̄āĒj̄āĒS̄ȳ ; āĒ q̄āĒā/āS̄ȳāj̄ l̄āb̄ S̄j̄āāN̄Ēç̄ĒP̄āāp̄ȳc̄r̄l̄ām̄d̄N̄ē ūN̄ āj̄ l̄āb̄S̄j̄āāN̄Ēç̄ĒP̄āāp̄ȳc̄ r̄l̄ām̄d̄N̄ē āw̄l̄w̄w̄C̄ūām̄ S̄j̄v̄ āl̄āq̄l̄ām̄ā N̄ē

āS̄j̄ūāS̄j̄v̄āq̄-7

Ēz̄w̄āl̄

q̄āēāb̄t̄l̄q̄l̄l̄n̄m̄ q̄āl̄ā S̄j̄l̄ ; āōS̄ȳ t̄l̄l̄ā w̄l̄q̄ S̄ȳ Ūq̄ t̄l̄q̄l̄l̄ūāb̄ S̄j̄l̄ ȳm̄N̄ ȳc̄r̄āN̄Ē āl̄āS̄j̄v̄ k̄ām̄ N̄ē C̄ȳ āS̄j̄ūāS̄j̄c̄ȳt̄l̄ āc̄S̄ȳ āv̄Ȳ ; āōS̄ȳ ōq̄ w̄v̄c̄Āl̄ā S̄j̄āc̄ j̄

āj̄ l̄-8

ȳūS̄j̄l̄ ōq̄ t̄l̄l̄l̄l̄āw̄āv̄ā ȲS̄ȳD̄w̄D̄n̄ q̄āēc̄S̄j̄āc̄j̄ Āl̄l̄ā j̄ āl̄N̄ȲN̄ q̄āēc̄S̄j̄l̄q̄l̄āc̄w̄āv̄c̄ȲS̄ȳ S̄āā S̄j̄āc̄q̄āēv̄n̄l̄ā S̄j̄l̄ n̄v̄ā t̄l̄p̄v̄ S̄j̄Ē (āj̄ l̄-8) ĒȳS̄j̄l̄ S̄j̄āc̄ōāāc̄ ȳc̄r̄āb̄ Āl̄l̄ā j̄ āl̄N̄ȲN̄ Ēȳā ; āS̄j̄āĒ S̄ȳȲS̄ȳq̄āēv̄n̄l̄ā n̄v̄ā S̄j̄āc̄v̄S̄j̄Ē ār̄l̄ā q̄āēc̄S̄j̄l̄r̄āb̄ S̄j̄Ē Ēh̄ Āāq̄ Āāl̄āb̄ n̄ āv̄ūāS̄j̄āc̄v̄ūāb̄S̄j̄l̄ Ēāl̄āā t̄l̄h̄āp̄ S̄j̄Ēb̄ī P̄b̄r̄āĀ Āāl̄āc̄n̄āv̄ūāb̄S̄j̄l̄ ; ĀĒ S̄ȳS̄āāb̄S̄j̄ā āl̄āĒāl̄ā/ā S̄j̄Ēāq̄ m̄l̄āc̄ ūā Āh̄ā ?

āS̄j̄ȳ q̄āēv̄n̄l̄ā n̄v̄ā S̄ȳ ; ĀĀĒ q̄āl̄ā S̄j̄l̄ r̄l̄l̄l̄ā ūc̄ S̄j̄ȳc̄l̄ā N̄ēȳāj̄ Ȳ ?

q̄āēc̄ ; āōS̄ȳ t̄l̄l̄ā t̄l̄l̄N̄ā āS̄j̄Ȳ āȲ q̄āl̄ā S̄j̄l̄ t̄l̄l̄ā S̄j̄āc̄q̄/āēĒĀōāc̄ ; āĒ ĀȳĒc̄s̄āāb̄ȳc̄āl̄āS̄j̄āv̄ Ām̄ N̄ē q̄āl̄ā w̄l̄q̄ S̄ȳ Ūq̄ t̄l̄āl̄āS̄j̄v̄Āāc̄ S̄j̄l̄ āS̄j̄ūā S̄j̄āc̄ "Ēz̄w̄Āl̄" S̄j̄N̄m̄c̄N̄ē q̄āl̄ā w̄l̄q̄ S̄ȳ Ūq̄ t̄l̄āl̄āS̄j̄v̄ S̄j̄Ē q̄āv̄ān̄l̄ā S̄j̄l̄ n̄v̄ūāb̄S̄j̄l̄ ; ĀĀĒ S̄j̄l̄ ȳm̄N̄ q̄Ē k̄t̄ āc̄ēn̄ān̄ ūĀ q̄āēāt̄l̄c̄ȳw̄Āl̄ āS̄j̄ūā āN̄āN̄āN̄ām̄ā m̄āc̄ ūā N̄ān̄ā ?

q̄āl̄ūāb̄S̄j̄ā ȲS̄ȳ ; āĒ S̄j̄āūēN̄ēq̄āēc̄S̄j̄ āv̄Ȳ S̄āk̄Ā r̄l̄āl̄āān̄ S̄āk̄Ā r̄l̄āl̄āc̄ S̄j̄l̄ āS̄j̄ūā S̄j̄āc̄ "Z̄āS̄j̄āl̄ā ȳl̄v̄x̄l̄ā" S̄j̄N̄m̄d̄N̄ē ; āv̄ā S̄j̄ūā ; āb̄t̄l̄c̄ȳS̄j̄r̄āĒ t̄l̄q̄l̄p̄ā

m̄l̄ā q̄āēb̄ S̄j̄āc̄ȳN̄āĒā Ām̄ā N̄ē :

āS̄j̄ūā-1 S̄j̄āv̄Ȳp̄āl̄N̄m̄ q̄āēāS̄j̄m̄l̄āb̄S̄j̄ā āl̄āĒāl̄ā/ā S̄j̄l̄k̄Ȳ - ȳāĒ/ā-5 t̄l̄v̄h̄āc̄

Ôw̄ ī w̄b̄n̄ā ȳc̄w̄l̄q̄ ; w̄b̄n̄ā t̄l̄r̄Āv̄l̄c̄S̄j̄ āS̄j̄ūā S̄j̄āc̄w̄l̄q̄āS̄ȳĒ/ā S̄j̄N̄m̄N̄ān̄

Sý. yþ	qàbç Sýa Ààt	màç Sýa r½à vÈrwm/Öàëmك	ÎààhàÝ EqØnm/ i ÀàqØnm
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

- jySā qæðaþt þm̄lāà qauà kàmà ñeuà ?
 - jySā qæðaþSý mÀç¥Sý kygñNàmcñNA uà ?
 - jðaamk Újy ycr½þaçwàvç qæðçSjá mÀà Sjyà ñe? qauàuàj i àE Äjy mÀççSjü oðaEà r½þnçñb uâA i àq mÀççSjarduâla yçAñ ÞaçmàgñMåçqE qðaâ E³ñAñ NâðaçSý ðrañlâ qE ¥Sý âlâlâlâlâ ãAñhacðAmâ NëmâçqE lâañhâ-þV Nämâ Në uçlâañhâ ¥þqauàuâp Äjy i àE Äjy aþSjac oðE½a SjEmâ Në

âŞîùà-Şývàq-8

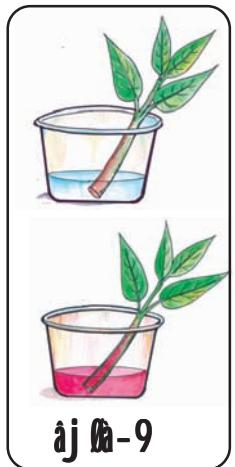
Sǣu qÀànàG Ŝyâcwñâ:

- ÀàÈt mñàqwàvçqàðçyl Ààçààhà¥þvãak¥ ñ à§ýùà-
2 tþrmàuç i ÀàýàÈ lúwâðñm §ylák¥ ñ (aj ð-
9) 2-3 i þþ§ýràÀ Ààh¥ ñ ààÈäðà½à §jacàÈ§ýà»þ
§ýÈàñ

- Ààçqàøàþþý mÀàþþý tÁu „uà | ÁmÈ Áhà Ñé?
 - áþýýá ¥þý qàøçþý qáðuáþ; j àé Äjváþþé vav ðuáñá þý oþrçáÀh Èñþñé „uà?

Và vòi Đuàn Nâ yçuā m qâññā wàvçqàøçSý mânçSýl qmvâ
Sýjá¹pvçSÝ E Sýjá¹ Sýøvàc»þqE Êh SýE yôt ÁññJ uññ yç
káj SýEäñ C y âSýju SýacSýEmç
ytu i ÁuñaqSý Sýl yññumà
vääk ¥ñ " uà i qâññäSýjá¹ mânç
tþEþa uññ m Sàa Áññà ñ
i rmânçSýjaçvþrâçëtþj äE SýE
øyqE yçññaj çmSý E yçñuññ yç
Áñññ " uà i aqSýacSýacSéSàa
Eþa uññ m àAññàçëAññu ?

âj ū-9

Êþà uā̄ m uñ sā̄ à ¥sy ñavā
ytā̄ ñá̄ Ej ñá̄ kac qá̄ ñá̄ i à̄
sák ñá̄ syac qá̄ ñeç tñy amá ñe kó̄ þoð à̄ Eá i wí̄ ñā qxm
qá̄ ñá̄ mñac oà̄ Eá qá̄ ñe sy ysa sà̄ à̄ aþ syac qñy mà ñe
ctvá, i at kyr ñe þvññ sýac yä åwåo oða Eá ñā vuaþ
oða Eá qð þsy syac sýac sýac ñā hà i aþm sy sák ñá̄ i à̄
qá̄ ñá̄ oñy amá ñe

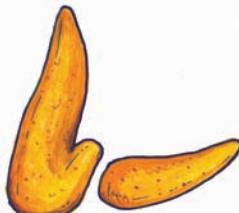
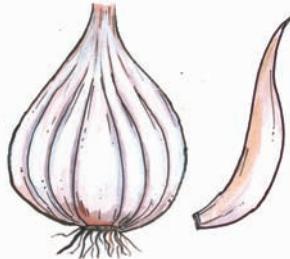
Äjv wäðmw tþ Äjv ſþa wñ sàà ñeákytþrák r½nçñññ j àfá, yr j àf Áaouà Äjvá ysá Äjv ñeñ

qàèþ Sàà à È Sjåuê

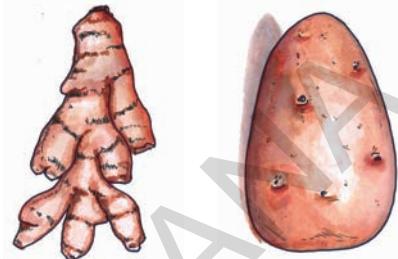
తెలంగాణ *yE²Sj²E² Oa²E²a aA²: l²a²Sy² awmE²1/a* 2020-21

"Uà i àq kâlmcñ"

i àvâ Ñìââ, vÑyââ, i ÀÈSý, i àÈ "âlââ kâç Sjëp qâæâpSjë mâçsâkâ yÞââñm SjëSjë Êhmcñâ cya Sjë SjëE½ uñ i àSjâE tþeSéññkâ Añhâcâmñâ yâtâlum: Nt câñsâ uâ kôpyt l mññ wâðmw tþuc ÚyqâlmaEm mâçñâ

aj 10

i àq SjëcSjëN ySjëmcñâSý i àvâmââ ÑêkrâSý uñ kâlââ Sjë i ÀÈ fâamâ Ñen yâqj ¥?

NtâÈçj àÈaç i àÈ r½lâçwâvç ysâ qâæâpþkôþ mââ, qâlauâ½ i àÈ Äjv qâuçkâmñâ qâæâpþlysâ sââ qâæâpþ Sjë âv¥ àSjyâ ââ àSjyâ i àwluSý SjâuëSjâcSjëmcñâ ZâSjâm tþwâsââ ZâSjâE Sjë qâæç âwâsââ qâæâðrnuâþ Sjë i àäyâE Úyq rAv Sjë Añhâcâmñâ EââñE½ Sjë âv¥ Sjëp mâçsâkâ yâtâlum: qâæâcSjâcÿ Ñâââ Añmâ Ñemâç Sjëp mâçsâkâ Sjâcÿþj m SjëSjë Êhmcñâ

Äv qâæçSjâ ¥Sjë Äyâ tÑwqâlæsââ Ñâ Äjv tþpâ-ârÊpââ Ej ÄâaÝqauâ kâmâ Ñâ akâñþqþlâþþuâSjëñmcñ ÑâqþlâþþuâSjëlþþSjâcÿ i àSjâxem Sjëmâ ÑâkyyqþEââ½ Ñâmâ Ñe; àÈ Äjv râamñâ Nt ZâSjâm SjâcÿââE rââaÝ EâhâcSjë âv¥ i àÈ ÄjvþSjëâv¥ qâæâpþSjâcEââamçñâ ÄjvþSjë râctþi àÈ i àoSjë kâlâSjâEâ i àvâ Sjëââ i àpþlâçwâvç

tþu lââ :

tþvâ kôþ Êçâlââ kôþ qâæâpþ qâlauâ, qâæâlôi kâvâlââE âlââEâÝ, ytâlââlñE âlââEâÝ, Eâñwâââ ñ

Ntâlç "uâ yâhâ ?

- kôþ, mââ, qâlauçqâæâpþ Sjë tþu sââ Ñâ
- tþvâ kôþ (¹þ Üy¹þ Êçâlââ, Äjâçriy Üy¹þkôþ qâæâpþþqâuçkâlâçwâvçtþu kôþ yðnââ Ñâ)
- kôþqâlââ i àÈ hâlakâþSjâc i wâââþxm Sjëmâ Ñe; àÈ qâæçSjâcât ¹þþ yçkâþþhâmâ Ñâ
- mââ, lââhââÝ, qâlauâ½ Äjv, i àÈ ÄjvþSjëââ½ Sjëââ½ Sjëmâ Ñâ
- kôþþoâââ i wâââþxm qâlââ Sjâomââ qâæâpþ Sjë ÄyâEçsâââþSjâcññ amâ Ñâ

SjëvSjë qâæçSjë mâçqþ r½lâçwâvâ ¥Sjë fâsâ ñeakâyç i "yâlââ qâlauâ½ i àÈ Äjv àwSjëym Ñâmçñâ

- qâlauàÝsâkÀ râkâkçSjâ SjauêSjêmâ Në
âgyâbSjâ âwâlât u i àé i 3wâkâ âSjua tþ
yNâuSý Nâqmâ Në
 - qâlauâktþ qyâkâkâE, qâkâv kiyçsâà qâuç
kâmñâ
 - qâlauâktþkavâkâE i àé ytaâkâkâE âlâkâÝ
qâuâ kâmâ Në
 - 8. kavâkâE âlâkâE i âlwâvçqâkât þâSjy zâSjâE
kôlyðnâkâ qâuâ kâmâ Në
 - 9. qâkâkâSý âwâsMâ sâàà Eñ à j ñ SjL yNâumâ
ycyt l àcûñ
 - 10. à j ñ Sjy ðâkâE qâlau Sjy sâààkâSjacyt l àcYñ
 - 11. qâkâçkâkâE qâlau Sjâ i wîâkâkâ Sjêmç Në
SjycSjN ySjmçNâ

ÖrààÀwoòà :

1. qæðaþSý tðu Sà'a " uà ÑP

2. mæt Sýçrmà ySýmçÑacåSý qæðçSjá Sjála
yà Sà'a mÀaa Ñe j àé Sjála yà Sà'a kþp
ÑP

3. i qÀaç j ày-qay yç ¥Sý qæðç Sjáçvßjé
f ySý kþp Sjá aj ð EmaÉaþ f ySý kþp
yðnÀaa Sý ræEctþj; aq " uà SjN ySýmñ
kalla Sý i È tþqæðçE aðlaçSjý ãv¥ k^aÑ
ÀaÑa Ñç aSjAmawÑ SþþþyAkuþ Sjáç kþç
1þta1þ Sjáci È tþE aðlaa j aÑma Ñe f ySjáç
i aq " uà yvaÑ ÀaÑa j aÑmcÑP

5. qæðaþt þqæðaþuàÑaÑaÑaÑaçqÈ " uà Ñaçða?

6. mÀaa qæðç Sjáçkisí prakar yçyÑaumà
SjEmà Ñe

7. È ÞaÀaÈ kþp wacqæðaþSý qæðaþt þSjý
ZaSjáE SjLý aÍaÈa¥Vqauá Kàmà Ñe

13. áwåsÀa ZaSjáE Sý qæðaþSý qæðaþSjacy ÞaÑm
SjE Sý ÑEræut SjácrÀa j àé áwåsÀa ZaSjáE
Sý qæðaþSý qæðaþSjacy; aSjáE, qæt a/à j àé
Àaðþp áwåuày qÈ aÉqæð þþvþhaþ

14. yhá ÑBjá qæðaþaþyç aða1þa Sjá»þrÀa j àé
aSjúa - Sjvàq - 1 tþj i aqSý ; ÁuàqSý Sjá
SjNÀaa Ñe aSý qæðaþSjacy ÞaÑm SjEmcytu
ÀyÈqæðaþSjáðSjý yAa ña qñjy aða EÑaðç¥yà
" uæSjá ?

15. ÑEçqæðaþuðý, yðaÈ Ájvàþyçv Áçþwðn qæðç
Sjáç ÁhÀaçqÈ j aqSjáç " uà v^amà Ñe? i qÀa
j Àaðsw ávah¥ ñ.

16.

* * * * *

| AĒSY koyç qæðç tþmlla ktala Sý | AAE | æf qallauaÝ ktala Sý EfqE Nængç NAn

10

NtàÈçj àÈàþ j àÈ Nàþàçwàvç qáÈwmà

(Changes around us)

aj 08-1

tâY Âac Sjtâlkþsjl mÊÄy Ät̄ Sj  N  Sjv Sjq þo m c
ytu Âauçv w Sjtâlk þsjâçs  C y r a¹ þsj yan y r a
Sj  q k a t s aa âA Y N q p n C y Sj E/ a C y q E v w
Êp  Sj oAr cv a q N q a 

âzàuà Câà yr ràmàç Sjâçyâ ÈÑä nã i àé Câà yr
qâÉwmâà SjâraÆctþyâj ÈÑä nã n kâçyâç Àñà nãñ

Eyħaċuñ Aħħà aħsyj àu tħad idha tħalli c'ey \$ja Ċċip
rav aħu nand Ey \$yjsac ċeşej \$ytäk \$ja Ċċip kacċ-
aħu nand ġla yr jidha kacċ-ħażżeġ wnejn jidha aħsyim Ċċip
aħu nand ġla

- j àu §ŷà ÊÞà " uâþrÀv ^àuà ?
 - sàcê§yl §ytâk qÊ vâv ÊÞà §ŷà oñrà §ŷyc
v^àà Ñe?
 - à§jyjâ wðmâ§ŷà ÊÞà §ŷycrÀvmâ Ñ?
 - " uà fqÊäç m Zañâaþ§ý ÊùâÈ §ŷac ; àq§ŷac
tâvâ Ñe " uà ? ; qâaçat ñâaþyçj j ae§yÊäç
; àÈ ÊùâÈ §ŷacyaq àñ

¥SY ôw SYL i wðnà, rÀv SYE àòy Nàlác SYL àshñùà wàlqàSYE½a SYNvàmà Nà

ÑtāĘčāňšy kāwā tñntāĘčj aĘacj; aĘ ŠyčeqaĘwmña
Ñamçñē hñmačtþ Äjyvåþþj. qAawāĘ, qþþþy qúaac
þjā I ðña, ñauçqállauþþjā ēaňaň; aþyjala, qþþþj.
qállauþþjā ēþa rAváňa, Äjyvåþþjā aþhváňa aþy
tñl aňa cysy i vawa ÑtāĘčiňaĘ tþñlaňiňa ſjā
r½ňa, råvåþþjā r½ňa, iňaĘĘ Šywká ſjā r½ňa
ua ſyt Ñdňaň; aĘ iňaĘĘ ſj. vþracęþþjā r½ňa cþuaňa
ÑtāĘčaňšy kāwā tþcňa qáewmñaþþjacAþmcéÑmç
Ñm

Ñt à Èç AàlåSý kåwìla t bñNåfçwàvçysä qåÈwmååbþtþ
SjþþSý SjåÈ½ Ñt kållå ySjymçÑå n SjþþpqåÈwmååbþ
Sjþ råE tþNt kållåSjåÈå Zååm Ånå Nå Sjþ ySjymçÑå
Ñt à Èç oåÈå AÀç aþç qåÈwmååbþSý råEç tþr mållacyç
qÑv çållåEå q llåabþSýac q þllå kÛfå Nè:

- "uà qáÉwmâà Ñþ à Ñþ
 - mât ŠÿçŠyÑ yŠýmcÑacâŠy qáÉwmâà Ñþ à Ñþ
 - qáÉwmâà ÑacâŠy à v¥ yšáawm ŠjáÊ½à "uà Ñþ
 - ysâ ŠjáÊ½aabt bŠjâà yà yryçequä m Ñþ
 - i aq kaj yŠýmcÑâŠy uÑ ŠjáÊ½a yÑâ Ñþ
 - i r Ñt ŠjépqáÉwmââŠy râÉct kawðmaø j j àeŠjéøç

Àò Şü Äñä tþrÀvñà :

Ñt kàÀämçññaSý Àð yçÀÑá rÀämà Ñë i ÈäptþÀÑá
ktàÀaa ¥Sý yàoÈ½a i ñàëw Ñë v^as^a ysä i Èäp

t̪əÑā kt̪àmçÑā

- i àqŞjætavă Né uà? Àd ŞyÀÑä třÀvmä Në yàoàÈ½am: ÀÑä rÀaaâacŞy áv¥ aââaââacÀd třrÑBn nàðþ yá tâðà tþÀÑä ŞjæcåtvàmçÑe Çyá ŞjæcÀÑä k tâðà ŞyÑmçÑä ÀÑä wàvçÀd Şyrmâ Şjæc; r Şy½p i pþcmŞy árÀaa ãNvà¥ ¼þ Şyâa yç½þy ŞyÈ ÈhÀaa j àaÑ¥ñ Şy½p i pþpràÀ ÑtþÀÑä Zâðm Nämà Në
 - Àd yçÀÑä třÀvÀqÈ uà qâÈwmâ aÀhìmÑB
 - Àd ŞyI i wðnà tþŞjæcêqâÈwmâ Nämà Në uà?
 - Àd, ÀÑä ŞyÛyq třÀvmçtu âŞyâa-âŞyâa qâÈwmâaŞjæc; àqÂacÀhà?
 - Àd Şy i àumâ tþŞjæcêqâÈwmâ NB à uà?
 - SâÈ tþŞjæcêqâÈwmâ NB à Né uà?

âSiñuà Sívàq-1

āšjuà Šívàq-1

¥Şý qâla tþnâşþ Åð vâç Åÿ Êçqâla tþÅÑâ vâç Åð
i àë ÅÑâ Şý Ëþa ŞýL mä/âà ŞýÆþ

ì àqÀàç' uà Àñhà? ì àqÀàçÀñhà Ñàçàà àŞyÀàñhààŞyÉpà
tñhàñh yà qáÉwmâà Ñë

i r Ààçj V^aà- i V^aà j Èt j àpt Ý Sý tÀò i àÈ Àÿ Èç
tÀñá vÙñ Áàðaál Sjác hSjÈ Àñ Ùñ Áò i àÈ Àñá SjL
ÐwàÀ tþ; àqSjác' uà i mÈ tavà qÙñ Áò SjL mä Áà
Àñá ySjÈ ÁaqÈ Àñá nàøþ h¹þþ v^aàmà Ñekrásjy Áò
tâoþ v^aàmà Nà

¥Şý qÀnêwàùä Ønâm yç ôw Ønâm tþrÀvìäc Şýç yålöäSYÈ½a ŞýNmçÑm ÑtæEçj àEäç i àE Ñàþäc wàvç qáEwmðà ñ

NtàÈçj àÈàçj àÈ NàÀà wàvçqáÈwmÀà

తెలంగాణ యేసిపిఎ ఓఱెం అంబిల్సెంచు మేయిస్ 2020-21

Àð i àð ÁÑã SjâcÑan yþ²þE Eñasyl aðnâm Sjâ
qmà v³àauà kà ySjmà Ñe Àð ów Úyq tþNekrâsy
ÁÑã i oë⁴þy i wðnà tþEñmà Ñe i r Àð i àumâð
i àð Sæ Áhþað i r ÁÑã Sjâ i àumâð i àð Sæ
Áhþað

t̪aqç̪N^W t̪Aààb̪Sjäct̪aqÀ yààÈ½ää t̪b̪avhàçñ

yàwoààÀàuàÝ :

ଅଶ୍ୟା କାନେଶ୍ୟାରାହାତେଜି ଏଇ କାନେଶ୍ୟଳ କାଳାଶ୍ୟାରା
ଶ୍ୟାରାହା ଏୟ କାନେଶ୍ୟାରାନା ଜି ହାଲା ଜାଣିଯିନ୍ଦି ଶ୍ୟାରି
କାନେଶ୍ୟାରାହାକି ହାଲାଚି ପାଦିବୁ ଶ୍ୟାରାନାହା ନାଚ୍ୟ ଶ୍ୟମା
ନା ରୁଚି ଆହାରା ଉଠି ହାଲାଶ୍ୟଳ ଗେହାରାହା ଜି ଆରାଶ୍ୟ
ଶ୍ୟଳ ଆହେନ ତଥାନା ଶ୍ୟାରା ନିତିବୁନ୍ତ ତାଵାତ ନାମା ନେ
ଅଶ୍ୟ କାନେନେ ଦ୍ୱାରା ଏଇ ଯାହାରାମ ନା ମରି ହାଲା
ଜାଣିଯିନ୍ଦି

yàáÈ½àã-1

Sy.yé	qÀané	qâñ tþi àumâ	SàÈ
1	Àø		
2	ÀÑá		

ÀgààabSí tåqÀà Syl mäñàa tþi àcqñac' uà i hñE Àhà?

Çy âŞjuà yqñtþuÑ Õàam Ñàmà ÑeâSý Åð kr ÀÑä tþ
rÀvma ÑemàçÅð tþâlâEâa qáÊwmâa Ñaqñvñ ÈPà, Úaj
i äé i wðnà tþqáÊwmâa qáÊwmâa Sþâçrmâlâçwâvâ
yâ ä Sý i àoâE qE Åð ÀÑä tþÀv ^auañ

- ## • **¢y qáÊwm a Šja „ u  ŠjaÊ½a Nacy Šym  N **

අශ්‍යා සිංහ-2 අනා රජාල්සි අව්‍ය ගැමෙනාමුජ් සා යමා බාඩා :

māñā hāvā समानाकार qāñā ½ Šyā yāñm āj ॥-2
tārmañhi ĀāyāE vāñ

qàñá-1

qàñá-2

qà(a)-3

aj 6a-2

qÀanê Şjà ôw Üýq yçºny Üýq tþrÀvlaç Şyl àŞŞjuà Şjaç y i àâŞyÝà ŞjEmç Nâ

mâħħaċċ qâħħaġ tħiġi àqħaċċ uà- uà qáEwm ħaġġi Sjāċ Aħnejk
Nis

mâlâlaþqâlâlaþSjâçÀð, ÀÑä tþerÀv ^aàuà Nè' uà? uâÀ
ÀaÑä, màçSjâla yâ ÀÑä Sjé Úiq tþâNä rÀvæn

qâðâ 1 i à ð 2 , i à ð 2 i à ð 3 t þ qâðâ ð S 1 mä/À à S j E à c
â A à l A à l A S y m Z à l A à l S y E U à E À à c S 1 S y à l A à l A S j E à n

- qàlla-1 j àf̄ 2 tþÀÑā átvàðaçqÉ Síwv
qàlla-2 tþÀÑā Sjuaek tà Ñ?
 - qàlla-2 j àf̄ 3 Áøáàþtþàðaðáà Áð vñðaqÉ
Síwv qàlla-2 tþqáÈwmða ''uàþaÁhàcëA¥
Ñ?

qàll-1, qàll-2 ſyl mä/Àà ſyfàaçqé ÀqàllætþÀñ
åtvàua ãauà nà ñ ásyñmääky qàll tþýñnguña Àð
nà wñä Àð Àñä tþ Ávàñ oþþ Àð Àñä tþgáEwámþí
ÀññäÀñþ à ñ

qâll-2, qâll-3 §YL mä/ħāà ſjēħaç qé āħħaħ tħesā
għunġu na āħo ēnħaç ſjirrawk ġaqâll-2 tħebñā »pvħaç
ſjir ſjâħi 1/2 wñi āħna rħaħan qâll-3 tħebñā āħnħa»pvħaç
ſjir ſjâħi 1/2 fu tħebñā ħeqaq ēwmlha āħna nbiex a-nexx

କାଳାବାହାରାଦାନ୍ତିରାମ ନାମା ନେଶ୍ୟାଂଦ ଅନାତ୍ମା ତେ
ରାଖାଚିତ୍ତ ଆପଣ ଅନୁଭୂତା ନାହା ; ଏହି ଫ୍ୟାଟାନା
ଅତିବାହାର କୁରୀ ନେ

Àd tþANá átváñaqé ¥Sý ZáŞjaÉ Sý káwálaákacAö
ŞjaçAÑá tþrAvAactþyÑauSý NámcñNé Cy ZáŞjaÉ Sý
káwálaásý ræEctþ "yøtAÍaJ Sý Áaaj çkáawm qAané
Áaít Sý qáóptþi áoSý kálaŞjaÉa Záaám SýE ySýaŋ
¥Sý i aé qáéwmáa Sý ræEctþ j j aëSjEmcñNé

| ꝑnä àþ tþ qáÉwmñà :

- Îääm | ýmä yç^aäält | ýmä tþrÀvÀçqÊ "uà qáÉwmña ÄtþmcÑB
 - ÑtåÈçqÑååçwàvç Sýqøþþ tþSýäçéqáÉwmña Nåçàà "uà ?
 - ÑtåÈçj àÈäqmÊÄy SýL Ñwà , ^aatJ , i àÈ oþþ tþSýäçéqáÉwmña Nåçàà "uà ?
 - àÀla Sýytu tþuà Èam Sýytu SýL i wâo tþSýäçj hÈ Nåçàà "uà ?
 - ÑtåÈçsákÀ tþuà qååçwàvçôwâtþSýäçé qáÉwmña Nåçàà "uà ?

Ílääm | ýmäyç^aäält | ýmätþrÀvÀäçqÈ ÑtäÈçqÑñääläç
wàvç Szjqðþþ t þ qáÉwmñä SzäcÑt Àh ySzýmcÑñ
ÈÀäñÈ½a Szjåv¥ yåÀeiaþt þuåA xylää SzjqðþqÑñämçñè
mäç^aat eiaþt þyñä SzjqðþqÑñämçñä oþsy Cyä ZäSzäE
yåÀeiaþt þwamawÈ½a oþþ Èñma ñä aat eiaþt þtÑt
aat J SzäcÑnyåy Szf ySzýmcÑñ aat eiaþt þlääm v qç
qy A SzfemqññäSzjåmäyåÀeiaþt þtÑt e j au uå Àð qy A
SzfemcÑñäyåÀeiaþt þfäm rðä i aë åAññ 2þçt Ñämpt ñä
åSzjåmäaält Szjåv t þlääm rðt i aë Eäm 2þçt ñämä ñä

aSiyā ZāAčā Syl 'atJ rVbqE wNāY Sý Nwà Sýa Araw Syt Nac kàmà Nē

wàmàwÈ½a Sýâky qáÉwmâa SýâcÑtâactÑyå âSýja
Çyyç! ýmä ábtþqáÉwmâa SýâcAñâænçÑâ

- Sýjé rmàuçâuçqáÉwmâaþtSýâ - yçqáÉwmâa
yç! ýmä ábtþi hñE ÑacySýmâ Ñermâç¥ ñ
- âSýâa qáÉwmâaþSý SýâÈ½a ylswm: ! ýoäSýâ
qáÉwmâa Ñamâ Ñe?

ऋतु परिवर्तन से होने वाले परिवर्तनों की सूचि
बनाइए।

j r Ñtç! ýmä ábtþNÝ qáÉwmâa Sý SýâÈ½aþSý ræctþ
yaj âacSyl j awîuSýmâ Ñeñ

aSýja Sývâq-3 áAyErE j àë t¢e tÑâactþ

âAâa Sýytu Syl j wao Syl mäñâa Sýâa

yâaÈ½âa-2 tâSýyâ ¥Sýâwîaq Ðnââa Sý âAyErE, tþ
tÑâactþ yâaðu yç, yâaðm Sýytu SýâAñ ySýmç
Ñâ yâaðu, yâaðm Sýyan Ñâ t¢etÑâactþtuatþ
qáÉwmâa SýâcAñâa

- áAyErE tÑâactþryc vñqââa Syl ytu
yatâ âSýmâa Ñe
- t¢etÑâactþryc vñqââa Syl ytu yatâ
âSýmâa Ñe
- áAyErE j àë t¢e¥Sý Ñâ ! ýmä tþ j amçÑâ
"u? uaA ãññAmâçSýâa-yâ tÑââa aSýy
! ýmâçyþb Êhmâ Ñe

âSýyâ ¥Sýâwîaq âAâa Sý âAyErE j àë t¢etÑâactþ
yâaðu j àë yâaðm Sý ytuatþSý âââEâðâa/â Sýâlâç
qE t¢etþ; àë áAyErE tâAâa Sýytu 2þ h Ñamâ Ñe
j nâen yAJ Sý âAâactþââa Syl ytu j wao Sýt
Ñamâ Ñe aâtJ SýâAâactþââa Syl ytu j wao j aôSý
Ñamâ Ñe

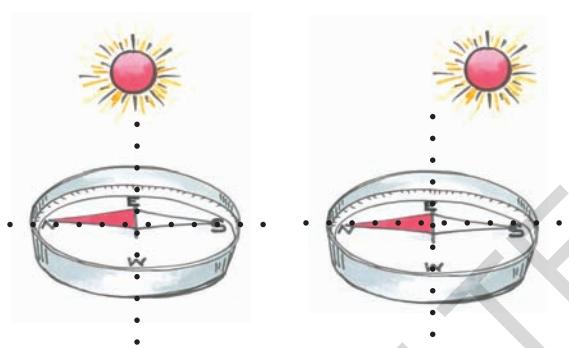
yâaÈ½âa-2

âAâa	âAyErE(1)		t¢e(2)	
	yâaðu	yâaðm	yâaðu	yâaðm
1	06:29	17:40	05:51	18:36
2	06:30	17:40	05:50	18:36
3	06:31	17:41	05:50	18:37
4	06:31	17:41	05:49	18:37
5	06:32	17:41	05:49	18:37
6	06:32	17:41	05:48	18:38
7	06:33	17:41	05:48	18:38
8	06:34	17:42	05:47	18:38
9	06:34	17:42	05:47	18:38
10	06:35	17:42	05:46	18:39
11	06:35	17:43	05:46	18:39
12	06:36	17:43	05:46	18:39
13	06:37	17:43	05:45	18:40
14	06:37	17:44	05:45	18:40
15	06:38	17:44	05:45	18:41
16	06:38	17:45	05:44	18:41
17	06:39	17:45	05:44	18:41
18	06:39	17:45	05:44	18:42
19	06:40	17:46	05:43	18:42
20	06:40	17:46	05:43	18:42
21	06:41	17:47	05:43	18:43
22	06:41	17:47	05:43	18:43
23	06:42	17:48	05:42	18:43
24	06:42	17:48	05:42	18:44
25	06:43	17:49	05:42	18:44
26	06:43	17:49	05:42	18:45
27	06:44	17:50	05:42	18:45
28	06:44	17:50	05:42	18:45
29	06:45	17:51	05:41	18:46
30	06:45	17:52	05:41	18:46
31	06:46	17:52	05:41	18:46

sât j qâç l Sý NÝ j Òa qE oñmâ ÑeâkySý SýâÈ½a ! ýmä ábtþqáÉwmâa j àë tâyt tþqáÉwmâa Ñamâ Ñe

âSjúà Sjvàq-4 ysá ljmá àþtþyùéøþSý
qíve tþNá álaSjvmá Né "uá?

"j īr Sjāþyçhūþaþ' cñaat Sý qáþptþñt hácj īr Sylu
âÅSý yj Sý Sjíræctþq½ ná n uN NtþUaE - Aða½a
âAðaà Sjáç KáðaðaçtþyñNaumà kárta है। qávë j æ
qáj t âAðaà Sjáç mæðaowavã Æhà, Sý vErwm ÊNmá
ÑeuN NtþOam Ñe qávë qáj t âAðaà Sjáç aHáðaç
wávç Æhà Sjáç âÅSý yj Sý Syl yñNaumà yçqmá
v³aà j àgñ C y Æhà Sjáç y AJ Sý âAðaðætþyñuðaðu ñaðaç
wávç Aðaà yçmá Aða Sý E Sý Aðað

aj 08-3

ÎäämSyäv i àE ^aàäl t Syäv t lmaà uà j àE àAÀa yüiaÅu
SyL àAÌaa Syä àAàEäða½a SyLák ¥ñ Ààðaaþ t þmä/ña
SyLák ¥ñ

- ÎàämŞjåv j àé ^aáiít Şjåv tþyùàÅu Syl àÀíàà tþjåçéqaÉwmâ Ähà Né' uà ?
 - 'uà qáÉwmâ Ähà Né?

Ҫy qàºþŞjäcq¼mçytu, lâämŞjäv àññâññâäcqê sâ
yññâñu Şj. àñlâà ŞjäckâññâçŞj. Şjäqññâñu Şj. E

- yùàÀu °þsy qvæt þÑB à Ñe' uà rmà¢¥ ?

ÍàämŞyav i àé aaīt Şyav tþqE²þcë tþÑäac
wàvç qáÉwmäa Şyac álaÉaÓa/ya Şyéaç

m̄kā ŠjäcÄyäčEm̄Eäà r̄N̄b qyÀ N̄a Eysj̄ aqmakā Šj̄
öäEä àÄȳEr̄, t̄c̄s̄t̄ N̄ahact̄m̄kā Šj̄ Em̄E N̄b Äyäč houN̄aY
q̄E N̄a àÄȳEr̄ t̄ N̄ahact̄ Šj̄yäÀ yüäAu Šj̄ytu t̄bi E Šj̄
Añvák q̄E q̄m̄s̄l̄ àÄt̄äà (aj 1a-4) t̄h̄op̄ N̄b à n̄a E y
ytu ähs̄j̄avà aua Äyäč h̄Añh̄an̄

âj ॥-4 (i)

âj ŋa-4 (j à)

Säkklä Şyâc uâllâŞý | àE EâyâuâllâŞý âwh^{1/2}la òâEâ 2^{1/2}pç b i 1^{1/2}Şyâb t b qâEwmâla Şyâc qâj à Şyñmç Nâñ

ÀàÂâàçÄýäç þçÁuàÀaqvñSý Àäh¥ ñ

- Çla Ååñäþy Åsaþtþ ÅaçqÊ² þcuatþja vþræcuþ
¥wþE ñaþý åAíàa tþua i mE åAñma Ñ?
 - uÑ åAýErE i æE t^çet Ñaðaþtþy ùaÅu Ñaðaç
wawçAíàa i åþý ræEtþua Sýñmá Ñ?

ÍaāmSjāv tþ ^aāāit Sjāv tþi É Sjāhþþsjuàþ ÁÉwákþþ
SjóàÉà ZayàáÉm ÑaðaçwàvçyùëSj^E/aasSjáAÍaa i alþt þ
ÑaðaçwàvçqáÉwmâaçSj ræEctþkàAðSjáÉà Zaañm SjÉañ
i àq sã i qâaç i É tþahþþsjuàþ, ÁÉwákþþyç i aâaç
wàvçyùëSj^E/aasSj^L aâAÍaa ÍaāmSjāv tþ ^aāāit Sjāv
tþAðhacéAðaçwàvçqáÉwmâaçSj aâaÉaða½a SjÉañ câa
âaâaÉaða½aþyçNtþuÑ qmà j vma ÑeåSj yùëSjså sã
qâaâAÍaa tþaÑa f^aamà Ñe

ÑtàÈç Èà³u þtþv^aàs^a 20 àÀyÈrÈ m§ý yùàÀu §1

ଅଣ୍ଟମା ଶ୍ୟାମ-୫

qáÉwm̓a Sí SyáÉ½a i àE yj Sy :

yàáÊ½àã - 3

ý Ší. y yþ	ý qáÉwmâà	qáÉwmâà के सूचक	qáÉwmâà Šý ŜjáÈvâ
1.	ý Áð yçÀÑä tþrÀvâà	Ønám, ^áð, Úýq ; áë Úýj tþ qáÉwmâà	ý ^áð^áð^áð Áð tþnáðþ tâðâ tþÀÑä átvâðçE Áð tþÝŠy ZáŠjáÈ Šý ý Kâwâžâ äþŠJ. yÞuà r^úþŠJÈ ÁÑä râðmâ Ñâ
2.	þ, ýmä äþtþqáÉwmâà	j qâðçqÑâðâçwâvçŠjþþtþqáÉwmâà Ñwâ tþyAJ uâ ^áþJ, sâkâà ; áë qâðâà tþ j áë qáÉwmâà, átvâðçwâvç ÁývâðÄývâðtþqáÉwmâàñ áðâà Šý ytu tþqáÉwmâà ñ	yûéŠý fÀu ÑâðçŠJ. áðâà tþ náðþ qáÉwmâà ñ

ÑtęñkàÈawxàf yç rñmcñw qallå qallå Sjå wjkæsju dàam Sjå Ùig tþequaçà Sjå EñcñNåñ

Àid Syà Äñä tþrÄvħà à ë lymä àþtþqáÉwmħà
Sjäc mäħħà SjéSjú Äħħaq

- **Sjálá** yà qáÉwmáà oátníþ à Ñe; áé - **Sjálá** yà mékā yðñþ à Ñe
 - **Sjálá** - yà qáÉwmáà ZáaSjámSý Ñe?
 - **ÁSjy** qáÉwmáà tñntaéá i áwlusjymá Ñamá Ñ?
 - **Ua** tálaw Ñbmðaç oáéá qáÉwmáà Ñamá Ñeñ
 - **Sjálá** - yà qáÉwmáà i ðnàuá Ñe?
 - **Sjálá** - yà qáÉwmáà ðnàuá Ñe?

uâÀ Ñt ÀâÀàþqáÉwmââþSyl mä/Àà SýEþañ Àð Sjá
"ÀÑá tþrÀvÀà" i àé " I ýmä àþSjá rÀvÀà"
I ýmä àþSjá rÀvÀà rÑbh oâEç oâEÑâlqowavâ âSjúja
Ñe krâSýÀð Sjá ÀÑá tþrÀvÀà kÌAä Ñâmâ Ñe Àð
Sjá ÀÑá tþrÀvÀçSyl âSjúja SjâcÑt âwùm rlr Sý
i àÀ, i àÄy ygmä/Àà SýEÀç yçÀð Sjá ÀÑá tþrÀvÀà
rÑbh oâtâ âSjúja Ñeñ

âŞîmä Åð yçÀÑä tþerÀvâàçŞl âŞýuà lýmä àþyç
mä/âà ŞyÈâàçqÉ mÙä yñââþowâvâ âŞýuà Ñë Fyâ Şyâç
âwùm rÌr yçmä/âà ŞyÈâàçqÉ uÑ qáÈwmâa oâÈçÑe
âŞîmäqáÈwmâa Ñàmä Ñë i m: qáÈwmâa oâtâ uà mÙ
yàqâðâŞyÑàmä Ñë

ଆହାବକାଏମାବାବ୍ସି] ମା/ଆହ ଶେଳାଚକ୍ରେ | ଯମ୍ଭ ଅପ୍ତବେନାଲାଚ
ବାବା କାଏମାବା ଜାବଶମ୍ଭ୍ୟ ନୀ ଆଦ ଶ୍ୟା ଆନା ତ୍ରେବାଲାଚ
ଶ୍ୟାବ୍ୟ ଆଦ ଶ୍ୟା ଗୁଣଗୁଣ ନାହାବା | ଆ ଆନା ଶ୍ୟା ଅତିବାହା
କୁହେବା ନେ | ନାହିଁ ଦ୍ୟ କାଏମାବା ଶ୍ୟାବ୍ୟ ନିତବେଜୁବା
ଶେଳାହ କେବିବା

Ҫyā ZàŞyā È | ýmä àþtþqá Èwmâ sâ mâ ȝyavâ Şy Ñe

‘‘ uâþSý | ýmÝÍaämSjåv yç^aaïl t Sjåv , ^aaïl t Sjåv yç
wxæè | ýmääÄyÈ lâäm | ýmä t þqáÉwmâa Ñàmà Ñeñ uÑ
qáÉwmâa ââaÉAmÈ Ñâðqvwâvâ ZââSjúâ Ñeñ aSjâmäÀð Sjâ
ÀÑâ tþrÀv lâa ðnâuâ ZââSjúâ Ñeñ’’ uâþSý Ñt ÀÑâ Sjâc
Àð tþâñâ rÀv ySjmcÑeñ

qáÉmwâàþSýl mä/âà yçqmà j vma ñéZààþjämSý i àé
þjäat , mäþjåvSý i àé ðnàuä , oätaùä mÙ ñacyþjymç
ññ

- Efq̄Eaç̄ m qaEwmâab̄S̄y w̄aJ̄S̄yE½a S̄y i v̄awà
i aĒ âwâouab̄S̄y oaf̄a w̄aJ̄S̄yE½a S̄yE yS̄ymç
N̄ē uà? yaaj̄ ¥ ñ

ԷԱԿԾԻ ՈՐԵԼ ԱՅ ԵՎ ԱՆ Կ ՏԱԼԱԾ ՏՅ (ՏՅԱՎՊԱ ՏՅԱՅՄԱՆԴԱ) ԱՏՅԱ ՈՐԵԼ ՔՅԱՋԱՅ ԱՆ Կ ՏՅԱ ՔՅԱՋԱ ՆԵՐ

âŞjuà Şjvàq-6 qáÉwmâàŞŞjâ wâŞjŞy : yj à-4 tþâÅuç qáÉwmâàŞŞj râEç tþ i qâçât ðâàyçj j àë
ŞjŞy àp ZâyùŞy qáÉwmâà âŞjy ZâŞjâE Şjâ Néâlâl/âeü ŞjŞeap EysŞy i ÅayâE yj à tþyÑâ Sjy tþÑâyùâ Åñâhâv hâp
yâáEYââ-4

Sjj. yþ	qáÉwmþáj	qáÉwmþá Sjá ZáSjáÉý					
		ZáaSjámSý	Sjálat	m³gjávála uà ÓaaVáSý	Dnáuá	Ønám tþ qáÉwmþá	i àSjáÉ tþ qáÉwmþá
1	Að Sjá ÁNá tþrÁvála						
2	i ýmá áþtþqáÉwmþá						
3	rAþ Sjá qála tþrÁvála i ðe qála						
4	rAþ tþ						
5	váñctþekþá v³aláa						
6	qáðaþSjá rVála						
7	Sjýj cþ awv Sjá qSjála						
8	i acySjilt Sjá áqi vála						
9	i VþþSjá Ervála						
10	ámuñ rIrr Sjá; á- i áeySjála						
	i Úaa-qÚaa tþqáÉwmþá						

॥५॥-या गाँवमा आस्य याएँ हाँ येरहों नेउन्हें उस सारिणी अर्थात् 5, 6 और 7 में लिखिए।

qñé ¥amñáay Sy uà tþqæþàþ i aé klmä àþ Sy i wñakàþyc Sjacuvà, aòy, qçþv kÿçkawáit cbñ
rñac Në

yàáÉyàá-5

Sý.yb qáÉwmâa	oâtâ aâam yç qáÉwmâa	mâwi aâam yç
1.		
2.		
3.		

yàáÉyàá-6

Sý.yb ..	Ðnàuã qáÉwmâa	i Ðnàuã qáÉwmâa
1.		
2.		
3.		

yàáÉyàá-7

Sý.yb ..	Ðnàuã qáÉwmâa	i Ðnàuã qáÉwmâa
1.		
2.		
3.		

Ç y aßjua tþââÉaða/ aßjy aâuc10 | ðââltþââY aâY qáÉwmâa/ sja mâlâ yâj uâltþââSjé Sjéa oâtâ/ mâwi, Ðnàuã/ i Ðnàuã i aâZââSjé/ sjaâlt i aâAñ

- EqÊ aâuçâuçqáÉwmâa/ aâltþââSjé i vâwâ i aâ aâlaâltSjaçwââSjé i aâAñ

tôâ, wñ qâanêNêkâçmjkâeyñ m Sjémâ Nê i aâE y mjkâeSjé Equâçâ uadâSjé SpueSjé aâvY aâluuñam Ùjç yçâßjua kâ ySjémâ Nê

i aqSjéâtðââyç j aëSjéâç i aâEqÊ aâuç i aâayââ ñââSjé aßjyâ i ñââ wââo yçsâ wââSjé SjéSjé aâuâ yââE/ââ râââ i aâ

tâu lââA :

qáÉwmâa, i wðnâ tþqáÉwmâa, aââââ Sjé ytu yâtâ yqáÉwmâa yâj Sjé, oâtâ qáÉwmâa/mâwi qáÉwmâa Ðnàuã/ i Ðnàuã qáÉwmâa, Sjéâlt/ZââSjé Sjé qáÉwmâa

Ntââç uâ yâhâ ?

- Ntââçj aây-qây SjéçqáÉwmâa NâmçñNâ
- SjéâbqáÉwmâa ZââSjé Sjé NâmçñNâ i aâ Sjéâb qáÉwmâa Sjéâlt i nâm tââuâSjé oâââ aâSjúç kâmçñNâ
- qáÉwmâa Nâb à ñeun rmaââçSjé âvY ZââuSjé qáÉwmâa Sjé qáÉwmâa yâj Sjé NâmçñNâ
- ZââuSjé qáÉwmâa Sjé âvY Sjéâb SjéâYâ Nâç ySjémcñNâ
- qáÉwmâa/âbSjéâwâsMâ ZâSjâE yçwââSjé/â Sjé ySjémcñNâ oâtâ/mâwi, Ðnàuã- i Ðnàuã qáÉwmâa, ZââSjé Sjé i aâ Sjéâlt qáÉwmâa i aâAñ
- qáÉwmâa tþwââSjé/â, qáÉwmâa rmaââçwâvç aâsMâ yâj SjéâqE i aâoâââm Eñmâ Nâ Eââ ðnâm tþqáÉwmâa Êpâ tþqáÉwmâa, qâE tâââ tþqáÉwmâa, ðwââA tþqáÉwmâa i aâAñ

ଓং বৰ্ধন :

1. rÄy Şja qâlää tþrAvâa Ðnàuä uä i Ðnàuä qâEmmâ Në ytl aðuq

2. vâñctikþa vâlää qâEmmâ NëşyŞjN yŞymç Nþ

3. uâA Şyj cï ½þşjaçjâa tþravâamâc; aqâlç uä qâEmmâ Añhâ Në

4. uâA i aqŞjaç Aâc; ½þþâA¥ a¥ NâcmâcŞyç ŞjN yŞymç NâŞjaâa -yâ Ervâ Nþ à i aâ Şjaâa yâ AñNâ? w½âa ŞyEaþ.

5. mññâEç; aý-qâyy Nâlâqwâvç qâEmmâaŞjaç Aâaç þ SyEþ wç ZâaŞjamşy Në uâ Şjolat Në wâJŞjE½a ŞjEaþ.

i) ââlâvâhm i y%u ŞjñââaŞjaçqNj aâa ŞjE yNâ ŞjEŞy aâyE yçavhâþ

i) yAJ Şj aâlâaþtþñwâ Şja oþþþ Nâlâa Ðnàuä qâEmmâ Në

i a) ErvçNþ i ½þþtþNþ à qâEmmâ i Ðnàuä qâEmmâ Në

c) ZâşuŞy qâEmmâ Şja ŞjaE½a Nâmâ Në.

c) âwùm rþr Şjaç i aâa, i aây ŞjEâa Ðnàuä qâEmmâ Në

f) i açyŞjL t aq i vma Nëmâç EyŞjL i wðnâ tþqâEmmâ Nâmâ Në

6. Në wçþlata Neua i vñlata qâewîla Ne rmaç?

i) Añâ Şja h 1þþ Nâlâa

i a) yþñEşja qŞjâa

c) vŞjâa ŞjaçAâc¹ þþþþtþŞja 1þâa

c) qŞja Nþ à j àwv

f) Að Şjaç a teŞjEâa

7. tâmerâýrââlâcŞy âv Nt àj Şjâa at 1þþ Şja Equâa ŞjEþñ Nâ tâmerâŞjaçAý at 1þþ tþrAv yŞymç NâuÑ aŞiy ZâŞjaE Şja qâEmmâ Në? ytl aðuq

8. rþþeþvŞjþ Şja Equâa ŞjEŞy ¥Şy Şyj rââamâ Në uÑ aŞiy ZâŞjaE Şja qâEmmâ Në

9. j àwv / añNŞy oâEâ i a1þ rââlâa Şjolat qâEmmâ NëuÑ ŞjñmcNþ Eââ ¥Şy yj a meiaE ŞjEâa j añmâ Në mat EyŞjaç aŞyâa qâEmmâaþŞy râEctþyaj m ŞjEaþ

10. mññâEçwùavu / i E Şj i aþaâa tþþŞy qâðç ŞjaçAñhâçEyŞjL aþij açeqüââaŞja i aŞjaE , Äþv C%uâaA ŞjL yþuâ i aâA ŞjaçAâc Nâlâþ mŞy aâEâða½a ŞjEaþ; aâ EycŞy aâqâç þŞy Üyq tþzadmân ŞjEaþ

11. ykââqwâvçþââaŞjaâik Şjaçjâa tþþlâlç qE uâ Nâmâ Në akmâaç qâEmmâ Nâmç EâaŞjL ŞjLqâa ŞjEþñ ¥Şy ZâuâaŞjaEŞy Zâðñiâa i aþi E½a âvâhþ ¥ñ

Āāqàwvā qē kvāuç kàlāç wàvç q'phç t'kāwθāyäç ī ÉayauālāSý qáewmā Šja EÀaÑEYā Nā

12. આંદોલાનાં અનુભૂતિની વિશે આપણી જીવનાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે આપણી જીવનાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે
13. આંદોલાનાં અનુભૂતિની વિશે આપણી જીવનાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે

થાયા	t _N થાયા	mાqતાથા થાયામંત.	wxાએજામ	yુનાથા	yુનાથમ
એચીપી અન્નવા	kાંબાંથા	21°C	27°C	2.41થ.તા.	6.50
	j ઝાંથા	39°C	47°C	0.01થ.તા.	6.11
	j થાથમ	24°C	34°C	39.12થ.તા.	6.37

- i) આંદોલાનાં અનુભૂતિની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે
- ii) આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે
- iii) આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે
- iv) આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે
- v) આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે
14. આંદોલાનાં અનુભૂતિની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે
15. આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે

ગુરુત્વાદી વિષયીની વિશે આપણાં ક્રમાંકાની પ્રાણી વિધાની વિશે

11

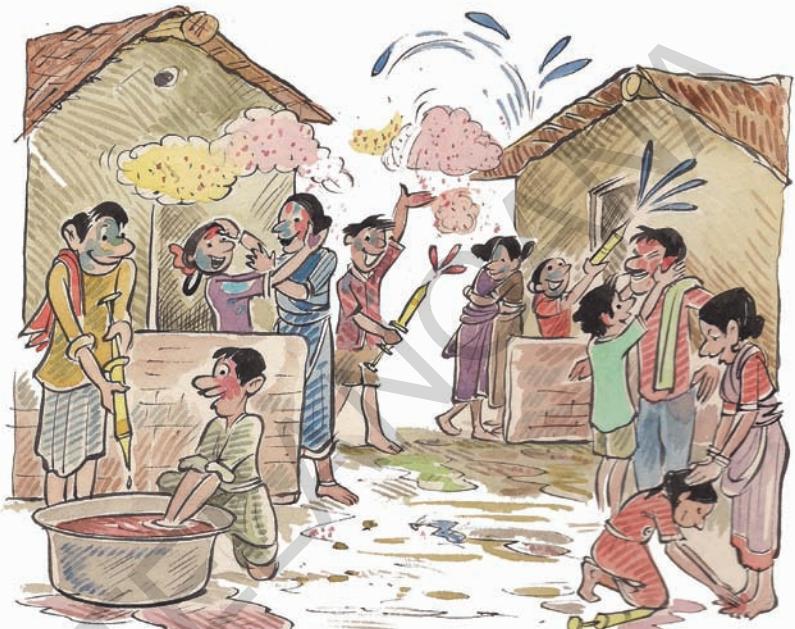
ÑtâEçkâwâ tþqâlâa Sjâ tÑw (Importance of Water in our Life)

Fy àÀâà Ñâşvâ Sjâ 3'âlañââ nân i Éâwâ i qâçatââ Sjâ yân âtv Sjâ Ñâşvâ hîs Êñâ nân âtââ Sjâ yân râkââ kâSjê Sjçé Êpâ hîsââp i vââ- i vââ rââl' pâptâ i vââ- i vââ Êpâac Sjâçatââvauâñ tââ yçse Sjâ Æyâ Eâbqâ Êpâ »pvh i Éâwâ i àe FySjâtââ Êpâac yçfâ mññ Sâââ aâ¥ i àe hîr i àâââ Ëo pâuâñ âây wç i qâlââ Êpâac Sjâçoââç Sjââv¥ SjâçSjâ qây aâ¥ñ

i Éâwâ i àe FySjâysâ âtââ âtv Sjâ SjâçSjâ qây kâSjê Sjçerâl' pâqâlââ vçjâ Æñâuñ i qâçSjâpâbhp Sjâç i °2p mññ yçoâçvua ñ

- uââ qâlââ Æñâ Ñâmâ mât; Éâwâ i àe FySjâ âtââ Sjâ Ñâvñ uâ Ñâmâ ?
- ÑtâEçâââ Sjâ kâwâ tþqâlâa Sjâ Equâçâ âSjâ- aSjâ SjâuâFçâv¥ Ñâmâ Ñâ?
- uâ ÑtâEâ mññ Ñâ qâeâp; àe kââwâ EâbSjâç sl qâlââ Sjâ i àwâuSjâ Ñâmâ Ñâ?

ÑtâEçâââ Sjâ kâwâ Sjâysâ SjâuâFçâSjâ EâbSjââv¥ koyçsakâ qSjââç Sjâqâpoââç rmââ oââçSjââv¥

âj 1-1

qâlâââ Sjâ i àwâuSjâ Ñâmâ Ñâ ârâââ qâlâââ Sjâ Ñt Sjâyâââ Sâ Æñâ kâ yçjâññ

aSjâuâSjâvâq-1 qâlâââ i àe FySjâ Equâçâ :

5 âwùââññâp Sjâ Sjây gropy râââç¥ ñ Æâââ Sjâ kâwâ tþqâlââ Sjâ uâ Equâçâ Ñâ j j àeSjâlâk¥ñ avâh¥ñ

qâlâââ Sjâ Equâçâ Sjâ yj a Sjâçmâââ wâââftââwsââkm Sjâlâk¥ñ i Ê tþuâ qâEwââ tþ Sjâx tþ i àe i Åu SjâuâFçâv¥ Equâçâ avâh¥ñ

qâçâwâv tþSjâ âwâtuâ yçsâ i àoSjâ vâçâ 6 vâ'f yçsâ Sjât qâlâââ Sjâ Equâçâ Sjâemçñ

aj ॥-2 NtæEçÀølaSý kawà tþqàlää Sjä Equaçä

qàlää Sý i àumlä Sjäç tåqlää :

i ÈâwÀ Àâç; qÀâçlâÈâÈ ; àÈ Sjyqâþlesý ÈÞâacSjâçN 1 þâac
Sý âv¥ râl 1 þ qàlää Sjä Equaçâ àSjúà Ñe wÑ SjÑ
ÈÑa nàâSý usane yam râl 1 þ qàlää Sjä Equaçä
âSjúàÑe ''ùa Ñt qàlää Sý i àumlä Sjäç râl 1 þ yc
tåq ySjymcÑP Ñt qàlää Sý i àumâa SjäçSjäçtåq

ySjymcÑe?

Ñt qàlää Sjä i vâ-a- i vâ-a qâlääþtþh mñÑe ; ''yÈ
Ñt SjñmçÑe ¥Sý aâavay qâlää, ¥Sý râl 1 þ qâlää
¥Sýrâm v qâlää i àâÄn qâlää SjâctaqâSjâv¥ Sjâçè
âwîax cSjâçe''ùa i aqSjâçtavâ Ñe?

NÉ wxêvâsâ 4 åtâvula vâçä qàlää yçytrhom Eâçââþ yçqââðln NâqçÑ

ાંગું સ્યવાં-૨ ગાંધી સ્યલ ટાંકા

Fequaça áŞyň Ňq qâħħā Şy áwâsħħa räġv, hâvâ
qđyň pħsjac Aħħajla pyċk ta' Şy ċeħen fy qE ávhâ aħuā
yj āħħa qVipn qâħħā Şy qâħ ħaż-żewġ aħsja kacfej sy
qj J qE ávhâ Nèj qâħħa qidher tħallix

- “ua ysā rāmvaç/qṣy’ly tþySý Nā मात्रा tþyàñā Nे?

। qħaç । ày-qày Sz Ágħjaħħa tħeqallā r-ġi Ħaċ wawc
Ágħiex ħa ġejx qiegħi Szur iż-żgħix kollha
qħallā Nämha Nekk tħawwda kien jaġid

“uà j àq kàÀamçÑP

qâlää i æ ÄyEcysä ôw qAanäñki आयतन Syac
vâ'ñ i ætâvvâ'ñ tbtäqmçñë äawâb i æt
lânEapSü qâlää Sy 1 Sy rNbñ røpNâlaSü Sy SyäE½a
i aôsy tâlää tøqâlää SyäcyPâaNm SyE ySyämcñë
i æt EâaSyl Oatma aë/âa tbtäqmçñë äe/âa sâ
i aumâ tâqâaçyl cSyacñë
kvälauæt qâlää Syl øy aæSyacÄy 1 ptbtäqmçñë
râ/þi alacqE j æt rab uâkâa yçkr qâlää Syac
2 pøp kamâ NämäçFyc uayç y tø(' uârSü /
i âa/yøp tâqmçñë

- **y&ŋ** ũ ñwà j àÈ qàlää ZaŞäm tþÑtçtåm
åtvma ñä åşyämäj r vâçläalşjaçäşy ëçqåärnäç
şiytañä ñä qàlää şjaçqyåþyç hëäålää qðphä
ñen j àq j qâactämä-åqmä, AàAà-ÀåÀä yç
qâ²şy åşy wçsä qàlää şjaçqyåþyç hëäamçña
uà?

ƏŞYUƏŞYVƏQ-3 Zədəmələk Nət əŞymləç qədəh Şəx Equəqə ŞyƏmç Nə?

Nt qâhâ Sjâ Equaçâ âwâsâhâ i àwî uSjymâ i àqSjâcqâhâ
SjéhacSjâv ¥ Sjémôññâ uâ i àq i hâatâhâ vâa ySjymç
ñâhâSjy i àqSjâ qâÉwâhâ Zâamâhâhâ âSjymâhâ qâhâhâ Equaçâ
Sjémâ ñeñ

i àqŞy i Àat àla Şjacyàa È½-1 tħavħàñ uÑ sā yàj àç
âħsy Zàamàħħa qħàħa Şjä Ħquaqħa àħsjmħha Sjt Şjé yħsjmc
Ñħaj ël qħàħa Şjä àħsjmħħa rj m Şjé yħsjmÑħej

yàáÉ½àā - 1

âSjūà	equàçà SjÊlac wâvâ qâláâ (vâ¹fâçtð)	i àq âSjymâà rj à ySjmçNâvâ¹ fâçt
qâláâ Sjâv¥		
Îàag àvu Sjâv¥		
ÂaÑââàçSjâv¥		
SjçøþoââàçSjâv¥		
ÀyÊçSjâtâþ Sjâv¥		
Sjâv		

। àqŞy i È tħij Ḧsy Āāqwāv qħallā kie maatra Ḫjaċvā 1 pħab
 tħermäħa Şyāv ¥ ¥Şy vā 1 pħi. Şja rām v vāqn ¥Şy rāl 1 pħi
 SEħħaç Şyāv ¥ aħsýmħaç rām v qħallā »ħvħa qobha Nien
 taaqum aħsýmħaç aavay qħallā । afe vāc pħejx ¥Şy rāl 1 pħi

qalaā yç yñhom tñmä àþ tþvåså 43% vacea »luáeuà yç tÊmcÑe

SÊçää C%uàâAñ i r uÑ Ùàam SyÈäþâSý i àq i àÈ
i àqSjå qáÈwàÈ qfçåAÀ tþSjmåa qåâåä Èquaçå SjÈmåa
Ñe uÑ sá âNyàr v^åä i àçâSý i àq i àÈ i àqSjå¹
qáÈwàÈ àSjmåa qåâåä rj à ySjmå Ñe

i àqŞjácuÑ Óààm Ñb à Ñàçàà áŞy i àq i àE i àqŞjá
qáEwàE ỲŞy àAÀt tħaŞjmÀà qàlħā Ċquàħà ỲEmà Ñe Ỳy
kàħlaŞjáE Ỳy i àoħE qE i àq uÑ aÑyàr v^ħàa yŞjmñA
i àqŞy Şjáv/aħħaq/ /aħħw/ ĦaÑE Ỳyáv Ỳyáv Ỳyáv
i àwħluŞjmà Ñàmà Ñe Ỳyáv Ỳyáv Ỳyáv i àqŞjáckħayPuà Ỳyáv
kàħlaŞjáE Ħħħāa qħophnā Ñe kħayPuà Ỳyáv rħEċtbi i qħaċ
i ĦħħaqŞy yċpūżiżi
Ỳyáv lúā m Ỳyáv ÓaħEa उपयोग Ỳyáv Ħħġiċ wàvà qħħāa
V^ħas-Sħa...

Şŷâév àâßää / ^aàâñv tþ ÈÑÂac wàvç vâçàâþ ŞyL yþuâ
ç%ùââA.....
¥Şy Şŷâév àâßää / ^aàâñv Şý vâçä ¥Şy àâñâ tþ ^as ^aâşým ââ
çâñââå E quâ ^aâ Şy Èmdñþ

¥Sý Sjāé/åñää /^aåñW Sjvæçä ¥Sý tÑåfæt b^v^as^a åßjymåå
ciåñää उपयोग SjEmññP

¥Sý Sjāv/åbää /^aåaW Sý vǣa ¥Sý yav tþv^as^a åSýmåa
ciåbää f cu iǣa Sý EmoNRP

Ñtþaðhā ſvÑaÝ vcåtvma Ñ?

- i àqŞj̥āaňv / ŦaÑE tþ; àq âŞj̥a-âŞj̥a dàamalë
yçqâlaä Zâaäm Şj̥emñen yj̥ a râaä i aþ
 - i àqŞj̥AâaäŞy kâwâa tþe quâlaä qâlaä i ðe
Äiyvâþ Şj̥ac ¥Şy Nâ dàam qâaää ŞyL
i awîuŞyma i aŞj̥aŞla Şj̥emñeuâaâNâ? Şj̥eVâ
बताइए।

“Uà i àq kàmç है?

Ñtb̄ i ñawluñqâlää, màvàràþ, ÅââÅuþ | ãvâþ
Sý i vâwà Äjvâþ yâlkuaþyçsâ Zââñm Ñamà
Ñe mErk, yñEä kycÄjv, Sjöç hâEä kyc
yâlkuaþ tþrÑbñ qâlää Ñamà Ñe çy mEN Sý
Sjöp; Æ Eâññé/â Åa? ÑtæEçâEâE Sjâ vâasâ
70% sâE qâlää yçñâ Ñamà Ñe âat eiaþtñt
ÉyâvçÄjv uâþhämçñ? yâo; ¥ñ

ਪ੍ਰਥਮੀ ਪੰਨਾ :

qə̱vā q̄ē q̄à̱hā ſȳ áwâs̄h̄a dà̱m N̄ N̄ t̄t̄t̄áv̄
N̄e̱ ſȳ qə̱vā ſȳ 3/4 s̄a̱a̱ q̄à̱hā ȳc̄h̄ ſȳ N̄e̱
u̱a̱ u̱N̄ q̄h̄a̱ q̄à̱hā N̄t̄t̄t̄áv̄ ſequə̱h̄a̱ N̄e̱?

- "Uà y tò ſjâ qâlâa qâlâ ſjâv ¥ E quačâa
Ñé?

ytô Šjå qâlää Åt Šylä Nämä Næ Ntæ Èålää Sy kâwâl
Sjyav ¥ Equâlää qâlää Åt Šylä ÅNä Nämä Næ Ntæ È
Ålää Sy kâwâl tþequâlää qâlää tâoþ Nämä Næ tâoþ
qâlää mävar, ÅåÅuaþ 1þur wý i æ Åv Sjy ÖåÈa
tâoþ qâlää Zâläm Nämä Næ.

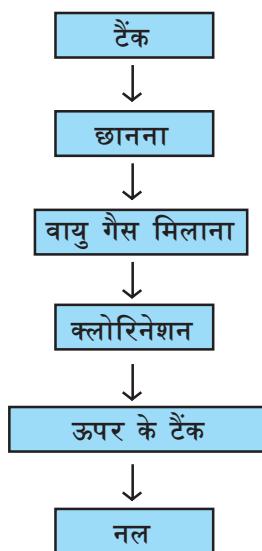
አውሃያ ገዢ አፈጻጸም ተከተል የሚገኘውን ስነዎች ነው እና የሚከተሉት አገልግሎቶች ነው:

NtəEč kāwħà tħaqabbā Siġġ tħali

ତେଲଂଗାଣ ଯେଶୁଖର ଓଦ୍‌ଧାରା ଅଧିକାରୀ ମନ୍ତ୍ରସମ୍ମାନ ମେସାହିତୀ ବ୍ୟାଙ୍ଗନ 2020-21

i àqŞý^aàw Şýqþ àum i àéÄyjÉ yçatv ŞýÉ yéååñam
qâlæcŞý qâlæa Şý ræctþram Şýjé¥ñ EÀayçsþ þŞyÉlaç
Şý áv¥ Zâlååwvá rååäc¥ñ i àqŞý åålååñåvå Şýjac
ÅåwåE qE Zâlååla Şý áv¥ v^aàäc¥ñ

અંગ્રેજીમાં અંગ્રેજીવાર્ષિક-4 સુરક્ષિત પેય જલ

અણુઅણવાં - 5 શિ અણવાં હાં કામા ને

ÀákÀáSý Sý ^aàáW tþkàSÝ E SÝ ^YSjácAñ àckÑályçváa
qáñáSýja qáñáa Equáà tþvàmñNen .. uà SÝ ^YSý qáñáa Sý
i àumñña Sýja i Àákà v^aàa ySýmñN? i àqSýrþlþkéaþ
¥wb^aàáW Sý v^añáþyçqá²þ àq²þçwxaftþcy SÝ ^Ytþ
qáñáa SýL ymñN àSýmñña nññ

- ਉਾ ਕਾਲਾ ਜਿਵ ਮਨ ਅਥਨੇ ਯਾ ਕੋਈ ਕਾਈ ਵਸਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?
 - ਕੁਝੁ ਕੋ ਕੈਂਸੇ ਖੋਦਾ ਜਾਤਾ ਹੈ?
 - ਸਿਰੀਜ਼ ਅੰਦਰੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਆਪਣੀ

Sāasékv Sjāczāāñ SyēlaçSjāv ¥ Šjāj ařj aē rāewy
Sjāchāāk Kāmā Nā uñ rñbñ Nā tālSjv SjauēNā
Sjācētkař i ȝālñ tñāam SjēSjy SjySjāchāāmbñ
हमें ElāSjy tñāam Sjācy ēāñāā Nāčāā i aē qāħāā Sjāc
rj aħħāā Nāčāā n

“Uà j àq kàmçÑP

Àav^aààþþ ákvctþþáà ÁaÀá ZawààNm NàððcSý
ràwkà sã qàlää SþL ytðuà j àoSýNàmñ Nã NtæEç
Èa³u SýZaSjáñáà ákvctcsã vñçáaþþjäçqàlää SþL
Sþjå^oþa ytðuà Nã CþSjå SþjåEþa sã^aasèkv tþ
Ávæñáà SþL, ákyyç j àoSýtálá SýSþjåEþa qàlää
ZàÀåxm Nàmñ Nã

NtäEç; ày-qay qäE yEäbt bçäuçkäÄäqwäv çäwås Ää
ZäSjäE Sjäk v däamäbSjä räEct bçäÄäSjäE Zäääm §1. Në
Eäbt bçäuçkäÄäqwäv çäjäÄä Sjä DmE Sjä räEct bçäjäE Yñ
qäÄä Sjä däamäb bçäÄä Sjä DmE wxäeqE ; äoäääm Nämä
Në wxäe Sjäv t bçäjäE abt bçäÄä Sjä DmE r1/4nä Në
äät eäbt bçäyt Nackämä Nñ

- raaÊta rÑbi i ãoSy Nãâçyçua árI§jv
AaÑaR Nãâçyç' ua Nãéàa yâaj ¥?

અણુંા શિવાગ-6 યત્ના-ગાલાા શી શ્વતા :

j àÊ uà qàý âwùàâñéàþ §ç ^ààñq rÂààÇ¥ñ
âñtâñvâñm âwxuþ§ý ræçtþj j àë§Èàñ j j àë
§È§ý ^ààñq àEqæþ§jâçmèjaÊ §Èàñ

j j àêSí âwxu ÑA :

3-1: uâÀ Çy wxësjà wxàèjäm âq² vçwxëyçsjyt
Ñâðâà màc' uà Ñâðâà?

5 wxēyc Šyt i àuäŠy r°j àbŠy àv¥ i yfåðam qåba i àmŠy Ñe v°as°a 90% tåväcy i àuåwæŠy
qej ìa ycÑåmå Ñeñ

3: አሸናያ አውላቸ ደንበኑ ተቆጠልና ሽያ ሽያ ሽያ ተስፋል
ሻጂዕላ ነኝ ሽያመርነት?

አ-4 : አሸያ አውላቸ ደንበኩል ተቆጣልል ሪል ሽያት ፍርማ ንብረቱ እና የሚከተሉ ስምምነት መረጃዎች

aj 0a-3

aŞjua Şjvàq-7 i Şjav NtàEç kawla Şjäc Zasàawm Şjämà Nè :

Èt'orà Sjy'òàÈà àv hñ'òàuçqlà Sjâcq½phñ kñamà Sjy'kawñà
qñ È i Sjâv âSjymñà mñwíZàsàw »þvmà Ñè yt I ÁacSjy'
Sjâalàla Sj'Eaq

कोसगी

âZàu âÄjÊàk Sjâc

m̥ɛ̃NàEà âZàu âtØ

Fit 1/2022

āwīw Ḍwāḍju yDnà Šy áEqaç p Šy i ḴāyaE Zàām luā''m Šy áv¥ ZàāmāAñà ŠyL i àwīuŠymà j àp koyçDñààl, sàkla qŞyalac i àE qâlaç cŞuààA Šy áv¥ 50 vâ1f qâlaâ ŠyL i àwīuŠymà Nàmâ Ñe

NtəEč kāwħà tħaqħħà ħa tN̄i

तेलंगाणा *yEṣjāE oāEā aāā: laāSjy āwmE* /a 2020-21

- Èt½aa âŞjā y tðuàj àŞjā y atâa ſjÈ ÈNà nà? àŞjÈk ſjy Èt½aa ſjL y ñaumà ſjÈ y ſjymà ñé?
 - Ñt àÉçâa³u ſjy ſjçéak v àþt þwxâs àw ſjL qáÉâðnàm y cqâlâa ſjL ſjtâ i àé i ſjyv qðþauàñ r àaÈtâ ñâñâ ñâñâç ſjL wkñ y çâŞjyâla sâasékv qé i àoàáÉm ñâşjÈ hñmà ſjy ÈNðññâ
 - uâÀ ¥yçðnâââðqé âŞjyâla i ào ſjy kv ſjL i àw lù ſjymà wâv Äyyv fââaùlñâç uâ ñâçâa?
 - ſjçé r àëwÿ hââç kââç y ç sâasékv sâ vââamâÈ hââj à kâu mr sââsékv dââgn ſjâç uâ ñâçâa ?

भूगर्भ जल की कमी के कारणों का अपने मित्रों
के साथ चर्चा कीजिए।

aṣṭāṇa ṣaṇvāq-8 हम कितना पानी नष्ट करते हैं :

h̄v S̄ȳt̄ Āl̄ t̄ h̄v Ās̄j̄ r̄ Ā N̄t̄ āw̄ūav̄ū t̄ h̄v S̄ȳt̄ āj̄ ç
N̄n̄ ī ǣ q̄ē ōās̄j̄ āv̄ Ȳ ās̄j̄m̄l̄ā ȳtū v̄ āā N̄n̄ D̄l̄ p̄ w̄aj̄
S̄ȳōĒā ȳtū S̄j̄ād̄āl̄ p̄S̄j̄āĒȲn̄ āv̄ S̄ȳt̄ āj̄ ç̄k̄m̄l̄ā ȳtū
ī āq̄f̄āN̄n̄ t̄ h̄v ōāc̄iā Ēm̄l̄ā ȳtū S̄j̄āv̄ ȲS̄ȳr̄āl̄ 1̄p̄Ēh̄Ȳ
ūN̄ Āh̄Ȳ ās̄j̄ Ēm̄l̄ā ȳtū t̄ h̄p̄āl̄ā ās̄j̄m̄l̄ā S̄Ēā N̄n̄ ū ā ȲS̄ȳ
āw̄ūān̄J̄ S̄j̄āc̄ Ēm̄l̄āq̄āl̄ā S̄j̄l̄ ī āw̄ī ūs̄j̄m̄ā N̄ē? ȲS̄ȳr̄āl̄ 1̄p̄
q̄āl̄ā t̄ h̄j̄ āq̄S̄j̄l̄ S̄j̄ōā S̄j̄ās̄j̄m̄l̄āw̄ūān̄ēāl̄ S̄ȳN̄n̄ q̄ē ōāc̄ç̄
k̄ā ȳs̄j̄m̄ç̄N̄n̄ N̄t̄āĒç̄k̄āw̄l̄ā S̄j̄l̄ āw̄ās̄l̄ā āb̄n̄āmūāl̄t̄ N̄t̄
ās̄j̄m̄l̄ā q̄āl̄ā ār̄l̄ā ȳāj̄ ç̄ȳt̄ l̄r̄r̄ā S̄j̄Ēm̄ç̄N̄n̄

Ñt âŞjmâlaçqâlää Şjaçrj à yŞjmññt âŞjmâlää qâlää
âalı pŞy Èñçñen qâlää Şjaçrj àlaçŞy avy yâl àwâpŞjaç
i qâlääç bçmŞy tâvâh yñ

ଆଶ୍ରମା ଶ୍ୟାମ-୨ ରାଜ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ କାମକ୍ଷେତ୍ରରେ

i .. yÊ raaEÊla Sŷ âAñaaæptþi aqSŷacçy mÊÑ Sŷ aj ða
ytaj aÊ qðaabtþ(aj ða-4) tðaAñhaçœAmññë âAñaa
Syl j j aëSfæn

aj 0a-4

- ચ્યાજ લા શ્યોદેશ ન્તરું તાવડ કોણા ને
 - આ શ્યેષઃસાંબાચ્છેણિ ઓશ્ય રાદેશેલ નાદાશ્ય
શ્યાદીં હમેં શ્યાચ્યું પરિસ્થિતિયાં આનાશ્યાચ
અત્મા ને
 - યદિ જ એક શ્યાચ્યું યું કોઈ નિયમ શરીર યાત આં
શ્યેદા કોણ ને મર આપ ક્યા કરેંગે?
 - ઉં શ્યાચે જ આ શ્યાદીં સા નેદ્ધાદ્યાચ્યું
અભિનામ એક નામા નેની યતાજ એ કોણાં શ્ય
યતાજ એ ઉં જ એક શ્યાચ્યું નાસ્વ શ્ય જ આંદે
એ રાદ્યશ્ય રાદેચ્છાવાહું
 - અનુભાવ કરું યશ્ય અનુભાવ કરું અના એન
યશ્યમંને અનુભાવ યાજ ચ્યાત્રિ ચાંસેકવ શ્યાચ
અનુશાવ અનુચ્ચય ચાંસેકવ શ્યત નાચ કાંયાંન
જ શાવ કોણકાંયાંન કાનું રન્બન શ્યાત્મા ને
યશ્ય રાં સા રશ્યાદીં નાના શ્યેદા જ આનું કોણાં

ከዚህ አገልግሎት ተቀብጥ የሚከተሉት ስያ ፈጻሚነት ነው፡፡ ይህንን የሚከተሉት ስያ ፈጻሚነት ነው፡፡

và tàng u áw Ó à à Á à

2P5 S10aa

Şjâç yââñam Şyêşyê hââa j àâñÿñ qââñââa Şjâç
yââñam Şyêşyê hââa j àâñÿ i sâ Şyâvÿ ââñâ
rölşy i ^avâ qââñââpş Şyâvÿ ktâ Şyêââa
j àâñÿñ

tau là À :

qàÀā Ší dààm , yà , rà½àwày

Ñtâc' uà yāhà ?

- i ÈvåŞjauê Şjäx ; àÈ Èùàâà Şy âv¥ Ñtç
qââââà ŞjL ; àwI uŞjmà Ñämâ Ñë
 - qââââà ÑtçawâSââ dââmâbÿçkëyçmâvâr ,
l ãv , àââÀuâþ; àââA yçatvma Ñë
Ñt qââââà Şy âv¥ wxâèqÊ âââsÊ ŞyÈmçÑ?
 - SjçewxâgmŞy wxâèâlâÑâÑââçycyñà qðlmâ
Ñë
 - râl/þZââŞjämŞy âvqââlâ ÑeKâctââlû kâwâââ
ŞjâçZâSââwm ŞyÈmâ Ñë
 - qââvâ qÈ ât vâlâqâvâvçqââââà tIşyâv 1% lââ
qââââà Zââlîm Ñämâ Ñë

¡ Cuày Sú ÓàÈà yāhñà :

1. i àq Şjyçşyñ yŞjmñeaşy qâħħā ñtaħċav Ż
i àwħusuży ñe? rmäç Ż ñ
 2. Ħaw kâħħħā j aħnmä ñeħħiż qâħħā ſjaħiżyc tħaqqa
kämä ñe? mäx fycħiżyc tħalli àj aħħaq
 3. vaxxaqiż ſjaħiż yħad am qukv uakħħā Ż
i àwħusużiżma "uakħne?

4. ZāmāÀÀ qàññā Sjā Equaçā SjēÀñowavçSjātac
Sjāat avah¥ñ

5. Ñt ----- | ýmätþqalñā Sjy j áoSjy Sjtä
SjactNyay SjEmdññ SjæE½a rmäc¥?

6. ytø Sjyqalñā Sjä DwäÀ ----- Ñamñä Ñ?
i) ÅtSjLå i a) DwäÀÑalñ
c) arÅaa a)þ Sjy c) tåøþ

7. Ñt इसी तरह पानी का दुरुपयोग करते
रहेंगे mäcsawlu tþ ua Ñaçaa? qalñā Sjact
Åil¹ Ñaçacyorj ålaçSjyav¥ | qAacyd aw Åaç
i aqSjy aaw Sjä Åi laa rÅaaC¥ | aE qalñā
SjyawasÅaa däamñapSjacaÅhac¥ñ

8. "qalñā rräÀ Å SjEþ' Åaatt Sjy âwxu qE
SjEqlaþSjactaE SjewaE SjE qaoþlåavà Sjy
smj ZâalñSjä tþaÅalñm SjLåk¥ñ

9. yhà i aE qalñā SjL Sjtä Sjfraj "ua yrþ
Ñej aq Sjyqgmà v'aai i aEç?

10. i Sjyav i aE ralþptÅalñ SjL åSjju-a-Sjv aqþ
Sjaj SjæE½a ÑamñNeSjynÅaþSjactaE j m rÅaÅaç
Sjyav¥ i aq "ua SjæE½a rmä i aEçñ

11. qalñā Sjy oåEa hylçwawçhycyçylhom
ytaj aE i aE aj llaþSjacta SjE Sjy Dsjaw
rþy tþaj qSjai i aE

12. i EawÅ Sjsa sã ytu पर i E tþqalñā Sjy
taçþ Sjä Owj rÅ SjEåa ÅaÑaSåmà "uaþ
rmäc¥?

13. mäwi ralþbyçqåaþþñ vaçaaþSjL yÑaumà Sjy
av¥ i aq "ua SjEþa?

1 aŞivac j àwv \$1 qeàwé \$1 av¥ 5000 vâ'f qâlâa \$1 i àwîuŞymâ Nâqâ Nê

NtəEč kāwħà tħagħħaā Siġġ tħalli

తెలంగాణ *yEşyāE* ŌàEà àllā: *lālāSý* àwmE½à 2020-21

12

yào àlèi yà àwùm qáéqn

(Simple Electric Circuit)

ଅହାନାଏସ୍ୟା ଶ୍ୟାକମକା ଏପାମାରୀ ଏମ ଶ୍ୟାକା
ଶ୍ୟାକିଜ ଆମ ହମ ଶ୍ୟାକାଯେଣ୍ଟ ଆହା ସେ ଆରକବା
ଆନାଏନାଏସ୍ୟା ଶ୍ୟାକେଣ୍ଟ ଏମ ତଥାମ ଶ୍ୟାକାଲାଙ୍ଗ
ଆହା ; ଆଵିଲୁଶ୍ୟା ନାନ ଏପାମାରୀ ନେ ତି ଶ୍ୟାକାରାନ୍ତେ
ତାମେ ଆହାନାଏସ୍ୟା ଶ୍ୟାକରାନ୍ତେ ରାଧା ଶ୍ୟାକେ ୧ପି ଏ
ବାଚୀପାଲାଶ୍ୟାକଶ୍ୟାନାନ ଉତ୍ସନେ ; ବିତାଏତା ତଥାପି ଏ
ତା ଯତ୍ତେ ଆହାଶ୍ୟାଵା ୧ପି ଏତଥ୍ୟା ପାଦିବା ଏବଂ ୧ପି ଏ
ଶ୍ୟାକାମକା ଶ୍ୟାକାନାନ ଏପାମାରୀ ନେ ୧ପି ଏବାଚୀପଶ୍ୟା
ଅଧିକ ଆରାଉା ଆଶାମ୍ବାନ ଆନା କବା ନ

âj Øa-1

aj 0a-2

âṣṭāṇa Śivāq-1 सेल को देखिए :

¥Şý 1þj éyş (âj ða-2) Şjacvşyé Áuàlla ycÀhþað
"uà ëyşta w½lla Şyé yŞymacNac" uà ?

>yψ ¥\\$y rψñaa\\$jā ē oàmä\\$jā kौn ñēn f y\\$y saē
yçuñ yt | tþj àmà ñeå\\$y fytþ\\$jþþéayauåå\\$y
qÀanësÉa ñþ à ñe yψ \\$jā ¥\\$y å\\$jååÉa \\$jþþësÉa
ñþ à ñamà ñeak y qÉ oàmä\\$j 1þçá j 1/4 ñþe ñamà
ñe qñå kौn yåv å\\$jåå ñþ à ñamà ñe

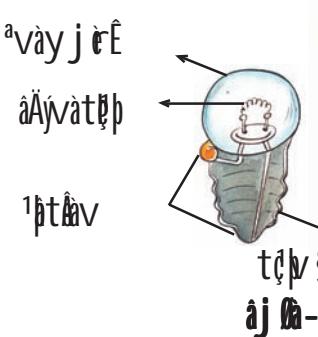
Y_v qE (+) i àE (-) aj ÄNäbŞyacÄhà Ñe'' uà? uÑ aj Y oñabŞyacýaj m ŞyEmçñä

y_v à

y_v Şy Ääññap oñabŞyac Şy Ñä mäE yðlaÑä kàøßaa j àññY ñ

rìr

1þj erìr uà ¥Şy áwùm rìr ŞyacÅuâla yçÄqh¥ aj ða-3 Cytþ uà Ñe

¥Şy 1þj erìr Şyaj Şy Şyacþyç àaÑä Ñämä Ñe ak yŞy i àoäE oämäqE äðnm Ñämä Ñe oämä Şy ÄäçmäE Cytþ tkrñä yçv aðññämðñä \$y mäE oämäşy 1þçä yçi àE ÄyÈa oämäşy i àoäE Şy Şyô tboämäşy 1þçä yçkþp Ñämä Ñe ÄäññapmäE Äaç oñabŞy. mEN Şyauê ŞyEmçñäñ áwùm rìr Şy lúwðnä ásñä Ñämä Ñe áwùm rìr tþÄäçmäE oämäşy 1þçä yçj àoäE yçkþp Ñämäñ uçÄäçyäpŞy. mEN Şyat ŞyEmçñä Ääññap yçŞy ÄyÈcŞyacþq lâæñä Ñämä ŞyEmçñ

áwùm rìr tþÄy tþ1þ Ñämä Ñekacri rìr Şyacj tŞyac tþyñäumä ŞyEmçñä Ñe uñ \$y qmvä mäE yçv qçþ hññ Ñämä ÑekacÄäç oämäşy mäE yçŞyacj rìr Şy i ÄäE kþENmñä

- rìr i àE y_v tþÄäçayEç (äŞyåäE) ''uàp qauçkamçñä
- rìr ¥Şy y_v Şy õäEa Şyyc ZäŞyâla Äma Ñe

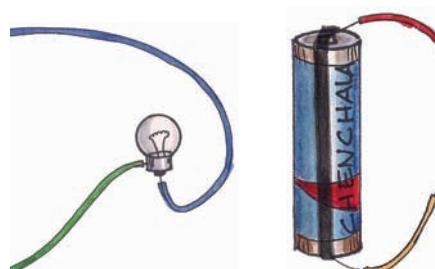
äŞjuà Şyvàq-2

yaoäE/à áwùm qäeqn :

áwásñä ÄPaaçŞy j àE mäEäbŞyacvaçñäava, ÑEa, vav i àE qavà ñ Zäññy mäE 15 yçtä. vÈra Ñämä j àññY ñ mäEäbŞy Ävåäð1þy j 1þ Ñämä Ñä qñv Zäññy mäE Şy Ääññap yÈacyçÄäcyç tä. mŞy Ävå01þy Ñ1þ ÄäakY ñ i r ÄäçmäEäp(âävç i àE ÑE) Şyacri rìr yç i àE ÄäçmäE (vav i àE qavð y_v yçkþpçäkyyç i àq yçv aðþ i àE y_v Ñäc»f Şyä EQUÄA ŞyÈ yŞyimç Ñämä Ähþaj ða 4(j) y_v Ñäc»f y_v i àE mäEäbŞyac \$y yàn qŞyþp Èhmä Ñen

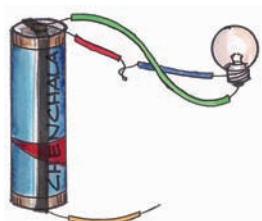
¥Şy qñäÄäcyacäŞyv Şy 1þur ŞyacvŞyÈ yçj aðþ1þþþ q1þ1þþ Şy ytâla Şy 1þur Zäññy q1þþ y_v Şy Ääññap oñabŞyac tkrñä yçqŞyþp Èhmä j àññY ñ uñä i àqŞyä y_v Ñäc»f Ñe

aj ða 4 (j a) yç4) (x) mŞyrmäY i ÄäyäE áwùm qäeqn Şyacj vða- i vða ZäŞyäE yçatvàj aþ rìr kv Èñä Ñeuâ àaÑä àäññap yÈacyç

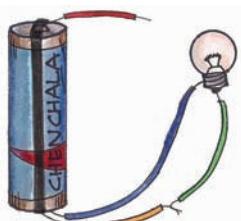

aj ð-4

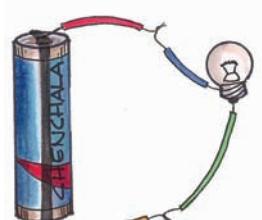
i Pâkä wðaaâlaŞy áwâvut àaavreþ(1544-1603) ywânt lúâm nà ak yâçñä "Cvç 1þay 1þ" àaât àäuâ ñ áwùm ¥Şy rññçwâvà ôw úuâE Şy ytâla Ñe

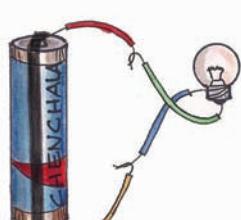
(j)

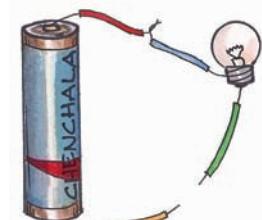
(j à)

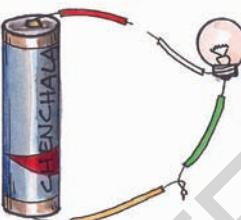
(C)

(f)

(f)

10

âj @-5 (j)

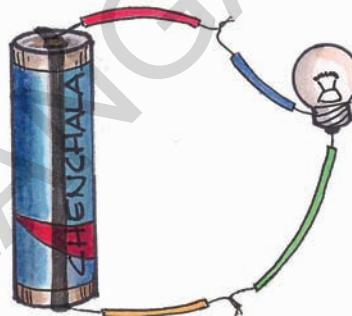
yàáÉ½àá -1

qáEqn Šyç kápħħa	rír kv ēNà Nè (NáVħaNá)
âj ħa-4 (i à)	
âj ħa-4 (i à)	
âj ħa-4 (€)	
âj ħa-4 (€€)	
âj ħa-4 (£)	
âj ħa-4 (₧)	

âŞjy mÊÑ kâŞjaçqÊ rîr ZâŞjaâlâm Nämâ Nê' uâP
âŞjyycrîr AâNâ kvmâ Nêñ ' uâP

4 (¢), 4 (¢) áj ðaæktiNā rír kvma Nē áwùem
ZawáN Syáv¥ tåæe qææ Nén áSyámäAý Eçkáðþtþ
áwùem ZawáN Syá tåæe qæælaNā Némra tåæe 1 þþ
i náen fñatþE''m ÐnáAá Nécyáv¥ rír ZaSyáAíam
AáNáAñamá ñ

qáEgn aŞıyç Şıñmç Ña?

âj ॥-5 yàoàÊyà âwùñ qáÊgn

r̄kāat̄ Äjañjāvât̄ Åat̄ ; t̄q̄şyâ wōaaååşy Zaşjâlaşy, qlaşyâ Åaçzauaçâ Şj̄eşy (1706-1790) âwùm t̄b̄ oÅa ; aé ! y/a ; àw̄caabşy qma v̄aåuå ñ

Và tâÀu àwÓààÀà

छठी कक्षा

Şyçerà È NtäÈç i È tþñt ÀçmçÑååŞy áwùm ÈÑåç
qÈ sâ Şyçþrìr ZäŞjåålåm NåmçÑåj àÈ ŞyçþpåNåñ
cyŞjå ``uà ŞjåÈ½å NacyŞymå Né?

¥Şý i ZaŞjâalâm rlr Aqh ¥ uà i aqŞjacZaŞjâalâm
i àe i ZaŞjâalâm rlr Şy âÄyvatþþtþ i mE àAħħacE
Aħħa Né? Yvcrir Şja ħafix jbrl̥r ŞiNlmçNñ

¥\\$y hÈar Ñrìr §jåcv§jÈ qáÈqn yçkàøþacwÑ
 ÅaÑa kvçaañ rìr §jå åÄjv tþþ1þþkåfåc§y §jåÈ½a
 j qåæawùm ZawàÑ §jå tåªåhþþm होता है और
 उसमें awùm ZawaaÑm ÅaÑa Ñamà Ñe rìr ÅaÑa kvma
 Ñe.

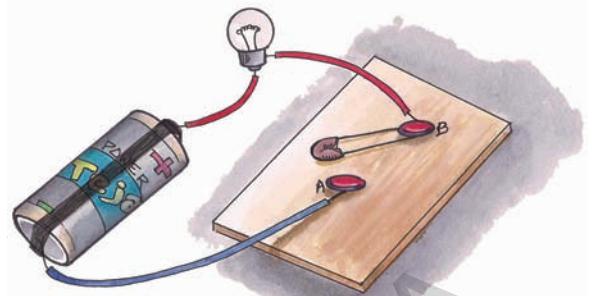
ঘোষণা

Nt 1bj evat1pkvallaqua ra alacSy av \$ abwj
Sja Equaqa SyEmqNja Cy a ZaSjaE Nt i E tlkwum
r1r, 1pur, qh1c3uaaaA Sjajcj vallaqua rA Ehlaç
Sj av \$ abwj Sja Equaqa SyEmqNja
abwj u a N? wN SjycSjauesSyEm a N?

âSiñuà Siñvàq-3 âwùm âðw j ſiñycſiñuëſiñémà ñe

ଆମୁନ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ
କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ

¥Sý yÅ¹þ áqÀà Sjacrëþ ËySý ÅÿEçSjáàà i v³a
ÊNðkyøqÊ v³aa¢¥ñ rlr kvmà Ñe uà? i r áqÀà
SjacrÅÿEçSjáàçSjacrä yçkåøþ i r rlr kvmà Ñe
uà ÅaNå Åéh¥ñ yÅ¹þ áqÀà Sjå ÅÿEå Sjáàà ¥ Sjå
v³alåçqÊ rlr "uåñåÑå Kvå? EfEäç m ásýjuà tþ
yÅ¹þ áqÀà SjøöåEå qáÉqn Sjacrä SjEÅçuà hævåç
Sjåv¥ Eguåçà tþvauà Kama Ñe

aj ॥-6 yāśūpśū yān ṛwūj

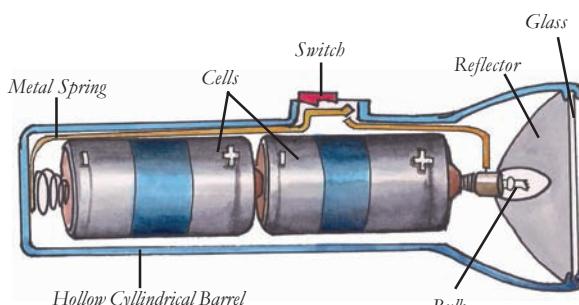
âBWj i âla SyÊâçqÊ qâEgn tâwùm ZawâaNm Nâqma
Në qâEgn i âAÝ SyÊâçqÊ âwùm Sja ZawaÑ râ Nâç
kâma Nëñ rîr uâ Aây Eçawùm ycj vâqawâvâ wðmâýtþ
âBWj âwùm Sja âAuðla SjEmâ Në

qáÊqn t̥awùm SíZàwàÑ Sjâc“ âwùm” SyÑlmqÑë

1bj èvà¢1þ:

- **1bj** evacéþtþ·ua ÊNmàÑ? rlr SjyðkvmaÑ?
 - ¥Sý **1bj** evacéþvþySý i Æ Sýs àaþsyá qÊäðaþa Sylak¥ (âj lla-7)

Və^aāā ^aāvwaħħā (1737-1798) ħāħat Sy ċ¹lva Sy kāwħāeħ ħaċt Ċeñi t¹ħsy Sy qeacqē oħħamē Sy Āaċi l¹l-
V^aāħħacqē t¹ħsy ċ²lva qidha cyycuñ ħaġġam Nāmha Néa Sy kāmä abħsy īa ē āħħi tħawwurin Nāmha Néa

Hollow Cylindrical Barrel **Bulb**
âj b-7 1bj evâc 1bjšé i ÅÆ řá ylu

¹bj ŋsja Equātā Zāſſjālā ſydaam ſyUjq tħeſſjuà kàmà Nñ
ñ ¹bj evàc ¹hsjsàa r̄vħaſſjā ē r̄v, yty, r̄lr, ābwj
ſjāj ſjā ſjwē i ā ōamādZapā Nā

1þj ëvà¢ 1þ¥\$ý rçñlaà\$jaÈ hàhva rÈv Ñeák y\$ý
i ÈÈ y\$ý Vªäçñlåmçñë ¥\$ý â\$jaÈçqÈ ð\$ý Vªàà Ñamà
Ñeák y\$ý oàÈà ¼þ \$jaÀ \$jaçhàçvà i àÈ rÀ a\$juà kà
y\$ýmà Ñe kr ¼þ \$jaÀ rÀ Ñamà w åðw j i àà Ñamà
Ñeetb qaÈqn tþawùm \$ja ZawàÑ Ña\$yÈ 1þj èk vñac
Vªàmà Ñe; àÈ rìr Za\$jaâlám Ñamà Ñeñ

âSiñuà Sývàq-4

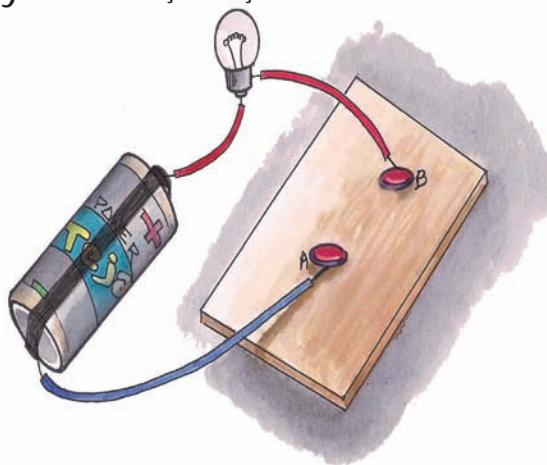
¥Şý 1þj ëñëge âkytþâacýv ñeñ 1þj êtþyvàcşjaç
âwâsâñâ âwâouâþyv^aâj aþ Şyr rîr ZaŞjaâlâm Ñþ à
j aë Şyr rîr ÅaÑâ ZaŞjaâlâm Ñþ à ? 1þj êtþyv
v^aâaâlŞja âwâouâþyjâ aj la fmaEâçakyyçj aqŞjaquñ
qmâj vma ñeŞý ¥Şý âlâaÅeþi þç ÷am tþre pâŞjaçkâðþac
qê ña 1þj eZaŞjaâlâm ñamâ ña

âwùññwàÑSý | àÈ âwùññ Èàçá :

âwùm māE t̄b̄Sjāà yà qÀànēqàuà kàmà Néñ kr
Ñt âwùm Sjā Sjāt SjÉmçÑámàcÉrÉ Sj̄j Áqvàb̄Sjāç
qÑâlâcSjL yvàN "uâb̄Aâ kàmà Né?

âŋjua ſyvàq-5

§jâ qmà v^aààÀàà :

አj ብ-8 ከሂሳ ንብ ዘ አውሃዎን ፍስጥ

yàáÉ½ää -2

Sý.yø	wømäşjå Áaät	Oàmäşjå Áaät	rìr şà kvílaà (ÑaV ÁaÑä)
1.	âyÉ Sjå áqñå	vàñçsjå / oàmä	ÑaÝ
2.	qñlyv Sjå Áaañý(vøþ)	âñjäç¹þ	
3.	ÉrÉ (Eraser)	ÉrÉ	
4.	ÁvàØ¹þýðsjiv	ÁvàØ¹þý	
5.	tåaj y Sjł mävä		
6.	³uåtå¹þ ræ'y tøawsákþý		
7.	Sjåäk Sjå ¹þjøþ		
8.	vàñçsjå Sjłlvå		
9.	Oàmäşjýj þþ Sjå ¹þjøþ		
10.	Sjåj Sjł j þþ Sjå ¹þjøþ		
11.	qñé â'vq		
12.	j åsý Sjå ¹þjøþ		
13.	yå¹þ áqñå		

yàáÉ½ää 3 tåñlåñqÉ ¥, rå, qåÉqn tåsýpwømä àþ SjåçÉhÅçqÉ rìr kvmäÑeSjÿpwømä àþSjåçÉhÅç qÉ rìr ÅaÑä kvmä Ñe ÇySjå "uå SjåÉ½å Ñe yåej ¥ñ

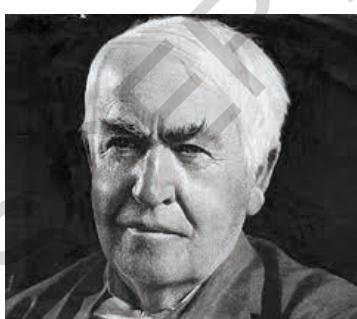
• wÑ wømäYåkÅåSjå OåEå åwùm Sjå ZawàÑ ÅaÑä
ÑèEÅñç "åwùm wàñS" SjñmçÑñ

- wÑ wømäYåkÅåSjå OåEå åwùm Sjå ZawàÑ ÅaÑä
ÑèEÅñç "åwùm wàñS" SjñmçÑñ
qåÉsåxå Sjå ; àoåE qÉ åwùm wàñSjå ; àE åwùmEåçå
Sjå wålsjé½å SjéSjå yàáÉ½ää-3 tøavhäç

tacSjyn ÄjaEå»plåat Sjå sàamSjy Éyåuå wødaååhåSjy (1791-1867) åwùm kåhéç þ Sjå qmå vååååå ñ

yàáÉ½àã - 3

r̄l̄r Šj̄ i ḥw̄iŠj̄ā ē Ŝj̄l Ŝj̄Nāhāā ; ȝul̄n ēāj Šj̄ Nēñ हम
सोचते है कि बल्ब एक सरल उपकरण है जो
Šj̄nV स्विच Āraħaçy r̄l̄r kvma ñē क्या आप जानते
है कि सफल बल्ब के बनने से पहले कई वैज्ञानिकों
ने कई वर्षों तक इसके लिए अथक परिश्रम किए
थे। उनमें से एक थॉमस अल्वा एडीसन है जिन्होंने
बल्ब का सफलतापूर्वक निर्माण किया । ām̄i:
āw̄uñ r̄l̄r Ŝj̄l hāk में nāt̄y i l̄w̄a ¥»þyā yājv
Nēñ

âj ū-9 nàty i lwa ¥»pylā

nāty ¥»þyñà ràluàwðnà yçÑä Sýcêåwxuàckö

tac Šjv ÄjaÈa»þàat Šý Sàam Šý Èyauña wøaaññaŠý (1791-1867) áwùm kñéçéñ Šjá qmà v'añañña ñ

yàtâÅu âwÖåàÅà

छठी कक्षा

एक दिन ^३at J \$y ÅÀåäbt tÅउन्होंने ¥\$y l uâ 'm को
 ¥\$y râly \$y qhç y cÑwà \$y EmçÑy Åtñàñ m£äm
 £la\$y tÅa tþ¥\$y Eqau ; auà rÅrä\$y m£äm\$yac' uâb
 ÅaçÄyvt þ\$y Üyq tþEquâëa \$y Èy ¥â»yÅa ; alj ue
 j å\$ym ÈN ^४auçwÑ åÄyvt þ\$y cêÅÀåäpm\$y k vma
 ÈNñàñ ; åähÈ tÅउन्होंने \$yqay का åÄyvt þ\$y बनाया
 जो बाँस के फिलामेन्ट से भी अच्छा था ।

ଜୀବନରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

tau là À :

âwùm̥, yv̥, r̥l̥r̥, Åuk̥ r̥l̥r̥ âyEç âÄyvat̥ b̥Øwj
qäEqn̥, oñv̥, âwùm̥ wàÑSý, âwùm̥ Èäçä, âÄyvat̥ b̥
1 b̥ad̥ 1 b̥

ÑtÀàç “uà yāhà?

- 1bj evac¹pt¹yv âwùm oàÈà Syà dàam Në
 - yv tþAàcoñ (+) i àÈ (-). NàmçñNë
 - rìr tþAàclâax NàmçñNë और एक àÄjvtþþjो ZàSjàlà Àmä Në
 - rÀ qáÈqn yçawùm oàÈà ZàwàaÑm Nàmä Në
 - qáÈqn tþawùm Syàcoñwj àlåuñam SyÈmà Në
 - 1bj evac¹b yv, rìr i àÈ coñwj ygÀaa Nàmä Në

- वह क्या है जिसमें से विद्युत प्रवाहित नहीं होती है, उन्हें विद्युतरोधी कहते हैं।
 - $n_{\text{a}}ty$; l_wa $\$a$ ly h_a Aa $\$aw$ u m j a v $\$y$ r l r $\$y$ l h_a k $\$y$ l h_a

| Çuày Şŷâç yöðâ Elâa :

1. âwùm qáÉqn „uà Ñé? áj ða Sý ðaÉà
ytl ácuþ

2. 1þj êvàc 1þSý tðu sàa „uà Ñé

3. rlr tðsâa ya sàa ZàSjâlå Ámà Ñé
i) oàmäj àoàÉ
j) à) Sjâj Sjâ rlr
C) áÄyvatþþ
C) oñ

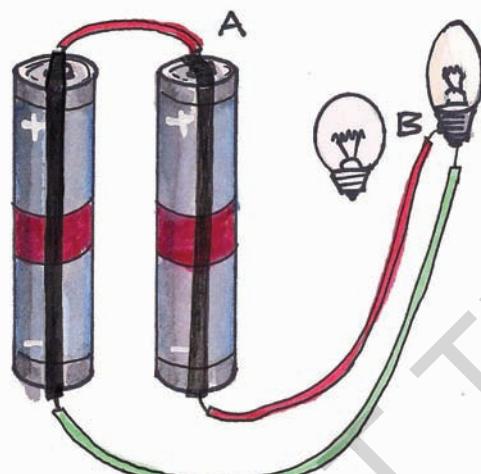
4. CÑlåwùm wàÑSý i áé âwùm Éaþa tðvðu Sjé½
Sjéac-
i) qâhâa
j) à) ÁvàOD 1þSý qâhâa
C) qâhyv SjL ÁaàSjý
C) yhâa yñâa Sjyqðþ
f) Áat yñâa Sjyqðþ
g) yhâa vSjðþ
g) Áat vSjðþ

CaVobhsy aàøþþv tþa Åaat Sý ðnåla tþyrycqñvà qawé ÅvåÅþþjaçr Åaåuå ñ

5. Ñan SjacerE Sjävwiy qñlaSjE avä Sjävac¹þ
SjacerOþSjä SjEaawavçþSjä luam SjacerAþSjE
âlañnaâE Sjä Sjä tâ tþsjcâlâ ESEq wzañâ uâ
NacySjmcñ?

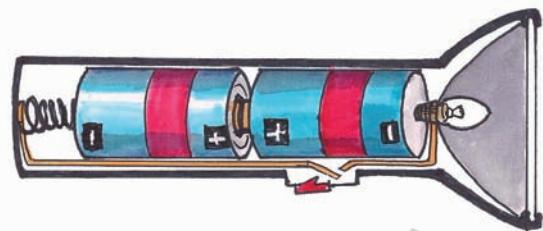
6. qaoþ tþasjua Sjävâq-4 tþsjprâE rîr
kvâ nññ âlañnaâE Sjä âacyv oþSjä vâdñlaâqE
rîr âlañna kvâa j âlañna Aâ? Eyañgya uâþ
âsjuâ ñaçaa?

7. aj ñ 10 tþrmâuç i âaayâE qâEqn Sjäc
atvâj aþ.

aj ñ-10

- a) rîr j tþsýma ñe uâ?
b) ZaSjâlâm SjEaçSjävþ rîr kyoqâEqn Sjäc
aj âlâm SjLâkþ ñ
8. âaaj çaj ñ-11 tþrmây i âaayâE târc vac¹þ
tþcyvâçSjävâaâlçqE uâ ñaçaa?

aj ñ-11

9. ¥Sjäyv, aþwj, rîr wâwâ âwùm qâEqn Sjä
aj ña râa j aþ
10. ¥Sjäyv, aþwj, rîr aþSjä qâEqn ycâtvâlâç
qE sâ rîr âlañna kvâ ñ SjäEþa uâ ñaçySjmc
ÑeySâ âvâhþ?
11. natS j lwa ¥â»þyâ Sjä rîr Sjä hâk Sjä râEç
tþqþþ Nê rîr SjL hâk tþEñlaâçkâct ñâam
SjL j aq j aþlâa SjEmqñþ a1þqþâa âvâhþ
âaâsý kâwâ tþNt âwùm Sjä Equâca SjNâf
SjNâfSjEmqñþSjäyj a râaçþ ñ
12. aþwj Arâaayçrîr Sjä kvâa, qhñSjä i ñâa,
cðoâa Sjä aâEñ ñaâa uñ j aþj uej aþjim i 1þaâþ
Në j aqâçSjä aâSjä râEçtþyâj à ñe uâ?
j aqSjä i Ê tþeqðnm EqSjEþaâSjä râEçtþv
SjE wâjSjEþa SjEaþ

naty j lwa ¥â»þyâ j tþSjä tþyweant âwùm Eþqâla Sjâo SjL ðnâqâa SjL ñ

Símv ysy ōaēà ſjauē ſjēlaçwāvç	âwùm oaēà ſy ōaēà ſjauē ſjēlaçwāvç	âllaçſy ōaēà ſjauē ſjēlaçwāvç

15. Æäj çäÅ¥ aÅ¥ aj 0-12 tþrmå¥ i Æäj àéqen átvàj aþñé yþsé tþj i aqâç uà Æhà ñ

16. Kägþþuáýrâaç¥

1) ysy	A) âwùm wâñsy	()
2) ðwj	B) âwùm lâaQy dâaø	()
3) yâ1þ aqâa	C) âÄývâtþþ	()
4) cêkê	D) yâsýþþjachâa ; àé râ ſjelâa	()
5) rþr ſjâ kvâa	E) âwùm Êaþâ	()

i Æ tþwùm yâsýþþyan Æñahyâa j aÑ¥ ; àé fâtþþacej ak Æñawþþyâa j aÑ¥ râ ſjelâa ; qîj am sâ ſjicé âwùm Eqþþyâa ; tþm Æñahyâa ; mþy wâ1þ ſjelâa. Æñamþy râa Æñmâ ñec yâv yâsýþþm yâa ; Æñahyâa j aÑ¥ ñ

yâoækâ âwùm qâégn

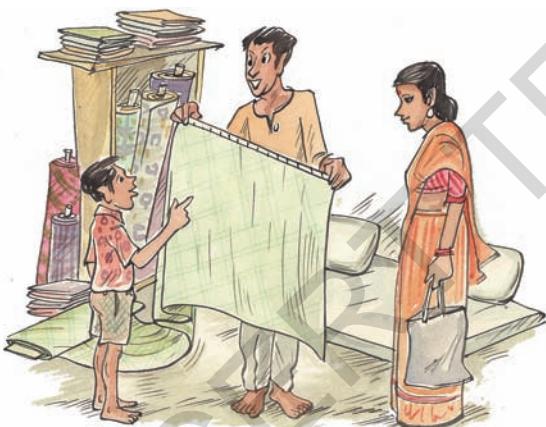
telengaaana yâsýþþ oæka alâa ; fâtþþ âwmEva 2020-21

13

માટેકાર્ડ સ્થાયિક યાહેલું

(Learning how to Measure?)

ÊlääÄ i qäää tälşy yan şjqəbşyl Aşyalä təşşiqə
hēälääçəuñ Aşyalää Ääçşjqəbħħaqħacşy av vħaġi
şyl 2ħħoħdmqatav aħsjuu n̄ ēlääÄ i qäää tälşyqqaħ p̄şyl
wñ vħaġiçşa 2ħħu uá ñe; aé Aşyalää Ääçeyç uak
ħdmqatav aħsjuu n̄ tħallac feycyt l̄ aua aħsywñ vħaġiçşa
A½»ptā 1ħi tħaq A½»ħnej aé wñ vħerac ħħaqħaqħaşy av
EQUQƏA ŞJEMDƏN EYŞI'RÀ Ääħħaqħajav abħix Aşyalä aua
wñħad wċj tħavva şyl tavva hēälä Äjv rj Ääçwawā
i aemħa Ääç i qħaqħlan yçäßiv tavva ħħaqħiżżejj
SJE āħuàñ

aj 0a-1

• **EñàäÀ sit tþqþþauà ; àÈ yag ñacv^aà ñ**
tä¹þ tåqÀþ, þSýqþþAàaqþacSý av¥ " uàþ
cðmcàv SýEmcÑþ

- **tā¹ř̥ tāqÀ», þSýqðþAàqÀçSý àv¥ „uàþ
cÐmcàv SÝEmcÑP**

- **Äjv rj Åaqvavä Åäc; qÅqñNänäbÿç Äjv tavä
uahäaqä?**
- **Sjålä-yä q÷äm yÑä Ñe?**
- **Nt Åäqqäç§yl yÑä q÷äm Sjäç§yçähaoäéem
Sjähäac?**

i àqÀçsā i Àsý ¥ yçqà ÈññàmuàlSjàçAñ à Ñàçà kÑáY
Ñt ÀàaqÀçSý àv ¥ Sýsā Ñan Sýsā qàv Sýsā Ñnývá
Sýà Èquàçà SýÈmøÑá

¥ yçşp̄ p̄EAaÑE½a Zädmän Şylák ¥ kÑaÑt EqŞyE½aap
Şja Zauaçà ŞyEŞy t̄aq vñçN̄e i aë Şp̄p̄EAaÑE½a
Aäak ¥ kÑaÑt EqŞyE½aap Şja Zauaçà l̄a ŞyEmçN̄y
Ñan, qaw, r̄aavîm i aäA Şja Equaçà ŞyEŞy vñr̄acê
को नाप vñcN̄a

i àq i qâqat tâbýçj j àşjâk ¥ âşyşjâ - yâ q÷âm
yñâ ñe; àf i àq âşiyâ âwîâk q÷âm şjacynâ ' uâk
tâlamoñ?

âj ða-2

v̄rācēlāàgācṣí àv̄ cṣācētā¹ ī vā kāmā ñēn ȳb̄htā¹ ī ; àē àtvātā¹ ī v̄rācēṣl̄² b̄d̄b̄ cṣācēlāpññē

âŞjuà Şjvàq-1 vrâcetâqâ :

t̄k ſjl ¥ſy m̄EÁy ſjl v̄r̄acē i q̄āā r̄āāv̄im yç
Àāaq v̄āāk¥ i àē i q̄lāçſjōā ſy yānā 2þlāþyçsā
Àāaq v̄lāçſjāçſjāñ¥ñ t̄k ſjl v̄r̄acē ſjācmāāvſjā-1
ſjāçÀā ³açéq ÷ am t̄lāvah¥ ñ

aj 00-3

yàáÉ½àā-1

§y. yþ	âwùàñJ §jà Áàat	ràâvÎm §l yþua
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

t̄k ſíâv¥ ysā ²h̄ààh̄s̄l r̄àâv̄m ſ̄l yP̄uà ¥ſ̄y
Ñá Ñé „ lià?

- አሸናያሸና ስሬት ተቋ ፍዴታ የሚያስተካክል ነው እንደሆነ አሸናያሸና ስሬት ተቋ ፍዴታ የሚያስተካክል ነው እንደሆነ
 - የሸኑ ተቋ ስሬት የሚያስተካክል ነው እንደሆነ የሸኑ ተቋ ስሬት የሚያስተካክል ነው እንደሆነ

İ r i qäßçşjöa şyl vıraçeqawapçħħāquñ
i aqħlaçkàçħħat avħiċ Nefħħa Szqawaw
màav Szja tħawħiż n

yàáÉ½åä -2

§ý. yþ	2þða §ý Áàt qáv Sý Áàq §ý. ááámá	
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

- j V^aà- j V^aà âwùàâñeñéjòàÊa §jòà §jL vñràcê qáñv §jL yPua ytâÀà Ñeuà ÀaÑá ?
 - á§jy §j qáñv §jL Áàaq yPua ³uàÀà Ñè .. uàP
 - á§jy §j ²þá §j qáñv §jL Áàaq yPua §yt Ñè
j àé .. uàP

Èquām Ààññàb ÈÀaÑÊ½ààb tþÑtç¥§ý Ñä Åàaq ÅaÑñb
åtvñmá " uå§ý Ñt yr§l ràåvñm/qåw §l vñræcè
¥§ý këvå ÅaÑñä Nämän

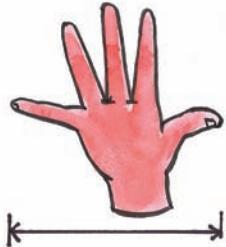
Ñt SjççqáÉâðñmuæt bçäÉþáÉ Sý q÷åmuæt Sjççlåuæçä
Sjççmçñþ Åaàq vñçñþ fÅaÀÑÉ½a Sý av¥ Äiv tavå
Åaàq ÅaçSý av¥ Ñan Sjå, tÅaÀa Syl j åøþçé; æ vñræc

âw̄l̄w̄ ſ̄j̄a yryçv̄r̄a q̄v̄ Añauñpa - ſ̄jal̄añla ãb̄pq̄v̄ Néak yſ̄l̄ v̄l̄aç̄e164.8 âñjv̄at̄ãñp̄ (102.4 t̄av̄) N̄e

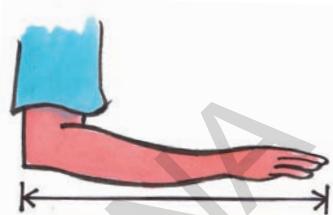
taqÀacSýâv¥ qÈäþyçtäq vñmñNñ wègñNñ ñt hÿvltbsä kÿçâlva »þþ hÿmcytu vSjøþ Sjâ Åaaq vSjÈ
wàlæmñ Aññä SjäckållamñNñ

qÈ uà qâw

râavîm

Nan / SjâNñaa

âj ॥-4

स्केल SjL SjâNñaa :

Sjçeyäeyav qñvçvæçä ÅäçÈäðmcSjL ÅäÅuapSjäclâaqÅac
Sjy âv¥ Nñanâþ j àë qÈäþSjä Cðmçtav SjÈmcnø ¥Sjy
âÅla ¥Sjy rÑbñ vtrå ; àAtä SjqpþSjL Åäjâla tþj; qâac
âv¥ ¥Sjy yâþhÈäÅaaSjy âv¥ ^aua nñnn Èyâla
ÅäjâlaAâE yçqâþ hâSjy Èyçya^pmâla Nñan Sjâ Åaaq Sjâ
Sjqpþ j aaN¥ñ mr ÅäjâlaAâE Åac; qâclâanâþ mâla yç
ÅaaqSjÈ v^as^a ; àoNñan Sjâ Sjqpþ kâþþÈ âÅuân

Ey i aAtä Åacyâj à hâSjy ÅäjâlaAâE Åac Eyoâtâhâ àÅuân
Nñ Eyâac; qâclâanâþ yçSjqpþSjäclâaqâ mâcqma j vâ
Sjâ wñ Sjqpþ mâla NñanâþSjy rÈarÈ sâ Åññâ Nñ wññ
râm EyâacÅäjâlaAâE yçSjy Nñ t^aE E y ÅäjâlaAâE Åac
Sjy Nñ hâSjy E y Sjy Nñ Sjâ Åaaq Nñ E y Sjâ y Nñ tacÅac
Sjâ Åaaq Nñ wçÅâlaâþrÑy SjÈmcnø auçñ ÅâlaâþSjy râj
hâSjy SjL Nñan Åaaq Sjy âv¥ tacÅay tacÅaa kau rÑbñ
rÑy Nñanâ auañ

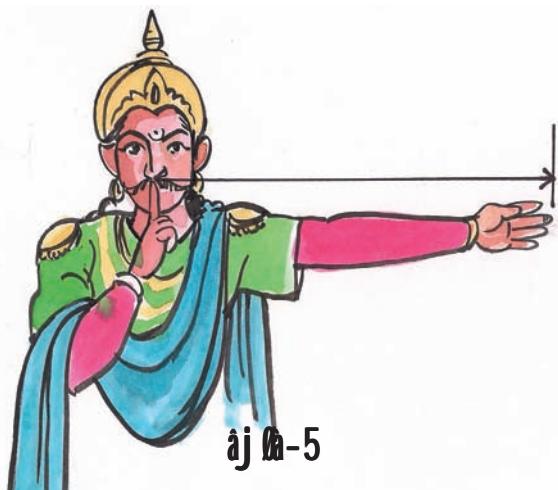
Eâa åÅââþvâçâaSjy râj Åaaq mâv Sjy râEctþi Sjy È
rÑy Nñanâ nñn hâSjy mÊN ; qâclâmâþSjäcCðyuaþ
mâptane òe ; Au râmâþqÈ ¥yçNñ rÑy Nñanâ nâ
vðþcêNñanâ nâ n hâSjy mÊN Sjâcëi àoâ uâ pâv Nñan
tâqa kau ?

i hñ tSjçþpyt | ÅäE vâçâabþaçuñ åââvâeù hâSjua hâSjy
¥Sjy tâqâla qâE tâvâ SjL ; awîuSjymâ Nñ mâcE Åññâ
yâj âw j àE SjÈSjy râj ; àE vâñçSjä Cðmçtav SjÈSjy
tâqÀþrââuâñ Èy tâq tSjçcëþc^þþt^aE y Nñ
¥Sjy kâçÅaaq Sjy CsjâcëuylmëraE SjLñ ; àE उहोने
uñ åâl j u hâSjua hâSjy uññ Åaaq Sjâ y Nñ q ÷ am Nñ
i àE wçy tâla tâqÀþSjy âv¥ vSjøþ uâ oamä Sjâ
Cðmçtav SjÈ

¥Sjy k^aÑ Sjøþvâçâ Åac; qâclâakâ Sjy ÅaaSjy yñNñan Sjy
tâu ; þâââ Sjy râj SjL Åññä SjâclâaqÅac Sjy âv¥
Cðmçtav hâSjua SjÈmcnø ÈyçwçSjy^ak Sjñmcnø wç
Ey Åaaq Sjy vSjøþ uâ hâSjy a oamäSjy tâqÀþrââSjÈ

K SjâaÅuay kâyâa ; àE EâSjy qâa Nñay Åâc1590 tþyotÅâij SjL hâk SjL ñ

wçç y tåqÀþþşjacák Szñmçnø Çy ZäşjaE ák Szjac
mâla y taâla âñðyaçtþrâiþþyé ¥þý i ða Szjac Ää þşñmç
nø wççj þşjacräñ y taâla âñðyaçtþawsaâkm Szëþý
þy 2þç þñðyçþjacçj Szñmâçvâa wççj Szjacçsâ 2þç þ
âñðyaçtþræþñ

âwîw SzÿÀÿÈçÀçâætþsâ i vâa- i vâa tåqÀþþrââauç
âauçñ " uâþsy ñê y Äçâ Szja i qââa i vâa tåqÀþþvþ
ñamâ nân Çyyçj aqy tçââa Äçââ Szÿ râj wââl/a³u
tþj qââa Èquâââamâ Szjacvþþyé ytðua ñamâ nâ i àe
I aðþñââçþj yþsawââ ëñmâ nâ ñ

i àâhÊ Äjâây tþuñ ââl/aðeu âvuâ âauâ âsý ¥þý âwîaþ
Àþþrââauâ kâu kâðvââl/aðat i àe Çâââþut yçrââ
ñac i àe âkyçtâiþ Szñmçñâ tâiþ Szjac100 râârâ
Szÿ âñðyaçtþrâiþ âauâ âkyçyþhtâiþ Szñmçñâ
yþhtâiþ Szjacââj 10 ytââ âñðyaçtþawsaâkm
âsjuâ âauâ ñe âkñçât vâtâiþ Szñmçñâ i ak sâ
ñt Çyâ Szjacâaqþyââq y Szÿ ûýq tþvârââçââqmoñekâç
âwîw sê tþzaj âvm ñâ tâ/ tåqÀþþi ak sâ Äjâây
yþañâvu tþyââðam ëhâ âauâ ñâ

âwîw Szja yryçvârâ qâv ââauâþ - Szñmâââa aâþþqâv ñeakysj i vââcê164.8 âsjuâtâiþ
(102.4 tâv) ñâ

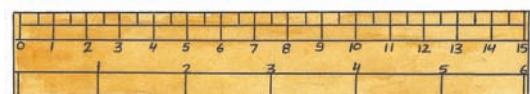
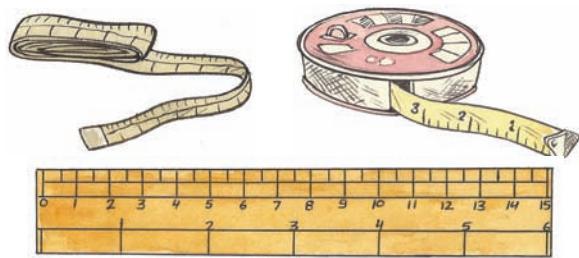
uñ Szñlaââa ñtçrââmâ ñeâþy vââcêtâqââ Szâav ¥þþy
tââsý tåqþsyþj kûyem ñâ tâiþ tåqââ Àþþşjacâwîw
sê tþyñâ tåq Àââþtââ âauâ ñâ tâiþ, vââcê
âââqââçþj tââsý Çþjacâeñâ ñt tâiþ Szjacââqââçþj
tââsýuââââ1þtââmðñe; àe yþhtâiþ i àe âtvâtâiþ
Szjacâyâ tþ2þç þçþjacuââþy ûýq tþvâmðñâ

aj ॥-6

1 tâiþ	=	100 yþhtâiþ
1 yþhtâiþ	=	10 tâvâtâiþ
		uâ
1 tâ.	=	100 yçâ.
1 tâ.	=	10 ât.tâ.

ñtââçââââuâ Zââmââââ Szÿ Szjacâyâ tþñt rñþþ þ tåqââ
Eqþyââââ Szja Èquââââ Szjemç ñâ këycâþ, Èââyââþ,
yþhtâiþ tåqÀþþkâçâwâwo òâââuââtþtâvâmâ ñe
kâçâvâðþy uâ vþþþ oâmâyçrââauçkâmçñâ

aj ॥-7

- i àq âââqââçþyñâ Eqþyââââ Szjacâyçj âââçâç

âŞjuà Şjvàq-2 Ñt âŞjy ZàŞyâE tâqmçÑP

- *i àq tā¹þi ðSjyv ōæEà i qþaçyñqà⁰þi þyl
vþræcæSjy ZaSjyE Åaqpþaç?*

í àq§já yÑqàºþ áAwáÊ qÉ ; qÀá qáºþvªàá§jÉ hðþ
Ñá§jÉ Áaaq Ácy§jmá Ñë ; àq§jy yÑqàºþþy ÆáAwáÊ
§jacqáºþh§jÉ hðþvÑá§jy áv¥ §jáÑ¥ ; àé ÁáWáÊ
qÉ oþ§jy Áaa§jy ayÉ qÉ yc¥§jy árÁAävªàáC¥ ñ

- उा हमें छा यसा आईउप्सियाचताप्लासिपीव्हाय
जे था और आउप्सियोला एक्वाम होंगे ?
 - जाना मात्र छा आईउप्सियाचसियेक्लारिज जा
सकता है ?
 - छा आईउप्सियाचलाइक्लासिपीव्हाय एन्सिपी
योलाउप्सियालाइक्लियोप्सिमोडिल
 - क्या सियाचे इन योला उा बीमारी नीक्सिपी
दोषों विश्वासी आईउप्सियाचनाप सकते है ?

। àq । qñāçāt ñāñāv । ÁuàqSý yçj j àekhījīe । àE
ññāE जानिए।

ताँ वरा आईउआ॒क्षांच स्या यना स्याचे आना ना
 (लंबी दूरियों को मापने के लिए हमें बड़ी इकाईयों
 को परिभाषित करना पड़ेगा) यस्याव्यं निर्णयाँ
 येउआरोप स्याचेउआल्लास्यवाढाँ वराचांक्षांस्या
 व्यव्यं विहानमा ना एक किलोमीटर मीटर से 1000
 गुना लंबा होता है।

1 አሸናንዳታ¹ = 1000 ተታ¹

1 áSý. tā. = 1000 tā.

aj 6a-8

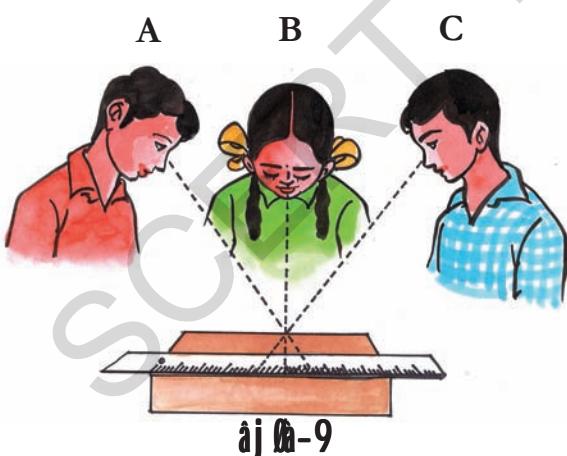
- ÊqÊàç m ſŷauët ït àñäSY tåqÀþþvâcqÊ sã tåqlâçþ
qâE½aaat v^as^a y tåñä ñacy ſýmøñeqÊ arìþv ¥SY
yðaÑaÑamø qâoþiaSY tþi hñE tåqÀ åwåo SYl 2þçþ
Så yðñacy ſýmä ñe EÀaÑE½a SYav ¥ :

- arÂâä°þsy âyÊ Sý xýqÊ ÅâÑä v^âàua àua
Ñaqñ
 - tâ¹þ tâqÀþsyâ Equaçâ °þsy mÊÑ yçâÑä
âSýua àua Ñaqñ

í àqŞý ŞyEqay rǣ y tþqauà kàlåçwàvà Zàaç þ 1 þ ¥Şý í oññaŞjaÊ q 1 þ þ ñeaky qÊ 0° 180° í ðà áj åÝm
ÑamcÑ

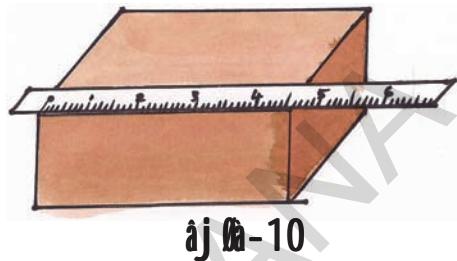
ଓପ୍ସ୍ୟ-ଓପ୍ପ୍ସ୍ୟ ହାଙ୍ଗ ବାଲ୍ମୀକିଯାଙ୍କ ନିଃଶବ୍ଦତାହୀନ୍ୟ ଯାହାରେ
ଶ୍ୟାମ ଦିନିରେ ଶ୍ୟାମା ଜାଣିଯାଏ କୁଚିତାପିଲା ତାଙ୍କାରେ
ଯେହାପିଲା ତାଙ୍କାରେ ମନୀରୀ ପଣ୍ଡିତାଙ୍କା ଶ୍ୟାମାରେ ଶ୍ୟାମାରେ
ଶିଖିବିକୁ ଯାଏ ଯାହାରେ ହାଙ୍ଗା ଜାଣିଯାଏ

yñä ààq-tä¹ f tåqÀþyç Şiyçvä käu :

- यदि A या C के स्थान से देखें, तो क्या हमारे पाठ्याक सही होगे ?

tā¹ f tāqĀb̄b̄ ſyā cDmçtāv ſyēmçytu v̄lāc
wāvā yāwoālāuāȳ :

1. मीटर स्केल से नाप लेने के लिए उसे **yÑā**
Þnàlā qÊ ÊhÀa j àaÑ¥ñ
 2. **Àaàq vñçytu j àÊßsßyÞnàlā qÊ Íàlû Êaa»ßa**
ßjá Ñâßa rÑßi kÛjÊä Ñë
 3. **j àh सीधे mÊÑ Àaàq vñçikे àrÀAäqÊ Ñâßa**
j àaÑ¥ñ
 4. **taqÀßjßjÀaßaç; ðmt t ayÊçøßßyÑâßacj àaÑ¥ñ**
âßjyä sâ j äk ßjá yÑâ Àaàq vñçßjyäv¥Ñtç
Àaç; åoßjyÀaàq vßjÊ EÀßjyा औसत मूल्य vñç
j àaÑ¥ñ

**yàaj ¥ ! t̄aqÀb̄lām Zàamlām yñá uá ññá ſiyç
káñáčá?**

i àq 2bç̄ t̄ç̄ bç̄ Sjāç̄ Sj̄yç̄ àqàç̄ :

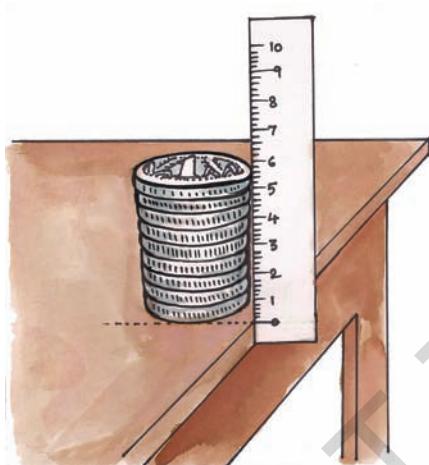
“ua i àq i qħāħ qàºbu qħamxý Szjew ġiebha uay Szjā taċ-ċaqħa tā¹fi taqqaż-żu ySzimoni u? i aġi Nt j-arnċiċċa Szjaeja tħeqk Szjā uay Szjā taċ-ċaqħa taqqaż-żu yħadna ħaqq kà ySzimoni i aċ-ċiex Aħnejha

¥Sý ÄříbràÊÑ (12) cí àéþ þáwSàâkñ Nàmà Në

âSjây ŋ ſjL tâç þcæſjy q-âm t̄hâqà kà yſjmà
Ñen

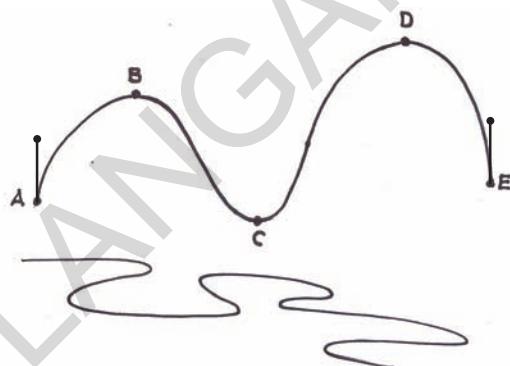
“uaÑt wSýÊhà; ábSýactá¹fi tåqÀþyðaaq ySýmc
Ñe? i aÆ ÅaÑã màcfeySýa SýaÊ½a “ua Ñ?

âŞjuà Şjvàq-3 ày..Şí Ş1 tæpcé Şjachkàqñà:

âj ŋa-11

₵ yā mĒÑ i qħaċċaq oħra qħam sý Sí qk Sjā sā taqħiġi
ħaġaq vħak k-FN tħadha ħażżeen: yao Ħeħa i aktar jaqqa qħaċċaq
Sí avv tħaqabbu sja Equaċċa Sjēm c-Neħek u qoq sijt Ėc-SJL
vħra ċe tħik SJL vħra ċe; āħa Āñi SJL b'pyas ēx-xiex Nàm
Nek Nàv vħra ċe am ĊE2B wħi Sjéy Ħeħa i aktar tħix Nàm
r-SJL b'sjā i fxa mnha mwà uà SJL b'ce SJL qā āħao i āħa Āñi

aj 08-12

Áuâà Áâà j àâñ¥ âşý oà^àà rñbñ mþà þuà árìşñ
½þvà Áà ñçj àé ñtçuñ Áhâà j àâñ¥ âşý oà^àà
ámë²þ Éhà şyl ñé árâäyçñâşçñþ j àahéä árâä
mşý kauþ oà^àà kr árìşñ j àahéä ðnâàà şja
árâäqé j àuðàà wñâýycşja¹ ñà j àâñ¥ñ

¥ arâäyçoaâà âlâşjâvşjâf eyçmîîtar skel se
Vââşjâf vîraçeqmâşlak ¥ ñ

Oàðàç§ýl vràčei ðàwÀàÊ / w§ý Èñhà §ýl vràčeÑë

ÖàØäÄýv Şâç t àqÂà :

Èatåj àE Èaw Sýaqmákä ÈñáSýáv¥ Ààç>þCþa lää¹þ
väuqñ lää¹þ vÀacSýrÀ Èatåj àE Èaw Àacj àqy tþ
vøþaa lää¹þyáSýjuän ÄäþaaqüN Nã SýN ÈÑcñçSyl ÈñáSýä
lää¹þ²þçþ Aäy ÈacSýjä rða ñ

॥
॥

- कौन-से लाएँ खायें उआ ताज यराएं यवाहाहा
क्षेप? खाया लाएँ प्रेप नहीं

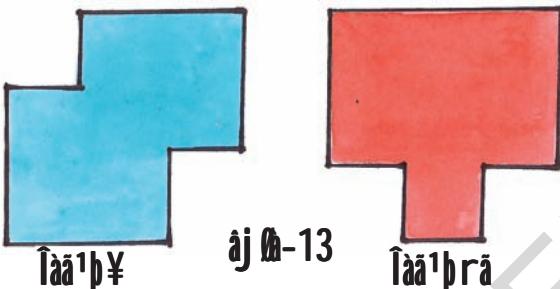
हाँ आप उन राम काहा दाउंच अस्य यस्य लाएँ खायें उआ
ताज यराएं यवाहाकाचन्त्रमामा नेवास्य वन्हा लाएँ खायें
प्रेप नहीं क्योंकि यमेन्य यस्य वधमास्य यमन् खाया
हाँ वस्य हम रमा यस्यमन्हास्य वन्हा रेप नेवा द्विधन्हा

दाहाहाय यत्मव यमन् क्षेप एहि का यस्यावावा वधमां अप
स्य ओहाए तागा का यस्यमा नहीं

Equām i Quāy tēñt tāaj y rāe y Sjāçñt ¥Sý
AàqÀacSyl Csjāçéptbavhçvæshå wñ tālaš csjāçép
Aññññ Ñt bññt AàqÀacSý áv¥ ¥Sý tālašy CsjāçëSyl
i àwñlùSýmà Ñamä Ñen

नीचे दिए गए शीट का

अवलोकन कीजिए :

Yà SÉPÀC :

Ààç¥4 Îää¹þ v§jÉ aj ña 13 tþäky mÊÑ rmäuä
²auä wèç ÈÄÑç §ý¹þ §jÉ Äääk¥ñ i r §j²þhavä
tääj y §jL â»þr uá(¥§ýÑä tåq §jä) v§jÉ îää¹þ
qÉ Èäh¥ñ ¥§ý §jäÀäç yçâ³älämä îäüý §jÉ§jé ä§jymäç
tääj y ræë y i àqfläçîää¹þqÉ v²äauçâ³äüä¥ñ ¥yç
Ñä ÄÿÈçîää¹þqÉ Èh§jÉ â³äälä¥ i àqfläç kacZauäç
ä§juä Èyç i qâä äÈ§jä»þr §ý tþavah¥ñ þ

A 4x3 grid of empty boxes, intended for students to draw their own shapes or patterns.

(j)

âj ॥-14

(j à)

| n̄āae t̄ñt̄ñm̄ññvñy sñ | ñe ytu t̄qññ sñl̄ ñwñwo, tñññy cññacuñññacyññuñññ sñpññ yññmñ ññ

- શાલ્લા-યાજ લા શા ઓદ્ધાર્ય વિ જી ઓસ્ય ને? .. ઉાર્પ
 - .. ઉા આધ્યાત્માજ લાદ્ધત્વયસા અંષાકા યતાલા ને?
 - જાંખુણ્ય જી લા ત્થે² પ્રે પાંસાડા કા જી અશ્યાએ .. ઉા ને?
 - .. ઉા પ્રે પાંસાડા કે જાંખુણ્ય ચશ્યાચ્ચસ્યલ વિરાચે
જી એ જ આધ્યે તાલા નેન
 - યસા અંષાડાસ્યલ વિરાચે; એ જ આધ્યે શા લાંઘ
વાલુણી જ આગાં ઉા આઠા? અશ્યુ અહિસ્યાખેઝે
ગન્ની ચન્

âSjyā ŸSý âwsàà ſjl v̄l̄acé; àE j aðþcē ſjā ðàaq
v̄ák Ÿñ i àqþac uà Át̄ha? âSjy âAñlSjxé; àqþac
i àqþacuÑ âAñEaða/á âSjua ñaçàà âSý ZáðuSý áj ða ſy

NE²þc¹awS²a³ §1 vþræCej; æj aðþc¹Y²yþþta³
N¹ Z²þ³Y⁴ áwS²a³ Y¹S²Y³yþþta⁴ S¹rE²arE N³
j æj wN yþþta¹ cm² ávþa k²amá N³

- aj ða 14 (¥) j æj 14(rā) Sj¹t l²a: Y³Y⁴ N⁵
yP¹u² t³þ⁴Y⁵wau⁶ N⁷ak⁸yy⁹ç Z¹⁰þ¹¹Y¹² áwS¹³a¹⁴ S¹⁵
ða¹⁶Ä¹⁷jv¹⁸ 1w¹⁹a²⁰yt²¹. N²²h²³a²⁴l²⁵j²⁶ð²⁷a²⁸ ða²⁹Ä³⁰jv³¹
16 y³²t³³. N³⁴C³⁵y m³⁶E³⁷N³⁸ u³⁹çA⁴⁰ða⁴¹þ⁴²j⁴³ ða⁴⁴ j a⁴⁵S⁴⁶ja⁴⁷
y⁴⁸çA⁴⁹ha⁵⁰ N⁵¹et⁵²a⁵³E⁵⁴ ÞA⁵⁵þ⁵⁶Y⁵⁷ ða⁵⁸Ä⁵⁹jv⁶⁰ y⁶¹t⁶²ha⁶³ N⁶⁴
ym⁶⁵N⁶⁶ S⁶⁷ ða⁶⁸Ä⁶⁹jv⁷⁰ A⁷¹a⁷²q⁷³þ⁷⁴ç S⁷⁵ja⁷⁶ y⁷⁷N⁷⁸ t⁷⁹ha⁸⁰Y⁸¹ Þ⁸²þ⁸³þw⁸⁴a⁸⁵
yþþta¹ (yt²).² N³

Ñt m² w^aètä¹þ, mm² w^aèt vätä¹þ, Ä¹þ
w^aè Ä¹þ i àáÀ Sjä sã Çdmçàv SjéSjí ÕaðÄýv Sjäc
qáÉáðnäm i àé kÚyÉm Sjí i ÅaÿàÉ ÅaàqmçÑe

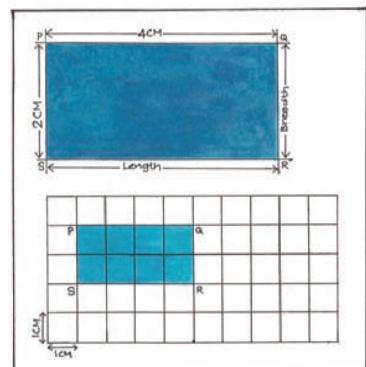
yāāE¹/yāā -3 मापन की इकाईयाँ

âŞñùà Ùívàq-6

କୁଳାତମ ଯମି ଶ୍ରୀ ଦାନ୍ତାବ ଶିଖ ମାପନ :

¥Sý Šjā»þràøþŠjāc i àumàŠjāÊ tþ ákyþjL vþræc4
yçtā. i æf j àøþc2 yçtā. Šjā¹þm kþyçj l 15 tþ
áÀhàuà ²auà Ñe i r Ñt f yþj ÓaðAýv tåqmñh

§jā»þræðþ§jāc ÁaðqÁaç §jā yÑá c§jācþ yðtā.² Ñeñ
yþþtā¹ þ aðAý qçÉ vâak¥ áky§jczáw§jý chtuþmj
tþzazw§jý áNþyà 1 yðtā.² §ír ÞearÊ Ñað záw§jý 2 þcþ

âj ॥-15

Sát tàngà ſyl tâav Zàvàavá ſyl c̄ſyac̄eiaþ'ák' i àe 'rāi à Nē

w^aàe^aâbÄy âwS^aà §yâ Åàaq 1 y^tä. ² t^ñëñ

Sjā»þræðþSjā yðhtá¹ þ að Áy qçE (áj Þ-15) qE
 ÉhSjE fySjL qáÉoä SjacqðÁyv yctásjE SyEañ i r
 Sjā»þræðþaðSjávSjE PQRS Sjá Þat Þaa i ÞSjym
 SjáLákYñ qáÉoä Sjy i hñ^aañ aðSjymlaow^aaðñv^aaðñYñ w^aaðG
 SjL yPua 8 Ñeñ

$$\begin{aligned}
 \text{PQRS } \S\ddot{\text{a}} \text{ ¥áÊuà} &= \text{PQRS } \S\ddot{\text{y}} \text{ i } \text{ÀÊ } \S\ddot{\text{y}} \\
 &\quad \text{ySá w^aàF } \S\ddot{\text{J}} \text{ L } \S\ddot{\text{y}} \\
 &\quad \text{yPua } \tilde{\text{N}}\ddot{\text{e}} \\
 &= 8 \times 1 \text{ c } \S\ddot{\text{y}} \text{ ac } \text{ b } \text{ w^aàe } \S\ddot{\text{y}} \\
 &\quad \tilde{\text{O}}\ddot{\text{a}} \ddot{\text{f}} \ddot{\text{a}} \ddot{\text{A}} \ddot{\text{y}} \text{ v} \\
 &= 8 \times 1 \text{ y } \text{ t } \ddot{\text{a}}.^2 \\
 &= 8 \text{ y } \text{ t } \ddot{\text{a}}.^2
 \end{aligned}$$

uÑàÑtÀçyàòàÈ/àm: §jà»þràøþ§jà Èquàçà à§jùà
ák y§jà i à§jàÈ i àumà§jàÈ Ñë

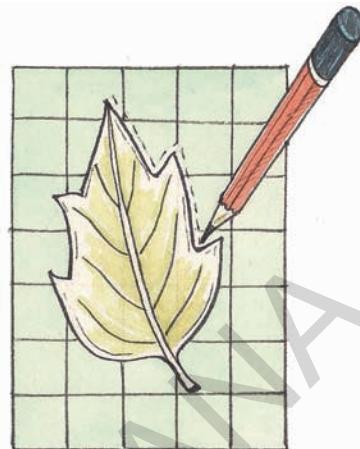
- "Uà i àqŞy ÖàÈà t àqŞy È Öàam ÖàqÄýv Şjäç
âşýyä yñ yckäþy SîmđNä?"

âññuà ñývàq-6

i ǟauätm ytmv ymÑ

Sjā tāqā :

i r Ñt ŠjivçŞjä²þ ŠjySjL Åaaq včäþak ySjä i àŞjäE
åÅauåtm ÅaNä Ñe qllacŞjäcäj Øa - 16 ŠjL mÊN ^aåÅÄy
qçE qE Èäh¥ Fyc^aåÅÄy qçE qE ÈhŞjE Fy ŠjL
yatä ÈhàYqåÄyv yc i ØSjm ŠjLak¥ i r qllacŞjäc
åÅaŞjävŞjE ^aåÅÄ qçE Fy ŠjL yatä Èhà ŞjäckååläY
ñ

aj 0a-16

Ҫy yātā Ēħà Ӯy i ḀĒ ӮSjimlaçqylāčtuñburj Nēħħāħamā
Sjłak ¥ aky Sjā Āħat (Zaħxaq ӮSjā ¥Sjā 1 yitħa.² Nād
i r qáħoā Ӯy i ḀĒ kacj mäsk i àoħa uà i àoċyç
3 uħħā Nēħħāħamā Sjłak ¥n Ҫyçqylāej mäsk kabel
ycatvaxu ħān

qáÉao Šy i ÅÉ âkmâččutbúržj NéwçqùlaçS1 Åàat Ñtç
rmáuččàñ i ^åÉ qáÉao Šy i ÅÅÉ 'n' j mäšk Nèmàç
fý qùlaçS1 qáÉao yçta.² Né

qáÉao Šý i ÆÉ ; àoà yçşyt Åàt wàvçj msík Ŝjac
2 bøþþAâak ¥ñ

uÑ q÷âm Ñtþwàðmâw§ý Åààt vâàc §ý §yñär
qÑù àuðàñ

- i àq i àoŞý yÑá-yÑá Áaàq vÀççŞý àv¥ "ààÄý qçE Şýä E quâää àŞýy ZaŞýäE ŞýE yŞýmcÑA?

SàÈmäu ^aà½amña Åæct àqñla SÌL mèå¹þýZa½àavã 1957 yçj qÀàuá Nëñ

i àumÀà §jâ tàoqÀà :

- ¥Sý oþy Sý i àumâà SýacSýyctaqþaç?
 - Óatmä kâàà ¥Sý tSjâàà râàà Èñä ñä ÈycÈm Syl
kÛyÈm qðþ i àè ÈñäñâçAàt SýrâÈctþqâþna²bþylñ
âwSýmä Àaç ÈññþAàt rmäuçÀaç^{1þ}^{1þ} Èm Sý av¥
Üy. 4000/- i àè ¥Sý vaÈä wkâà Èm Syl Syl tm
4000/- Üy. ñen
 - Óatmä kâàà Sýav¥ Sjâàà-yà saÈþsyt Aàt
qÈ âtvçâà ñ vaÈä uà^{1þ}^{1þ} ?
 - i àq SýyçkâàâçâçáSý aþy¥ saÈþtþ³uàÀa
Èm ñ?

mÊvàþSjâ j àumÀà tåqÀà :

- አት¹በ ሲሆንና ላጃ ያ ሌሎች ማቅረብ ተቋሙ ይችላል
 - አዎ ላጃ ያ ሌሎች ማቅረብ ተቋሙ ይችላል

mÊv qÀanêkèyçat¹ þþ Sjà mç, Àð, mç, qaññä
i àâÀ SjàctaqñacSý âv¥ Ñt taqñà kâE Sjà Equaçä
SjÉmcÑñ ôw qÀanêSý i àumñà Sjàcvá¹ þ (vâ) uà
åtväta¹ þ (åt. tâ.) tþA lâæñçÑñ

tàqâ kâf :

uñ r̄yñlaşaşyä È şja ñämä ñeçytþ
awasñña taqşý i þýaj aÿm èñmc
ñe taqñña kaë şycetaq şý ñämç
ñe çanþ zauaçàlña vâj aþ tþ
añañj m i àumña şjac taqlac şý
avþ equaçà şyemçñña àşyaña àaë
mç i aë äð şjac taqlac şý avþ
çlaşyä equaçà şyemç ñe mëv
qâanäçşjacç ytyşê şjë i wma
ymñ şyl yryçñaaj çdmë şja
qaºþaþyä vñdññññt taq şydmë
që ña yäiþ ytmv èhşyë qao
i ãaÑyñ

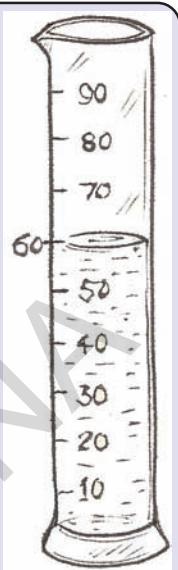

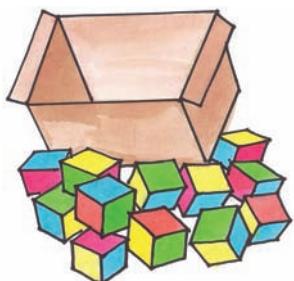
Fig. 17

- °**h**ıyabsı́ i àumla ſjäctaqåsyl tållaſyj c ſjäce
"ua ñe?
 - häv°**h**ıy ſı́ i àumla ſjäc tåq y ſjmñne "ua?
 - °**h**ıy aqſı́ i àumla ſyl tållaſy c ſjäce ſyá i aq
ſyçala/aeu ſjeæçá?

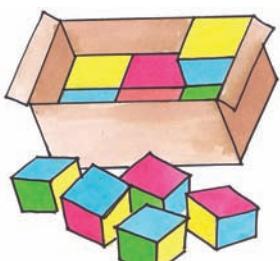
ajla 18 \$jacAqñ ¥ ¥Sjytala i Aa i nñm 1 yctä.
vtracé j aopcej aE ojj acéwawc i Aa vçal ¥Sý \$ja»þ
ræøþ\$ja à»frà akysj l vtracé3 yctä. j aopce2
yctä. i aE ojj acé2 yctä. \$jacvçan

Ñwàékñák uà kñák õàéà mu §yl aàcèàñña §jáçlåà 17åäm i pbtñàaqmçñè 1 åà 1þ1.852 ásy. tå. / 7åäm i pþ §y ytañña ñä

yàtâÅu âwÖààÅà

âj fâ-18

âj ॥-19

»॥**ପ୍ରତ୍ୟେକ** ହାତା କାନ୍ଦିଲାଙ୍ଗ ଶ୍ୟାମଶ୍ରୀ ଅବ୍ୟାପ୍ତିମାତ୍ରା
ବାହୀନେ ଯାଏନ୍ତି ଆଖିଲାଙ୍ଗ ନାମା ନେ ର ଆ॥**ପ୍ରତ୍ୟେକ** ହାତା
ଶାନ୍ତିର ଶ୍ୟାମଶ୍ରୀ ଅବ୍ୟାପ୍ତି ଆଖିଲାଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଆଖିଲାଙ୍ଗ
ଆମାଶ୍ୟାମଶ୍ରୀ ଆ॥**ପ୍ରତ୍ୟେକ** ହାତା ଶାନ୍ତିର ଅବ୍ୟାପ୍ତି

- *i àumàŞyâE â»Erç tþâŞymâç i Àk^aN i Erç
Ñy N?*
 - *CyŞy i àoâE qE i àumàŞyâE â»Erç Şy
i àumâa âŞymâa Ñe?*

Zà³ùñý i Àà Ñjá tāq 1 yçtā. vràçé 1 yçtā. j àòþçé
j àÈ 1 yçtā. q àçéÑen 1 i Àà Ñjá j àumÀà rÈarÈ

Ñë 1 yçtä. x 1 yçtä x 1 yçtä = 1 yçtä³
âkyð i Æy yçtä. SjÑnà kàmà Ñè j àÈ 1 yçtä. 1
yçtä³ Sj Úyq tþavhà kàmà Ñë

Ҫy ZäŞyâE i àumàŞyâE â»HrçŞyâ i àumâA Şäv i Åaałę
ŞiL yPua Şı i àumâA Şı rEärE Në

$$\text{C}y \text{ ZàŞjáE } i \text{ àumàŞjáE } \text{ â} \text{ HrçŞjá } i \text{ àumâ } = 12 \times \\ 1 \text{ yçtä}^3 = 12 \text{ yçtä}^3$$

Çy mÊÑ yçuÂ vñrâçê j àòþçêj àë ñýj àçëşjâç àððâà
ŞyâçqÊ 3 yçtâ × 2 yçtâ × 2 yçtâ = 12
yçtâ³

Çy Zäşjäê Ñt Sjñ ySjmçNässyâ» Hrc Sjâ i àumña=
vtracêx i àobcêx ovi àcê

“uà j àq kàmçÑä?

i àqÀaçÀñà Ñaçàà áSyôwaçSyà i àuymÀ ât . vã¹ ß
tñmñà °ñv पदार्थे शि i Àa qñfमा ½ शिर्यता. ³

Sý Üjä tħavha kàmà Nē Cħa Aħħaġeş rāj Sý
yħro Sjaċ-ċu i àq kħamgħen Aħħaġeş Sjaċ-ċejaġeş
yħro Cy Zażżejt Nämà Nē:

1 ftvātā¹ḥ = 1 yctā³

| አሉሁታም | ዘሸዋቂ ሲያል ወዕስማ (ዕክን) ሪያ
| ጋዜጣ ተቀኑ ክፍቃ ሪያ የወጪ የወጪ ሪይላለ :

¥Sý tåqÀ kåÊ vSýÊ Fytþ; àoà qåññå SÈåñ åj ñ
 20 tþrmà¥; ÅäyàÊ qåññå Sý; j àumñå Sjäcññåç þSýÊ
 våññ Çyc'a" yç tå³ (uà "a" åtvå tåññ våññ¥)
 .¥Sý² þçþ; j åññuåtm; j åSjäÊ SjäçññÊ SjäçSý tÑññå

1 tāv 1.61 âSý. tā. §ý rÊarÊ Ñèñ

oðaðacyçrâbşyé ÇyçoðEçyçtäqâa kâE tþ2þþþAçâbş
qþñE Sjâçqâa mÊN yçqâaâa tç»þrauþaþ

täqâa kâE Sý qâaâa Sý ymÑ tþmitâaçSjâçeqâEwmâa
Àñha ñe'ua?

täqâa kâE Sý qâaâa tþqþñE »þvâaçqE qþñE Sý
rÈarE Sý SjL qâaâa ñ1þua ñ

âkySý SjâE½a täqâa kâE

Sjâ qâaâa ðmÊ r1/þauâa

ñ täqâa kâE tþqâaâa

Sjâ ñauâa tâlaâa ñaaçþsýE

vçæþ tâlaâa vâcuÑ

"b" 0tvâtâ1þ ñeñ

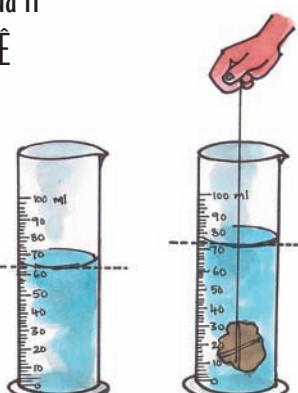
qâaâa Sý ÀÿEç i àumâa

tþ yç qñvç wâvç

i àumâa Sý âlaSjâv Aâac

qE qþñE Sjâ i àumâa ðaam ñâçkâþaâa = (b - a)

yçtâ3

a) 20

tþu ðâA :

täqâa, tâlaâSjý ÇSjâçê ðaðAýv, i àumâa, âlaâuâtm
ymÑ, i âlaâuâtm ymÑ, i àumâSjâE wðmä täqâa
kâE, aâðAý qþñE ñ

Ntâc'ua yâhâ ñe

- ÀâðSý kâwâa tþñt SþþþqEeqââam täq Sjâ
i Aâakâ yçquâa Sjâmâa, ñan yçtäqâa, qE
yçtäqâa, CâiaâA tâçlmaâ qE täq ySjâmâa

Hââay ðâðâaâa SþþþmaâaçSý râj SjL Àñâ "qâEavâ' yî" âwâo oâEa täqmçñe

yâtâlu áwðââa

छठी कक्षा

- þraçëSjâcyñâ-yñâ täqâaçSý âvþ tâlaâSý
yaoâa SjL i awâuSjâmâ ñâmâ ñe
- þraçetâ1þ SjL þSý tâlaâSý ÇSjâçâññ
- þraý AâEuaþSjâctäqâaçSý âvþ âSjyvâtâ1þ
Sjâçfquâa Sjâmçññ
- âSjyâ ytmv qEywðmâðâEa i Eâaçwâvðnâa
SjâçðaðAýv Sjâmçññ
- yâtâlu: ñt ðaðAýv Sjâçvâf yçtâ. uâ
vâf tâ1þ tâtäqmcññ
- âSjyâ âqþþoâEa i Eçññ Dñââa Sý tâq Sjâc
i àumâa Sjâmçññ
- þSý Sjâ i àumâa Sjâci àâtâ. uâ i àâ yçtâ.
CâiaâA tâtäqâa kâ ySjâmâ ñe
- ow Sjâ i àumâa Sjâvâ1þ uâ âtvâvâ1þ tþ
tâqmçññ

$$1yçtâ3 = 1âtvâtâ1þ$$

i Çuay Sý oâEa yâhâ:

- yþþtâ1þ Dþiv Sjâ Equâa SjâSý täqâa
wâvâ yryç2þþþ Aâa Sjâa - yâ ñe?
- Dþiv ke Equâa संक्षया vâñçSý mâE SjL
tâçþc(िउय) ðaam SjâE ySjâmçññ
ytI àcucñ

3. àwùàvú \$jl ¥\$y \$jòaa \$jl vràcè20 tā. , j àøþcè15 tā. ÓaþÄýv Óàam \$yÈañ
 4. Èatå\$y áqmákä \$y qay ¥\$y i àumà\$jañ ktåla \$ja 1\$yøþ nà áky\$jl vràcè60 Äl¹þj aé j àøþcè
 50 Äl¹þmän ËAÑñaç i È råaåÅç\$y av¥ 40 Äl¹þvràcè; aé 40 Äl¹þj àøþcèktåla vã ñ rj à ÑB à
 sàa ásýmñaa Ñeakytøwñ r'aaj à v'aååaa j àÑmcñø r'aaj ç\$ja Óaþ Óàam \$yÈaçtþ' uà i àq Ëå\$jl
 yÑaumà \$yÈ y\$ymcñä?
 5. Kàøþþuáyråaçuc:

i

- i) Vå¹þ
- j) tå¹þ
- c) ásývatå¹þ
- ç) yþþtå¹þ
- £) 1 Ñç¹þE

r

- i) 10000 tå²
- ii) 1000 åt.vå.
- iii) 100 yctå.
- iv) 1000 tå.
- v) 10 åt.åt

6. atvåtå¹þ _____ Áaaqåaç \$y
 av¥ c\$jaçéñëñ

25 qyç\$y ay'' \$y \$jl tå! þcetåqåç\$y av¥
 yÑa yaoåå ÁkJ \$ja 1þ Ñë

7. i áo\$y ÁåÉuåþ \$jaç Áaaqåaç \$y av¥
 \$jaçzåtåå/å\$y c\$jaçetååmcñëñ

øþy qÀanàF\$ja i àumåå tåqåç\$y av¥ yaoç
 tåqåå kåé \$ja EQUAÇa \$yÈmøñë

8. ¥\$y \$jivç\$y i àumåå \$jaç tåqåç\$y av¥ ásýy
 áwåo \$ja EQUAÇa \$yÈmøneyt l åcuþ

aåÄýqçé \$ja EQUAÇa \$yÈS\$y i qåñññvå \$ja
 ÓaþÄýv \$yÈaçacyt l åcuþ

9. i yåu \$jñåå \$jaçqñj ååå¥, i àwîu\$jmå
 qøåçqçé øþy \$yÈS\$y avåh¥ ñ

"åtôå" (iå \$yÈ S\$y tå! åt) i aé åÄý¹þyéå
 \$yÈ¹þyøþ\$ja ya सिमंट की ईट का i àumåå

a) ¥\$y tå¹þ 100 yctå. \$y ytåå Ñë

Óàam \$yÈac; aé tåqåç\$jaçyaåÉ/åå -4 tåvhaç

b) ¥\$y røåaå\$jaç 2þþ\$ja i àumåå tåqåç\$y
 i àwîu\$y zatåå yctå. ² Ñë

i ào\$yatå yç\$yñåå\$jaçåy¹þfå \$yÈyå¹þþ
 i aé åtôå \$yÈååå tå! åtåþ\$y i àumåå \$yÈ
 tåqåþ i aé tåuåþ\$jaçåke\$yÈç

Áaaqåçå¹þ - ¥\$y tå¹þy c\$jaçekac 1/1,000,000,000 tå¹þ \$yÈar È Ñë

yàáÉYàá -4

§y.yé	âwùàñJ §já Áàat	âtóá §já i àumâà	âÄy'§jéá §já i àumâà
1			
2			
3			
4			

- âtóá §y i àumâà §y ysá tâáà ytâáà Ñe' uá ?
- âÄy'§jéá §y i àumâà §y ysá tâáà ytâáà Ñe' uá?
- uâÀ ÁaÑá màç§jáÉ½ rmaá j áç?
- 13. rüpeÄyájj É râamcytu yÑá tâq vñá Ñeá i aqñacÁñá Ñá Ñaçâan ' uá i aq fysy§jat §jac§yç i ásâáâáà §jáçáo
- 14. áat qþ àum §jáuâáu §jacËkâ§yÉ yjâá Zâáñm §jéacâ§y wá. i áE i áç á§jy mÊN §jáx sât §jac tâqmçÑá Çy§yáv¥ i aq fâayç§jáâá-§jáâá yçZâáà qðâá j aÑmcÑeávñáhá
- 15. áâatâáà qðâá§jâç§jwÉ §y yan ktâ §jéâá áâatâáà qðâá i áE §jwÉ §y tâqâtþ' uá i hñE Ñeá i aqñac á§jy q÷âm §já EQUAçâ á§júá Ñâávñáhá
- 16. i ðþ tþâac; §jac§y râj §já i hñE árì§áá yÑá Êñmâ Ñeñ ¥ycyÑá i hñE wâvçwñmä áþ§y Áâatâþ§y l yjâá râáâá j áþ
- 17. yâ.»þ. , âyt§já»þ tâçâçv Äjâáà §já i àumâà á§ymâá Ñaçâá Ñe; Áâatâáà vââââârâç 1þ; áE 1þarâç 1þtþtâqmçÑá

* * * * *

§jâlñâfí §y tþâçâçâ §jacçâç 1þ á§jyvarâç 1þ tþâârâç 1þ aâââârâç 1þ; áE 1þarâç 1þtþtâqmçÑá

14

kāmä àþ tþ^aàámuàý

(Movement in Animals)

ଲୁରୁତ ଶ୍ୟେମ୍ବ୍ୟୁତ ନ୍ତାରୀ ଲାହାରୀ କେ ଭାଗୋ କୋ ଅବସଥା
ଜାଶ୍ୟାରୀ ଯାନ୍ତିରାମଙ୍ଗଳୀ ନାରାଚ କେବଳଶ୍ୟାମେ କେବଳ କାନ୍ଦିରାହା
ଜାରୀ ଲାହାରୀ ଶ୍ୟେମ୍ବ୍ୟୁତ ସାଂକେତିକମୋଡ଼ନା ଆଦି। ଓଚିଶ୍ୟୁତାମ
ଶ୍ୟେମ୍ବ୍ୟୁତାଶ୍ୟସା ; ଆପଣା ଆହା ନେଉା ? ନ୍ତାରୀଲାହାରୀ ତଥା
ଶ୍ୟାମା-ଶ୍ୟାମ ଯଚ୍ଛାନ୍ତାମାନାମ ଶ୍ୟେମ୍ବ୍ୟୁତ ଏଲାହାରୀଲାହାରୀ ନିର୍ମାଣ

yatāñum: Ñt ¥ṣy k̄aÑ yçāȳ ēçk̄aÑ ſjā k̄aÑçṣy
av¥ j vñmññ uà ſàañmññ kàmññ aÑmäññ pñkñmä
kyçt̄ññ, i aÑ a, yaÑ i aÑaÑ ſyç ſy k̄aÑ yçāȳ ēç
k̄aÑ ſjāckàmññ uà Ñtāēçkyññ ēñat̄y aÑam ſyēññ
ſy av¥ ſjāçéawññ अंग होते ने? uà ysā kññ
Ñtāēçytññ i qññç i pñ aÑvà yñmññ

kâmä äbtþâam Szâckââlacyçqñvðñt NtâEç; nâm
tâlû tþâam SzrâEçtþkââlâçñ

âSjua Sjvàq-1 t àAw TàEâE i àE EâSjLý aâm :
âAâEâââSjym âSjua i àSjyàSjyâ ¥ i àE TâEâE t hñâdâqâvç
aâmâwâouaâSjia âAâEâOâà SjEâcñ

YàáÉ½àá-1

Sy. y yP	TāĒāĒ Šjā Sāāā	⁹āāā/ i īmā qāā/ i qāā	tōhnā Nē (Nāv/ ĀāNāA)	fēqĒ Aāj cēōpā Nē (Nāv/ ĀāNāA)	čōĒ-čōĒ āNvmā Nā (Nāv/ ĀāNāA)
1	⁹āĀāā				
2	Šjvāčē				
3	čPāāvūāl̄				
4	i īhāā				
5	čšjāāā				
6	qē ŠjL čPāvā				

j āmà (YâyÀaÀaÀy y křeþy) kámákäm ſýrycmk ÀaølaçwàvçmÀoååEuåetþyçþyÑe
(97 åþy. tã. / i þ)

Sý. ý yþ	TàÉâÉ É Sjá Sâ'a	^aàç/ i ðmà qfà/ i oñà	tønà Ñè (ÑáV ÁaÑâA)	EqÈ Áaj CfOpà Ñè (ÑáV ÁaÑâA)	CoÈ-foÈ âÑvmà Ñâ (ÑáV ÁaÑâA)
7	qâºþ				
8	âyÈ				
9	SjáÑâa				
10	síkà				
11	EqÈâ krðþ				

tāy qəlāuāy :

uâÀ mât ^aàau, r̄v , ua à i àþþSjâc j vñmcÑN^W uà Sà^aàamç
 Ñ^W Àt̄hâàcñmâc£âaSj y tðþSj yâa j cSj à tâly v Sà^aà ^aàam
 Sj Emâ Ñ^W à àA hâCéAçâa ñ विशेषकर Sjþoac j àE Sj^aNcSj
 qay Ñe cña tâly v E j âa a j àþþSjâc tâly qâlaua SjÑmçÑn
 lâEâE tþàam Sj y i âa yâE tâly qâlaua âSj y mÊN fquâçâa
 NacySjymcÑc ycy t lâcSj yâv ¥ Sj^aþlauâçâ SjÉþa ç ySj
 OâEâ हम lâEâE Sj yâwâwo Sà^aàþþSj^aàam yctâly qâlaua
 कैसे कार्य करती है, समझने की कोशिश करेंगे।

âŞūjā Şývàq-2

¥Şý Ñan Ş1 tâþþ Şjâcŕ Å Şfâckuhñi Şý qay tâþþşf
Şþoçşjâc²þ àþ áj Å-1 tþtâþþ àÅhàþ ; ÅäyäÅ ÅåäÑÅç
Ñan yçräÑ Şjâc²þ ¥ñ ¥Şý ESEå ÑB à sâa aÅhâcêÅmà
Ñe ; àqŞý aþqEä râæl Şjâ wÑ sâa tâþy qçâa Ñen wÑ
2þçþ, tkrm, Äivşf Å taç þ Nâckamâ Ñen

i r i àq ÀñçàSý tåly qælauaÝ; àE ÑO»þþuaÝ'aám
SjéAactþSýçyÑaumà Sjéma Ñe ÑtæçlaEäE SjacNt
yawoåhää yçåhääOa/za Sjépañ CySý i vawà ÑO»þþuaþ
i àE tåly qælauaþSýaj Ca ÀñçalmaçlaEäE Sý'aám Sjac
ðql'þUyq yçytI ySjmcÑh

i b à o ē ū o ē ū v h c w à k m n y s p b t 0.013-0.028 t a ū ū w à y c j v m à N

aj ॥-1

- “uà Ñan tþi v^aà- i v^aà q^alauaþtþ^aam
Sj^ac q^Nj aña qauç ?

q^alauaþSj^ac^ar aña aÑv^au^av^au^av^au^aSj^ac^am^aडकर और
खोलकर देखों ?

aj ॥-2(i) aj ॥-2(i a)

uà ¥y^a ÑacySjm^a ñe?

Çy^a m^añ q^alau^a के पेशियों की ^aam Sj^ac^a महसूस
करों

Eq^aac^a m^añ q^alau^a Sj^ac^a r^aA ^aam l^aa^av^a l^aa^aE Sj^ac^a^aak^a
Sj^aq^alauaþSj^ac^ar संबंध जानने की कोशिश करो ?

ñaj^a d^aदिये कार्यों को Sj^aca^a

Ça Sj^au^aF Sj^ac Sj^aem^aytu क्या aÑjy^a m^añ Sj^a
माँसपेशीय^a गति हो रही है ?

aÑjuà Sj^av^aq-3 t^aþ^a h^aya^a :

aj ॥-2(r) t^aþ^ama^a i ña^ay^aE i q^alauaþn^an Sj^al ñny^a
Sj^ac k^at^añ Sj^al m^añ E^aY^a E^a Sj^aE ñan Sj^ac A^av^a i a^an
E^añ^aav^au^aSj^ac^a¥S^ay^a S^ay^a r^aA ¥S^ay^a t^aþ^aþ^aE^a un^añ^an^a
Sj^ac v^au^añ^a S^ay^a S^ay^a q^a2þ^aE^añ^aav^au^aS^ay^a
S^ay^a r^aA S^ay^au^aç^a; a^a Sj^añ^an^a S^ay^a r^aA S^ay^a q^alauaþS^ay^a
^aam Sj^acA^añ^ahu^añ

- E^añ^aav^au^aSj^ac^at^aþ^aE^a, un^añ^an^a Sj^ac v^au^aSj^ay^a
av^a E^aqu^añ^a q^alauaþSj^acq^Nj aña y^a Sj^am^a ñac
“uà ?

i r 2 (Y) t^aþ^ama^a i ña^ay^aE ñny^a ñq^aE Sj^al i a^a
E^añ^aE ñan Sj^ac A^av^a i a^aSj^aE a^aY^a E^añ^aav^au^aSj^ac^at^aþ^aE^a
i a^a v^añ^a i a^a a^a S^ay^ace^a; a^a Sj^añ^an^a S^ay^a r^aA q^alauaþ
S^ay^a ^aam Sj^acA^añ^aY^a n

- पलकों Sj^aa Äj^aþ^aþ^aþ^aaa

- j r^aþ^aaa

- wk^aaa E^aþ^aþ^aaa

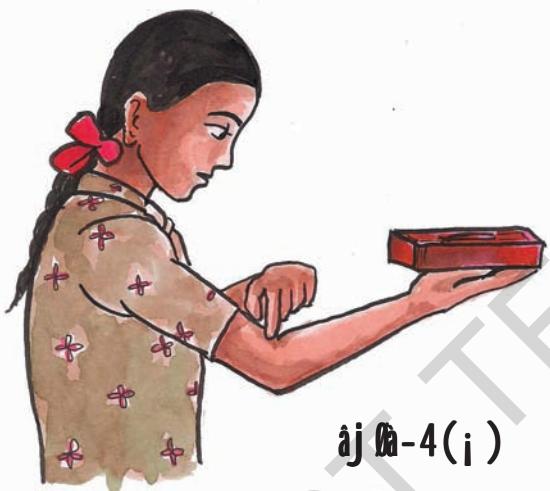
- y^aþ^a v^aþ^aaa i a^a 2þ^aþ^aþ^aaa

- q^alauaþS^ay^a उंगलियों Sj^acñ^añ^ava^aaa n

q^alauaþt^a y^a 2,700 yc^a a^a Sj^a k^aamua^a ñ^a

taý qələuàý Şyç Şjauê Şyémá Ñé

tāly qəlāuāñtçāa kāðþ tþsjauēsjemā ñe þsy
tālyqçāa áyþþñqé ñ»þþ tālyqçāa sjl mēáy hñj mā
ñen mr kāðþ sjl áyéá tālyqçāa áwóåm åðnåm tþ
éñmā ñen ñ»þþ eñþþñlåa tþååm sjéåsýåv þ kāðþ
sjl áyéá tālyqçāa áyþþñhá ñemr qñvå tālyqçāa
áwóåt åðnåm tþéñmā ñen cy zåsjåé ñ»þþ sjac
åñvååçsýåv þ tāly qəlāuåñkāðþ sjé úyq tþsjauē
sjemā ñen tālyqəlāuåñ»þþ yçkøþy éñmā ñe' uå?
sjéþþ tālyqəlāuåñ»þþ sjacyaoçykøþ éñmā ñe sjéþþ

âj @a-4(i)

"uà i àq kàñamç Ñe?

âj ፩-3

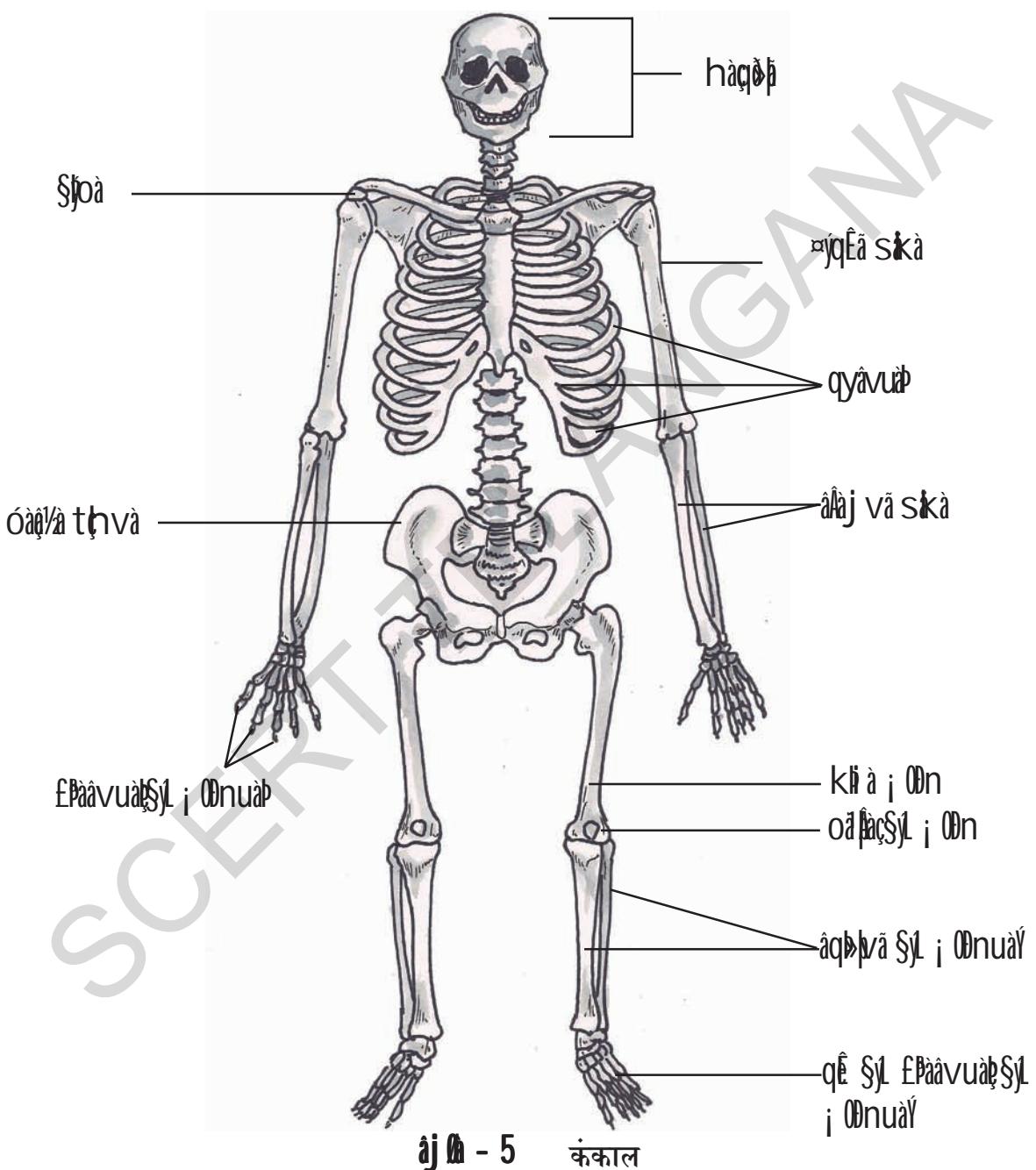
âj @a-4(j à)

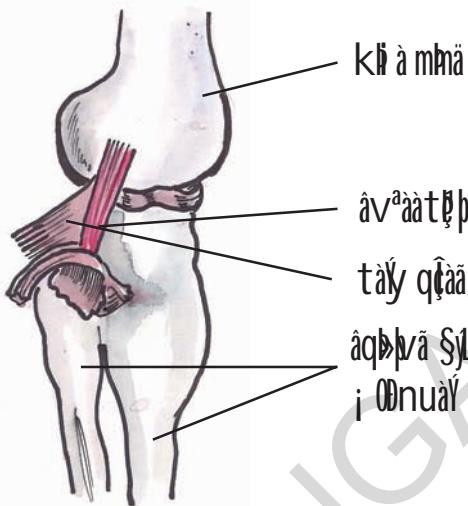
âj ॥-4 (¢)

ý qâðauåbt ðyryç² þç þ qðaa “Ñat^a r»þ’ Ñæ Cy§jL vñræcë5.7 yç tå. Ñamä Ñe?

ÑtäEçàÊå È Sýâwâwo Sâ'aapt þñm âwâs Åå ZäSýjaÊ §1. Ñ0»þþaVt v Sý È SýZäSýjaÊ §1. Èj Åå Sýja ÅÅt åEä SýEmä Ñeakyc; åþnqkÊ SýNmñNþpuåA ÑtäEçàÊå È tÑ0»þþaVÑNä Ñamä mæñtæçlåEä Sýja i àSýjaÊ Sýyc Ñamä ? i åþnqkÊ Sýja SýauëSýÈacSý ¼þa ÅtÅå t kÅåE Në

y t ð m q á ð a u à þ t þ á ð i à 0 0 1 j q ð a á y r y c r ð ð i à ð w k à Á A ð ð N ñ C y S ð a w k à à 3 4 5 q à l » p ñ à m à N ñ

aj 6 -6

âŞjuà Şývàq-4

krøhsl Ñ»þþ :

i àqŞyātla Şyactü hāvŞyE
kröbŞyacħāj c əqE i àē
i àkā-rakatħiNvħaħiŞyavŞy
Şyħaġ FyŞy tħiŞy aħam Şyā
yawħolħa yċħelha ħaħolha Şyħaġ
uà i àqŞyacħeyŞy Şyħħa Şyħ
ħaħiŞy iħna» pħiżiħiŞy Şyacħekkħob
ħaħħa nħi

- Åāj cſí krøþsl Ñ»þþ
Sjála ſý qay køþ ÊÑmā Ñe
i àqÅacÀhà Ñåðaa?

Şı N»pə Şıqav ycət vma Nə Eşəv uşayçt! Şıjac
Aşlaçmə Äy Aracucuñ krəp i äe Şıqav at vAacŞı
Dnala Şıjac Ähəp

Ñyvā §1 Ñ»þþ :

¥Şý Ñan ŞjâctâşþŞjÊ ŞytÊ Şý qay Êhâñ i r oâEç
yçÑan i àê ŞjocŞjâcEqÊ Fºþi añ AÿÊçÑan Şý
Fºlavâ yç(âj #8)

aj @ -8

^aavcysjloqmßý yEßjañotewNáqE Eqâðnm Ño»þ uþ
Sjac/þaçSyl Sjaañlalà SyEaqñan ycþþE EsEá ÑBþþSý
Ñ»þþ i æE ySjrqäþAþEá Ñ»þþ SjacaAþ EÑqñj ala

ÑtāĘčāĘāĘ tþyrycvþā | àę ĺāa'' młāavā Ñ»þþ ÄłtĘ NeuÑ kāř tþoñm Ñamā Nę

ନ୍ତିପି ଶ୍ରୀକାଳାଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଲାଶ ଶ୍ରୀଏଣ୍ଟ ଫ୍ରେନ୍଱ିଙ୍କାର୍ ଶ୍ରୀ
ନ୍ତିପି ଶ୍ରୀମତୀ ଫ୍ରେନ୍଱ିଙ୍ଗାର୍ କାଳାଚନ୍ଦ୍ରବାବୁ ନ୍ତିପି ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟିକା ଶ୍ରୀମତୀ

aj 0a-9

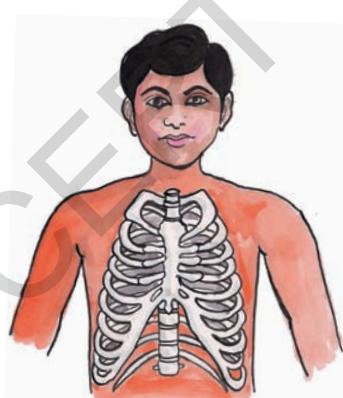
aj ॥-9 Ḫājāñyvā Šj. N̄p̄ Šjōṣy qāS̄jā
Šjāñyāt vā NeĀh yŠjm̄Nā

âSjúà Sjvàq-7 EáñpSyl N»þþ :

İ àqŞý àtla Şjaçl ŞyŞyÉ Nànàçyçqéacşl EÝaâvuaþ
ŞjaçqŞyþlaçŞjaçŞyÑaç (âj la-11) i r E yŞý qâöp
Şy tâu sâa yçâAâa Şyâaaj çycşytÉ mŞy EÝavâ yç
2 ñdñyâ âlâEâðâya Şyçâp i aqŞjaçqâöpŞyraj Şy sâa
tçyŞy vErâ Ñ»þâ âA hâcêAñâ Ñc yâ Şjaç“ Eâ½þy1
Ñ»þâ” ŞyÑmçÑñ uÑ Şyçñâþþuâþyçr âa
Nâma Ñeâk Ñwâ1 þiçŞyÑmçÑñ

âŞ̄juà Ş̄jvàq-6 qyâvuæ:

vrā yāy vācšy²pytu mšy EycEāšy Ēāh¥ n
2pmā tēEq0ñm N0»puakšyāc oāĒç yçĀra ŠyĒ
Āñāp uñN0»puay²pmā Šyārāj tlyqā^omšy Äyvā
Nāmā Nē CĀNā Šyāc

aj 08-10

âj ॥-11

Zâam âtâhâ 1b72 râÊ ¥\$y Ðwðn tââlu §â uâu ââââ tþ100,000 râÊ, wxetþ3,600,000 râÊ j àê fysy kâwâ §âv tþ2.5 ârâvuâ râÊ oð§ymâ Nêñ

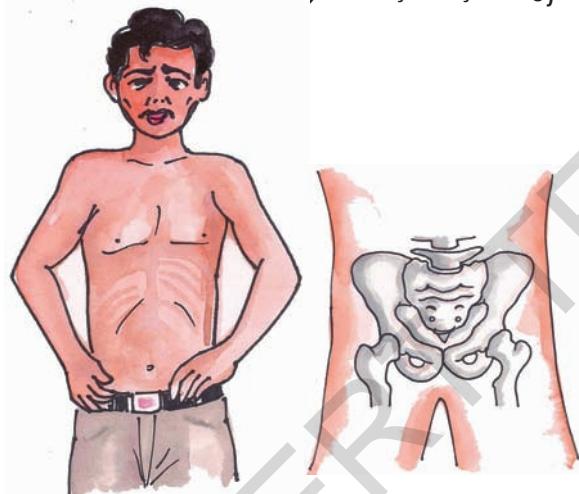
Uà i àq KàmçÑP

Íàéaw Átâà tñéamþsjl Ñ»þþ tñ33 wá1þrñó»þþuáv
Ñamã Nén ÞySýrâÀ ÁàæEâ½þsjl Ñâ»þþuávâtv
SýE ¥Sý râÀ Kàmâ Né i r i àqSý Eâ½þsjl
Ñ»þþ tñáSýmâàç i ñðn wá1þrñtâàSý ÑamçÑP

âşjuà Sjvàq-8 óvâ tñvâ / qþvwSý

à»þ SjtErâ :

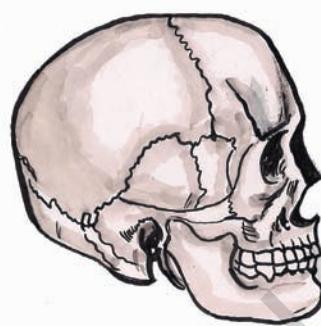
aj ð-12 tñrmâ¥ i ÁaýâÈ ÁaâààÑnàçycSytÈ Sý
Áaâj cSý sâàà SjâçArac¥ñ Áââàþþ; àÈ ¥SýlaSjâÈ SjL
i ñðn áÀhâçèÁmâ Né Cy Ñ»þþ SjL Ej Áaâ Sjâç
SjtErâ (qþvwSý à»þ) uà óvâ tñvâ Sjñmç

aj ð-12

uÑ Sjâ1þvu Ñ0»þþuâþ yçrâmâ Né uÑ qðþSý
Áaâj cSâàà SjâçoÈçÈNmâ Né rëþacSý âv ¥ Equâçââ
Ñamâ Né

Sjgâv :

aj ð-13

SjçéNâ»þþuâþSý kâþþyçrâââ Ej Áaâ Nâ Sjgâv Nâ
uÑ tñðmþSý Sjâç½þSý SjE ÈOââ SjEmâ Nâ Sjgâv
ÑâVþþuâþSý tñú kâþþpâtvçÑamçÑâ âj ð-13 tþ
Àéh¥ñ

âşjuà Sjvàq-9 vj ávçÑâ»þþuáv Sjâ1þk

aj ð-14 tñâÀhâuç i ÁaýâÈ Sjââà SjâçÈââv uâþyç
qþþþSý Èrâà i àçJöre tâþþþ Eya mÊN ÁaâSý Sý

aj ð-14

SjââçSjâçÈrâ SýE Àhâç i àqââç' uà tñyâ âşjuà ?
ÁaâSý, Sjââà SýSýþþsâà vj ávç i àÈ Sjþþsâà Sýþþ
ÑamçÑeÑuÑ sâàà vj ávâ Ñ»þþþ yçrâçÑamçÑe tñââ
i ñðn sâ Ñ»þþþ Ñamâ Nâ áSjñmâuÑ ÁâEt Ñamâ Nén
kyâ Nt tâþþþcÑawýâ tâþþkâmâ Néñ ¥yâ i ñðn

tñâw Sjâ uâu ¥Sýatñâ1þtþ5 yç30 vâ1þ E' m SjâçqEq SjEmâ Néñ

ÍàÈáÈ ÈýâSjyá Sà`à tÌÀhàcÀmñÑù ? qyâvuàþ
tþ ÈávìSjL Ñò»þþuàcSj tÅu sâ C y mÑ SjL vj ãvã
Ñò»þþuàY àÀhàcÀmñ Ññ þ

âSjúà Sjvàq-10 âwâwo ZaSjàÈ Sjí kàp :

Ñ»þ»uàþ Šjá ^aâam ŠjéñacŞç áv¥ tâþ qælauàþŞja
EQUAÇA Ñämà Nè ÇyŠjá qmà Ntþqmà Ñä ¥Šý i Øn
ŞçjoåÈa ÄåyÈa i Øn Šþyç ^aâam Šjéwamà Nè ?
i ØnuàþŞjí râj Šjíþ i àÈ Zärþ Ñämà Nè ^uà ?
i þaaçŞyl ^aâam Šjá áv¥ i ØnuàþŞjá lîgaa-mëcþNä yç
Şjat j v kauëää ^uà ? ¥Šý tâþ Šjá ØŞýv vþjÈ
Ñan Šjáâaj çEhþaþ akyyçŞjáñâä tâu tþØnm
Ñacñ Çycâj lâ-15 tþermäuç i âaÿaÈ Èðyä yç
tkräñä yçrâbâacŞjâç i qâçât lâ yçŞjâñâä i r
Şjáñâä Šjäqay tâþþaçŞyl Şjâñâäla Şjéâä ^uà i àq
tâþþyŞymçñè?

aj 0-15

ÑO»þþiaÝ ÑaÑa tøþnä ÑeuÑ Ñtþtavå Ña taÑaw
i ððnqkÊ Syçé i ððnuþyçrâa Ñeñ Cy mÊÑ
ÑO»þþiaÝaám SyÈlaçSy âv¥ ÈlaSy tÅu kæþþNämä
Ña cña kæþþSy ÕæEa Ña Ñt i qâaçlæEäE Sy sâaæþ
SyâaçÑvà qamçÑe

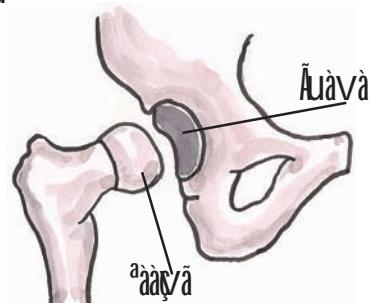
ÑtāĘçāĘāĘ tĘqāĘ kāĘqawāvčawāsāĘ kāĘp, ĖtāĘāĘ
SĘ aām SĘ avĘ awāsāĘ SĘauāĘ SĘac SĘ aām SĘ avĘ
ĘqācāaĘ NāmōNē EāaSĘ rāĘct kāĘlāSĘāĘ Zāaām SĘĘcāĘ

ଦାୟିତ୍ବ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ŞlıoçtəqauçkàÀaçwàvçN0»þþraþ Şý ràEçtþyt | Àaç
ŞýavÝ Àaaj çåÀÝ ÀatÀa ŞjaqmçıaÈ ŞyÈþaçñ ÀaaáÈuv
Şýa hâç vþjÈ fyŞý i ÈÈ rlr Şjac (aj ða-
16i) ŞjacÈhþaçñ rlr ŞjaccoÈ-foÈ i ðàuþaç
rlr ŞjacÑt i ayàaá yçcoÈ-foÈ i ðà yŞjmçN

aj @-16 (i)

âj ū-16 (j à)

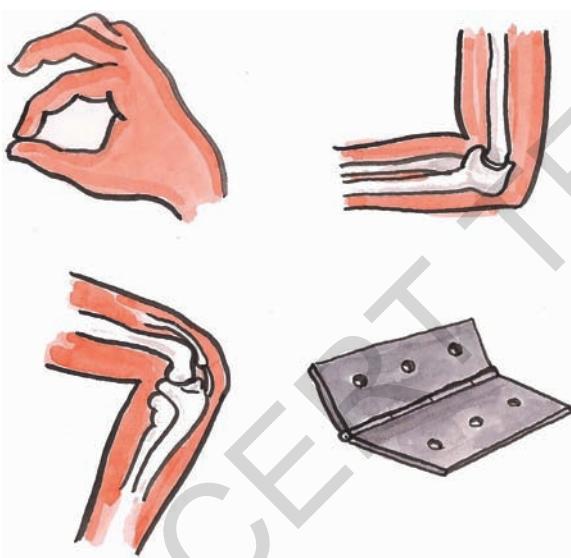
tālāw ṫāfāĒ tēqālāā qĒ mēñāçwāvā ; ḫā Ävāvōbñā Çycj tāfṣā Çātāñç h̄ ēuākut yçrmāuā Nā

Sýk kàðþ:

¥Sý Ñan SýacÄvà i àþ ÄyÉçÑan yçqÑvçÑan Sý SýaÑâa Sý qay qSþþ kuhni Sý qay yçÑan Sýac ysã àÀÍà i àþtþâam SýEâa i ayâA Në uà? Agar Añâa màc uâþâñâ?

ÄyÉçÑan yçSýaÑâa SýEâaÑan Sýacqâ2þi SýaSýE SþoçqÊ âwqÉäm àÀÍà tþâam SýEwà i àþ cy Sýat SýacAçmâa râE SýEâa "uà हम SþoçSýac2þiSý? ¥Sý Añâa mSýÑa Ñan SýactâþiSýmñâ Eyyçj áoSý tâþâa ylsw Añâa Në

SýaÑâni Sýqay Ñan SýacySâ àÀÍà i àþtþâam SýEwâ ySýmñâ "uà? "uâþ?

aj ॥-17

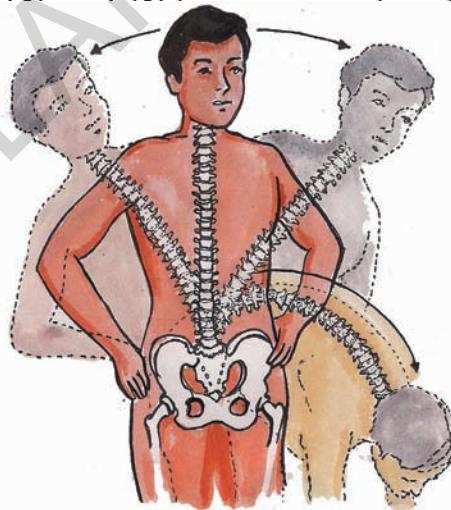
aj ॥-17 Syl yÑaumâ yçj àqSýlâEâE tþSýk kàðþ SýNâY-SýNaeNeKâaÑâYñ i àqSý i E tþcy ZâSýâE Sý SýkckâþSýNâ Ñaumâ? i àqSyl SýaÑâa i àE i àþac Syl Câa wðmâ àþyñmââa SylâkY n

EâþSyl N»þþ ¥Sý oðzaþa Sý ytâa Ñaumâ Në?

कभी-कभी | àq yaoðaþNâþiSýaÑâni आगे मुडकर i àþaþSýaçârâa tâþþ Nñvâ Sýacktâa qE Eh SýE lúauat SýEmç Në Eyâ mEN yçSýt E Sýqay ÑanâþSýac Eh SýE AâþYऔर râþYI SýaçwâvçlúauatâþSýacSâ SýEmñâ

- क्या आप बता सकते हैं कि ¥yçlúauatâþ SýaçSýEâaçSýcav ¥ EâþSyl N»þþ Sýycy Ñaumâ करती है?

EâþSyl wâ1þc Sýrâj ysâ àÀÍà i àþtþâam SýEâaçSý âv ¥ Sýaâ1þc N»þþ Sýa Equaçâ Ñaumâ Nëñ Sýaâ1þc EâþSyl wâ1þc Sýaçwâsââa àÀÍà tþi àâactþy Ñaumâ Sý

aj ॥-18

गदन का kàðþ:

âAââa Sýa kàðþ Sýlk kàðþi àE âaþvâ i àE Äuavþkâðþ yçj vâa ZaSýâE Sýa Ñaumâ Në uñ kâðþntâEçayE Sýac ऊपर-âaaj c; àE Aââaçâvâþtci àââactþy Ñaumâ SýEmâ ÑeâSýmâñt âAââa Sýacqâa mEN yçâaÑâ i àâa ySýmâ

The small intestine in adults is a long and narrow tube about 7 meters (23 feet) long.

^aàÀÀ tþeqþnm kàþþþsjacj à kàþþþsjNmcñh ñt ñtaEçayÊ sjacv¹ þþþsj ytaÀa ÀaNá i àà yþþþmcñh

One kāphi:

શ્વરૂપાદસ્તુતા વાચકાદ્યબાદમાના શ્વેતચને ચન્દ્રપથને કાદ્ય શ્વાન્મચને
શ્વરૂપાદ ત્રૈણા પદુંધરાત્રિ શ્વેત યશ્ના પદું શ્વેત તાદા રામ ના જાતિ અને તીજી
હાયમનેમાદ્ધાજ શ્વાક્રોધના અનુવમાના અને અનુવાદ અને અનુષ્ઠાનિક
અનુષ્ઠાનિક અનુષ્ઠાનિક અનુષ્ઠાનિક અનુષ્ઠાનિક અનુષ્ઠાનિક અનુષ્ઠાનિક

ऊपर **Śíkrōḥi** आ॒ अ॑य॒ ए॒ श॒राज॑ ००न॒॑ का॒ष्ठ॒ न॑म॒ न॑क्य॒ श॒श्वा॒॑ ऊपर **Śíkrōḥi**
श॒श्वा॒॑ न॑त॒ अ॒न्वा॒ आ॒ना॒ य॒श्म॑न्

ÀyÊç kâmä àþ tþ^aàm :

ÑtäEçlääEäE tþEqODnm tåly qäläuaäY ÑO»þþäY, käþhsý oäEä Ñt j àqñäçlääEäE
Sý i þaaç SjäcäÑvà y§jmçÑe ysä kämä äþ tþÑtäEçkëyç i þa ËNmçÑA' uä?
kämä äþt þäam SjyçNämä ÑekäÅsýäEä Zääm SjEþaçñ

aj 08-19

âŞíjuà Şývàq-11 j vña aäm :

Kâmä¥§ý ðnàÀ yçÀy ÈçðnàÀ §jåç§yçååm §jÈmçNæ åÀåÈåÖå½å §jLåk ¥ñ ; àq§y åÀåÈåÖå½å §jå yååÈ½åå-2 tþ åvhägn.

yàáÉ½àã - 2

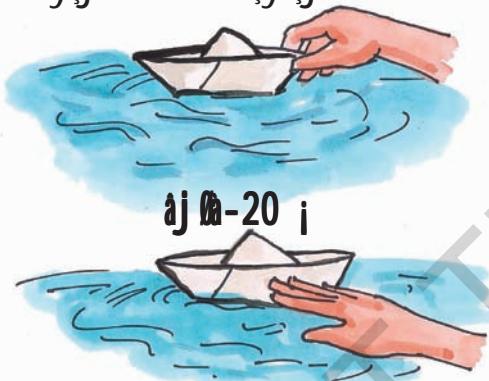
yàáÊ½åá 2 §já âwîv½å §jÊÀçqÊ âwâSÀå qÊ §j kÂmäîâEåÊ §jâwâSÀå Sàåà§já Equåçà §jÊ§j ¥§j ðnåå yç
ÅyÊðnåå §jåçååm §jÊ y§jimçNå

t² ꝓ vuἀt̄ t̄j v̄l̄ aām :

t²þā qāħā tħmē ySjmā Nē uà uç tħalli Sjy়taħħa Nā
mē ySjmā Nē uà jħnē Nē? , t²þā qāħā tħmēla Sjy়av
ħasja jħad-Sja EQUATRA SJEMĀ NĒ; æ Sjy়?

âSjua Sjvàq-12

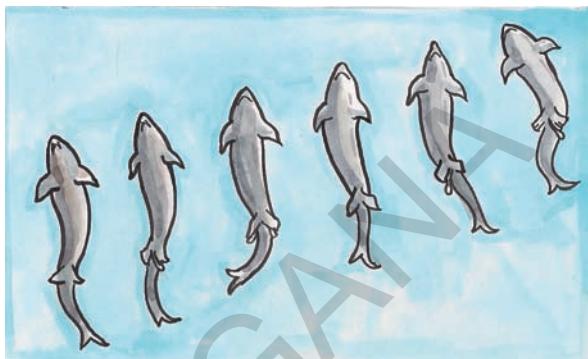
Sjāaik yç¥Sý Åàaw rÅààÇuçñ Çyçqååä tþ²þø¥
(âj ñ 20¥) tþåÀhå¥ñ ¥Sý mÊÄy Sý Åøylvçsaå
SjacqSjøþSjéyatlåçSjl mÊÄ ¼þøv¥ i æé ÅåEåOå½å
SjLåk¥ñ (âj ñ 20 rå) tþrmå¥ i Åayåé j åþþ mÊÄy
yç¼þøv¥, ålaEåOå½å SjLåk¥ aSjyå awåo yçÅåaw
yÊvmå yçj vma Ñ? .. uacyåaj ¥ ñ

aj @a-20 j à

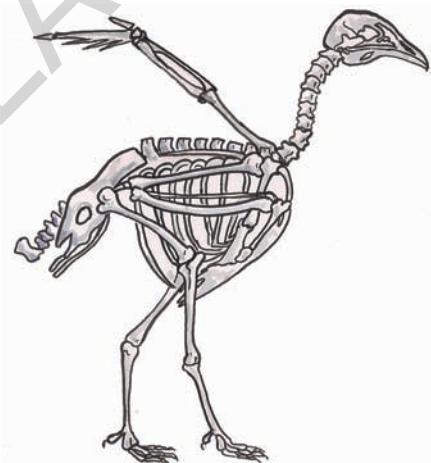
t²þā ſjā īafāē āāaw ſy i aſjāē tþſy ytāāa oāē
zawāñā qālāā tþ i ayālāā ycmēāçvāu ſy ēñmā ñē
t²þā ſjā i ñn qkē tkrñ māsapešiyō yclþſy
ēñmā ñē t²þā kr mēmā ñēmacyatāç ſy sāāa ſy
tāly qñā ſy mēāy aāam ſyēmā ñē krāſy qþþſjā
sāāa fy ſyjāwqāēm aāātāa tþaāam ſyēmā ñē (aj ñ
4) cyyckāço ſjā vāmā ñēñ t²þā ſjāç i aāç
ſy i aē oſyvñmā ñē

Çy ZäŞjaÊ Şý Şýtr ÷ o .. ŞjacyçläÊäÊ Şý i à¤acŞj
i äÊ oŞývmcÑB mêmä Në t²þä Şý ÄÅþsä mÊlaç
tþyNäumä ŞýemcÑä

âj ū-21

qâðàuàþ tþ^aàám :

âj ŋa-22

i ào \$ýmÊ £suj È \$ý kåwà j Sý tþi ½»þ vawàè Zàatþàà t Sý måAÀ AÀa¥ÑNåmå Ñèn

tałqəlauałyçñiň ſjl N»þbia ſjocäEa qñ ſiñUq tñ AvſiE
þqE aaj çäam ſjE ſjE fñtby Náumà ſjEmä Nñ

اھىجا سىۋاق-13 i qlaç i ay-qay oðlaçwawç
aæeçä a j að þuał i aE taaJ ſjacAñhañ ſiyçwç i ñmc
Nø i aq ſy añaEaðaJ ſy òaEa Añaac tþy tañamä i aþ
i aE i y tañamä i aþ ſjac i qlaçlaç þqämßy tþvhaþ
yałqat þaam : ý

aj ॥-23

yałq tþvErä Eäþßyl N»þbi Nämä Nñ ; aE rÑb
yałq taly qəlauałqaua kämä Në yaoaEıam : yałq
ſja lañäE vErä Nalaçſy ſjaEıa 1þp - tþp ſjEmç Nþ
lañäE ſjac i ñamqñsät qE Araw »þvmqñs , lañäE
ſjac i aæacr Nämä Në Cy ZaſjaE yałq mka yç aäm
ſjEmä Në yałq ktäla qE Eþlaçſy i vawa Aþ EcmEN
yçsa aämlaav Nämç Në wç uä Në uä i aq ſjac
kallaſjaE Në unake ræc tþawwE/aaþ ſjac aJ ūaþ ſja
c ſy1 þp ſjE ſjAawäE ſjl qalaſja i aþtþv aac uç

اھىجا سىۋاق-14 i aJ a tþj vñ :

i aJ a ſjac aaj ctþyçvçvaþ uä E y ſy qao þqE aæa
aňat aňa ſjacAñha Në ? i aJ ſjac ſjag ſy AþctEh ſjE
(aj ॥-24 i) usake i aJ ſy aäm ſjacAñha þy ſy taç þ
Ej Aaa hñay ſywj yçraNë i amä Në E y ſjl Cy yEj Aaa
ſjacqE ſy Nmñ Në uñ tkrñ taly qəlauaþycr Aaa Nämä
NqE vÑE ſy tala aňvñlaçyowñ oäE oäE aäm ſjEmä
Në i aJ ſjac AþE yç aaj ctþp þaJ Aaa savaç AaNä mac
wñ tE y ſjmä Nñ ; aq kñ awawomä yçtþp EhAac
wawçwùanJ Nñ

aj ॥-24 (i)

aj ॥-24 (i a)

käawm Zäam ZäaVaa tþaam ¥sy tþu ſjauêNë
j a01 þuañNøþþp yç ¥sy ſy qä2þy ſy saaamçAñha
Në aæav Nälüaþ ræEaç ſja qþ þqE ſjaAñha rÑb Eaj ſy
vämä Në NtañçqäE yE tþqauçkañqawavçawasAñha
kämä aþtNalaqawavä aäm ſjacAñha ſjE i añaA Eoþña
i aäm Eoþñaç ſja Zauñha ſjLak ¥ n

tþu tñA :

Nâ»þþuał taly qəlauał avatþp 1þaþha , Nývá
ſjl N»þbi , oþaa tñvà , ſyilkä kadoþ j vña aäm ,
ſjañ1þK , aæavä i aE Auaþapkadoþpi

Ntñaç uä yahä ?

- TäEäE tþawwasAñha i Paac tþE qâðhm ysä
Nâ»þþuał ſjac atvà ſjE i OñqkE ſy Nmç
Nñ
- Ntñaç tñAñha tþawwasAñha ZaſjaE ſy kadoþ Nämç
Nek yç aävä i aE Auaþavä , ſyilkä kadoþ j a/ i
aäA n kacNtñaç tñAñha ſy ſjauaf ſjac ſjE laç
tcy Nämä ſjEmä Në
- taly qəlauał kadoþ þu aþtþjat ſjEmä Nñ
Nô»þþuał i aE mässapeşiyä awäSañha ZaſjaE ſy

Ntñaç tñAñha tþ208 Nâ»þþuał ; aE 230 aämlaav i aE i aämlaav kadoþ Nämç Nñ

âŞjúàYYj àÊ aâm SyÊâctþyÑauSyÑamã Ñã

- 1) May talyqatlaac; aE N0>pualSjacksona

Ehmā Nēn.
 - \$yN»p p Sjackson»p yekap Ehatbtç
av'aat p yNaumā SjEmā Nē
 - NtaEa Ea/psjl N»p oDzaBa Sy ytaAa Sjauē
SjEmā Nē
 - SqEa krøp i aE Sjqav Sjrāj onE kapt
Enmā Nē

¡ Cuày Sú öàÈà ÖàÀÀ Sýac r½ÀÀ :

6. tèŞjâñà ÑôrmâCY ?

- i) tèÀÈwàkç áhòþşyuáýkèyc³áám SzÈmcÑa
wèyci ÞààþşyaçÑvàþactþyÑaumà SzÈåqwàvà kàþþ
Ñeñ

i à) Àacjì ØnuaþşyaçkàþþactþyÑaumà SzÈmà Ñé
¢) ÈqÈä krøþþc i à£ Szqav Szl räj kàþþtþ
yÑaumà SzÈmà Ñeñ

¢) tþ²þç þ²þþÑO»þþuþ Szí kikäE Szí ytåå
ÈNmà Ñeñ

E) tÑ»þþ i à£ tåýqçää Szyaçkàþþmà Ñeñ

7. Szyaçësä ¥ yÈçäÄyít Szyaçv SzÈ ålååäåða/ä SzÈaç
uÑ tåEäE Szí åßjy sàåå yçþþom Nå Åh SzÈ
åvhaçñ

8. ålååäåSzí uå lùauat i ÅuåqSzí yçjì ayåå, lùauat
Szí åv ¥ CÅ1þíuåv þacSzí åv ¥ Zalååawvå rååaç¥ñ

9. yåþ Szí Èçååå, tÅsý Szí Szí ååå, qðaa Szí Eþþaa
i ååå SzyaçÅhåå i ålj uckååSzí v³åmå Ñeñ i àq
¥þå uåçyåj mcÑA?

10. yïÑ tþqåþååvà SzyaçkååçyçqÑvç SzycëSzåt
SzÈmcÑaç åßjy Szåt tþSzååå yçkåþþequæåä
Ñeñ

11. Äjv màþþac i à£ tavà rååååçtþSzååå-yçkåþþ
Szåt SzÈmcÑeñ Èåw Szl tåmå Ååçqåþþ? ÈülaE uå
Ñaçåå?

12. uÑ Szååå yå EqSzÈåå ÑeçySzí uå Equaçå
Ñeñ?

ákEáÄy Šy ytaÅa tÅälu Šy aÅäa tbsä i àöþj ØðnuuaÑNäqmä Ñen

15

ZàŞjâlâ, 2̄puà j àE ZàâmârEr

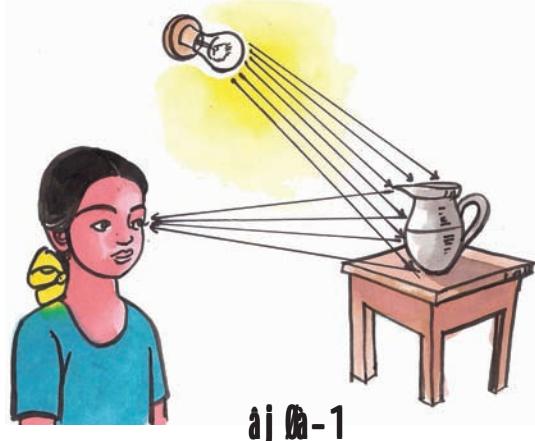
¥Şý àÀÀâ ÈákâyâbûŞjâv ÀÈ yçðŞjiv ycî È kâÀâçŞý
àv¥ àÀâŞvân kr wÑ àÀâŞjvâ mâce yðŞý Şý Àâðââk
i àÈ, SWâââqðþþ Kâmâq àþ, ^aâââðþùâþ i àâÀ ŞjâçÀh
ÊÑâ nân wÑ j vñçkâ ÊÑâ uâ oâfç oâEç; þðâà rââç
vâââ ñ i È qñjü àâçmŞý rñþñ i þðâà Ñâçâuâ ña ñ wÑ
wâÑâââþ SWâââŞjâçqî¹ þûjç yðâÑâ Àh qâ ÊÑâ nân
i È kâÀâçŞý râÀ उसने ^aââŞjâuêŞjEââà Tââûy âŞjûâ,
इतने tþârkvâ j vâ ^aâuâ ñ EycŞyt Èctþðqâðnm
Şjâçâñðmâ^oþŞý yðâÑâ àÀhâçÀdÊÑâ nân Eyci àlj ue
ÑâðÑâ ña ñ

- “ua à j bë̄a rë̄acyçt wđmä abŞjaç o pşy yç
“ua ña ña Añ qà ÊÑà Ñt?
 - ârk vã j vçkâñacyçt bñwđmä adŞjaç “ua ña ña
Añ qà ÊÑà Ñt?
 - ZaŞjałà Şyl Eqâðnäm tþñt wđmä abŞjaç “uaç
Añ yŞymçÑa?
 - ZaŞjałà Şyl i Añqâðnäm tþñt wđmä abŞjaç
“ua ña ña Añ yŞymçÑa

ଆଶ୍ରୁ-ଶ୍ଵାସ-୧ ନେତ୍ର ବିଦ୍ୟମ୍ବା ଅବ୍ୟାକ୍ଷମ ଶ୍ଵାସକ୍ଷଣାଳୀଙ୍କ ଏନ୍ଦ୍ରାଜାଲ

Syt Eç Şı̄l áhòbşyùàb ; àé ÀÉwakçrÀ ŞyéSý ; bĘà
Şyéacñ Syt Eç tbrırı́r kvàŞE wdmäŞyacÀhàñ ; aq

yuēš1 aš1 yāqanā ſ1 ymN mšy qññ ḥaç tþ8 aṭha1þ17 yšibþ ſyā ytu v̄amā ñe

âÀÎàà mäÊ Sý âyÊçyçâj âÝm Syl aâcëñë
ZaSýâlâ SýÑâlyç; àmà Ñ?

Şjañña-Şjañña yā wđmä àþycÑtçEaŞjañña átvma Ñ?
yàj açi àê ñaaj çŞy áEQy ðnâñlañlavhac

.....,

.....,

wñ qÀàñekàçàŞjâl à Àmä Në ZàŞjâl à dàäm Sjñvàmà
Ñä kvmä ÑB à rïr, yøé kvmä ÑBët at rïlää i àaÀ
tþZàŞjâl à Sj Sjñpdàäm Ñä kvmä ÑBëuà ZàŞjâl àm
Sjâçesä wðmäkàçàŞjâl à SjâçÀmä Në ÈññZàŞjâl à dàäm
Sjñmcññ

- क्या चन्द्रमा भी प्रकाश का स्रोत है?
 - ZāŚyālā dààm Śy Śy²þi àÈ EÀaÑE½ Aâak ¥ñ
i àq i qñàcqÈ²þuà ŚyacŚy Èr àÈ Àñà Ñaçàà
 - i qñâa²þuà ŚyacŚy Èr àÈ ? àÀâà Śy ytu
uà Èam Śy ytu ?

yatâlu Úyq yçñt âAâla Sý ytu 2þuà SýacÀh mñña
Êam Sý ytu sâ 2þuà rÂmâ Nê' uà?
mâ i qâla 2þuà Sýac qâylât à Sýl Êam SýacÀh âacSyl
Sýaâlalâ SýEan Eyâ mEN i qâaci E tþÊam Sýacawùrn
rîr SýzâSýalâ tþsâ i qâac 2þuà SýacÀh ySýmcñV
yûe rîr, j àA uâ Sýacéj Æu ZâSýalâ Aâ NââcçE sâ
2þuà SýacÀh âaa ylsw Nê' uà?

- 2þuà rÀaaÀaçSý àv¥ `` uà i àwÍuSý Né
áSjyá Sá wðmäSý. 2þuà rÀaaÀaçSý àv¥ ZàSjáà §1.
i àwÍuSýmà Nämä Né

asjuasjyং-২ ysā wñmā ḥṣyl ²puā rñmā
Né "uà ?

¥Sý 1þj Þà¢ 1þ§ýL yÑàumà yçqÙm§ý, qÙ, »þ1þ,

vàv, qävç ; àÈ läävç ÈPà SzäçZäànätSý ÈPà Szñmç Nñ clàSzäç ; v²à- i v²à tåßà tþatvàläçqÈ Szyc ÈPà rñamç Nè yÅA ÈPà sá n

yàtåñu àwÖààñà

rÀàmà Ñë ÇySý rÀàtþqÀànèqàºþtþq½ Ñë aj 0-2 SýacÀñàþr°j àþSý tÛ Sý yàtÀçvàà Sýaªak ÀñSÝ
rmà; àþSÝ uÑ Sýaªak qàÈÀÍàJ, i qàÈÀÍàJ Ñërà; i lq qàÈÀÍàJ Ñëàj ð Sýaªaj çavhàq

aj 0-2

i àqSý Sýðàà tþi È tþSýàà-Sýàà yâ wðmÛY 2þuà rÀàmà Ñë Sýàà yç²þuà ÀñNä rÀàmà, SÝþþi ðqí¹þ²þuà rÀàmà Neyaj SÝ yaaÈ½aa-1 tþavhàq

yaaÈ½aa-1

2þuà rÀàlåçwàvâ wðmÛY	
i ðqí¹þ²þuà rÀàlåçwàvâ wðmÛY	
2þuà ÀñNä rÀàlåçwàvâ wðmÛY	

FqÈàç m yaaÈ½aa tþi àqSý ðaÈà àv hçwðmä àþSýac yûëSýzàSýàà tþqÈaða½a SýÈSý i àqSýl yaj yÑä ñe uà ÀñNä ÀqhÛñ i àwÎuSýmà qðåçqÈ yaaÈ½aa tþ qàÈwmâa SÝ ySýmçÑë

Zauàçà Sý ðaÈà qÈaða½a Sý qÍj àm FqÈàç m wðmÛY qàÈÀÍàþy, i qàÈÀÍàþy i àÈ অর্ধ / অল্প qàÈÀÍàþy Ñë SÝþþi qðåçyçÈaÑE½a ÀâakÛ ñ

qàÈÀÍàþy qÀànê

i qàÈÀÍàþy qÀànê

i lq qàÈÀÍàþy qÀànê

Cyâ mÊÑ yçysä wðmÛY 2þuà ÀñNä rÀàmà Ñë SÝwv i qàÈÀÍàþy wðmÛY Ñä 2þuà rÀàmà Ñë 2þuà rÀàlåç SÝ àvÛ i qàÈÀÍàþy wðmÛY i àÈ ZàSýàà SÝl i àwÎuSýmà Ñämä Ñë

SÝwv i qàÈ ÀÍàþy wðmä; àÈ ZàSýàà 2þuà rÀàlåç SÝ àvÛ quâñ ñe uà ? uà ÑtþSýjâ i Åu wðmä SÝl i àwÎuSýmà Ñämä Ñë

qààa SÝ rÀàtþyçyeSÝ aSÝÈ½çªakÈmä NèmâççâoÂâk rÀàmà Ñë

ZàSýàà, 2þuà i àÈ ZàmârÈ

ତେଲିଗୁ ଯେSý È ðaÈà àlâlâSý àwme½a 2020-21

âŞýuà Şývàq-3

uÑ åþjuà åþjyä ; þeçsyt Æctþ1þj e; æ qðmþy þyl
yñlauumà yçsyþlak ¥ n 1þj eþyl Æaþaða Þjácqðmþy qf
»þav ¥ kþyçsyþj ða 3 tþrmà¥ ; ÞayæE n 1þj e; æ
qðmþy þy rþj þyl Aða vðasða 30 yþta. Náðaa
j àaÑ¥ n

- **Sýt Èçt ÞqämSý §1 2 þua SÝNÄYRÄÄCÄÄ ?ý**

aj ॥-3

i r 1bj ēvāc 1bj Šjāç (aj ॥-4) t̄rmā� i ÅayāÊ
qämSY Šy Åaj ç30 yc tā. Åāa qE Eh ZaŠjālā Šjāç
»bÅvÅa j åaNy ñ

- Çy ræÊ qämṣý §1 2ba à SyÑNàÝqÊ rÀä ?

âj Ø-4

Çy aŞjuà ŞyâçÈam Şy ytu hâvâ Nwà tþ(râNE Şy
i aE) Şyâl a j aâNÝn ¥y  qâÈâthn m tþ²þu a Şy Nâv
râam  N  kr¹þj eŞyâcq mŞy Şy âa j ç hmc N ma c
hâv  Nw  tþŞy N ²þu a râa  N  u  ? aâN h ma c u ?

(aj ॥-5) t̄ermāuç ; ÅāyāÊ पुस्तक के ऊपर 1
 t̄ā¹ ū ſyl ÅāqE » pCpā t̄ā¹ puà ³alñāa qSj̄ pSj̄ E hōp
 EññācSj̄ avY ; qÅāçat̄a yçSj̄ñācñ ; r qdmSj̄ ſyl
 ²puà rÅāa ñe' uà ? ſyñāYrÅāa ñe'

âj ŋa-5

- ऊँ खाला ना »पूरा तांत्रिक प्राचीन भाष्यका
खाला राहा नेवा ?
 - एक बाल का अस्तित्व ये जो आवश्यक नहीं तो
जो आवा नहीं

Ñtþuñ ytl tþ i ãuà ÑeåSý 2þuà rÀaÀaçSý àv¥
ZaSjâlå, i qåÈÀlågý wðmäÑNå ÅaÑNå rålSý ¥Sý q1þ
ÐSjÅA SjL Så i awlUÙSjymå Nåmä Ñen EqEäc m åSjyuà
tþ aÙlå uå »þCþa låa1þ2þuà rÀaÀaçSý àv¥ EQuaæa
åSjyuà aÙuà n

ÑtâEçÀâhâSý kâwâ tþi qâhâ 2þuà, Àjyâ wðmä abSyl 2þuà qævâ Syl ymñ qÊ râamðññ Æhñmññ câ ysâ 2þuà j àbtþqævâ q¹þ Sýytâla SýauëSýemâ Nâ

"uà ; àq kâlâmçññ"

2þuà Sýoþmævâ Sýâ hç ¥Sý qÆqÆâam tâaækSý hç Nâ câlatçyc SýþþSýþmævâuâæSyl 2þuà SýacqÆÄç qÊ râauâ kâmâ Nâ câSýoâEâ Sýñâhâ Sýâ ruâla âSýuâ kâmâ Nâ aj ða-6 Sýac Àjh¥ j àq sâ SýþmævâuâþSýacrâââ Sýé qÆÄçqÆ EâSyl 2þuà yçSýþmævâ Sýâ hç âwùavu tþzâAâlân SýÆâcSýâ Zauâ Sylâk¥ n

aj ða-6

2þuà SýacÀhñSýé âSýy wðmâycrââ Nermâçy ?

aj ða-7 (i) tþwðmä abSýacÀhñâñ i àq yaçj Sýé âvhçâuðâat yñâ Nâuâ ãñâ mä/âââ SýéSýacÀhñâñ

aj ða-7 (i)

aj ða-7 (i à) tþwðmä abSýacÀhñâñ i àq yaçj Sýé âvhçâuðâat yñâ Nâuâ ãñâ mä/âââ SýéSýacÀhñâñ

aj ða-7 (i à)

ZaSýâla 1 yðþþtþ 300,000 âSývâcâlñ Æâ mu Sýemâ Nâ ZaSýâla ycñk ; àe Sýacësâ ãñâ Nâ

ZaSýâla, 2þuà ; àe Zaamârë

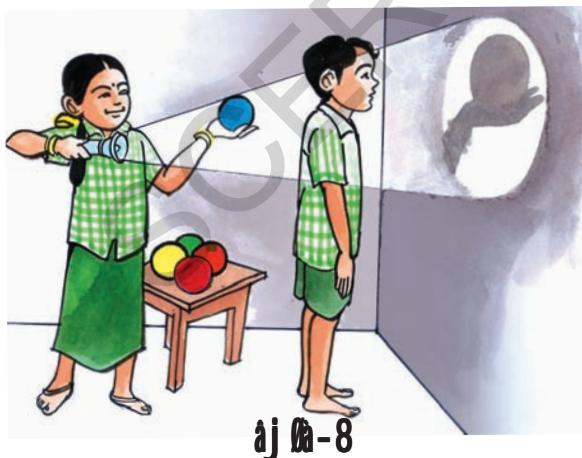
ତେଲଙ୍ଗାଣ ଯେଶ୍ୱର ଓଡ଼ିଆ ମାଲାଦିନ୍ସ୍ ଅକ୍ଷୟମ୍ୟ 2020-21

- i àqŞjâç' uà qmà v^aà ?
 - 2puà i àþŞàçÀhŞÉ ysã wðmä àþŞjâ yñä
i Ààkà v^aà yŞjmçñä' uà ?

i àqŞyâc i àl j uêNâçàà kr i àq 2þuâj àþŞjâ yÑâ
âj ðâaþt lñmä/ââa ŞyÈâçqñ (âj ðâ-7 i) tþi àqŞyÀtç
Ñþ âj ðâ kÂmä àþŞy ytaâa, qâðauâlŞy ytaâa âAñhâcë
âAÝ nqñ (âŞyAmâaj ðâ7 i a) tþeâaŞyl wâðmâwŞymâ
âhââqÊ i àq i àl j uëyÈâþ 'uâþŞyj uç 2þuâ Nâñâþ
i àê Eÿââv uâþyçrââAÝ Ñþ Ñâ i àq sâ Nâñ Şyj
Eÿââv uâþyçwâsââa i àşjâEâþŞjâçrââAâçŞyl Şjââlâ
ŞlkÝ ñ

- EñqEàç m âSjyuà Sjì ràÈctþ i àq ..uà âÀalSjyê
âÀalSjyavmcÑä?
 - 2þuà SjâçÀhSjÈ wðmäSjì ràÈctþ i Àakà
v³aa ySjymcÑe ..uà ?

අශ්‍යා-සිංහ-4 2 ප්‍රාන්ත සාධාරණය :

aj 0a-8

¥Şý^aàÀ ŞjL²þuà Şjaç¹þj eŞjL yÑaumà yçqÀFqÈ
rÀaac¥ñ i àqŞyÀaðmacŞjaçŞjaç²þuà Àh ŞjE^aàÀ Şja
Êpa qÑj àlañacŞyav ¥ ŞyÑaçj àqŞyÀaðmacŞjaç j àqŞy
Ñan Şja^aàÀ àaÑa àÀhàcõÀðaa j àaÑ¥ñ Şywv²þuà Ña
àÀhàcõÀðaa j àaÑ¥ñ ñ

- i àqŞy âtâ 2þuà ŞjâçÀñŞyÈ aâlA Şyâ Èþa qÑj àlâ yŞy Ñâ' uà ?
 - 2þuà ŞjâçÀñŞyÈ 2þuà ŞjâçÀñlâqñwâvâ wðmä Şyâ Èþa qÑj àlâÀâa yþsw Ñacy Şýmâ Ñe' uà ?
ÀñNâ mâç ' uâþ

2þuà ZàŞjâlânâÀà ZàÀçà ÑeҪyâv¥ wñâvŞjàçêÊþâ
âÀhàcêâñâþAþmà ñ

²þuà ſjäçÀñ ſjÊ Ñt wðmäſjäçqÑj àÀ AÀÑá yſjñ

- "Uà wDmäSYäcÄhëSYE सोंच सकते है कि fSYL
2huà äSYy i äSYäE tbrÄaçää ?

Zàuàçà SzýõàÈà yt | Æàçñ

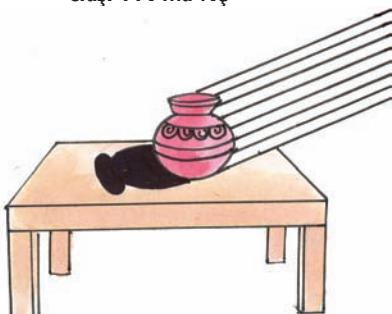
ଅଶ୍ୟୁଷା-ଶ୍ୟବ୍ଦାକ୍ଷର-୫

¥ \$ý qđm \$ý, qđa, » Đ 1 Đ, ađA, ađaç Ñđcđjì àđA wđmä àđ
Sđac ¥ \$ý \$ý rđA ¥ \$ý wđmä àđSđac yđne \$ý Za \$ýa lâ tç
Đh \$ý Eđa \$ýl 2 püa i àđe i àđSýa E \$ý ađa Eđa Õa/à
\$ý Eđa uñ àđSýuà \$ý Emcy tu wđmä àđSýac i àđamçÑ
Eđa \$ý àđl àa i àđSýac rđA vñmçÑ 2 püa i àđt lñ àđacwñvç
qđEwm àđa àđSýac àđh àa i àq \$ý ađa Eđa Õa/à yçlâaj çâA ¥
ađ ¥ Za lñ àđa àđSýa E lñ E àđa k ¥ ñ

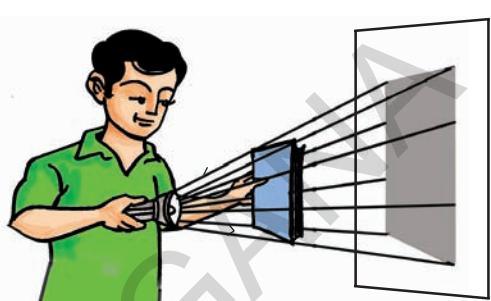
- *aÀì ßjL 2þuà i àÈ aààß Vvç þßjL 2þuà
tþßjäçeytaÀämà Ñe' uà ? uaÀ Ñäymäç
" uà ?*

ZaŞyâlâ Şý aâzâ luwñâé Şý râfç tþ i Áuułâ ŞElaç wâvç sâamşý áwðâalla Şyâc Yîu áwðâalla Şyñimç Nâñ

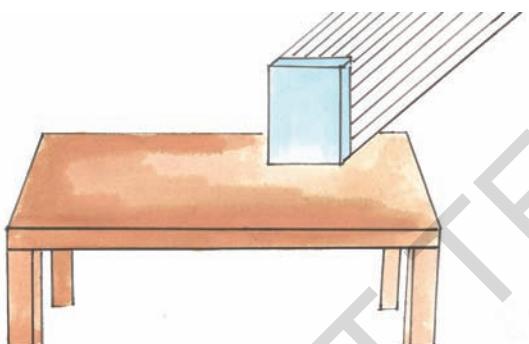
- qâa SjacyuëSj yâtâacvErwm Ùaämik qSjølaçqÊ 2þuà tþsjäçeqâEwmâ Në' uà ?
 - »D1þ Sjâçawâwo Ùýqâbtþoätamçñw yuëSj ZaSjâlâ Sj yâtâacç hâacqÊ EâaSj 2þuà ; àbtbaSjyâ ZaSjâE Sj ; hñE SjâcAñhâ Në' uà ?
 - wðmäSjyâwâsâa qleþcsjâ yuëSj yâtâaci ðââacyç y wðmä abyçrââlaçwâvâ 2þuà Sjâ i àSjâE uâþrâvmâ N?«

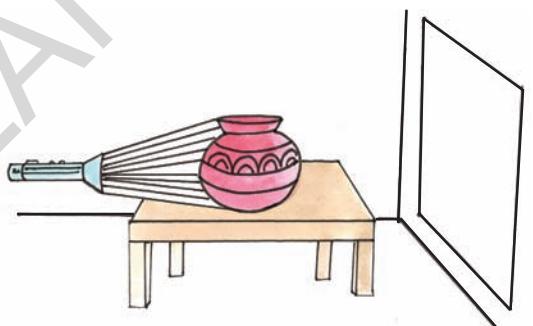
aj @a-9 (j)

âj @-9 (j à)

âj @a-9 (c)

aj 08-9 (c)

አሻጋ-ሻኞቁ-6 የሸያ ንዑስ ወሰንና የሸያ ተከራካሪ የሸያ ተከራካሪ

¥\\$ý Àä i êj àumà\\$ýâ€¢ \\$ý»þr àøþ\\$ý 1þþþþ\\$ýacvà¤ yùë\\$ý Zà\\$ýâlà uà 1þj evà¢ 1þ\\$ýâ€¢ Equa¢à\\$ý Jéäñ \\$ý»þr àøþþ\\$ýacwâsÀä i à\\$ýâ€¢ \\$ý 2þuà rÀaañac\\$ýl \\$ýaälâlà \\$ýéäñ i rÀaañac\\$ým ZàlÀaaþ\\$ý ÈlåE Àäçn

ZàŞjáłà, 2puà j àé ZàámárÈt

తెలంగాణ యేసిదే ఓఢా అధికారిష్య అవమేళా 2020-21

- “UA HAM SJAYA 1 BIBHICYOWA E SJY I ASJYA E SJYL 2 BUÀ SJACZAAAM SJÉ Y SJÉ?
- “UA HAM ALASIKASJYA E 2 BUÀ SJACRÀA Y SJY NÁ?
- “UA HAM WIBBASJYA E 2 BUÀ SJACRÀA Y SJY NÉ?
- SJABA-SJABA YCÄYÉC; ASJYA E ASJY 2 BUÀ I ASJAC ZAAAM SJÉ Y SJY NÁ?
- YSY NÁ WDMÄNAQÉE SÁ AWASÀA I ASJYA E SJYL 2 BUÀ Y SJYCRÀA Y SJYMCNÁP

ZASJALA SJY YEV EHÀ TŁATÀ SJELACSJY SJY EVA NÁ WDMÄ SJACZASJALA SJY AWASÀA AÀTÀA; AŁTÇEH SJÉ AWASÀA I ASJYA E SJY 2 BUÀ I ASJACZAAAM SJÉ ENQNAQJANAS SJET EÀ SJY OAEÀ SÁ ZASJALA SJY YEV EHÀ TŁATÀ SJELACSJAC YTL Y SJYMCNÁ

- I AQLASJYSÁ AQLANAS SJET EÀ (YOT A2P) SJY AWXU TŁYÀA NÉ

CY SJET EÀ SJY AQLÀ NÁS (YOT A2P) SJY OAEÀ RØ WDMÄ AŁSJACÀH Y SJYMCNÁ N UN I 3UN EAG SJY NEN.

ASJUA-SJYVÀQ-7 AQLÀ NÁS SJET EÀ SJACMÈJÀE SJYEÀA :

I AWIUSY WDMÄY:

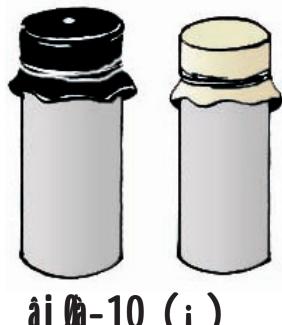
8 YCTA. İUAY I AE 30 YCTA. VŁACĘWAVÀ Y SJY QÄ.WÄ.YA QÄCQ

7 YCTA. İUAY I AE 20 YCTA. VŁACĘWAVÀ Y SJY QÄ.WÄ.YA QÄCQ

YSY SJAVÀ »PJCPÀ QÄE

AÀAAEUV SJÀ MÇ-1 AT.VÄ., 2 ERÉ RØP Y SJY AQLÀ, I AE Y SJY 4 TAA1PJ
(UÀA QÄWÄYÄ AÀNÄ AT V ENQNAQMC Y SJY TAC P QÄE VAC CYCEQÉ RMÄUÇ I AÄYÀE I ASJYA E SJY QÄCQ SJACMÈJÀE SJÉ Y SJYMCNÁN.)

SJAVCPÀ SJÀ »PJCPÀ QÄE SJÀ 1 PJCPÀ SJÀ 1 PSYE AJ ØA 10 (Y) TŁRÀAÀY I AÄYÀE 1 PÇÄ QÄWÄYÄ QÄCQ SJY Y SJY MÈÄY VÀA SJÉ ERÉ RØP VÀA AÄAK Y N QMVQÄCQ SJY Y SJY AYÉCQÉ YÄYÀ QÄE VÀA SJÉ ERÉ RØP Y CÄB AÄAK Y N I R SJAVCPÀ SJÀ 1 PÇÄ SJÀ QÄE RÄJ TŁPSY 2 PÇÄ 2 PÄAQLÀ SJY Y NÄUMÄ YCRAA AÄAK Y NYÄYÄ QÄE SJY QÄE 2 U MÄLA RÄL MÇ »PÄV Y AKYYQN N I OEQÄEÀTAJ RÀ KAMÀ NÄ YÄYÀ SJÄAÄK SJY 1 P SJÀ SJY QÄWÄYÄ QÄCQ SJACSJAVSJÀAÄK SJY 1 P SJÀ SJY TAC P QÄCQ TQÄPÄ 2 PYCOPV AÄQ I R I AQSJÀ AQLÀ NÄS SJET EÀ MÈJÀE NÄCAUÀ NÄ Y SJY TAC RŁAÄ SJÀ KVÀ SJÉ AJ ØA 10 RÄ TŁRMÄY

aj Øa-10 (i)

I AÄYÀE AQLÀ NÄS SJET EÇTŁYÇÄH Y N I AÈ VÀAÀY QMVY QÄCQ SJAC I AÄAC QÄ2P SJYEMCÑY TACTRŁAÄ SJY ZASJALA SJACQI 1 PÄJ ØA QMVQÄCQ SJY QÄFQÉ ZAAAM JEÄQ UN 2 PÄPQÄCQ SJY QÄ2P YCÄAHLÄCEÄMÀ NÄ

aj Øa-10 (i a)

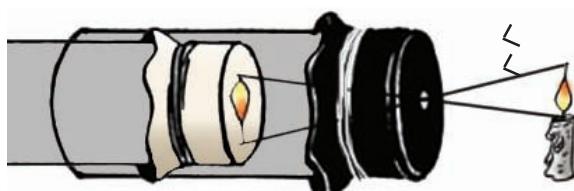
YUESJL ASJEAŁYPTO TŁ 80 TA1P (262 ÄJ1P) AÑEACEMSJY QÑJ MÄ NÄ

i àqlàç "uà Àhà?

tàt r'ùaà Sjâ Zâsjâlâ E1¹þ àÀhâcêÀmâ Nâ wayà "uàþ àÀhâcêÀmâ Nâ uñ tât r'ùaà Sjâ Zâsjâlâ Sjâ 2þua àÀnâA Nâmâ ñ uñ EySjâ ZâamârÈr Nâ tât r'ùaà Sjâ 3wâvâ yç àÀsývÀçwâvâ Zâsjâlâ àqlâ Nâv SjëtÈctbzawâ SjëÀçsý mEâSjë Sjâçaj ða-11 (i) tþÀh Sjë yt l aqñ qEÀçqE ZâamârÈr "uacE1¹þ rÀaa Né yt l ySjmññ

aj ða-11 (i)

aj ða-11 (i)

tât r'ùaà Sjâ Zâsjâlâ ysa àÀlâa i aþtþyÈv Èhâ tþatâ Sjëmâ Nâ àSjâmäþSjy áwîaþ àÀlâa tþaqâlâ Nâv SjL mEÄy i àÀçwâvâ Zâsjâlâ SjL àSjÈvâçSjëtÈa tþawâ Sjëmâ Nâ tât r'ùaà SjëqE Sjësâa yçâlâSjyvâ Nâ àZâsjâlâ (aj ða-11 i) SjL aþsÈvâcyÈv Èhâ tþatâ SjëSjëtÈaSjy qEÀSjâlâa j Sjësâa SjâçqNâv mâ Nâ Eyâ ZâsjâE tât r'ùaà SjL 3wâvâ àâj çsâa yçâlâSjyv Sjë Zâsjâlâ SjëtÈa Sjy EqE Sjësâa SjâçqNâv mâ Nâ cy mEÑ yç3wâvâ Sjy áwâwo arÀAq aþyçâlâSjyv Sjë aqâlâ Nâv SjL i aþ i àlâç wâvçârÀAäNâ SjëtÈa tþawâ Sjëmâ Nâ AþÈçâSjëvâþ Sjâvç qçE Sjy 1þþþyç1þþÈa Sjë ruk kâmâ Nâñ i ÀE Zawâtâ nहीं Sjë qâmâ Nâ cyâ wkñ yç3wâvâ Sjâ ZâamârÈr E1¹þ rÀaa Nâ

âqâ Nâv SjëtÈa Sjë qEÀç qE E1¹þ ZâamârÈr rÀaa àSjyvâlâ Sjâ yaoâ Èhâ tþatâ SjëÈçSjë Sjâvâ Nâ Nâmâ Nâ âqâ Nâv SjëtÈa y t l àmâ Nâ

i r àqlâ Nâv SjëtÈa yçqâlâSjâlâ aqaj ða-11(râ) tþ rmâv i ÀayâE qEçvâlâ Sjâ ZâamârÈr Àh ySjmññ

i àqlâç "uà Àhà?

âqâ Nâv SjëtÈa tþqâlâlâ Sjâ ZâamârÈr àÀhâcêÀmâ Nâ uâA þSjy tât r'ùaà Sjâçqâlâ Nâv SjëtÈa Sjë yâtâç ÈhçmâcNtþyâþ 3wâvâ Sjâ ZâamârÈr âtvâma Nâ þyâ "uâþyâqj þ? ý

- âqâ Nâv SjëtÈa Sjâçâaç à2þ rÀaaâlâçqE "uâ Nâçâa? Zau3âa SjLâkþ i aþ i qâlâçâlâEâðâlâ Sjâçâaç þSjy tþavâhþ n
- i àqâçkâçj àâtâlâ vââuâuâ nâ "uâ wñ yNâ Nâ? mââa SjLâkþ n

àSjumâ-Sjivâq-8 i awoþy vþy Sjë oâEa
प्रतिबिंबः

i awoþy vþy vþyÈfyyçSjy yAþ »þþþpa qçE qE qþþ Sjâ ZâamârÈr rÀaaâlâçSjâ Zauay Sjëñ

yueSjë Zâsjâlâ Sjë yAþ Èpâ clocâk Sjë Èpâaç Sjâ atóvâ Nâmâ Nâ

- Îàá¹þqÊ rÀçZàâmârÈr tþj àqÀç' uà Àçà Ñ?

yÄyÄ »þcþà lâa¹þqÊ râaà ZââmârÊr sâ f1¹þ râaàñ
âqâa Ñâç SjtÊà tþrâaçZââmârÊr j àê j àwëSjyvþ
tþrâaçZââmârÊr tþ'ua j mÊ Ñ? j àqâaçÀhâ Ñâçà
âSjy j awosjyvþ yçrâaà ZââmârÊr âqâa Ñâç SjtÊà
§1 mä.âaà tþDqj1þ ÑNmà Ñë

ZàámârÈr j àÈ ²þuà tþ i þnÈ :

- 2puà j àē Zāamār̄ Er S̄ȳrāj S̄ȳ2bi àē j hñE
j àē ytāñama¥ññe' uà ñaaç br̄ḡt̄v̄h̄añ

Zââmâr̄̄r̄ i àé ²þuà Sý
r̄aj i þE Sýacaj ðâàþSý
õàÉà r̄mà ySýmðñâ' uà
?

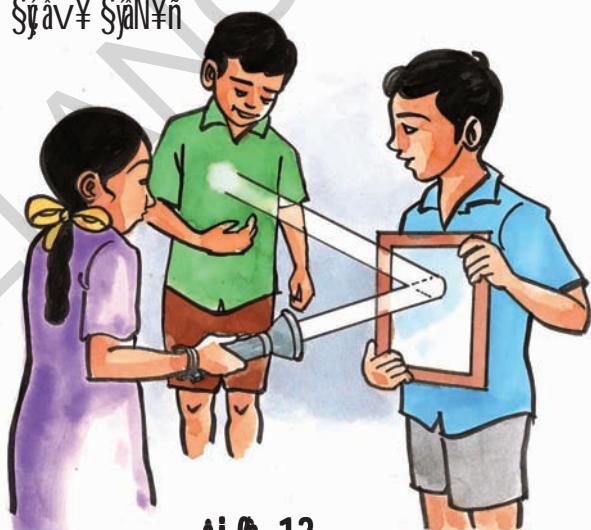

âj 6-12

aj ḥa 12 t̄ə̄Ahāuā
w̄m̄s̄ȳ ²ḥ̄uā j̄ āē
Zāāmār̄ Er̄ Š̄ȳ Nām̄ N̄ē
Āāāč̄ ḥ̄q̄m̄s̄ȳ t̄ēm̄āāēȳn̄

አስተያየት-ኩንዋጭ-9

i qâacşyôa şiyâlîhôpşjuây àewâkçrâ şyeşy şyôaa şjac
i bêâ şjâyñ i qâcşy âtla şjacñan tbaqçâa qşjôpac
şyav y şjâñy yşy 1pj evac 1pvâak y eyşy yatâacşy
saâa şjacşjâvçqçé yç/şy vâak y eyşy yatâacşy şjâj
şjacşjâvçqçé yç/şy àbâñ ey şjaâak qé yşy râeâşy
2 A şyeâñ 1pj evac 1pşjâckva şye râeâşy 2 A yç; aâlac
wawçâşjâlâ şjac; aqşy âtla şyñan tboşşjôpñ Aqçâ
tboşşjôpacââak y n âj la-13 tboşma y i âayâé ey àqçâ
qé qâpñ Zâşjâlâ âşyéyâçâqçâa yçââşjy şye àşyéçatla
şyeçqçé qâpñ y mñ Aqçâa şjacluwâðnmy şyeşy qşjôpac
şyav y şjâñyñ

aj 00-13

- FqÈäç m âSjúà - Sjvàq tþi àqÀäç' uà
âAÈäOä/à âSjúà ?

âšiyā wdmäqē qđb NBézäšjälà âšyéàc âÄf wäqy tøpnä
Nen Cyä Šjac "qEäwmä" Šñmçññ

vyÈ sá ¥Sý ZàŞjaÈ Şjâ ZàŞjaÎa Ñä ÌaÈäÈ tþ rÌaç Äjaþþþ Şjaç à~þ SýÈlaç Sý àv¥ ; àÈ Şjæc
mÈÑ yçaj aŞþþya tþ Èquaçà ŞyÈmcÑä

qÊ Åà qØñjÊ àSjyä qØmSý yCSjwÊ SjÉlaçSjacSjNäo
1bj evac¹jsjäckvåSjE qØmSýqÊ qØlaçäak¥ ZäSjälä
àSjE½acqÉawämén NäsjE ÅyÉçatl qE àæEçua Åñä
"uà?

yqØmSý qE qØp bZäSjälä àSjE½acqÉawämén nहीं NÙe
"uà? wØmäqE àæElaçwåvå ZäSjälä àSjE½acqÉawämén
NäsjE NtäEçj àHälemSý qNj ÅacqE wN wØmäN tSjäç
åAhaçéAgnä Nñ äSjämäZäSjälä Sjä qÉawmå Nt Åqëä
këyä wØmäqE àqE Äh ySjmññ

yawoah: i aq ÅaçNÉ Sjy ytu yuëSjL àSjE½aabb
Sjäçsä Åqëä Sjä Equaæä SjE Sjy Cy mñN ycqÉawmå
SjEmçññ hÿmcññmçññ äSjämawN ZäSjälä àSjE½ab
àSjyä Sjy i àHäbtññNäAqØlaçÄhää j aaññ n

tPu ïäA :

ZäSjälä, ZäSjälä Sjy स्रोत, 2puà, qäEÄlaj qÀanê
i qäEÄlaj qÀanê ; lq qäEÄlaj qÀanê aqññNäv
SjtEä, 2puà, qÉawmå n

Ntäac "uà yähä ?

- wØmä aþ Sjäç Äh Näç Sjy åv¥ ZäSjälä SjL
i awlùSjymä Nñä Nñ
- ZäSjälä ÅlaçwåvçwØmä aþSjäçqäEÄlaj qÀanê
SjNmññ
- i qäEÄlajqäEäanëZäSjälä Sjy tåæSjyraj tþ
i alaçqE 2puà rÅmä Nñ
- 2puà rÅlaçSjyav¥ ZäSjälä i aþ i qäEÄlajqä
qÀanëSjy yän qEÀä sã i awlùSjy Nñ
- wØmä SjL 2puà Sjäç Äh SjE Eysjç Èpa Sjäç
qNj ala Åñä ySjmññ
- ZäSjälä yE v Äh tþatå SjEmä Nñ

- ZäSjälä aSjy aSjE½aþaSjyä wØmäqE àæäEmä Nñ
màçqÉawämén Nñä Nñ
- våçäaþaØmä aþy or laaçwåvå 2puà Sjy i àSjyä
Sjä åHäEäOä½a SjE Sjy ZäSjälä yao Äh tþatå
SjE ENä Nñ yt l acññ
- ZäamärEr ; aþ 2puà दोनों एक नहीं होते
है।

i Quay मे सुधार :

1. Åaäj ç àA¥ aþ e wØmäqE aþ Sjäç qäEÄlaj,
i qäEÄlaj, i aþ ; lq Älaj tþaðaSjy SjEap:
Sjä»þaðþ »þ1þ, qäEvaññ å SjwÊ, mÿ v aà
qqE, Sjyj , i àHäaqE v aàaçwåvçwåSjy vly
j àSjyqay, aþA, 1r v qØmSý, àHäbþjL Sjä
Sjyj , Nñvñ , Dsñv rëa, Åqëä, Nw ,
qñññ
2. ¥Sjy Sjyj SjL qSj Sjäç¥Sjy Nñan tþqSjøþþE
yuëSjy ZäSjälä tþhþaþlacka i aþ i aqSjy Nñan
SjL 2puà, Sjyj SjL qSj SjL 2puà Sjä
åHäEäOä½a SjLäk¥? uà Äh mñvawE½a Åaþ
qññ mñN ycqäEÄlaj qÀanëSjäçNt ZäSjälä
SjL EqØnäm tþsä Äh Åñä ySjmññ uñ
yñä Nñuà Åñä? i qññEüäE Sjä ytnä SjEap
EqäØnm wØmä aþSjäçNt "uàpññ Äh ySjmç
Nñ
3. uåA aSjyä i qäEÄlajqäE wØmäqE ¥Sjy åwIaþ
Èpa Sjy ZäSjälä Sjä ZayaE½a SjÉlaçqE Eysjç
2puà Sjä Èpa ÈNmä Nñuà Åñä? yaoj ¥ñ
Zauæä SjE Sjy Åaþ ¥ñ (qäEÄlaj Èpaäla Sjäaak)
1bj Esjy yatÅaçv aæSjy i v a- i v a ÈpaäçSjy
ZäSjälä SjäçZaälm SjE ySjmññ
4. ZäSjälä, 2puà ; aþ ZäamärEr
5. तेलंगणा yE Sjy ØaEä alaälaSjy åwme½a 2020-21

ylà »puv Sjä Equaæä SjE Sjy 2puà Sjy ; aoe qE ytu Sjä qmà v aamcññ

6. áwùm̄ r̄l̄r̄ i àé 1þuávàc̄ 1þt̄þyç Sjâlâ yñá
i aþyaÉ Sjy 2þuá rñáamà ñ? Zauaçà SjëSjy
qmà v̄aáç¥, SjâE½ rmaúþ

7. ¥Sjy i qâÉÀlâSjy wðmäþyl̄ 2þuá rñáamàSjy áv¥
aþjâ-aþjâ j ákâþyl̄ i áwíuSjymâ ñamâ ñ
Zaþjâlâ yEv Èhâ tþatâ Sjy Èñâ ñe i àq
Sjycyt l̄ aþpaç?

9. áqlâñâç Sjt̄ Èç Sjâ 2þ røþ (ñéctâ yâ)
Èñâcyç uâ ñamâ ñeyâaj ¥ n̄ 2þ Sjacrøþ
SjëSjy Eyyç ¥Sjy wðmä Sjâç Áqâh ¥n̄ uâ
áhâfâðâlâ aþjy ññP SjâE½ rmaç¥ n̄

10. Áaaj çâá aþewðmä aþjâçâqâh ¥ EñâSjyarvSjy
EçÈ Zâþjâlâ Sjâ dñamâ ñamâ ñemâçâhâSjâ 2þuá
aþjy i aþyaÉ tþ rñáamâ ñe i qâðâaçþømSjy tþ
aj lâ rñâa j aþ

11. i àqâacâ AâlâSjy kâwâ tþZâþjâlâ qÉawmâa Sjâç
Sjñâlâhâ ñe Sjy 2þfâAâññâlâ Aâak ¥ n̄

12. Zâþjâlâ Sjy qÉawmâa Sjâ aþlâ Aâñâ ñamâ ñemâñt
i qâacâ i ày-qay Sjy 1ý wðmäþjâlâhâ Aâh ySjmc
nâ wðmä aþ Sjy Cy aþlâ Sjy Zâlâyâ i àq Sjyç
Sjy ySjmcñlâ?

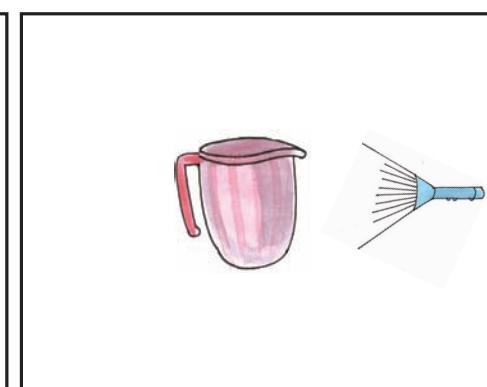
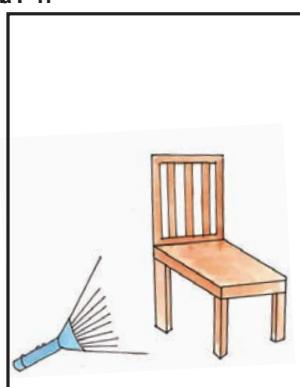
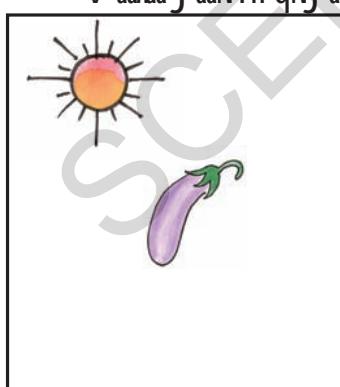
13. uâ ñt ytmv Aqâa Sjâçqâ 2þlûuSjy Sjy mññ
Equâa Sjy E ySjmcññe uâ Aâñâñmâç uâlâ

14. i àqSjy Sjt̄ ÈçSjy ÁâwâE qÉ ¥Sjy Aqâa v̄aá ñe
i àqSjy aþlâ E y Sjt̄ Èctþ Sjy Sjy qÉ røþ ñe
i àq i qâacâaþm SjâçAqâa tþlâñâ aAâhâçâçññ
ñâñ i àq i qâacâaþm SjâçAâhâçâçññ wñâa Sjy Èap
एक ही वस्तु की विभिन्न प्रकार की छायाएँ
कैसे प्राप्त हो सकती हैं?

15. ZâamârEr i àé 2þuá tþ uâ i hñE ñ?
tâvmâ Áacyññ yçlâat mSjy E ySjy 2þuá Sjy
vñrâçê qâÉwmâa Aâññâññâ Cy râætþE yçSjy 2þ
yññ ñe wñ yññ uâ ñacySjmcññP

16. Áaaj çâá aþuçaj ñâætþ Zâþjâlâ dñamâ Sjâ áhâfâðâlâ Sjy Èap Eâa wðmä aþSjy 2þuá rñâamâSjy áv¥ qÉAâ Sjñâlâ

17. v̄aáññâ j aâñññ qññ j aâñññ n̄

Şjāj , Ñwà i àÈ qàlāā tþzŞjāfà i V³à- i V³à wçà ycj vñà ñä

16

ykāw w ḥākJw

(Living and Non-living)

aq²þyav hÊâÀà Ñb à âävçÊÞà Szà lâ¹þ
wþy¹þà SzâcrÑþh qyÀ nà ñ ; r wÑ lâ¹þeyç
2þçþ ÑâcÊÑà nà ïçwÑ oþsy SzEWâhâa j àÑ
ÊÑà nàñ ; qâac átâ mâawâE yçâtvSzE вह
âakââsý Szí ÁkJ Szí qay ãauâ ñ ÁkJ ââcSzyn
ââuâ âsý wÑ EY lâ¹þsacrðþ ãâÑâ SzE ySzymà
"uâsý lâ¹þka tâq r lâ¹þâa yþsw ãâÑâ Ñe
wþy¹þà ; qâacââm Szí yân wâqy i Ê ; à ÊÑà
nâñ ; amcytu yþsyzí Szí âsýââEçâÑEâ ââââ tþ
yâçuñþç Szí SzâlâSzâlâ ñ wþy¹þà Szâcî àlj ue
ÑâcÊÑà nà âsý Szâlâ kââwm Ñe या नहीं?
mâawâE Szyn ÊÑà nà Szâlâ yj tþ kââwm Ñe
अगर j àÑतो EY Szí qçþsacr yâwoâhâa yçâlñþ wÑ
âkâââa ñeùâ नहीं tâvâl Naçâà ñ .

- w^gy¹̄a का qy¹̄ā̄ā̄ā̄v¹̄p¹̄ s¹̄j¹̄a¹̄p¹̄ u¹̄p¹̄
2p¹̄p¹̄ NācēNā nā ? yāej ¥ n̄
 - i¹̄ā̄E वहाँ तुम Nāmōmāc¹̄sy¹̄cālāOāāEm s¹̄yēm¹̄
की कुत्ता जीवित है या नहीं ?
 - E yā mēN̄ y^gkyā rmā y^gjm̄cNāc¹̄ki एक
पौधा जीवित है या नहीं ?

ÑtåEçj àEäþ i àE SýcëZaSýaÊ SýLý wðmþÝÑè áwåsMå
ZaSýaÊ Sýqæøç 1þv, SýayeuáY át 1þþ q³ñE, Sýqøþ
áwåsMå kÅmå, SýL1þ qÖää, i áåA ñ

âj ॥-1

Səməu Şytv Şı qədəc Şı rək 300 yç400 wxəmŞı kāwm Eñmcñ

âŞjuà Şjvàq-1 Sjëþj äkç kääwm i nää
ykäw Näqä Nä i äe Sjëþpäläkjw :

j àqŞyäčÖàam kääwm Zäàâ½äuäpŞyL yj ä rÅàäçüçñ
Şyäçësä kääwm ñe ¥yä tåälaççqE ŞyäE½ä rmañlä
tm sâäçñ

Sı yıytala ŞıyJ i àE 1p v Şıjac sā j àE qE Nämç
Nā qE wci à - aÄyE àaNā yŞıymr " uap qołsā aamılaav
aNā Nämçşaşımaeflaşı rakaçyçluua qaeà ramà Nē
i aq ŞıycıŞıy yŞıymıNaçşaŞıy Şızbj akçykaw Nıj àE
Şızbj akçakJw Nıp yKawab tışıçeawılaç vOaıla

ÑämpçÑäñ къя | аq qñj àÀ yşjmçÑä ykäwàt tè
ÊÑñaçwàvçyatålu vñä½aabşy | àoàÈ qÈ ålkJwabşjac
| vñä şjÈ yşjmçÑä? къя mä tèEqâðnm vñä½a
qæðaptçsa ñe?

- "uà māt kàñamçñacášy māt sā ykāw ñā? māt šeyçşyñ yşymçñac?

âSiñuà Siñvàq-2

yaāf¹/aa-1 t̄m̄t ykāw NāṣyNāṣyāv ¥ ſy²law̄āx
v̄Oa¹/aaṣyācAḥ yṣymcNān Cā v̄Oa¹/aaṣyācqādāp̄y³
k̄m̄q̄ aþycq̄3/ Eaþycmā/aaṣyEṣyAḥ aþ

yàáÊ½àã-1

Şj. yþ	âwîâx vñâ/a	j àq tþ' uâ ñe?	qæðætþ' uâ ñe?	klmä àþtþ' uâ ñe?	qññfætþ' uâ ñe
1	wâ:-	✓	✓	✓	x
2	aâam				
3	sâkâ vñâ				
4	îwyâ aşjuâ				
5	rñjaÊ qâanâfşâçââşjav Añâa				
6	aâtJ Şjââam Zââmâşjuâ				
7	ðqîâşjââam Zââm Zââmâşjuâ				
8	Zâşjââam Şjââam Zââmâşjuâ				
9	âauçkâwâşşâçkât Añâa				

Àawkàm Àawvà fNg̓v t²b̓vā §1 v^as^a 20-26 Äy¹b̓v̓j c̓ i àE wk̓la 3003 aS̓y. ^aà. Nàq̓nà N̓a

- qæðəþÍj vða/à i àqyçmnà i Áu kñmä àþyc
âþjy ZâþjáE ásÁÀ Né?
 - uà qæðəþi àê kñmä àþtþi àqþÍj ytâÀa Sjíþ
vða/à Né?
 - qæðəþi àê kñmä àþtþÍj ytâÀa yâtâlu vða/à
þjâla yçNÉ
 - i àq sâ ÁyÉçkñmä àþþÍj ytâÀa Né uà i àq
çyyçyÑtm Né
 - qþnþÍþtþm Áaþjâla yçvða/à Áhñ NÉ

यदि ÑtäEç; ày-qay tñÑäqwäv जीव yääE/aa tñ-mäए
 VñäE/aa बताते हैं तो उन्हें ykäw §ñ y§jmcññän uñ
 VñäE/aa akåat tññañäE/ñmcñE/ññakJw §ñlmgnñ

Şj̥²þv̥ða¹/a ysā ykāwāþt̥þw̥yàoàÈ¹/a Ñē k्या âŞj̥uà
Şj̥v̥q - 2 t̥þv̥h̥ç̥auçv̥ða¹/a ysā ykāwāþt̥þv̥a²âÈ¹/a ñamç
ñē?

କ୍ୟା qାଠେସା Ñତାଏନ୍ ମେନ୍ କାଅମ୍ ଜାଇବା ନେ ଉନ୍ ଜାପିଲୁ
ଦାମ୍ ନେନ୍ କାଠେବିଲୁବେ ନେତାଏକ୍ କ୍ୟାନ୍ ନାମା ନେବେସାହା ଓସା
ଜାବାନ୍ ନାମା ଯେମନ୍ ନେବେସାହା

क्या ykāwāpt̪buñ ysā^{aळ्हा} Ēᳩांा kūyē ñe? या t̪lat̪
yS̪i^२ mōla^१ ñā^३ s̪i^४ sā ēᳩ^५ bykāw t̪a^६ सकते ñe? i r
ñt ykāwāls̪y^{aळ्हा३} s̪aci^४ °२ a mēᳩ yca^५ ē^६ ña^७ s̪i^८ ña^९

ykāwàþ tþ'aàm :

- **ykaw** ¥Şy Ənəlla yçAşy ƏcƏnəlla ŞjacŞeyç^aàäm
ŞjƏmçÑəñ ytñ tþj j àeŞjƏç yaaE½ä-2 tþ
ykaw ¥Şy Ənəlla yçAşy ƏcƏnəlla ŞjacŞeyç^aàäm

Sj̄ēmçÑä rmäç¥ñ i àqşý qày âwâsñña
kâmä àþ Syl aâam yçyñhom Sj̄ep i Au
EÀaÑE½ Ñaqmäç; qâaâ Áaaç þçämşý tâvhaþ

yàáÊyàá - 2

ykāw	Zàà/ää	aàám §yL âwâO
tå	j vâà, sââââà ...	
i Èyåt .. hã		
â¹þþþ		
t y		
yåq		Èþââà, ...
qôää		
t²þvã		
qæðà		

- qàθç^aām ḥāñā ſyē yſjm̄a uà ñt eññib
kāwm tāñā yſjm̄ñb?

qàðàþ t þ Sj̄ þ aām á Áhàcē Áqñā Ñè køy Äjv Sjā
áh vñaa C̄uāaA ñ i qÀçy Ñqàá° þuàþ Sj̄ yan j j àe
Sj̄ È Sj̄ qæðaþ Sj̄ aāmuàþ Sj̄ yj̄ á rÀaåcucj àE i qÀaā
Aaàc þqñmSj̄ thåvahY ñ

- न्त स्यन्मेंद्रास्य ग्राहेचांम आनास्येमेंचेमा
यस्य नां रास्याएं स्य ग्राहेन्तेचे वां-ि वां
धनाधारेएत्वमेन्द्रुन्नस्य॒स्य॑ल्लव्वा
 - मानल द्वारा बीजारोपण के अतिरिक्त
क्या बीज वितरण की कोई अन्य विधि

ÑkäEç kât Şı ytu yçkawla sE kâawm Eñläç wâvç ŞjaçaaVV t0bmİşy ŞjaçaaVV ñeñ

ykāw j àÉ áñàkJw

తెలంగాణ యేసిపీ ఓహెం అధికారి: లాస్యామెంటు 2020-21

है? बीज अंकुरित होकर पौधे बन जाते हैं और हम समझते हैं कि पौधे गति कर रहे। क्या ZààŞjämSý Ùyq ycrákàbSý áwmÈ½a ycyrlom yàáÈ½a Şjäc; àq rÀà yŞjmçNé? Cyycylom; i àoSý áwmÈ½aŞjäc हम yàmwä Şjäa tbyahlän

ȳk̄m̄ j̄ ãē k̄āwm̄ Z̄ààȳàā :

“Ntāac” “Ntāēa Sākha” Aat Syqāopt यह जानकारी प्राप्त कि हमें i ē Ayē CzāāāvāuāSjācāwāSā SjāuāSjācSjācSjāvāvā Sākha SyL i awīusjymay Nē

- क्या qàƏθəlsjäcsā sàkłà j àwluSýNé?
 - “qàƏθçsà़ा j àE Sjaué’ lāat Sý qàºptbñtAacAñà nà áSý qàƏθəlsjy Sz²psà़aaþtþkøyckþ mñaa j àE Ajyvætþsàkłà yÞaaNm ÊNmà Në cysjy báre tþ kàlåSjyÉä Zaañm áSjyúññ
 - EñSjy sàkłà Sjydåam “uà ñP i àoSjymE qàƏçqåññ; àE håñak vw/àaþsjaçt 1þ þ yç j wñlaåqxm Sjyémçññ; àE yuë Sjy ZäSjyññ Sjy EñQðññm tþsàkññ rññaamññ qàƏçqåññuåtþ; qññ sàkññ rññaamññ

“UÀ İ AĞ KƏLƏMÇƏ?

ନେତ୍ର ସାକ୍ଷାତ୍ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ କ୍ଷୟ ନେତ୍ର ଜାଏ କିମ୍ବା ଯତାକୁ ଆବାଁ ଯେ ସାକ୍ଷାତ୍ ରାମଚନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ? କିମ୍ବା ଶ୍ୟାରାମ-ୱ୍ୟାପେ ଜାଏ ଯାଚେ ବିଶ୍ୱାସ କେବଳାକୁ ଶ୍ୟାରାମ କାମ ପଦାର୍ଥ ଜାଏ ଯାହାର ଫଳକାରୀ କିମ୍ବା ନେତ୍ର କାରୀ କିମ୍ବା ନେତ୍ର କାରୀ କିମ୍ବା

âj ॥-2 (i)

âŞjuà Şjvàq-3 rüñç - àNäArüñç:

āšýuà 1 tþawáwo ZaŞyá È Şý ykaw i HaakŞyl yj ã
rħħaua nãñ wçŞyþwæ: ŞyémçÑP i aqŞy aħħaEħħa/ā
Şyá awi vix/ā Şyá ÈY ñ wæ: ħanä Shaċċavva aċŞyäck aħħo
Şyé yaħħa/ā - 3 tħavħaçn

âj ŋa-2 (j à)

ÑtaĘtū yç i alačwāvā hālyā 16.5 ašy. tā. Zām i p̄p̄s̄ wča yç i amā Ñe

yàáÉ½àá - 3

S̄p̄y tu m̄s̄y w̄ē S̄ȳm̄a Ñ̄ē	t̄āj̄, ...
k̄aw̄a s̄ē w̄ē: S̄ȳm̄a Ñ̄ē	
ár̄l̄s̄ȳ w̄ē: ÁaÑ̄a S̄ȳm̄a Ñ̄ē	q̄ñ̄ñ̄, ...

- “uà ysā ykāw kāwÀ quäm wâ: SyÈmñNP
 - EqÈäç m yaaÈ½åå tþ“arìŞyv wâ: Åññ
SyÈmàn” का उदाहरण सोचो। क्या EyŞjaç
SakÀ i àwîuŞyñ?
 - mät kāwÀ sÈ wâ: SyÈmñNàquà ÅññA “uà?

የዲ ንት ችልሃሮን የተላለው ስሜና ነጋግማዎች ስያር
አአከራዊም? ፍጊግነና ነወደወቻቸው ተኝሱ ነጋግማ
ነዚ ያቀኑ አዋጅ ተኝሱ ይችሁ እና አፈጻጸም ስያር
ስነዱ አዋጅ የሚያስተካክሉ ይችሁ እና አፈጻጸም ስያር

âAkJw âNā r̥yññ wā: ykāwātšā Zāñy v̥āñ
Ñē kṣta ysā ykāwātšā Nāmā Ñē?

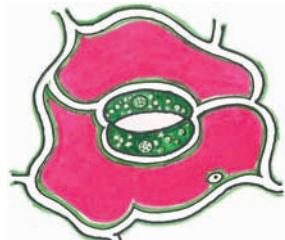
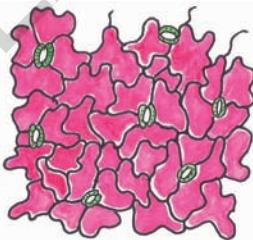
“uà ysā ykāw yàlý vñçÑA?

- क्या *ysā qâðauð Syññāsý Ñewç Syñcyaly vñmç Ñā?*
 - *t²vā i ãoSyjytu mSyññwā tþññā ÊÑ ySyñmāñ qâññā tññññqÊ wñ Syñcyaly vñmā Ñēñ*

âŞjuà Şjvàq-4

qàèàþSýâçÀàSý Ñè:

एलोवैरा क्येंगामाए गुड़ा वाणी फ्यूशन आप्पी स्प्रिंग शार्क
 ऊपरी गम्बा गेम शार्क्स शार्क शार्क अंडरबॉक एह
 शार्क योतालाज योतालाज अज ला-3 टेलाहाय इ लायाए
 एज लालाय पालाहाचे अमा ना लान्ड्रेक्यु लाइटो शिल्मद्वारा गेसों
 के लावालातु शार्क लाव ग्लाइटो इ नाउमा शेम्मन्ड्रा

âj Øa-3(i)

aj 0-3(j à)

"uà ysä kääwm Zäàÿää lüne qÀanàG Şyä
awyklä ŞyémçÑä?

uñ ñtçöàam ñe kí ysã ykaw sàkâ vñçññ
qaj à sý ràà lñneqâanêlâé tþyçrâñé kâlâà
kûjéa ñe ñtaéçlâé tþñâçwâvçj àasý zaşjaé sý
kawý áşjuà; aþyçluneqâanérâamçññen uââ ñt
i áo sý tñlâam sýemçñe maçñntâé tâéé qyaââcyç
sââà kâma ñe qyaââà ¥sýluneqâanerñe ñtaéçlâé

i ɬəb ſí yAqA ſa'a tbi lratka Aat Zaac̕ pia Naga Nē

ykāw j àē áñàkJw

તેલંગાણા યેસિએ ઓફિસા : ટાઇસી અમને 2020-21

tþyðunê qÀanàfSjàçàlåSjàv kâràSýâSjúà Sjàç E³/kâ
âSjúà SýNmçñâñ kâmääSjjy Ùyq tþE³/kâ SýEmçñâ
kâmääwâsñâ ZâSjâE SýlunêqAanàSjâ E³/kâ SýEmç
ñâ Eytctðu ^aac E, tð qyâlâa i àaÀ ñâ qæðçsâ
rSjâE qAanàfSjâ E³/kâ SýEmçñâ âSjâmä EâSjý
E³/kâ âSjúà kâmä aþSjý
ytâkâ Aññâ ñâmä ñë i v^a
mÊñ yçñâqñâ ñë i aqâkâl
Sýsâ qþþ Sý mâaç qE
âj qâj qçqAanêSjàçAñhâ ñi
“uà ? uñ âj qâj qçqAani
lunêqAanê ñëñ (ñîs,

卷之四

बबूल, सहजन) न् याज मृणाली विषयक अध्यात्मिक ग्रन्थों का उल्लेख है। इसमें विशेष रूप से विषयक ग्रन्थों का उल्लेख है। इसमें विशेष रूप से विषयक ग्रन्थों का उल्लेख है।

âSíjua Síwàq-5

ykaw r°j àŞyäckât Àmçññ

4 uà 5 àwùàànèràṣṣà ¥ṣý y tñ rÀà i alñ ÑtàÈçj ày-
qay qà¥ kàlòwàv qàlauàk ãe kÀmà ãṣṣj yj à rÀà i ãe
ñ wçj qàlacer° j àṣṣj E³qàlù Sý ṢéñmñP wçj ñpÀmñvà
r°j àṣṣj àqçàà Sý Êmñvà? j j àeṣṣj ÈSý yàáÈ½à tñvhàp
i ãe i Au ÈÀàÑÈ½à Sã i qàáà ñmñSý tñhák ¥ ñ

âj ॥-4(j à)

पशु और पक्षी जो अंडो के द्वारा बच्चों को जन्म देने वालों को अण्डज कहते हैं (चित्र-4 आ) जो बच्चों को जन्म देते हैं उन्हें शिशुद कहते हैं। (चित्र-4 इ)।

1. Váy káczi DSjwájpSj | áh 40 yctá. Suay Sj Náqá Ná

- “ उा नृत् गांधीजी १२४ प्रधानमंत्री उा अल्लाहुअस्ती श्री उरुमा थावसाकम् श्री यशोपाच?

नेतृत्वात् नेश्य राक् ; श्रीम् नेश्ये गांधीजी अमिन नै
च्युक्ति । यश्मिन्नाश्य गांधीजी अल्लाहुअस्तीक आठ अमिन

- “ उा और शाश्वते । अू ग्राम नेश्य क्यालीला
गांधीजी क्या आम नामिना?

श्रीया आश्चर्य-मुख्यादा गांधीजीवा श्रीमन् नै

श्रीया शिवाय-6

“ उा नामा नै

यदि । अू श्रीया लालू लवच्छमाक भै रखते हैं तो
“ उा श्रीमन् नै? आप । गांधीजी शाश्वते यां ग्राम विनाशीला? । अू । गांधीजी यजि ज आश्चर्याद्वारा-
5 तलाय फौजी आश्य लाम श्रीया लामाश्रीया श्रीशंकर

याएवा - 5

Foakha	ZāmBqāla
श्रीया लालू लवच्छमाक भै इलाजी	
ज आं शाश्वते शाश्वते लाजी	
मावी आश्वते शाश्वते लाजी	ज आश्चर्या नामा नै ...
ज आं ते शाश्वते लाजी	
आलाउ चत्वारी श्री राष्ट्रीय लाजी	तला तलाला , ...

यसा यकावत्ते फौक्खा । अै लाम्बू लाला तला वूला वूला
नामा नै

अद्वाम ते । आश्वते श्री अव श्री अस्यमा यतु वामा नै
आश्वते श्री लाक नै

- क्या आश्चर्यसा कमत्रिसा तला श्री यताला
फौक्खा दर्शते हैं?
- क्या गांधीजी क्या मैन । नाम कमा आश्वते
यताला फौक्खा श्री यश्मिन्ना?

श्रीया शिवाय-7

वाक्वामा (ज लाला लाला उा
तेला :

गांधीजी लालू लवच्छमाक भै लालू । अै उलाला नै य गांधीजी
लालू लवच्छमाक भै लालू नै

ज ला-5

काव्याला ज लालू श्री ज ला ज ला लाला लाला (लालू लालू) भै सा काल्वा एन्मना

यकाव ज ला लालू लालू

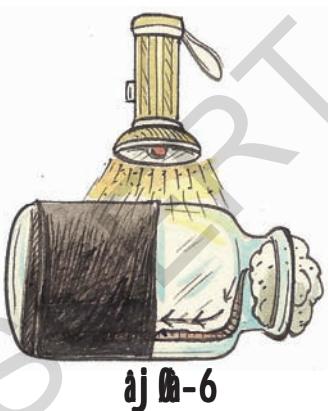
तेलंगाणा यश्वर ओडी लालू : लालू श्री अवमेवा 2020-21

શ્રીપૂર્વકાણદ્વારા તમાકણને આ એવું અહુમાન કરી શક્ય દિશા મેં
યોગેની નેથે યા મેટાયું છે એવું વિચનેનું ઉન્નતિસાથે શ્રીપૂર્વકાણ
ને પાઠી કરી શકતાં એવું હશે જે એવું પાઠી કરી શકતાં નથી

âŞūuà ſývàq-8

ZàámBqMà

ÀákÀáSý \$1. àt 1þþ yç¥Sý Sýj ÿVSýàçvàçñ ¥Sý Sýj
Sýràmv Sý v\$É E ySý i àoçsà'a SýàçSýjvçÉpá Sý
Sýjaa'k yç\$ý Àac qàla tþnaþþ àt 1þþ »þv\$É Sýj ÿ
SýjàçE y tþEhàçñ ÍaáÍaçSýàçrâEäSý Èþùmä m ¼þ Sýjà yç
¼þjäñ cña ÈþþþoàÈá Ñwà qàla Sý i MÈ kàmä Ñèñ
Sýj ÿ Sýj àA hàcëÀåçqÉ E ySýj hàçsà'a qÉ ZàSýjà
»þvþaçñ i r " uà Ñàmä ÑéàñhâEðüä½ Sýlák¥ ? kr
ràmv qÉ ZàSýjà qþpnà ÑèmàçSýj à à i þÉçSýl mÈÄý
tþþkàmä Ñé¥çà " uàçÑàmä Ñé

‘‘UàbSý Sþj à ZàSþjàlà SýZàám ZàámâSýùà SýÈ ÊÑà Nè
Çyav¥ ¥yà Nämà Nèn

rāk- ykāw uà àñā :

rāk qāṭeç³qāṭā Syēmcñāñ qāṭeykāw ñeuñ ñt̄b
Öāam ñe क्या हम कह सकहे है कि fyā mēñ rāk
sā kāāwm ñe? rākabt̄bāðnm ykāw vōālāābṣjL
jj àeṣyēçāb

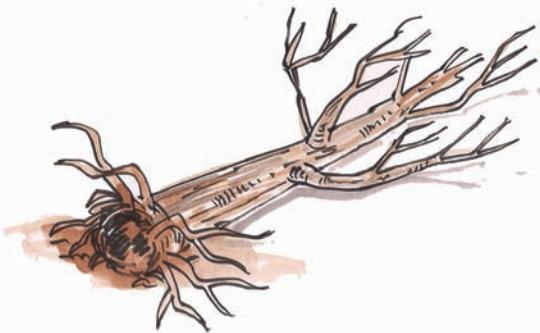
- क्या rāk sākā ग्रहण करते ने? wçsyñNāy
yçvñcñNā?
 - SyçéâÀññññsy rākàþsjacwéyçNā ÊhññçqÊ wç
क्या tÊ kamçñP
 - rākàþsjacsât tþrññçqÊ .. uà ñamñà ने

આજ નાં ક્યા સીરીઝ હૈ?

yào à È% à m: yàd i qàøç Şjä mÀà à j à È qàllåu à þyþ h
ÑBéñ ñämä Ñeñt Þy qàøç Şjäç åk Jw ŞyÑ yŞymçÑAñ
Þyä mÊÑ kÂmä kâawm Zää/ää Şy vÔä/ääþ Şjäç Åññä

ተሰጠው ማስታወሻ 30 ዓመት ከዚህ ቀን መሆኑን የሚያስረዳ ይችላል

aj 6 - 7

âÀhàmà Ñèmàç£yçt m tâÀà kàmà Ñè; à£ ¥yà Zàà½â
âÀkJw Ñèmà Ñé' uà ?

તା qାଠା uା kାମ୍ବିଶ୍ୟାଚେଅୟେ Zାଳୀଙ୍କା ଯୋହ୍ସ୍ୟେ ଆଲକଜ୍ଵ
ଶ୍ରୀ ଉପାଧିକାରୀ କାମିନାନ ତେବେ ଯେ ମେନ୍ ଯେତା କାମ୍ବିଶ୍ୟାଚେଅୟେ
ଶ୍ରୀ ରାଜା ଶ୍ରୀ ନାନା ତାମନ ଶ୍ରୀ ଯେତା କାମ୍ବିଶ୍ୟାଚେଅୟେ

ȳtAñj uñ Sý ññj çáñhñçwávçykáw :

qđmSý Sý 2þç þ 2þç þ i ÓàÈ q1þacSý áv¥ r̄e v̄açá
âSýlaSýa Equaçá SýEmdññi r̄o j ci .. yÈ i àwøSývly
yðhýv mðññmññi àwoSývly tñññññqÈ wñ i qâââ
i aSýam i aÈ qâÈtâlâ Syl mäâââ tñññññrøþaAñhâcÈ
Añmçññi

âšíjuà ſjvàq-9 | àwoṣý vly rñàkà :

¥Şýr lır ákyŞja âÄýv tþ pkv ^aàua ñacf yçv þacjoer
âÄýv tþ þjacañâaŞjav Aþaçn r lır tþ; àoà sà^aà qàña
yçs Èaþcy tþ çŞý qamşý ŞjaçAñacñ kya âŞjmär
Şj i ÕaÈ røþaAñacñ Amdñac?

ÑtāÉcj̄ aÉacm̄ Äȳ Eqâñnm̄ ysã j̄ ãkþaÀhàcÈÄmcñÑe
„uà ? j̄ aq§jáç tavä yryç²þþkñmä àþ j̄ aÉ

KāwābŞy Åaa t̄ av hāq j̄ ałł̄ p̄ i àe t̄² fābŞy ybŞy jaç
Ñt i àh yçÅh yşymçÑe'' uà? ÄjvabŞyacÑanacýç
2 fāc q̄a vçE P̄a Şy qaf»f̄ i aqŞy ÑanacŞyacaj qŞy
kamà Ñen wÑ '' uà Ñe? E yç kâlañaç Şy av¥ i aq
'' uà Şyacac?

yǒtÀìàJ “uà Ñè?

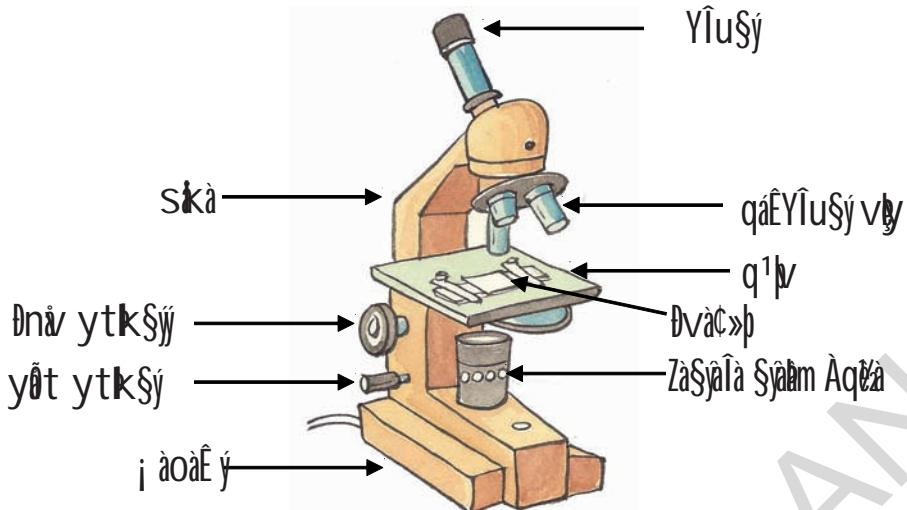
ÑtäEçj aħàcy qħàNāħdi xàrħi ġidne w-al-jeu i 3uhi yøt
kawàl sħacħa tħalli għad-ding u l-ix-xaqqa kien
għad-ding u l-ix-xaqqa kien
għad-ding u l-ix-xaqqa kien
għad-ding u l-ix-xaqqa kien

yatāum: yātāj uñ tāctāu rāmāñāñé) Ej āāñt sý i ña 2) Yūañt sý i ña

tāku ſe tōmīſy tēvās'a 100 āravula mālaſyāqauā kāma Nā

ykāw j àē àk Jw

తెలంగాణ యేసిపాఎ ఓఱాఎ అభిప్రాయాలు | లాస్యామ్రిక్షన్ 2020-21

âj â - 8

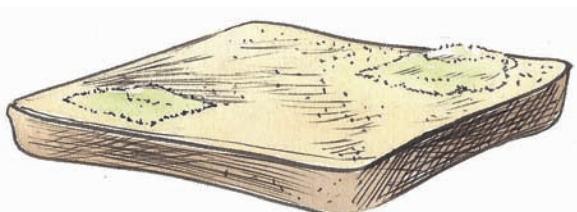
j Ìà àyÈ / Ìà ÈäÈ j ào àÈ , j àÈ s kà àl àt àk àl àt Sý j Ìà
Ññ ; à¢ Èq ãy w ðm àl h ñac Sjá v ly , ààk q ãy , ðn àv
yt k Sý , y òt yt k Sý , Sj àl àm Àq àl , ðv à¢ »þj àà À
Yl u j Ìà Ññ

յայ և 8 տեսամ յօտԱլալ սե Տյահ յՏյմոնի ց
այ և Տի աօաԵ զԵ ի զիազա՞րավա տեսամ յօտԱլալ
սե Տիսա՞րահՏյաց լ յՏյմոնի

âŞîmà Şývàq-10

Eesti keele õppimisvõimalused :

ÑtàÊçr k²aëvæçà ÑyÑmçÑeâSý i j àE Syl ràçm v tþ
sãàà Ñþ à j Êtj tm v²ààj àç' uàþSý Åt qÀanê
i j àE ÑyâçhÈar ÑyÈ Àmä Ñen ÀâçåÀâ mSý Èâç þ uà
mÈSjâaÈuàþSjâcr A ÑyÈSý Èhâçyc' uà Ñamä ÑP wç
yøþkamçÑe j àE ²ââa rÀrâj àâçv²amä Ñe ÈâSjç
xjç ÈSâç ÈPà kî ràEâSý ðângé koyçéj ÅâaYyj à kàmä

âj ū - 9

ଅୟାଯା ଯେ ସଙ୍ଗେ-କଥାରେ ଫଳ ଏକାମ୍ରିତ ଜାହାନାମା ପାଇଁ ଆମୁଖ ଦେଇଲା
ଅୟାଯା ଏକାମ୍ରାମ ଶ୍ରୀ ଯଶ୍ମିମା ନେ ଆମୁଖ ଆମା ନେତ୍ର
ଯର କାମରୁମାନା ଉନ୍ନତାରେଇବୁ ଏକାମ୍ରିତ ନେଯାଇକାହା
ଅଶ୍ରୁଯା ମେନ୍ ଯଚନତାରେଇବୁ ଏକାମ୍ରିତ ନେଇଉା ?

Kāwàɬāz̄uθ̄y k̄aÑ t̄ EñmçÑA - Nwà t̄ qàlā t̄ at̄'p̄, k̄mā th̄l̄u ; àe sàkłà t̄

- **»** vā râkâkâcşy ât ókâ şjacşy âkâ qñvç
“uâkâcşyâr kârtte ñp
- ñnâ k tâkâcşyâv yâkâ tñkâkâcşyâv uâ
kamâ ñe “uâ?

Äyvmcñe; àé şycêzaşyâcşy râtâkâcşyâcşy àyvamc
ñqâcawîw tâkâwâyâaäyçñp ñe kâwâyâayşâ
ðnâkâkâp tñkâcşyâv yâkâ tñkâcşyâv ñamç
ñamâc »p 1 pâkùñ şyñmçñkâcşy qâkâ şjacfrâv şyâ
öpp şyâcşy qâkâp qâkâ tâkâ yât kâw ñamçñe
zâmâkâkâ; àqşy qâkâcşyâ qâkâ tâkâ ñe “uâ?

âşjuâ şyvâq-12 qâkâ tâkâ kâw :

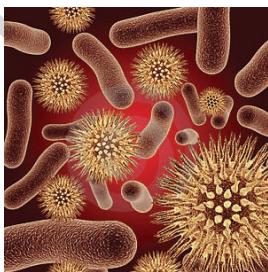
mâvâr, lâv, râkewy और कुएं; àâkâ şy qâkâkâ şjac
i vâa- j vâa aâavâyâc tâkâp; àé i vâa èh àâc
ðvâc »p qâkâp şy râkâkâ »p vâc yât kâj uâ
âkâp câkâ mâkâ zâşyâcşy qâkâkâ tâkâ àqşjacşyâa
kâwâyâaâkâkâcçêcçñe ñe “uâ yâsâ qâkâkâ i nâm
âwâsñâ ðnâkâkâp yâp ñe kâwâyâaâkâkâcçñe
âkâkâcçêcçñe? “uâ şjacşyâ qâkâkâ ñe kâwâyâaâ
âkâkâ ñamçñe? şjacşyâ yâsâ qâkâkâ tâkâ
i àqâkâkâcçêcçñe wâkâkâ şjacçñ

- **Şjacşyâ yâsâ qâkâkâ tâkâ i àoşy yâp uâ tâkâ yât
kâwâyâaâñe “uâ?**

yât kâj şy yâkâkâ yât kâwâyâcşy; àqâkâ
âkâ, èñç kâwâyâaâkâ şyñmç ñe kâwâyâaâwâsñâ
i àşjacşyâcşy ñamçñe ñe tâkâkâ yât kâwâyâaâşjacâkâ
wñ vâsâkâşy kâwâyâaâñe ñe tâkâkâ yât kâwâyâaâ
âmâ ñe

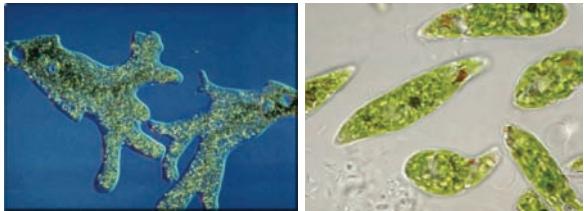
“uâ kâwâyâaâñâkâşyâcşy ñamçñe?

kâwâyâaâñtâp şy yâcşy ñâkâkâ
pâkâcşyâtne ñe i qâkâcşy âuâqşy
yâcşy j àşjacçñ şyñp kâwâyâaâ
tâkâkâp tâkâkâcçêcçñe àyvamçñe şyñp
kâwâyâaâkâmâj àé qâkâkâp tâkâkâ
âj kâ - 10

sâ èkâa şyâ şjacşy ñamçñe kâwâyâaâşy yâcâyâcçtâ

şyñp ayâkâşyâcşy equâcâ sâkâ fâkâkâ şy avşy şyemçñe kâcçtâ hâkâ fâkâkâ şy avşy

âj @ - 11

- màvàr Sí qàññā | àñ ràñwý Sí qàññā tþ
Eqaññm yõt kawàþtþ'ua | mÈ àñhàcÈ
âñua?

յօտ կա՞ Ն՞ տ Տյաշա՞ Ահա՞ Են հի՞ Արցո՞ Ան Այ Ե սա՞ ա ւ շ Ե
Թո՞ ա լ ա զ Ե Ե՞ մ Ն՞ ե՞ն յօտ Ա լ ա լ ս լ կ յ ա օ Ա պ Ե զ Ն տ
Տյա շ ա վ ա լ ա զ ա բ Տյա շ ա կ ի յ ա մ Ն ե՞ն յօտ կա՞ ա կ ա մ
ր Ն ի ն ր օ ի ն ե՞ն ս Ն ե՞ ն կ ա ն տ Ե Ե մ մ Ն ե՞ն

tau là À :

Kāāwm w̄m̄ȳp̄, ykāw̄, ḥāk̄jw̄, w̄ē, ḥwȳ,
f̄ȳk̄, f̄oāq̄, ZāāmāŞ̄juā, ḥāām̄, ȳt̄ kāāw̄,
ȳt̄Āl̄j̄ ū

Ñtâàç “uà yāhà ?

- ÑtaĒçj àĒaçj àĒ ykāw i àĒ áñakJw Zààl/ää
Ñë
 - ykāw §jå kāwñå ytåñm ÑañçqÊ tø
§yñvàmçÑå
 - tø Ñaçkàñå ykāw i àĒ áñakJw §y räj
§l tåñðn i wðñà Ñë
 - tø kāw yøþkàmçÑè i àĒ áñakJw qÀanê
rñamcÑñ

- kāāwm Zāāālāāuāāt Sjāāptāā vāālāā qāāuāākāām
Nāākēēyōōvāēē, īīwyāālāā, f33ykkāā, aāām, Zakāālāā,
fōōqāālāā iāā ZāāmDqāālāā iāālāān
 - kāāwm Zāāālāāuāāt bōōqāēēç iāā qōōpkāāmāā aāāpSjāā
ytāālāā aāām lāānāā Sjēē ySjymqñññ
 - rāk sāā ykāw NāāSjāāmāēē ytykāwāēēysāā
vāālāā lāānāā aāāt vmdñññ
 - yāāt kāwāēēsjaāñññ yāāt lāālā uāā tāālā h ySjymc
ññññ

| Çuày Síp Ông Èa yãh Àà :

1. ykāwāþSj̄t̄u vðaþa „ua Ñe?
 2. Éam t̄þvåc̄! pr̄A Sj̄fáaSj̄r̄aA I áâââ „uaþraÑE
âââSj̄ymðÑe?
 3. ykāwāþi áââkJwâþâââât̄Sj̄ââ - yçyatâlu
vðaþa qâþ kâmðñâ?
 4. Áââj çâAuc̄aúcqââanâft̄Sj̄ââ - Sj̄ââ yçqââne
ykâwâþyçrââñâ ïâ Sj̄E, ÁâââEuv Sj̄â my,
qââ, j àwv, qhâ, i atvçþ ry, vSj̄þ Sj̄l
Sj̄yJ, ÄjvâþSj̄a ÑâE, i at, Sj̄qðþÄjvâþSj̄a
Ey ñ
 5. i àq Sj̄yçSj̄ñ ySj̄mçÑââSj̄y qðþykâw Ñe,
krâSj̄y wñ ðââm ââñâ Sj̄E ySj̄mâ Ñe?
 6. yðtAââj uâ Sj̄ „ua Eguââ Ñe?

Íwyà Śy ; ḫn̄àēn Ñwà tþEqØnm ; à''yākà Ñatàçvàèrà Śy yàn qfc̄lāEäE tþZàwàåÑm
Ñaqà Ñe

yàtåÅu åwÖååÅå

2P5 SJÖÅÄ

Ntǣa tøm̄sý 10 wà̄b̄lā̄m wàvcr̄lr sý ytå̄la Špaué Šfém̄a Nē

ykāw j àE àkJw

ತೆಲಂಗಾಣ *yEṣjāĒ ōàĒà àĀ: lālSý àwmĒ½* 2020-21